

BU

ACADEMIC REVIEW

ISSN 1685-4322

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ปีที่ 16 ฉบับที่ 1, มกราคม – มิถุนายน 2560

Vol. 16, No.1, January – June 2017

เจ้าของ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

บรรณาธิการบริหาร

ศาสตราจารย์ ดร.พจน์ สะเพียรชัย

รองบรรณาธิการบริหาร

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย

กองบรรณาธิการฝ่ายวิชาการ

ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช

ศาสตราจารย์ ดร.อุดม วโรตม์สถิตติคุณ

ศาสตราจารย์ประคอง ต้นเสถียร

ศาสตราจารย์อรรถพร ชีวพันธ์

ศาสตราจารย์อรรถพล ตั้งไฉไล

รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ทิพรัตน์ วงษ์เจริญ

รองศาสตราจารย์ ดร.ประมวศ สดะเวทิน

รองศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ ศกุนตะลักษณ์

รองศาสตราจารย์ ดร.รชชพร โกมลเสวิน

รองศาสตราจารย์ ดร.วไล ฌ ป้อมเพชร

รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธมณี

รองศาสตราจารย์อรุณี นรินทรกุล ณ อยุธยา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลักคณา วรศิลป์ชัย

Professor Aurilla Arntzen Bechina, Ph.D.

Professor Daniel A. Berkowitz, Ph.D.

Professor John Schermerhorn, Ph.D.

Professor Sang M. Lee, Ph.D.

Associate Professor Vincent Ribiere, Ph.D.

บรรณาธิการจัดการ

รองศาสตราจารย์ ดร.รชชพร โกมลเสวิน

ฝ่ายบริหารจัดการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลักคณา วรศิลป์ชัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปราณี สวัสดิ์สรพร

ดร.มารยาท โยทองยศ

อาจารย์ปวีณา กุลประสูตร

อาจารย์รมณีย์ ยิ่งยง

อาจารย์อารีรัตน์ สุจริปัญญา

ผู้พิมพ์/ผู้โฆษณา

รองศาสตราจารย์ ดร.ทิพรัตน์ วงษ์เจริญ

กำหนดออกวารสาร

ปีละ 2 ฉบับ เดือนมกราคม – มิถุนายน และเดือนกรกฎาคม – ธันวาคม

สถานที่

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตกล้วยน้ำไท

119 ถ.พระราม 4 เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110

โทร. 0 2350 3500 ต่อ 1774 โทรสาร 0 2350 3693

<http://buacademicreview.bu.ac.th>

พิมพ์ที่

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

Buskerud University College, Norway

The University of Iowa, USA

Ohio University, USA

University of Nebraska-Lincoln, USA

Bangkok University, Thailand

* งานวิจัยและบทความที่ตีพิมพ์อยู่ในวารสารฉบับนี้ถือเป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพเท่านั้น
ผู้ใดจะทำการคัดลอกหรือนำไปเผยแพร่ต้องได้รับการอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากกองบรรณาธิการ

วารสาร BU Academic Review เป็นวารสารวิชาการของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ดำเนินการเผยแพร่บทความอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 ปัจจุบันเป็นวารสารที่อยู่ในฐานข้อมูลของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Journal Citation Index Centre:TCI) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานวิจัยด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสาขาวิชาอื่นๆ ในสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ดังต่อไปนี้ มานุษยวิทยา นิเทศศาสตร์ และวารสารศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ บริหารธุรกิจและการจัดการ ประวัติศาสตร์ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ จิตวิทยา สังคมวิทยา

วารสารเปิดรับบทความจากผลงานวิจัยของทั้งคณาจารย์ นิสิตนักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป โดยบทความดังกล่าวนั้นนำเสนอองค์ความรู้หรือแนวคิดใหม่ ทดสอบทฤษฎีที่มีอยู่แล้ว รวมถึงเอกสารเชิงหลักการ (Conceptual paper) ซึ่งได้มาจากการศึกษาค้นคว้า และนำเสนอกรอบแนวคิด หรือระเบียบวิธีวิจัยวิธีการทดสอบ ที่นำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่มีผลกระทบต่อแวดวงวิชาการและสังคมทั่วไป

วารสาร BU Academic Review มีกำหนดออกปีละ 2 ฉบับ แบ่งเป็น ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – มิถุนายน และฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม – ธันวาคม โดยรับตีพิมพ์บทความที่มาจากผลงานวิจัยของทั้งคณาจารย์ นิสิตนักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป และต้องเป็นบทความที่ยังไม่เคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่มาก่อน

ทั้งนี้บทความอาจเขียนเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ แต่ทุกบทความจะต้องมีบทคัดย่อและคำสำคัญไม่เกิน 5 คำ ทั้งสองภาษา โดยผู้เขียนสามารถศึกษาแนวทางการเตรียมต้นฉบับและส่งต้นฉบับผ่านระบบออนไลน์ได้ที่ <http://buacademicreview.bu.ac.th> บทความที่ส่งมาเพื่อขอรับการตีพิมพ์ จะได้รับการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยจำนวน 2 ท่าน (Double-blinded review) ก่อนที่จะได้รับการพิจารณาเข้าสู่กระบวนการจัดพิมพ์ต่อไป

การศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบและวิธีการการจำหน่ายปลาร้า
โดยชุมชนมีส่วนร่วม : กรณีศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนปลาร้าแม่น้ำโขง
อำเภอขานุมาน จังหวัดอำนาจเจริญ
Feasibility Study of Patterns and Ways to Implement
Fermented Fish Pledging Scheme by the Community :
A Case Study of Khong River Fermented Fish Community
Enterprise Group, Chanuman District, Amnatcharoen Province

นภาพร หงษ์ภักดี¹

Napaporn Hongpukdee

สิบบงศ์ หงษ์ภักดี²

Surbpong Hongpukdee

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบและวิธีการการจำหน่ายปลาร้าโดยชุมชนมีส่วนร่วมของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนปลาร้าแม่น้ำโขง บ้านยักษ์คุ หมู่ที่ 5 ตำบลขานุมาน อำเภอขานุมาน จังหวัดอำนาจเจริญ การดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) การประชุมกลุ่มย่อยแนะนำโครงการและเปิดประเด็นกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และ 2) การประชุมหารือระดับพื้นที่ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 2) การสัมภาษณ์เจาะลึก 3) การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 4) การสนทนากลุ่ม และ 5) การจัดเวทีชาวบ้าน ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการจำหน่ายที่มีความเหมาะสมมีวิธีการ 4 ขั้นตอน คือ 1) การสำรวจชุมชน 2) การประชุมชี้แจงรูปแบบและวิธีการให้กับสมาชิก 3) การรับจำหน่ายแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ การรับลงทะเบียนสมาชิก การตรวจสอบคุณภาพและจำแนกเกรดของปลาร้าเพื่อกำหนดราคาที่จะรับจำหน่าย การจ่ายเงินรับจำหน่ายและการเก็บรักษาปลาร้า และ 4) การจำหน่าย ซึ่งผลลัพธ์จากการทำโครงการรับจำหน่ายปลาร้าทำให้ต้นทุนการผลิตลดลงและมีความสามารถในการทำกำไรมากขึ้น ชุมชนมีความเข้มแข็งและสร้างอาชีพให้คนในท้องถิ่นที่มีวิถีชีวิตติดริมน้ำโขงได้ภูมิใจและช่วยกันรักษาภูมิปัญญาการถนอมอาหารที่มีความหมายต่อชุมชน เพื่อสร้างความยั่งยืนให้กับวิสาหกิจชุมชนต่อไป

คำสำคัญ: การศึกษาความเป็นไปได้ รูปแบบและวิธีการ การจำหน่ายปลาร้า การมีส่วนร่วม

¹ คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

Faculty of Management Science, UbonRatchathani University, E-mail: napaubu@yahoo.com

² คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

Faculty of Management Science, UbonRatchathani University, E-mail: surbpongubu@hotmail.com

Abstract

The research aims to investigate the possibilities of fermented fish mortgage scheme—jointly cooperated with the research area of Mekong fermented fish community enterprise located at Yak Khoo village, village number 5, Chanuman Sub-district, Chanuman District, Amnat Charoen Province. This participatory action research consists of two main activities including: 1) a panel discussion for introducing the scheme, and 2) an area-session forum for members to discuss about the information regarding the target area. Moreover, the research instruments employed in this study are as follows: 1) the interview of all related key informants concerned, 2) the in-depth interview, 3) the participatory action research, 4) Focus Group, and 5) the community forum. The pattern consists of four major processes including 1) community survey, 2) community meeting, 3) the 4-step mortgage process of registration, quality insurance and classification for price estimation, mortgage paying, and storage of fermented fish, 4) selling of fermented fish. Running this mortgage scheme provides benefits in various ways such as declining the production cost by promoting the mutual use of ingredients for fermented fish products resulting in high profits. Moreover, people in the community are strengthened according to the sustainable career and they are encouraged to maintain the traditional wisdom of fermented fish, paving the way to the sustainability of community enterprise.

Keywords: *Feasibility Study, Patterns and Ways to Implement, Fish Pledging Scheme, Participation*

บทนำ

ธุรกิจวิสาหกิจชุมชนมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยสอดคล้องกับวิถีชีวิต ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมในท้องถิ่น อันจะสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ทำให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ปัจจุบันภาพรวมของวิสาหกิจชุมชนมีการแข่งขันสูงและต้องอาศัยปัจจัยหลายด้านเพื่อให้องค์กรสามารถอยู่รอดได้ กลุ่มวิสาหกิจจึงจำเป็นต้องมีการจัดการทรัพยากรอันประกอบด้วย บุคลากร เครื่องจักร วัตถุดิบ เงิน การจัดการ และตลาด โดยมีพื้นฐานความรู้ของบุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะทำให้องค์กรเจริญเติบโตไปข้างหน้าอย่างมั่นคง

ธุรกิจของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกิดขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น สร้างอาชีพสร้างรายได้ให้กับชุมชน สร้างความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองอันนำไปสู่สภาพชีวิตที่ดีของชุมชน

(Thienthong, 2009) มุ่งเน้นการผลิตสินค้าที่นำทรัพยากรในท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาและสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ สร้างความเป็นเอกลักษณ์จุดเด่น และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์เพื่อนำเสนอแก่ลูกค้า ดังนั้น กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจึงจำเป็นต้องสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันทางธุรกิจในรูปแบบต่างๆ เช่น การขายสินค้าและบริการที่แตกต่างจากคู่แข่ง การผลิตสินค้าและบริการด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่า การทำการตลาดโดยอาศัยเทคนิคต่างๆ การวางแผนทางการเงินสำหรับกิจการ และการตอบสนองต่อลูกค้าได้เร็วกว่าคู่แข่งในภาวะการณ์ปัจจุบัน

ปลาร้า หรือ ปลาแดก เป็นอาหารหลักสำคัญของชาวอีสานและทั่วทุกภาคของประเทศไทย นับเป็นภูมิปัญญาการถนอมอาหารของชาวอีสาน มีคำกล่าวที่ว่า “ปลาร้าไทย คือ ภูมิปัญญาโลก” เนื่องจากเป็นวัฒนธรรมที่สืบทอดต่อเนื่องมาอย่างยาวนาน ปลาร้าได้ทำหน้าที่รักษาความมั่นคงในการดำรงชีวิตของชาวอีสานมาเป็น

เวลานานกล่าวคือ การมีปลาร้าไว้รับประทานตลอดปี หมายถึง ความรู้สึกมั่นคงในการดำรงชีวิตของชาวอีสาน เนื่องจากสามารถนำมาเป็นอาหารได้โดยตรง เช่น การรับประทานกับข้าวเหนียว หรือนำปลาร้าไปเป็นส่วนประกอบของอาหารต่างๆ เช่น สับปลาร้าให้ละเอียด ใส่เครื่องปรุง หอม ตะไคร้ พริก มะนาว ใบมะกรูด หรือนำปลาร้าไปปรุงรสในอาหารต่างๆ เพื่อทำให้รสชาติอาหารอร่อยขึ้น นอกจากการบริโภคภายในครอบครัวแล้ว ปลาร้ายังเป็นของฝากให้กับญาติพี่น้องอีกด้วย

เมื่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนเข้าสู่ระบบทุนนิยมและมีการแข่งขันสูงขึ้น ระบบเศรษฐกิจและการผลิตเพื่อเลี้ยงตัวเองของชาวอีสานจึงเปลี่ยนไปสู่ระบบเศรษฐกิจแบบการผลิตเพื่อการค้า ในระยะหลังมีการผลิตปลาร้าเพื่อการจำหน่าย ผู้บริโภคส่วนหนึ่งที่เคยผลิตปลาร้าเพื่อบริโภคในครัวเรือนก็เปลี่ยนไปซื้อปลาร้ารับประทานมากขึ้น รวมทั้งผู้ผลิตปลาร้าเริ่มพัฒนาสูตรการผลิตปลาร้าจนเป็นที่นิยมของตลาด ทำให้ในปัจจุบันการผลิตปลาร้ากลายเป็นอุตสาหกรรมขนาดย่อม โดยในด้านการผลิตนั้นเริ่มขยายจากธุรกิจระดับครัวเรือนหรือธุรกิจขนาดเล็กมาเป็นผู้ผลิตขนาดกลางและใหญ่ ผลิตภัณฑ์ปลาร้าจึงกลายเป็นหนึ่งในผลิตภัณฑ์สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (Naewchampa, 1992) และมีการส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศ โดยมีตลาดหลัก คือ สหรัฐอเมริกา เยอรมนี ฝรั่งเศส ออสเตรเลีย และประเทศในตะวันออกกลาง (NgamMongkolrat, 2009) ที่มีประชากรจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไปตั้งถิ่นฐาน

การผลิตปลาร้าในครัวเรือนหรือระดับอุตสาหกรรมมีปริมาณการผลิตต่างกัน โดยการผลิตในครัวเรือนมีการผลิตจำนวน 30-12,000 กิโลกรัม/เดือน ส่วนโรงงานใหญ่มีการผลิต จำนวน 24,000-30,000 กิโลกรัม/เดือน (WongpongKham, 2013) และจากการสำรวจของสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) ปี 2553 เพื่อทำการวิจัยข้อมูลการบริโภคอาหารระบุว่า จากประชากรไทยกว่า 63 ล้านคน มีอัตราการบริโภคปลาร้าดิบเฉลี่ย 1.15 กรัม/คน/วัน หรือ 419.75 กรัม/คน/ปี หรือคิดเป็นปริมาณการบริโภคทั้งปีประมาณ 26,000 พันตัน/ปี ของประชากรทั้งประเทศ

วิสาหกิจชุมชน “ปลาร้าแม่น้ำโขง” ตั้งอยู่เลขที่ 496 บ้านยั้งค์ หมู่ที่ 5 ตำบลชานุมาน อำเภอชานุมาน จังหวัดอำนาจเจริญ ทำการแปรรูปปลาร้าแม่น้ำโขงให้เป็นปลาร้าสำหรับบริโภคและจำหน่ายในท้องถิ่นและลูกค้าทั่วไป มีตราผลิตภัณฑ์คือ “ยั้งค์” มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน คือ (1) เพื่อรวมตัวกันประกอบอาชีพร่วมกันและทำงานร่วมกันในระดับ หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด (2) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกัน และ (3) เพื่อเสริมสร้างอาชีพและรายได้ให้เกิดขึ้นภายในกลุ่มและชุมชน

จากการดำเนินงานที่ผ่านมา ทางกลุ่มประสบปัญหาในช่วงที่มีการผลิตจำนวนมาก ทำให้ (1) **ปัญหาปลาร้าล้นตลาดส่งผลให้ราคาตกต่ำ** สาเหตุจากพ่อค้าคนกลางเป็นผู้กำหนดราคาและจะกว้านซื้อปลาร้าจำนวนมาก ผู้ผลิตปลาร้าจำเป็นต้องขายในราคาที่ถูกลงกว่ากำหนด เนื่องจาก (ก) ต้องการนำเงินที่ได้ไปใช้จ่ายในครัวเรือน จ่ายชำระหนี้ และใช้เป็นทุนในการผลิตปลาร้ารอบต่อไป (ข) หากไม่ขายตามรอบที่พ่อค้าคนกลางมารับซื้อก็ต้องรอขายต่อไปเพราะชาวบ้านที่ทำปลาร้าอาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกลการคมนาคมเข้าถึงลำบาก และไม่มีรถทำการตลาด (2) **ปัญหาด้านทุนการผลิตที่สูง** ของวัตถุดิบ วัสดุและค่าจ้างแรงงานผลิต โดยเฉพาะราคาไผ่และค่าจ้างแรงงานที่สูง ทั้งนี้ ทางกลุ่มวิสาหกิจต้องสำรอง ไผ่ เปลือ ร้าข้าว เพื่อใช้ในการผลิตปลาร้าจำนวนมากเพื่อให้เพียงพอในการขายในแต่ละปี จากประเด็นปัญหาราคาปลาร้าตกต่ำในช่วงการผลิตซึ่งเกิดขึ้นปีละครั้ง และปัญหาด้านทุนการผลิตที่สูง โดยเฉพาะราคาไผ่ที่กล่าวมาข้างต้น นำไปสู่การหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน “ปลาร้าแม่น้ำโขง”

โครงการนำปลาร้าเป็นโครงการที่กลุ่ม “ปลาร้าแม่น้ำโขง” ได้ให้ความสนใจโดยมุ่งหวังที่จะแก้ปัญหาให้กับทางกลุ่มฯ แต่ในระยะช่วงปีแรกยังไม่มีรูปแบบและวิธีการที่ชัดเจนทำให้ประสบปัญหาหลายด้าน อาทิ การขาดความเชื่อมโยงของกระบวนการ การจัดสรรบริหารจัดการ เงินทุน วิธีการและลักษณะการดำเนินงาน จึงได้ขอความร่วมมือกับศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาค 7 และคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เพื่อ

ศึกษาแนวทางที่จะทำโครงการดังกล่าวให้สามารถแก้ปัญหาและกำหนดรูปแบบกระบวนการดำเนินการและบริหารจัดการ ได้ตรงตามความต้องการของกลุ่ม

คณะผู้วิจัยจึงได้กำหนดแนวทางการศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบและวิธีการการจำหน่ายปลาร้าโดยเน้นชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อให้เป็นที่ยอมรับและได้รับความร่วมมือ

ภาพที่ 1 ผลิตภัณฑ์และการออกจำหน่ายสินค้าของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนปลาร้าแม่น้ำโขง

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

ศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมของการจำหน่ายปลาร้าโดยชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อช่วยลดหรือแก้ปัญหาาราคาปลาร้าตกต่ำและปัญหาด้านทุนการผลิตที่สูง อันจะนำไปสู่การสร้างที่ยั่งยืนให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

โครงการวิจัยนี้มีการบูรณาการแนวคิดและทฤษฎี 6 แนวทาง โดยแต่ละแนวทางจะสะท้อนให้เห็นเป็นด้านต่างๆ ได้แก่

1) แนวคิดด้านการศึกษาความเป็นไปได้

Goodman and Love (1980) ให้ความหมายว่า การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ เป็นเอกสารที่ประกอบด้วยข้อมูลต่างๆ ที่จำเป็นเพื่อแสดงเหตุผลที่จะสนับสนุนความเหมาะสมของโครงการ และเมื่อโครงการสำเร็จจะให้ผลประโยชน์ตอบแทนคุ้มค่าต่อการลงทุน

Menaphun (2007) กล่าวว่า การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ เป็นการประเมินความคุ้มค่าและไม่คุ้มค่าของโครงการ โดยการพิจารณาเปรียบเทียบต้นทุนกับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในอนาคตจากการมีโครงการ เพื่อใช้ตัดสินใจว่าโครงการที่พิจารณามีความ

เหมาะสมที่จะลงทุนหรือไม่ โดยใช้ผลกระทบในอดีตเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์

ในงานวิจัยนี้จะศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการในด้านการเงิน เนื่องจากเป็นโครงการที่ต้องใช้งบประมาณหรือต้นทุน ต้องมีแหล่งที่มาของงบประมาณ และมีการวิเคราะห์รายได้และค่าใช้จ่ายเพื่อประเมินความคุ้มค่าในการลงทุนของโครงการ โดยจะเปรียบเทียบระหว่างผลตอบแทนหรือรายได้ที่เกิดจากโครงการกับต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายของโครงการในรูปของตัวเงิน และประเมินความเป็นไปได้และจำนวนผลตอบแทนจากการลงทุนในโครงการหรือความสามารถทำกำไรของโครงการ โดยใช้เห็นเหตุผลสนับสนุนความเหมาะสมของโครงการสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริงและให้ผลประโยชน์ตอบแทนคุ้มค่าต่อการลงทุน โดยคำนึงถึงต้นทุนและผลกำไร

แนวคิดด้านการศึกษาความเป็นไปได้แสดงให้เห็นว่ารูปแบบของการศึกษาโครงการมีกระบวนการและขั้นตอนในหลายประการทั้งการศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนและผลประโยชน์ และการศึกษาความเป็นไปได้ด้านการเงิน ทั้งนี้ การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการจำหน่ายปลาร้าเป็นการศึกษาทั้งด้านการบริหารจัดการและความคุ้มค่าในการดำเนินการเพื่อหาความเหมาะสม

2) สภาพการดำเนินกิจการทำปลาร้า

Srimarorit (2000) ได้ศึกษาอุตสาหกรรมขนาดย่อมของธุรกิจปลาร้า บ้านดงสว่าง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าธุรกิจปลาร้ามีการพัฒนาและขยายธุรกิจมากขึ้น ทั้งในด้านการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์จากที่ผลิตเฉพาะปลาร้ามาเป็นการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์หลายรูปแบบ เช่น ปลาร้าทรงเครื่อง ปลาร้าบรรจุกระป๋อง เป็นต้น ดังนั้นธุรกิจปลาร้าจึงมีแนวโน้มจะขยายตัวเพิ่มขึ้นจากการบริโภคในครัวเรือนและขายส่วนเกินมาเป็นการทำธุรกิจเพื่อขยายตลาดอย่างจริงจังโดยมีพ่อค้าคนกลางติดต่อให้ผลิตปลาร้าเพื่อขายส่ง และมีการบริหารและวางแผนการเงิน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินธุรกิจ เพราะต้องใช้เงินทุนเป็นกลไกประการหนึ่งในการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากผู้ประกอบการต้องการกำไรจากธุรกิจข้อได้เปรียบในการผลิตปลาร้า คือ การที่ปลาร้าเป็นอาหารหลักของประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือคนอีสาน จึงมีปริมาณความต้องการซื้อจำนวนมาก เนื่องจากเป็นอาหารที่ต้องบริโภคประจำวัน สามารถเก็บไว้ได้นาน นำไปแปรรูปแบบสินค้าอย่างอื่นได้และหาวัตถุดิบที่เป็นส่วนผสมได้ง่าย เช่น เกลือ รำ ข้าวคั่ว

Chaichokh (2002) ศึกษาธุรกิจการผลิตปลาร้าในพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น และพบว่ามีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปลาร้าในรูปแบบที่ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาปลาร้าในเชิงรุกต่อไป ส่วนสภาพที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการผลิตปลาร้านั้น คือ รูปแบบพื้นที่บ้านของการผลิตปลาร้าและขาดการคัดเลือกคุณภาพของปลาที่นำมาผลิต ทำให้ได้ปลาร้าที่มีคุณภาพแตกต่างกัน และมักมีคุณภาพต่ำ ทำให้ไม่สามารถกำหนดราคาให้สูงได้ ในการนี้ผู้วิจัยเสนอแนะให้ผู้ผลิตรายย่อยมีการรวมกลุ่มเพื่อการผลิตที่มีระบบ รวมทั้งการพัฒนา รูปแบบของผลิตภัณฑ์ปลาร้าให้สามารถเป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ได้

แนวคิดด้านสภาพการดำเนินกิจการปลาร้าทำให้เห็นในภาพรวมว่าการแปรรูปปลาร้าเพื่อใช้ในการบริโภคและเพื่อจัดจำหน่ายมีรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายรูปแบบและการทบทวนแนวคิดดังกล่าวชี้ให้เห็นขั้นตอนและรูปแบบในวิธีการแปรรูปปลาร้าและ

สามารถบริหารจัดการทรัพยากรร่วมกันเพื่อนำมาปรับใช้ในรูปแบบการจำหน่ายปลาร้า

3) แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและวิธีการการจำหน่าย

การจำหน่ายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 หมายถึง การที่บุคคลคนหนึ่งเรียกว่า “ผู้จำหน่าย” นำสิ่งหาปริมาณไปส่งมอบให้อยู่ในความครอบครองของบุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า “ผู้รับจำหน่าย” เพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ที่ผู้จำหน่ายเป็นผู้รับจำหน่าย

สัญญาจำหน่าย คือ สัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ผู้จำหน่าย ส่งมอบสิ่งหาปริมาณให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่งเป็นผู้ครอบครอง เรียกว่า ผู้รับจำหน่าย เพื่อประกันการชำระหนี้ โดยผู้จำหน่ายต้องเป็นเจ้าของทรัพย์

Chareonwongsak (2013) กล่าวว่า การจำหน่ายข้าวมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาการค้าข้าวตกต่ำในช่วงที่ผลผลิตข้าวออกสู่ตลาดมากทำให้ชาวนาไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง เป็นการเพิ่มทางเลือกให้เกษตรกรได้มีช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้น และสร้างอำนาจต่อรองในการขายข้าวเปลือก การจำหน่ายข้าวของรัฐบาลมีข้อดี เนื่องจากทำให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวมีรายได้ที่แน่นอน คาดการณ์ได้ และมีจำนวนสูงกว่ารายได้จากการจำหน่ายข้าวในราคาตลาดมาก ทำให้ชาวนารายย่อยมีรายได้เพิ่ม รัฐบาลจึงควรสนับสนุนให้เกษตรกรรวมตัวกันให้มีการผลิตที่มีขนาดใหญ่ เช่น การจัดตั้งเครือข่ายธุรกิจชุมชน การรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์ที่เข้มแข็ง การร่วมลงทุนกับภาคธุรกิจ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้มีผลผลิตภาพสูงและทำให้มีผลผลิตภาพสูงและทำให้เกษตรกรมีอำนาจต่อรองมากขึ้นด้วย

Phromphichai (2007) ศึกษาความคุ้มค่าจากการจำหน่ายข้าวเปลือกของชาวนาในจังหวัดเชียงใหม่ ในปีการผลิต 2548-2549 พบว่า การจำหน่ายแบบใบประทวนและไม่ไถ่ถอนคืนมีความคุ้มค่ามากที่สุด ดังนั้น เมื่อมีโครงการรับจำหน่ายข้าวเปลือก แบบย้งฉาง รัฐบาลควรเตรียมโครงการระบายข้าวให้พร้อมที่จะรับผลผลิตข้าวจากโครงการ เหตุผลที่สำคัญที่เกษตรกรเข้าร่วมโครงการจำหน่าย เนื่องจากราคาจำหน่ายสูงกว่าราคาในท้องตลาดและส่วนใหญ่มีการจำหน่ายข้าวเปลือกโดยต่อเนื่อง เพราะช่วยให้ชาวนามีรายได้ที่ดีขึ้นและไม่ถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง

Khathanya (2007) วิเคราะห์ผลของมาตรการรับจำนำข้าวเปลือกของรัฐบาลที่มีต่อการเพิ่มรายได้ของเกษตรกร จังหวัดอ่างทอง ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ส่วนต่างของราคาระหว่างราคาจำนำและราคาตลาดข้าวเปลือกเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อตัดสินใจของเกษตรกรในการเข้าร่วมโครงการ

4) แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน

การมีส่วนร่วมนั้นอาจกระทำโดยการรับฟังประชามติหรือการเพิ่มการเข้าถึงข้อมูล ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการเปิดเผยและการกระทำถูกต้องตามกฎหมายก่อนจะได้มาซึ่งผลของการตัดสินใจ ระดับของการมีส่วนร่วมที่เพียงพอ คือ ระดับที่หลังจากมีการตัดสินใจต่อโครงการใดๆ แล้ว โครงการนั้นๆ สามารถดำเนินตามแผนได้อย่างราบรื่น

อนึ่ง Creighton (2005) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของการมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพว่า 1) เป็นวิธีการที่ผู้ทำการตัดสินใจนั้นได้รับคำสั่งที่ตนต้องกระทำตาม เพราะการยอมรับจากสาธารณชนจะทำให้การดำเนินการตามแผนประสบผลสำเร็จ 2) เป็นการบูรณาการกระบวนการมีส่วนร่วมกับขั้นตอนของการตัดสินใจ 3) ทำให้ผู้ต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในการตัดสินใจทุกขั้นตอน 4) ทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มองว่าตนจะได้รับผลกระทบนั้นเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ และ 5) มีการใช้เทคนิคประเภทต่างๆ โดยมีเป้าหมายในการสื่อสารกับสาธารณชนกลุ่มต่างๆ

การทบทวนวรรณกรรมด้านการมีส่วนร่วมชี้ให้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชนซึ่งดำเนินการตามหลักการของการพัฒนาอย่างยั่งยืนสร้างผลประโยชน์ที่ได้สมดุลจากการดำเนินโครงการฯ สะท้อนให้เห็นความต้องการของคนพื้นที่ซึ่งเป็นการเสริมสร้างประชาธิปไตยในท้องถิ่นและมีความสามารถในการรับมือกับความท้าทายทั้งภายในและภายนอกได้ดีขึ้น

5) แนวคิดกระบวนการสื่อความหมายจากชุมชน

แนวคิดของกระบวนการสื่อความหมายจากชุมชนคือ ให้ชุมชนเป็นผู้ระบุบอก หรือร่วมระบุสิ่งที่มีความสำคัญในชุมชนของตนเอง เมื่อดำเนินการสำรวจร่วมกันครบตามขอบเขตของการวิจัย ก็จะได้ข้อมูลองค์ประกอบที่สำคัญและหลากหลาย จากนั้นจึงนำ

ข้อมูลมาตรวจสอบกับผู้ท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน หรือผู้นำทางความคิด แล้วจึงนำเสนอต่อเวทีสาธารณะเพื่อตรวจสอบซ้ำ

แนวคิดด้านการสื่อความหมาย มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาเครื่องมือแนวคิดและวิธีการที่เหมาะสมเพื่อจะสื่อสารและสร้างความคุ้นเคยกับประชาชนในท้องถิ่นเพื่อที่จะเข้าใจและการก่อให้เกิดความรู้จากรูปแบบการติดต่อสื่อสารประเภทต่างๆ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างความเข้าใจกับชุมชน เพราะโครงการรับจำนำปลาร้าต้องได้รับการยอมรับจึงสามารถดำเนินการได้ ทั้งนี้ การยอมรับที่เกิดขึ้นต้องมาจากรูปแบบการสื่อความหมายที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน

6) แนวคิดเกี่ยวกับการรักษาเอกลักษณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่น

Phongphit (2005) ให้แนวคิดไว้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นพื้นฐานความรู้ของชาวบ้านที่เรียนรู้และมีประสบการณ์สืบต่อกันทั้งทางตรงและทางอ้อม และสะสมสืบทอดต่อกันเป็นองค์ความรู้ที่เกิดจากการคิดเองทำเองโดยสติปัญญาและอาศัยศักยภาพที่มีอยู่ในการแก้ปัญหา เพื่อการดำเนินชีวิตได้ในท้องถิ่นอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ ภูมิปัญญาเหล่านี้อาจอยู่ในลักษณะนามธรรม เช่น โลกทัศน์ปรัชญาต่างๆ หรือลักษณะรูปธรรม เช่น งานอาชีพ ศิลปกรรมต่างๆ โดยภูมิปัญญาจะสะท้อนความสัมพันธ์ 3 ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติ ความสัมพันธ์ระหว่างงานกับคน และความสัมพันธ์ระหว่างคนกับอำนาจเหนือธรรมชาติ

การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงไม่ได้หมายถึงว่า จะต้องย้อนกลับไปสู่อดีต แต่หมายถึง การก้าวไปข้างหน้าด้วยการปรับเปลี่ยนแปลงที่อยู่บนฐานเดิมในลักษณะเป็นธรรมชาติที่เชื่อมโยงประวัติศาสตร์ต่อกันมามิได้ขาด ดังนั้น การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่ควรมองที่ตัวบุคคลหรือกิจกรรม แต่ควรมองที่ระบบความคิดของชาวบ้าน การสั่งสมความรู้ พร้อมทั้งศึกษาสภาพสังคมและสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับเหตุผลของปัจจัยต่างๆ รวมถึงการสืบทอดและการเรียนรู้ โดยการศึกษาควรมีบทบาทในการจัดการระบบการถ่ายทอดของชาวบ้านให้เข้าใจง่ายขึ้น

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยการจัดประชุมกลุ่มเพื่อวางแผนร่วมกัน ซึ่งเป็นวิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพทั้งในระดับภาพรวมและระดับพื้นที่ ประกอบไปด้วยกิจกรรมดังนี้

1) การประชุมกลุ่มย่อยแนะนำโครงการ ได้แก่ การแนะนำโครงการและเปิดประเด็น การประชุมหารือกับสมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ชาวบ้านที่ผลิตปลาร้า การประชุมหารือกับหน่วยงานภาครัฐ ให้ได้รับทราบประเด็นประชุมและปัญหาเบื้องต้นจากการประชุมและมีการประมวลเป็นปัญหาในภาพรวม

2) การประชุมหารือกับชุมชนระดับพื้นที่ เป็นการประชุมในพื้นที่เป้าหมาย หลังจากการออกสำรวจพื้นที่ โดยรวมและประมวลข้อมูลและได้รับทราบรูปแบบวิธีการจำหน่ายปลาร้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

1. การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 3 คน โดยสัมภาษณ์ประธานกลุ่ม รองประธานกลุ่ม และที่ปรึกษากลุ่มเพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้าน สังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิต ขั้นตอนความเป็นมาของผลิตภัณฑ์และความสัมพันธ์ระหว่างผลิตภัณฑ์กับชุมชน

2. การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-Depth Interview) โดยสัมภาษณ์พัฒนาชุมชนเกี่ยวกับบทบาทของหน่วยงานที่ให้การสนับสนุน รวมถึงการสัมภาษณ์ประธานกลุ่ม รองประธานกลุ่ม และที่ปรึกษากลุ่ม รวมทั้งสิ้น 4 คนเกี่ยวกับจุดเริ่มต้นการจัดตั้งกลุ่มระบบบริหารจัดการและสภาพปัญหาในอดีตและปัจจุบัน ตลอดจนต้นทุนการผลิต

3. การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) โดยสัมภาษณ์กรรมการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และสมาชิกในกลุ่ม รวมทั้งสิ้น 12 คน ใช้การปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับผู้ให้ข้อมูลโดยการเข้าร่วมกิจกรรมภาคสนาม เพื่อสังเกตและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับระบบบริหารจัดการและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงระหว่างการดำเนินการ จากนั้นจึงวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับ

4. การสนทนากลุ่ม (Focus Group) แบ่งการสัมภาษณ์เป็น 2 กลุ่ม โดยกลุ่มที่ 1 เป็นกรรมการในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และพัฒนาชุมชนจังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 8 คน และกลุ่มที่ 2 เป็นชาวบ้านในพื้นที่ที่มีการผลิตปลาร้าไว้บริโภคในครัวเรือน จำนวน 15 คน โดยใช้การสนทนากลุ่มเพื่อนำเสนอข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์เจาะลึก และการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมนำไปวิเคราะห์ความเที่ยงตรงของข้อมูลส่วนบุคคล และตรวจสอบพร้อมยืนยันผลที่ได้ ขณะเดียวกันก็นำเสนอรูปแบบการจำหน่ายปลาร้า เพื่อให้กลุ่มช่วยกันอธิบายเพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมที่สุด เพื่อนำไปเสนอในเวทีชาวบ้านต่อไป

5. การจัดเวทีชาวบ้าน โดยสัมภาษณ์พัฒนาชุมชน จังหวัดอำนาจเจริญ ประธานกลุ่ม รองประธานกลุ่ม ที่ปรึกษากลุ่ม กรรมการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และชาวบ้าน จำนวน 32 คน เพื่อ 1) นำเสนอข้อมูลที่ได้จากกระบวนการวิจัยข้างต้นให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในรูปแบบการจัดเวทีชาวบ้านเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้เพื่อนำไปอภิปรายผล 2) นำเสนอรูปแบบการจำหน่ายปลาร้าที่เหมาะสมที่ได้จากการสนทนากลุ่ม และ 3) วางแผนการปฏิบัติการรูปแบบการจำหน่ายปลาร้า มากกว่า 1 รูปแบบ ที่ได้จากความเห็นชอบจากการจัดเวทีชาวบ้านเพื่อหาข้อสรุปในการวิจัย

ขอบเขตของโครงการวิจัย

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงประยุกต์ (applied research) และเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) คณะผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษา ดังนี้

ขอบเขตด้านพื้นที่

งานวิจัยนี้มีขอบเขตด้านพื้นที่บ้านยักษ์คุ หมู่ที่ 5 ตำบลชานุมาน อำเภอชานุมาน จังหวัดอำนาจเจริญ ซึ่งเป็นชุมชนที่ติดริมน้ำโขง และเป็นแหล่งอุดมสมบูรณ์ของปลาน้ำโขง

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การศึกษาเรื่องนี้ประกอบด้วยผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังต่อไปนี้

1) สมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนปลาร้าแม่น้ำโขง จำนวน 12 คน

2) ผู้นำชุมชน ได้แก่ ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้รู้ ผู้นำทางความคิด และผู้อาวุโสในชุมชนเป้าหมายชุมชนบ้านยักษ์คุและละแวกข้างเคียงชุมชนที่ผลิตปลาร้าน้ำโขง จำนวน 8 คน

3) ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในชุมชนเป้าหมายและผลิตปลาร้าน้ำโขง จำนวน 8 คน

4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมพัฒนาชุมชน และองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาล จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 6 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหาที่ทำการศึกษา

ลักษณะของข้อมูลแบ่งเป็นส่วนต่างๆ ดังนี้

1) ศึกษาสภาพการบริหารจัดการสินค้าและวัตถุดิบของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในปัจจุบัน สรรวจ รวบรวม และจัดเก็บเป็นฐานข้อมูลชาวบ้านในชุมชนและบริเวณใกล้เคียงที่ผลิตปลาร้าน้ำโขง ความพร้อมในการนำรูปแบบและวิธีการจำหน่ายปลาร้ามาใช้ในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ตลอดจนปัญหาและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

2) ศึกษารูปแบบและวิธีการการจำหน่ายปลาร้าที่เหมาะสมโดยชุมชนมีส่วนร่วม

ขอบเขตด้านเวลา

คณะผู้วิจัยศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเดือนกันยายน 2557 - ตุลาคม 2558

กรอบการดำเนินโครงการวิจัย

ภาพที่ 2 กรอบการดำเนินโครงการวิจัย

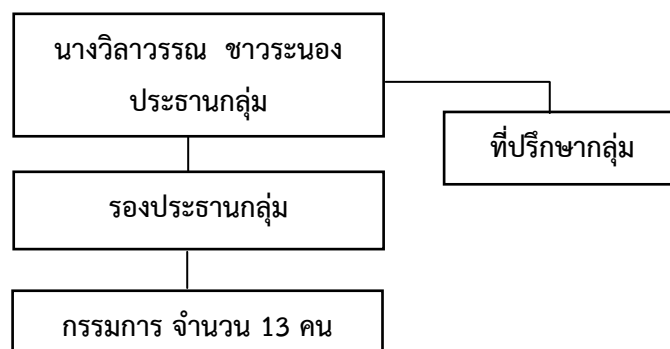
ผลการวิจัย

ประวัติความเป็นมาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ

วิสาหกิจชุมชน “โครงการปลาร้าแม่น้ำโขงพิชิตความจน” ตั้งอยู่เลขที่ 496 บ้านยักษ์คุ หมู่ที่ 5 ตำบลชานุมาน อำเภอชานุมาน จังหวัดอำนาจเจริญ 37210 ก่อตั้งเมื่อวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2556 โดยจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2556 มีคณะกรรมการบริหารกลุ่มจำนวน 16 คน

มีนางวิลาวรรณ ขาวระนอง ตำแหน่งประธานกลุ่ม ลักษณะกิจกรรมคือการแปรรูปปลาแม่น้ำโขงให้เป็นปลาร้า เพื่อบริโภคและจำหน่ายให้แก่สมาชิกในท้องถิ่น และบุคคลภายนอกท้องถิ่นโดยมีทุนเริ่มต้นจำนวน 50,000 บาท จากการสนับสนุนของกองทุนพัฒนาสตรี จังหวัดอำนาจเจริญ ในรูปแบบเงินทุนหมุนเวียน ปัจจุบันมีทุนดำเนินการทั้งสิ้น 70,000 บาท โครงสร้างการบริหารของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ เป็นดังนี้

โครงสร้างการบริหาร

ภาพที่ 3 โครงสร้างการบริหาร

กระบวนการจำหน่ายและกระบวนการเก็บรักษา

จากการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการจำหน่ายปลาร้ามีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาต่อไปนี้ คือ (1) ปัญหาปลาร้าล้นตลาดส่งผลให้ราคาตกต่ำ และ (2) ปัญหาต้นทุนการผลิตที่สูงของวัตถุดิบ วัสดุและค่าจ้างแรงงานผลิต โดยพบว่า สมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้รูปแบบของกระบวนการจำหน่ายปลาร้าที่มีความเหมาะสมและมีส่วนช่วยส่งเสริมและรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เข้มแข็งและยั่งยืน ทั้งนี้ รูปแบบดังกล่าวประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้

1) การสำรวจชุมชน เป็นการสำรวจครัวเรือนที่ผลิตปลาร้าจากปลาที่หามาได้และสำรวจสูตรการหมัก

ปลาร้าของแต่ละครัวเรือนเพื่อหาสูตรที่เหมาะสมและเป็นที่ต้องการของตลาด พบว่าครัวเรือนในตำบลชานุมาน อำเภอชานุมาน จังหวัดอำนาจเจริญ มีจำนวนทั้งสิ้น 15 หมู่บ้าน มีเพียง 7 หมู่บ้านที่ตั้งอยู่ริมน้ำโขงและผลิตปลาร้าเพื่อการบริโภคและการจำหน่าย ประกอบด้วยบ้านโคกสาร บ้านคันสูง บ้านนาสีดา บ้านหันขัน บ้านยักษ์คุ บ้านบึงเขียว และบ้านศรีสมบุรณ์ มีปริมาณการผลิตปลาร้ารวม 6 ตันต่อปี ผลการสำรวจสภาพเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในอดีตถึงปัจจุบัน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในอดีตถึงปัจจุบัน

สภาพ เศรษฐกิจ และ สังคมของชุมชน	ก่อน พ.ศ. 2550	หลัง พ.ศ. 2550
1. การแลกเปลี่ยน สินค้า	หากต้องการปลาร้าคนในชุมชนจะทำการ แลกเปลี่ยนสินค้าต่างชนิดกันเพราะปลาร้า เป็นของที่หาง่าย	หากต้องการบริโภคปลาร้าจะทำการ ซื้อ-ขายปลาร้า
2. การหาปลา	ใช้เรือพายซึ่งใช้แรงงานคนออกหาปลา	ใช้เรือเติมน้ำมัน
3. การผลิตปลาร้า	ในฤดูผลิตปลาร้า (เดือนกุมภาพันธ์-เดือน มิถุนายน ของทุกปี) เป็นช่วงที่มีปลาจำนวนมาก ครัวเรือนที่ติดริมน้ำโขงที่มีแรงงานมากก็สามารถ ผลิตปลาร้าได้จำนวนหลายไหตั้งนั้นทุกครัวเรือน จะมีปลาร้าไว้บริโภคและจำหน่ายเป็นจำนวนมาก	ขาดแคลนแรงงาน ทำให้ต้องจ้างแรงงาน มาทำปลาร้า
4. การขายปลาร้า	มีพ่อค้าคนกลางจากต่างถิ่นมารับซื้อปลาร้าในราคาถูก ซึ่งเป็นราคาปลาร้าชนิดผสมที่เคยซื้อขาย ในแหล่งอื่น ขณะที่ปลาร้าที่ชาวบ้านตำบลชานุมานผลิตเป็นปลาน้ำโขง 100% ชาวบ้านส่วนใหญ่ ขายปลาร้าให้กับพ่อค้าคนกลาง เนื่องจาก 1) ปลาร้ามีจำนวนมาก 2) ต้องการนำเงินที่ได้ไป ใช้จ่ายในครัวเรือน จ่ายชำระหนี้ และใช้เป็นทุนใช้ในการผลิตปลาร้ารอบต่อไป และ 3) หากไม่ ขายตามรอบที่พ่อค้าคนกลางมารับซื้อก็ต้องรอในปีต่อไปเพราะชาวบ้านที่ผลิตปลาร้าอาศัยอยู่ ในพื้นที่ห่างไกล การคมนาคมเข้าถึงลำบากและไม่มีการทำการตลาด	
5. ต้นทุนการผลิต	<ul style="list-style-type: none"> - ได้ปลาจากการร่วมมือกันหาปลาใน แม่น้ำโขง - รำกิโลกรัมละ 1.33 บาท - เกลือกิโลกรัมละ 3.5 บาท - ไหใบละ 80 บาท - ค่าน้ำมันไม่มีใช้เรือพายจึงไม่มีค่าน้ำมัน - ไม่มีค่าแรงเนื่องจากเป็นแรงงานร่วมของ ชาวบ้าน - กระปุกใส่ปลาร้าใบละ 20 บาท - สติกเกอร์ใบละ 4 บาท ต้นทุนการผลิตต่อไห (20 กิโลกรัม) เท่ากับ 120.16 บาทต่อไห ขายไหละ 500 บาท กำไร 379.84 บาทต่อไห หรือกำไรกิโลกรัมละ 19.00 บาท	<ul style="list-style-type: none"> - ซื้อปลาจากคนหาปลาที่โลกรัมละ 150 บาท (ขนาดมอง 4-5 เซนติเมตร) ** มองคือ อุปกรณ์ประมง เป็นตะข่ายที่ใช้จับปลาในช่วง ที่น้ำไหล - รำกิโลกรัมละ 5 บาท - เกลือกิโลกรัมละ 5 บาท - ไหใบละ 150 บาท - ใช้เรือเติมน้ำมัน - จ่ายค่าแรงงานคนมาคั่วปลา - กระปุกใส่ปลาร้าใบละ 25 บาท - สติกเกอร์ใบละ 4 บาท ต้นทุนการผลิตต่อไห (20 กิโลกรัม) เท่ากับ 3,310 บาท หรือกิโลกรัมละ 165.7 บาท ขายกิโลกรัมละ 150 บาท ขาดทุนกิโลกรัมละ 15.70 บาทต่อกิโลกรัม

ตารางที่ 1 สภาพเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในอดีตถึงปัจจุบัน (ต่อ)

สภาพ เศรษฐกิจ และ สังคมของชุมชน	ก่อน พ.ศ. 2550	หลัง พ.ศ. 2550
6. การสำรองวัตถุดิบ เพื่อใช้ในการผลิตปลา ร้าของกลุ่มวิสาหกิจฯ	กลุ่มวิสาหกิจฯต้องสำรอง ไห เกลือ ร้าข้าว เพื่อใช้ในการผลิตปลาร้าจำนวนมาก เพื่อให้ เพียงพอในการผลิตในแต่ละปี	กลุ่มวิสาหกิจฯ ไม่ต้องสำรอง ไห เกลือ ร้าข้าว เพื่อใช้ในการผลิตปลาร้า ทำให้ ลดต้นทุนวัตถุดิบลงได้

2) การประชุม แบ่งเป็นการประชุม 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 เป็นการประชุมชี้แจงและร่วมกันระดมความคิด เพื่อหาวิธีการแก้ไขปัญหา และขอมติในการดำเนินโครงการรับจํานาปลาร้า ที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบในโครงการดังกล่าวและการประชุมครั้งที่ 2 เป็นการเข้าร่วมประชุมกับผู้นำชุมชนของแต่ละหมู่บ้านในหมู่ที่ 5 ในรอบประจำเดือนเพื่อประชาสัมพันธ์โครงการจํานาปลาร้าและให้ผู้นำชุมชนกระจายข่าวสารการรับจํานาปลาร้านี้ให้แต่ละครัวเรือนได้รับทราบ เพื่อแจ้งความประสงค์โดยการลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการรับจํานาปลาร้าต่อไป

3) การรับจํานา แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ

3.1) การรับลงทะเบียนสมาชิกเพื่อให้ผู้สนใจลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการ

3.2) การตรวจสอบคุณภาพและจําแนกคุณภาพของปลาร้าเพื่อกําหนดราคาที่จะรับจํานา โดยฝ่ายตรวจสอบคุณภาพของกลุ่มวิสาหกิจฯ ลงพื้นที่ไปในแต่ละครัวเรือนที่แจ้งชื่อสนใจเข้าร่วมโครงการรับจํานาปลาร้า เพื่อตรวจสอบว่าเป็นปลาร้าประเภทแกงหรือปลาร้าประเภทฉีกซึ่งส่วนผสมการทำปลาร้ามีเพียง 3 อย่าง คือ เกลือ ร้า ข้าวคั่ว ซึ่งปลาร้าประเภทฉีกส่วนใหญ่ใส่เกลือกมากกว่าประเภทแกง ดังนั้น หากใส่เกลือน้อยจะมีกลิ่นและน้ำมากเกินไป การจําแนกคุณภาพของปลาร้าเพื่อกําหนดราคารับจํานาปลาร้าต่อไปดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ราคารับจํานาปลาร้าต่อไห

เกรด	ความหมาย	ราคารับจํานาต่อไหขนาด 20 กิโลกรัม (บาท)
A	ปลาน้ำโขง-ขนาดใหญ่	1,200
B	ปลาน้ำโขง-ขนาดกลาง	1,100
C	ปลาน้ำโขง-ขนาดเล็ก	1,000
D	ปลาผสม	800

3.3) การจ่ายเงินรับจํานา โดยออกเอกสารการจ่ายเงินแต่ละรายการติดฉลากของแต่ละไหพร้อมการถ่ายภาพและการลงบันทึกในสมุดทะเบียนคุมลูกค้า

3.4) การเก็บรักษาไหปลาร้าไว้ที่โรงเรือนของกลุ่มสำหรับไหปลาร้าที่ผ่านการตรวจสอบเรียบร้อยแล้วทางกลุ่มจะจ่ายเงินให้กับผู้ลงทะเบียน โดยมีขั้นตอนและเอกสารที่เกี่ยวข้องดังนี้

3.4.1) ต้องออกไปเสร็จรับเงินเมื่อจ่ายเงินให้กับสมาชิกที่มาจํานาปลาร้าทุกครั้งโดยระบุเล่มที่ เลขที่ วันที่ ชื่อ-นามสกุล ที่อยู่ รายการ จํานวนเงินที่จ่าย พร้อมลงลายมือผู้รับและผู้จ่าย โดยมอบใบเสร็จรับเงินฉบับจริงให้กับสมาชิกและติดเอกสารสำเนาไว้ที่เล่มเพื่อการควบคุมและการตรวจสอบต่อไป

3.4.2) บันทึกรายละเอียดของ วัน เดือน ปีที่รับจํานำ ลำดับที่ของสมาชิก ชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ คุณภาพของปลา ราคาที่ได้รับจํานำพร้อมติดกระดาษไว้หน้าไหแต่ละไห เพื่อจะได้ทราบความเป็นเจ้าของ จะได้นำไปคืนได้ถูกต้องครบถ้วนภายหลังที่มีการเปิดไหแล้ว

3.4.3) ถ่ายภาพสมาชิกผู้มารับจํานำพร้อมกับไหปลาร้าที่รับจํานำเพื่อเป็นหลักฐาน

3.4.4) ลงบันทึกในสมุดทะเบียนคุมลูกค้า ประกอบด้วย วัน เดือน ปี ลำดับที่ของสมาชิก ชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ จํานวนไห คุณภาพของปลา ราคาต่อไห และจํานวนเงินทั้งสิ้นที่ได้รับ

3.4.5) เก็บรักษาไหปลาร้าที่รับจํานำจากโครงการฯ ไว้ที่บ้านของที่ปรึกษากลุ่ม คือ นางสาว นันณีย์ ขาวสำเนา ซึ่งเป็นผู้ดูแลโดยไม่มีค่าใช้จ่าย และมีห้องสำหรับเก็บปลาร้าโดยเฉพาะ เพื่อรอวันเปิดไห (ปลาร้าแต่ละไหของชาวบ้านส่วนใหญ่จะเก็บมาแล้วประมาณ 4 เดือน จึงต้องรอระยะเวลาอีกประมาณ 4-5 เดือนก่อนเปิดไห ทั้งนี้ สามารถรับประทานปลาร้าที่อายุเกิน 6 เดือนได้แต่ต้องต้มก่อนและรสชาติอาจไม่อร่อยเท่าที่ควร ดังนั้น ควรเก็บปลาร้าไว้ 1 ปี ขึ้นไปหากต้องการได้ปลาร้าที่อร่อยและสามารถฆ่าพยาธิได้ด้วย

โดยไม่ต้องต้มโดยสมาชิกสามารถไถ่ถอนปลาร้าคืนได้ภายใน 2 เดือน มิฉะนั้นทางกลุ่มก็จะยึดปลาร้า

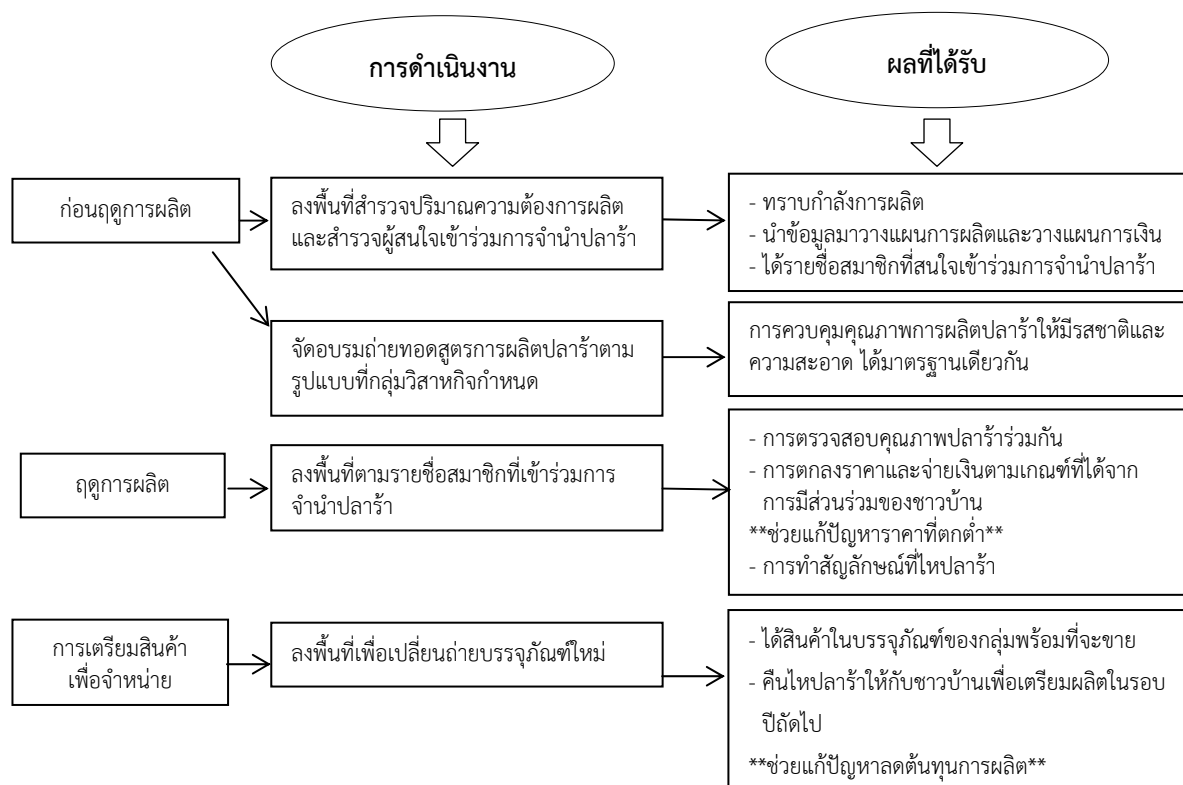
4) การจําหน่าย ปลาร้าที่พร้อมจําหน่ายต้องมีอายุการหมักประมาณ 1 ปีขึ้นไป โดยมีขั้นตอนการจําหน่ายปลาร้าแต่ละครั้งดังนี้

4.1) สมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจฯ จะคัดเลือกไหปลาร้าที่ถึงอายุที่จะจําหน่ายได้ ตามปริมาณที่คาดว่าจะจําหน่ายแต่ละครั้ง โดยไหปลาร้าที่รับจํานารวมกันเพื่อคัดแยกขนาดของปลาร้า จำแนกเป็นเกรด A เกรด B เกรด C และเกรด D ตามขนาดของปลา แยกเอาร้าออกมาให้เหลือน้อยที่สุดและนำมาบรรจุในขวดโหลพลาสติกและติดฉลากของกลุ่มวิสาหกิจฯ

4.2) สมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจฯ ล้างทำความสะอาดไหปลาร้าที่เปิดไหแล้ว เพื่อส่งคืนสมาชิกเพื่อใช้ทำปลาร้าในรอบการผลิตต่อไป

กระบวนการจําหน่ายปลาร้าของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนปลาร้าแม่น้ำโขงคือจะขายให้กับร้านอาหารต่างๆ ในจังหวัดอำนาจเจริญ ร้านในตลาดสดอำเภอชานุมาน และออกร้านจําหน่ายตามงานเทศกาลทั่วไป ได้แก่ งานวันสงกรานต์สัหกรรมการเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้านาคกรเพื่อการเกษตรและสหกรรมการเกษตร เป็นต้น

จากขั้นตอนของรูปแบบการจํานำปลาร้าทั้ง 4 ขั้นตอนข้างต้น สามารถนำเสนอเป็นภาพได้ ดังนี้

ภาพที่ 3 ขั้นตอนของรูปแบบการจํานำปลาร้าทั้ง 4 ขั้นตอน

ภาพที่ 4 การลงพื้นที่ดำเนินงานวิจัย ณ วิสาหกิจชุมชนปลาร้าแม่น้ำโขง

ภาพที่ 5 การทำปลาร้า

ภาพที่ 6 โครงการรับจํานำปลาร้า

ตารางที่ 3 ตารางเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตปลาร้าเกรด A (ขนาดมอง 4-5 เซนติเมตร) ต่อ 1 ไห (20 กิโลกรัม)

ต้นทุนผลิต	ก่อน พ.ศ. 2550	หลัง พ.ศ. 2550	โครงการรับจำนำปลาร้า
ปลา	ร่วมกันจับปลา	ซื้อปลามาทำปลาร้า 150 บาทต่อ กก.* 20 กก. = 3,000 บาท	1,200 บาทต่อไห
รำ	2 กก.*1.33 บาทต่อ กก. = 2.66 บาท	2 กก.* 5 บาทต่อ กก. = 10 บาท	-
ไห	1 ใบ * 80 บาทต่อใบ = 80 บาท	1 ใบ* 150 บาทต่อใบ = 150 บาท	-
เกลือ	5 กก.* 3.5 บาทต่อ กก. = 17.5 บาท	5 กก.* 5 บาทต่อ กก. = 25 บาท	-
ค่าแรงงาน	ไม่ได้จ่ายค่าแรงเพราะช่วยกัน	100 บาทต่อไห	40 บาทต่อไห (แพคปลาร้า และล้างเปลี่ยนไห)
กระปุก	20 บาทต่อกระปุก	25 บาทต่อกระปุก	25 บาทต่อกระปุก
สติ๊กเกอร์	4 บาทต่อใบ	4 บาทต่อใบ	4 บาทต่อใบ
รวมต้นทุน	120.16 บาทต่อไห	3,310 บาทต่อไห	1,269 บาทต่อไห
	หรือ 6.01 บาทต่อ กก.	หรือ 165.70 บาทต่อ กก.	หรือ 63.45 บาทต่อ กก.
ราคาขาย	500 บาทต่อไห หรือ 25 บาทต่อ กก.	150 บาทต่อ กก.	150 บาทต่อ กก.
กำไร (ขาดทุน)	379.84 บาทต่อไห หรือ 19 บาทต่อ กก.	(15.70) บาทต่อ กก.	86.55 บาทต่อ กก.

ก่อน พ.ศ. 2550 ชาวบ้านช่วยกันจับปลาเพื่อมาทำปลาร้าขายกันในกลุ่ม จึงไม่มีต้นทุนของปลา พบว่ามีกำไรจากการขายปลาร้า 379.84 บาทต่อไห หรือ 19 บาทต่อกิโลกรัม แต่ในปัจจุบันขาดแคลนแรงงานช่วยหาปลาและผลิตปลาร้า ทางกลุ่มจึงต้องซื้อปลาเพื่อผลิตปลาร้า ส่งผลให้ต้นทุนของปลาสูงขึ้น นอกจากนั้นวัตถุดิบต่างๆ เช่น รำ เกลือ ก็มีการปรับราคาสูงขึ้นโดยเฉพาะราคาของไห (ขนาด 20 กก.) จากเดิมในอดีตใบละ 80 บาท แต่ปัจจุบันใบละ 150 บาท ทางกลุ่มจึงมีผลขาดทุน 15.70 บาทต่อกิโลกรัม ดังนั้น โครงการจำนำปลาร้าจึงช่วยแก้ปัญหาต้นทุนการผลิตที่สูงของวัตถุดิบ วัสดุและค่าจ้างแรงงานผลิต กล่าวคือ มีรูปแบบการดำเนินงานที่ทำให้ต้นทุนการผลิตลดลงดังนี้ 1) **ลดต้นทุนการสำรองวัตถุดิบ** โดยเฉพาะปลา และวัสดุ โดยเฉพาะไห เนื่องจากโครงการจำนำปลาร้าจะรับจำนำ

ปลาร้าที่หมักอยู่ในไหเรียบร้อยแล้วและจะนำมาเก็บไว้ที่บ้านหัวหน้ากลุ่มวิสาหกิจฯ เพื่อรอระยะเวลาที่พร้อมจะขายได้ จึงจะเทไหปลาร้าเพื่อคัดแยกคุณภาพปลาและล้างทำความสะอาดไหเพื่อส่งคืนเจ้าของไห เพื่อใช้ผลิตปลาร้าในรอบต่อไป ดังนั้น ทางกลุ่มจึงไม่ต้องสำรองวัตถุดิบ ได้แก่ ปลา เกลือ รำ และวัสดุ ได้แก่ ไห เพื่อใช้ในการผลิต และ 2) **ลดต้นทุนค่าจ้างแรงงานผลิต** เพราะผู้จำนำปลาร้าเป็นผู้ผลิตปลาร้าเอง ดังนั้น กลุ่มวิสาหกิจฯ ไม่ต้องจ่ายค่าจ้างแรงงานผลิตปลาร้าโดยจ่ายเพียงค่าแรงคนบรรจุปลาร้าลงขวดพลาสติก และล้างเปลี่ยนไหเพื่อเตรียมส่งคืนผู้จำนำปลาร้า ส่งผลให้กลุ่มวิสาหกิจฯ มีกำไรมากขึ้นเมื่อทำโครงการรับจำนำปลาร้าจากเดิมขาดทุน 15.70 บาทต่อกิโลกรัม เป็นกำไรต่อกิโลกรัมละ 86.55 บาท

การอภิปรายผล

โครงการจํานำปลาร้าเกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ได้กำหนดรูปแบบและวิธีการจํานำปลาร้า นำไปสู่การใช้ประโยชน์เพื่อแก้ปัญหาหาคาปลาร้าที่ตกต่ำและปัญหาด้านทุนการผลิตปลาร้าที่สูง ส่งผลให้กลุ่มวิสาหกิจมีกำไรมาก กล่าวคือ ช่วยแก้ปัญหาต้นทุนการผลิตที่สูงโดย 1) ลดต้นทุนการสำรองวัตถุดิบ ได้แก่ ปลา เกลือ ร้า และวัสดุ ได้แก่ ไห เพื่อใช้ในการผลิต 2) ลดต้นทุนค่าจ้างแรงงานผลิต จ่ายเพียงค่าแรงบรรจุปลาร้าและล้างเปลี่ยนไห และ 3) ช่วยแก้ปัญหาหาคาปลาร้าตกต่ำ เนื่องจากราคารับจํานำปลาร้าที่กลุ่มวิสาหกิจฯ กำหนด เป็นราคาที่สูงกว่าราคาที่พ่อค้าคนกลางมารับซื้อถึงร้อยละ 30 เนื่องจากพ่อค้าคนกลางกำหนดเป็นราคาปลาร้าผสมจากแหล่งผลิตอื่น ขณะที่ปลาร้าของตำบลขานูมานเป็นปลาร้าที่ใช้เนื้อปลาน้ำโขง ร้อยเปอร์เซ็นต์

ดังนั้น โครงการจํานำปลาร้าจึงเป็นแรงจูงใจในการจํานำผลิตภัณฑ์การเกษตรให้คนในท้องถิ่นนำปลาร้า น้ำโขงมาจํานำกับทางกลุ่มวิสาหกิจฯ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Phromphichai (2007) ยังพบว่าเหตุผลสำคัญในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการจํานำข้าวเนื่องจากราคาจํานำสูงกว่าราคาในตลาด ช่วยให้ชาวนามีรายได้ดีขึ้นและไม่ถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Chareonwongsak (2013) ที่ว่า การจํานำเป็นแนวคิดที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาหาคาผลผลิตที่ตกต่ำในช่วงที่สินค้าล้นตลาด ทำให้ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง สร้างอำนาจต่อรอง ทำให้เกษตรกรมีรายได้ที่แน่นอน คาดการณ์ได้และเป็นรายได้ที่สูงกว่ารายได้จากการจำหน่ายในราคาตลาดมาก และทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

รูปแบบการจํานำปลาร้าจึงเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวอีสาน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาสู่ความเข้มแข็งของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในอนาคต ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของชาวบ้าน ประกอบด้วยวิธีคิดและมองปัญหาของชาวบ้าน โดยชาวบ้านร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางร่วมกันในการแก้ไขปัญหาโดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่เพื่อแก้ไข

ปัญหาในการดำเนินชีวิตในท้องถิ่นของตนเองได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Sutiruk, 2008) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนสู่ความเข้มแข็ง กรณีดอกไม้ประดิษฐ์จากยางพารา ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาสู่ความเข้มแข็งของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนคือ การมีส่วนร่วมของสมาชิกและการได้รับประโยชน์ของชุมชน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากผลการดำเนินการวิจัย คณะผู้วิจัยเห็นควรเสนอแนะเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้ เพราะการช่วยเหลือวิสาหกิจชุมชนไม่ควรเป็นบทบาทของภาคการผลิตหรือส่งเสริมการผลิตแต่เพียงอย่างเดียว จากที่ผ่านมาพัฒนาชุมชนจะมีการประกวดแข่งขันสนับสนุนและส่งเสริมด้านการตลาดเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน มักจะละเลยหรือไม่ให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เกิดขึ้นมานานแล้วแต่ไร้ทิศทางในการพัฒนาทำให้ผลิตภัณฑ์ชุมชนบางประเภทที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน ซึ่งได้รับการถ่ายทอดเป็นมรดกทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตดั้งเดิม กำลังจะหายไปเพราะไม่สามารถดำรงอยู่เพื่อดำเนินงานวิถีสังคมบริโภคนิยมที่เน้นกำไรทางการค้าได้

ภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปลาร้าดังต่อไปนี้ คือ 1) ด้านเงินทุนเนื่องจากในอนาคตเมื่อมีผู้สนใจเข้าร่วมโครงการจํานำปลาร้าจำนวนมาก ทางกลุ่มวิสาหกิจฯ อาจมีเงินทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอในการรับจํานำเพราะการจํานำแต่ละรอบจะต้องใช้เงินทุนจำนวน 200,000 บาท เนื่องจากรับจํานำปลาร้าจำนวน 200 ไห ราคาไหละประมาณ 1,000 บาท 2) ด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปปลาร้าเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์รวมถึงความรู้เกี่ยวกับกระบวนการจัดเก็บและการถนอมอาหารที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ เป็นต้น และ 3) การสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันผลิต เช่น การจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน ซึ่งเป็นแนวทางที่จะทำให้การผลิตมีผลิตภาพสูงและทำให้เกษตรกรมีอำนาจการต่อรองมากขึ้น

โครงการรับจํานำปลาร้าเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหรือผู้ประกอบการอื่นในการรวมตัวเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และใช้แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ของชุมชนเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาราคาสินค้าที่ตกต่ำและลดต้นทุนการผลิตเพื่อเพิ่มกำไร การวิจัยนี้จะมีคุณค่ามหาศาลหากสามารถสืบสานและรักษากฎมีปัญญการผลิตปลาร้าของคนในท้องถิ่นให้สามารถประกอบอาชีพผลิตปลาร้า โดยใช้การรับจำนำปลาร้าเพื่อแก้ปัญหาการค้าปลาร้าที่ตกต่ำและลดปัญหาต้นทุนการผลิตให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ เพื่อสร้างความเข้มแข็งและสร้างรายได้ สร้างอาชีพให้คนในท้องถิ่นที่มีวิถีชีวิตติดริมน้ำโขง ซึ่งเป็นบริเวณที่มีปลาน้ำโขงที่อุดมสมบูรณ์ รวมถึงสร้างความภูมิใจในชุมชนและร่วมกันรักษากฎมีปัญญการผลิตปลาร้า อันจะสร้างความยั่งยืนให้กับวิสาหกิจชุมชนต่อไป

สำหรับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่เป็นรูปธรรมจากภาครัฐ ได้แก่ ธนากร เกษตรและสหกรณ์ การเกษตรควรให้สินเชื่อในอัตราดอกเบี้ยต่ำเพื่อให้วิสาหกิจชุมชนมีเงินทุนหมุนเวียนมากขึ้น พัฒนาชุมชนจังหวัดควรช่วยหาตลาดเพื่อกระจายสินค้า อุตสาหกรรมจังหวัดควรให้ความรู้ในเรื่องการขาย การตลาด การบัญชี การแปรรูปอาหาร เป็นต้น กรมประมงควรมีบทบาทในการอบรมให้ความรู้ในเรื่องการพัฒนาคุณภาพการผลิตสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์ การบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำให้ยั่งยืน ตลอดจนการสร้างเครือข่ายการเลี้ยงปลา ส่วนกระทรวงพลังงานเข้ามาช่วยหาวิธีการต่อยอดสินค้า เช่น การใช้ตู้ปลาเพื่อการถนอมอาหาร เป็นต้น

บรรณานุกรม

- Chaichokh, C. (2002). *Fermented Fish Business in Ubolratana Reservoir, Khonkaen Province* (Master's thesis, Khonkaen University). (in Thai)
- Chareonwongsak, K. (2013). Rice subsidy policy Impact on security. Retrieved June 3, 2014, from <http://www.kriengsak.com/Rice%20pledging%20policy> (in Thai)
- Creighton, J. L. (2005). *The public participation handbook: Making better decisions through citizen involvement*. San Francisco, CA: John Willey & Sons.
- Goeldner, C. R., & Ritchie, J. B. (2006). *Tourism: Principles, practices, philosophies* (10th ed.). New Jersey: John Wiley & Sons.
- Goodman, L. J., & Love, R. N. (1980). *Project planning and management : An integrated approach*. New York: Pergamon Press.
- Khathanya, T. (2007). Analysis of the effect of the government's paddy pledge measures on the increase of revenue, Ang Thong province. Retrieved June 3, 2014, from <http://kulc.lib.ku.ac.th/blog/?p=5466>. (in Thai)
- KhonKaen University to develop the "Fermented fish" go inter. (2011). Retrieved April 9, 2014, from http://www.thaisaeree.com/home/index.php?option=com_content&view=article&id=2520 (in Thai)
- Manktelow, J., & Carlson, A. (2009). The McKinney 7-S framework: Ensuring that all parts of your organization work in harmony. Retrieved November 18, 2015, from http://www.mindtools.com/pages/article/newSTR_91.htm
- Menaphun, H. (2007). *Principles of project analysis: Theory and practice for feasibility studies* (2nd ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Mitchell, R. E., & Reid, D. G. (2001). Community integration: Island tourism in Peru. *Annals of Tourism Research*, 28(1), 113-139.
- Naewchampa, C. (1992). Fermented fish with stability in the lives of the people of Isaan. Retrieved June 3, 2014, from http://www.isangate.com/local/pladag_03.html (in Thai)
- NgamMongkolrat, A. (2009). Far too many fermented fish export 20 million big market. Retrieved April 9, 2014, from <http://www.thairath.co.th/content/53762>. (in Thai)

- Phongphit, S. (2005). *Network: Strategy for strong community*. Bangkok: Institute of Community Enterprise Promotion. (in Thai)
- Phromphichai, T. (2007). Value gained from paddy pledging of rice farmers in Chiang Mai Province in 2005/06 (Master's thesis, Chiang Mai University). (in Thai)
- Sompongtham, C. (2011). A Development of Image Indicators of Innovative Administration and Educational Leadership Center, Faculty of Education, Burapha University. Retrieved June 3, 2014, from http://www.east.spu.ac.th/journal/booksearch/upload/1346-03_adevelopment.pdf (in Thai)
- Srimarorit, W. (2000). Small industry study of Ban Dong Sawan fermented fish business, TambonHuaiPho Amphoe Mueang, Kalasin Province (Master's thesis, Mahasarakrm University). (in Thai)
- Sutiruk, S. (2008). Study of community enterprise development to strengthen: A case study of artificial flowers from rubber leaves. Retrieved May 3, 2014, from <http://lib.oae.go.th/elib/cgi-bin/opacexe.exe?op=dsp&opt=cmenu&bid=10101&kid=0&lang=1&db=Main&pat=fulltext&cat=aut&skin=u&lpp=20&atop=&scid=zzz> (in Thai)
- Thienthong, S. (2009). *Performance achievement of OTOP product champions in Phrae province under the sufficiency economy concept*. Chiang Mai: Chiang Mai University. (in Thai)
- Tosun, C. (2000). Limits to community participation in the tourism development process in developing countries. *Tourism Management*, 21(6), 613-633.
- WongpongKham, N. (2013). KhonKaen University to develop the fermented to international market fish. Retrieved April 9, 2014, from http://www.thaisaeree.com/home/index.php?option=com_content&view=article&id=2520. (in Thai)

Heroic Role and Attractiveness as the Cause of Creating Slash or Yaoi Fan Art บทบาทวีรบุรุษ และความน่าดึงดูด อันเป็นเหตุของการสร้างสรรค์งานศิลป์แนวยาโอโยโดยกลุ่มแฟน ๆ

Proud Arunrangsiwed¹

Abstract

Many fans reproduce the work based on the original media in the format of fan art, fan fictions, and other creation. Fan art includes villains (evil characters) and often contains violent contents. The current study primarily aims to examine the reasons that fans draw villains in their fan art. Partial correlation was used to explore if attractiveness or heroic role of fictional characters in media had more influence on the number of fan art published in Deviantart.com. The findings reveal no statistically significant relationship among these variables. However, the effect size may indicate that heroic role has a stronger relationship to the number of fan art than does the attractiveness. This could reduce fan scholars' anxiety regarding the attractiveness of villains.

Keywords: *Slash, Yaoi, Fan Art, Heroic Role, Attractiveness*

บทคัดย่อ

แฟนจำนวนมากได้สร้างสรรค์ชิ้นงานเกี่ยวกับสื่อที่ตนชอบ เช่น งานศิลปะ นิยาย และสื่ออื่นๆ บ่อยครั้งที่งานศิลปะของแฟนเหล่านี้มีความรุนแรงประกอบอยู่ ซึ่งอาจมาจากการมีตัวร้ายในภาพวาด การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบแยกส่วนได้ถูกใช้ในการเทียบตัวแปรที่แฟน ๆ มักวาดภาพ ระหว่างความหน้าตาที่น่าดึงดูด กับบทบาทของตัวละครที่เป็นคนดีหรือที่เรียกว่ามีบทบาทเป็นวีรบุรุษ ผลการวิเคราะห์ไม่พบนัยสำคัญทางสถิติ หากแต่พบว่า แฟน ๆ มักสร้างสรรค์งานศิลป์เพราะตัวละครเป็นคนดี มากกว่าเหตุผลที่ว่าตัวละครหน้าตาดี ซึ่งอาจลดความกังวลแก่นักวิจัยด้านแฟน เกี่ยวกับตัวร้ายที่หน้าตาที่น่าดึงดูด

คำสำคัญ: แสลิช ยาโอโย งานศิลปะที่สร้างโดยแฟน ๆ บทบาทวีรบุรุษ ความน่าดึงดูด

¹ Suan Sunandha Rajabhat University, E-mail: parunran@nyit.edu

Introduction

This study was primarily conducted to understand the main reason that fans included villain characters in their *Slash* or *Yaoi* fan creations. Fan creations in this study refers to fan art and fan fiction in which fans redraw and rewrite the story based on original media. *Slash* or *Yaoi* fan creation is a type of fan creations which contains homosexual relationship between male characters where these characters are borrowed from the original media, such as movies and comics (Kalinowski, 2014; Kustritz, 2003; Salmon & Symons, 2004). Generally, fans would select two heroic characters to portray in *Slash* creations (Kustritz, 2003; Yu, 2008), but Dennis (2010) found that many fans paired the hero and villain in their *Slash* fan creations. Fan art that contains pairings of a hero and a villain shows more sexual violence (Arunrangsiwed, 2015a) and lower level of friendship than pairings of a hero and a hero (Arunrangsiwed, 2016). This could imply that the researchers and media producers should help reduce the possibility for these fans to include villains in their fan creations.

Creating sexual abuse content in fan art could be more harmful than watching pornographic movie. This is because the audiences of pornographic media did not create the media by themselves. In the area of fandom, fans did not only consume the mainstream media, but also reproduced them (Collier, 2015; Stein & Busse, 2009). Fan authors and fan artists who create *Slash* fan creation based on the pairing of hero and villain have filled sexual abuse content into their creations. Especially in fan art, fans did create and freeze the sexual abusing moment between the characters in their drawings, which, in original media, they did not

even have any sexual relationship to each other (Arunrangsiwed, 2015a). Many researchers believed that to create fan art and fan fiction was the way fans reflected their own need about the original media (Black, 2009; Bolt, 2004; Kalinowski, 2014; Kustritz, 2003; Yu, 2008). During the process of making such the violent fan art, fans may emotionally imagine a violent situation in erotic way, which is, in fact, not an appropriate thing for young people to think about.

The objective of the current study is to test if the attractiveness of villains in movies and comics might cause fans to draw them in *Slash* fan art or write about them in *Slash* fan fiction. The results of this study would help suggest the strategies to minimize villain recreated in fan creations.

Literature Review

2.1 Influence of Media and Misbehavior

Researchers in the area of media study suggested that the commercial organizations consider about the need of society as the first priority, before thinking about taking an advantage from it (Sliburyte, 2009; Somsert, 2013). However, several organizations still care much about their own commercial success. Media organizations fall into a similar track. Many producers made movies containing violent scenes, since it was a belief that these violent scenes could raise the movie gross. Pozios, Kambam, and Bender (2013) disclosed a case that a comic writer, Mark Millar, showed his irresponsibility regarding his violent comic books and movies by saying, "... has never quite bought the notion that violence in fiction leads to violence in real life anymore than Harry Potter casting a spell creates more boy wizards in real life."

In fact, these violent scenes inspired the audiences to create a copycat crime by taking the idea of how to make a crime from the original media (Helfgott, 2015). One of the extreme cases was the rampage in a movie theatre at Colorado, the United States (“Red-haired Joker”, 2012). The shooter was inspired by Joker, and he caused the death of 12 audiences who went to watch the movie, *Batman: The Dark Knight Rises* (2012). Media do not only inspire their fans to cause a rampage, they also inspire people to make a sexual assaulting crime. Filipino male student mimic the BDSM (Bondage Discipline Sadism and Masochism) scene in *Fifty Shades of Grey*, which caused the death of a female student (“High school student died”, 2015). News reports might show only the extreme cases, while many cases were not publicly reported such as domestic violence. Moreover, a hundred of minor negative behaviors were not considered as a committed crime. For example, students cheated on the exam, caused a school bullying, and lied to their parents. Coyne and Whitehead (2008) called this type of behavior, “indirect aggressive,” which is one of the results of exposure to media violence.

Various past studies found that media usage could lead to a negative behavior. One of the most repeated outcome variables is the level of aggressiveness in children. Television shows, films, and video games could cause the aggressive behavior in young children both in short term and long term (Anderson et al, 2003; Huesmann, Moise-Titus, Podolski, & Eron, 2003). This would be extremely more important in young children with preschool age, because these children easily developed an antisocial

behavior, and it could result in a long-term violent behavior (Knutson, DeGarmo, & Reid, 2004; Šramová, 2014).

Media do not only have an influence on tangible behaviors, but also affect psychological traits and personal belief. Arunrangsiwed (2015b) found the level of narcissism is varied by the usage of online community for artists. Other researchers also found the linking between social networking use and psychological traits, such as self-esteem (Wang, Jackson, Zhang, & Su, 2012), depression (Moreno et al., 2012), and narcissism (Ong, et al., 2011). Moreover, one of the most serious concerns about media effect is the false belief regarding others’ identities. People should not rely on stereotype portrayed in media, such as gender (Avery-Natale, 2013; Garland, Branch, & Grimes, 2016), national identity (Vasilyeva, 2015), and other appearance-related stereotypes (Garofalo, 2013)

2.2 Fan Creations

Fan creations can be created in many forms, such as online fiction, *Doujinshi* (comic book created by fans and amateurs) (Lamerichs, 2013), drawings, slideshow video, edited video of original movies (Pearson, 2010), and manip (Brennan, 2013). Creating fan art and fan fiction could benefit fans in their drawing (Black, 2009) and writing skills (Black, 2006). Fans could also find freedom and enjoyment in attending a cosplay event and making *Doujinshi* (Chen, 2007). Making artwork, without relationship to fan culture, might also heighten the level of self-esteem, which is a positive personal trait (Gocmen, 2012). Students could use their drawing to express their idea better than verbal communication alone (Hale, 1995; Pun, 2011).

Fan creations in general could be considered as the products recreated by fans that are mostly young and innocent. Fan creations could be either harmful or beneficial depending on the way to create and the way to understand them. There are only few researchers who studied about the violence in fan art and fan fiction. Some researchers concern about the pornographic content in *Lolicon* (comic with sexual attraction of young girls) and *Yaoi* manga (Lam, 2010; McLelland, 2012).

Slash is a kind of fan creations with homosexual relationship between male characters, introduced by Jenkins (1992), the father of the current definition of trans media and fandom. Kirk and Spock, the characters in *Star Trek: The Original Series*, have been mentioned as the first Slash pairing. Slash came from the symbol, /, which was used between the names, Kirk and Spock, as Kirk/Spock (Lavigne, 2012). Slash has also been read as a channel for women to express their desire toward original media. These female fans filled the missing parts into the original media, such as equality among loving partners, friendship, and their emotional interaction (Salmon & Symons, 2004). However, Slash and Yaoi fan art which contained the drawing of villain was associated with sexual abuse content (Arunrangsiwed, 2015a). The educators and fan scholars should identify the way to prevent fans to include villains into their Slash creations. The current study will explore one of the reasons that might make fans select villains to portray in fan art, which is the attractiveness of villain.

2.3 Attractiveness

Attractiveness has been the predictor of various studies in celebrity endorsement.

Attractiveness is one of three factors in original Source Credibility Scale (Ohanian, 1990), and used as an important variable in recent research studies (Kumkale, Albarracin, & Seignourel, 2010; Muda, Musa, Mohamed, & Borhan, 2014). Advertising campaigns often use attractive celebrities to persuade their target customers to purchase their product. Kim, Lee, and Prideaux (2014) found that attractiveness of celebrity endorsers was a capable predictor of Japanese tourists' positive attitude about the hotel through the advertising. The media organizations, which created attractive villains, might assume similar outcome, that attractive hero and heroine alone might not be able increase box office revenue as much as making both hero and villain attractive. The character, *Loki* in *Thor* (2011) and *the Avenger* (2012) is one of the most successful cases, in which Thomas (2012) studied the reaction of *Loki*'s female fan on *Tumblr*. *Loki* was also one of a few characters that got draws by various skillful fan artists, and portrayed in a large number of *Doujinshi*. The attractiveness of famous *Loki* in film version is also reflected back to the original creator, *Marvel Comic*, where *Loki* was recreated as more attractive character in *Loki: Agent of Asgard* (2014), compared to the original *Loki* in *Marvel Comic*.

Attractiveness of female characters was also used for engaging male customers in comic books. In superhero comic book, female characters, both heroines and female villains, were also sexually attractive by wearing skintight outfits, which almost showed every part of their body (Pratiwi, 2013). They were portrayed as a sexual object for male readers (Lavin, 1998; Pratiwi, 2013). Even for Wonder Women about which researchers of the past studies have a positive attitude regarding DC Comics

respect women (Dunne, 2006), her outfit was still considered as sexually attractive look (Lavin, 1998).

This means attractiveness is associated with the positive outcome that the marketers need from the audiences. It is possible that fan artists might want to draw an attractive character better than the unattractive character. If villains were attractive, fans would draw them. The current study will test two hypotheses based on attractiveness of characters in original media, whose fans chose to draw in fan art and write in fan fiction. First, the researcher hypothesized that heroes fans chose to draw are more attractive than villains. This hypothesis could be supported by the study of Bazzini, Curtin, Joslin, Regan, and Martz (2010) that the level of attractiveness has a positive association with characters' morality, and the study of Garofalo (2013), that showed the awareness of beauty and goodness stereotype in children' media perception. However feminist and media literacy scholars suggest that this stereotype should be removed from media, because if a villain are more attractive than a hero, fans may identify with the former and this will result in fans' negative behaviors. This is because attractiveness is one of the causes that media consumers would identify with fictional characters (Hearold, 1986), and identification is one of the most important factors that media consumers would mimic behaviors of fictional characters (Anderson & Warburton, 2012). Next, for the second hypothesis, the mentioned studies in advertising and graphic novel show that attractiveness is one of the most influential variables in marketing outcome and consumer behaviors.

H1: Heroes are more attractive than villains in the original media, which fans selected to reproduce as Slash fan art.

H2: Characters' attractiveness has more influence on the number of produced fan art than does the role of characters.

Method

According to previous studies, many researchers believed that Slash or Yaoi fan fiction were about the pairing between male hero characters (Kustritz, 2003; Yu, 2008). In the current study, the researcher have explored if attractiveness might be another cause, which led fans to draw fan art and write fan fiction. Content analysis was used to examine this idea.

Cases Selection:

Forty movie/comic characters were selected as the cases in this study. All of these characters are famous in online communities such as fanfiction.net and deviantart.com. They have been written and drawn in Slash or Yaoi style. These characters were selected based on the highest output from three websites, which are Google Keyword Planner, fanfiction.net, and DeviantArt.com. These three websites were used to confirm if the selected cases were really the most influential characters for the online fans worldwide.

The first website, Google Keyword Planner, gives the average number of searches for each keyword per month. The selected cases have to be searched on Google at least 100,000 times on average per month. The second website is fanfiction.net, which provides the top lists of movie, comic, and the name of characters mentioned in Slash fan fiction. The

name of each selected character has to be mentioned in at least 100 fictions on this website. The last website is DeviantArt.com, which is the largest social network for artists (Salah et al., 2012). The researcher searched for the name of the characters which were collected from two previous websites. After that, the numbers of artwork of each character would show up. The selected characters have to appear in at least 5,000 drawings on Deviantart.com.

Site:

Deviantart.com was selected as the site for data collection of this study, since it is the largest online community for artists with various genres of artwork (Salah et al., 2012). In this website, many fans have posted their fan art and explored the artwork of other fan artists who are interested in the same media object.

Instruments:

The Estimating Physical Attractiveness (EPA) Scale of Swami, Stieger, Haubner, Voracek, and Furnham (2009) was used for evaluating the level of attractiveness. This scale contains 20 items, and in the current study, the coders evaluated each item as 4-point Likert scale (4=attractive; 3=somewhat attractive; 2=somewhat unattractive; 1=unattractive). The possible maximum score for this scale is 80, and 320 after combining the results from all 4 coders. High score refers to the high level of attractiveness and vice versa. For the roles of the characters, which were antagonists and protagonists, the researcher used the actual role from the original movie/comic. This variable was collected as dichotomous, which was later used in the independent sample t-test.

After this research project was approved from IRB, 4 blind coders who did not know the objective of this study rated the attractiveness of 40 selected movie/comic characters based on the original appearance in media. Each coder's combination of scores was analyzed to see the elatedly highintraclass correlation coefficient of .786.

Analysis:

Independent t-test was used to evaluate the difference between the levels of attractiveness of heroes and villains in slash fan art or fan fiction. Normally, there is a stereotype that beauty is good, and ugly is bad. Independent t-test showed if protagonists might be more attractive than antagonists. This would not only confirm or reject the findings of studies regarding media stereotype, but also challenge the belief of early fan scholars who believe that there were only hero portrayed in Slash fan art. Descriptive statistic and Pearson's correlation analysis were also used for the researcher to better understand the data.

According to the second hypothesis, the current study would examine if the number of produced fan art were affected by the attractiveness or the role of the characters. Partial correlation was used in this part of the analysis to identify the variable that has the highest influence on the numbers of drawings on Deviantart.com. Partial correlation could help to indicate the amount of variance in the overlapping area of each pair of variables, while controlled by other variables. Additional controlled variables are initial reputation of the movie or comic that each character is in and the length of period since the first release of the movie/comic. Initial reputation of the movie

or comic was indicated by the number of search on average per month on Google. These additional variables were included in the analysis, because they might have some effect on the numbers of fan art and attractiveness judgments by the coders.

Findings

Twenty seven characters selected as the cases are hero in original media. Their overall level of attractiveness is higher than villain. Mean of total attractiveness score of these 27 characters rated by 4 coders is 262.19 (Standard Deviation (S.D.) =26.376; Standard Error (S.E.) =5.076). Only 13 villains were selected as the cases, and their mean of total attractiveness score is 256.23 (S.D. =38.484; S.E. =10.674). However, no statistically significant was found ($t=.574$; $p=.569$). This means that the characters chosen by Slash fans may not fall into beauty and goodness stereotype.

Five variables, which are number of fan art, level of attractiveness, role of character, initial reputation, and the length of period since the first release of the movie/comic, were included in Pearson correlation analysis. There are 3 noticeable relationships among these variables. First, the level of attractiveness has negative relationship with the length of period since the first release of the movie/comic ($r=-.472$; $p=.001$). This means the recent media contain the more attractive character than the early media. Second, there is a strong positive relationship between the initial reputation (number of search in Google) and the length of period since the first release of the movie/comic ($r=.620$; $p=.000$). This implies that the longer the media are existed, the more famous they are. Another noticeable relationship

is the negative relationship between the initial reputation and the level of attractiveness. This shows that the characters with a low level of attractiveness may receive a larger amount of Google search than high attractive characters. However, no statistical significance was found between these two variables ($r=-.261$; $p=.052$).

Partial correlation was used to indicate the influence of 4 variables (level of attractiveness, role of character, initial reputation, and the length of period since the first release of the movie/comic) on the dependent variable, number of fan art. The role of the character has the strongest influence on the number of fan art ($r_{\text{partial}}=.204$; $p=.226$). This reveals that fan artists would choose to draw the hero better than villain, where this result is supported by previous Slash fan studies. Variance of the dependent variable is slightly described by other variables, such as level of attractiveness ($r_{\text{partial}}=-.021$; $p=.903$), initial reputation ($r_{\text{partial}}=.088$; $p=.603$), and the length of period since the first release ($r_{\text{partial}}=.010$; $p=.951$). This implies that null hypothesis of H2 could not be rejected.

Descriptive statistic was also used to provide richer knowledge to contribute to this area of study. The data collected in the spreadsheet were ranked by the level of attractiveness, and it reveals that heroes with the highest level of attractiveness are Captain America, following by Derek Hale (Teen Wolf) and Legolas (The Lord of the Rings trilogy and The Hobbit trilogy). For villains, the characters with the highest level of attractiveness are Bucky Barnes (Captain America 2: The Winter Soldier), Thranduil (The Hobbit trilogy), and Loki (in Thor films). Later, the data were rearranged again based on the numbers of fan art. There is only one villain found in the top

10 of the characters who were frequently drawn by fans. This finding supports the finding in the partial correlation analysis. In this top 10, there are only 2 characters mentioned earlier in this paragraph, which are Loki (273,708 pieces of fan art) and Captain America (104,376 pieces of fan art). And the characters with the highest number of fan art is Harry Potter (504,095 pieces), following by Ichigo Kurosaki (375,323 pieces) and Loki. This result could indicate that Loki is one of the most successful villain character designs, and this might be the reason that Thomas (2012) chose him as the topic of his research study. Since the researcher showed her anxiety regarding how young audiences might mimic villains' behaviors, famous Loki may not be a problematic case. Loki's negative and violent behaviors were done in fantasy world with magical or supernatural powers. This kind of violence has less effect on the audience than the violence that people could easily imitate in real-world setting (Anderson & Warburton, 2012).

Discussion

The results of mean comparison do not support the first hypothesis. Although the descriptive statistic shows a higher level of heroes' attractiveness compared to villains', but a statistical significance was not found. The results from Partial correlation might help describe this insignificant finding by placing the age of media as the mediator. This is because either heroes or villains in recent media are more attractive than the fictional characters in older media. For the second hypothesis, the result shows that the role of characters has more influence on the number of produced fan art than characters' attractiveness, but again

the finding is not statistically significant. This might be because of the limitation that the current study consists of only 40 cases in the analysis. The further study may increase the number of cases to meet a significant result.

One of the most important factor that leads people to imitate media content is the level of identification (Anderson & Warburton, 2012), where three dimensions that affect the level of identification are perceived similar (Arunrangsiwed, 2015c), heroic, and attractiveness of the character (Hearold, 1986). Pairoa and Arunrangsiwed (2016) have added one more dimension, which is 'being point-of-view character' to describe more variance in their conceptual model. It has been generally known that the point-of-view characters are more likely to be heroes than villains, which may result in higher level of identification and larger numbers of fan art.

The researcher of the current study suggested that attractiveness is an important gap of knowledge in the field of media effect. Since people could be likely to identify with attractive characters (Hearold, 1986), their behaviors and traits would be influenced by these characters, too. This could imply that media producers should not create an attractive villain, but should make the hero more attractive to avoid the possibility that people would imitate villain' behaviors. In contrast, feminist researchers and educators do worry that young children may believe in attractiveness-and-goodness stereotype shown in films (Bazzini et al., 2010; Garofalo, 2013; Hovdestad, Hubka, & Tonmyr, 2009). With such the belief, unattractive and neutral-look people around particular children will be rejected (Arunrangsiwed & Pasomsat, 2016). Moreover, in films, being

unattractive, unhappiness, easy-to-be-angry, and physical-disability are associated to one another (Klein & Shiffmann, 2006). Reinforcing such stereotype might cause a negative impact on the society, such as rejecting people with physical disability from workplace. The future study needs to fathom the attractiveness variable deeper than, and should look for the equilibrium of attractiveness that media producers should insert into both heroes and villains.

Fortunately, the current study does not find the difference between the level of attractiveness of heroes and villains. This shows that media which Slash fans consume may not reinforce an inappropriate stereotype to their audiences. The researcher expects that these fans will learn that both attractive and unattractive ones could be either good or bad person. In other words, the fans may learn not to link people's visual appearance to their traits. Without significant relationship between the level of attractiveness and the frequency that the characters got drawn by Slash fans, the actual reason that these fans have drawn villains and produced violent Slash fan art is still unclear. Fan scholar may try to use a qualitative approach to find out the possible reason before testing them with quantitative one. The current study used content analysis, which is able to test only two dimensions, attractiveness and heroic of the characters. Once that a qualitative study can identify the actual reason, future study should use a questionnaire to gain more power to test it, and should also include other dimensions such as, perceived similar (Mongkolprasit & Arunrangsawed, 2016) and being point-of-view character.

In the area of Slash fandom, the current study confirms that protagonists were selected to write and to draw in fan creation because of their role or morality, not their attractiveness. However, no study has tested a false belief of Slash fan study, that women who write Slash fan fiction are unsatisfied with the media that women have to be at home and male characters together fight the evil (Salmon & Symons, 2004). Slash is a popular genre of fan fiction which has been continuously written until today. Such the statement is not true in present media, where many female characters fight along with male characters for the entire story, as seen in superhero, sci-fi, action, or even final-girl horror films. Hence, Slash fan authors and Slash fan artist would have another unexplored reason that brings them to create Slash fan work.

Reference

- Anderson, C. A., et al. (2003). The influence of media violence on youth. *Psychological science in the public interest*, 4(3), 81-110.
- Anderson, C.A., & Warburton, W. A. (2012). The impact of violent video games: An overview. In W. Warburton & D. Braunstein (Eds.) *Growing up fast and furious: Reviewing the impacts of violent and sexualised media on children* (pp. 56-84). Annandale, Australia: The Federation Press.
- Arunrangsawed, P. (2015a). Equality, friendship, and violence in Slash or Yaoifan art. *World Academy of Science, Engineering and Technology, International Journal of Social, Behavioral, Educational, Economic, Business and Industrial Engineering*, 9(12), 4112-4116.

- Arunrangsiwed, P. (2015b). Echo loves art: The achievement of narcissistic online artists. *Journal of Psychology Kasem Bundit University*, 5(1), 59-75. (in Thai)
- Arunrangsiwed, P. (2015c). Be like me & follow me: A relationship between homophily and belief of superheroes' fans. *Journal of Communication Arts Review*, 18(2), 35-50.
- Arunrangsiwed, P. (2016). The confirmation study of mutant being and friendship of slash characters in original media. *Silpakorn University Journal of Social Sciences, Humanities, and Arts*, 16(1), 19-34.
- Arunrangsiwed, P., & Pasomsat, M. (2016). The evolution of Disney fairy tales: A meta-review of past studies. *SSRU Journal of Management Science*, 3(1), 55-72. (in Thai)
- Avery-Natale, E. (2013). An analysis of embodiment among six superheroes in DC Comics. *Social Thought and Research*, 32, 71-106.
- Bazzini, D., Curtin, L., Joslin, S., Regan, S., & Martz, D. (2010). Do animated Disney characters portray and promote the beauty-goodness stereotype?. *Journal of Applied Social Psychology*, 40(10), 2687-2709.
- Black, R. W. (2006). Language, culture, and identity in online fanfiction. *E-learning and Digital Media*, 3(2), 170-184.
- Black, R. W. (2009). Online fan fiction and critical media literacy. *Journal of Computing in Teacher Education*, 26(2), 75-80.
- Bolt, W. L. (2004). *The hidden authors: A study and survey of fan fiction writers* (Master's thesis, University of Tennessee).
- Brennan, J. (2013). Slash manips: Remixing popular media with gay pornography. *M/C Journal*, 16(4). Retrieved February 2, 2015, from <http://journal.mediaculture.org.au/index.php/mcjournal/article/view/677>
- Chen, J. S. (2007). A study of fan culture: Adolescent experiences with animé/manga doujinshi and cosplay in Taiwan. *Visual Arts Research*, 33(1) 14-24.
- Collier, C. M. (2015). *The love that refuses to speak its name: Examining queer baiting and fan-producer interactions in fan cultures* (Master's thesis, University of Louisville).
- Coyne, S. M., & Whitehead, E. (2008). Indirect aggression in animated Disney films. *Journal of communication*, 58(2), 382-395.
- Dennis, J. P. (2010). Drawing desire: Male youth and homoerotic fan art. *Journal of LGBT Youth*, 7(1), 6-28.
- Dunne, M. (2006). The representation of women in comic books, post WWII through the radical 60's. *PSU McNair Scholars Online Journal*, 2(1), 81-91.
- Garland, T. S., Branch, K. A., & Grimes, M. (2016). Blurring the lines reinforcing rape myths in comic books. *Feminist criminology*, 11(1), 48-68.
- Garofalo, M. (2013). The good, the bad, and the ugly: Teaching critical media literacy with Disney. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 106, 2822-2831.
- Gocmen, P. O. (2012). Correlation between shyness and self-esteem of arts and design students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 47, 1558-1561.

- Hale, J. A. (1995). The makings of a good story: Children's perceptions unfold through their artwork. Retrieved February 15, 2015, from <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED392555.pdf>
- Hearold, S. (1986). A synthesis of 1043 effects of television on social behavior. In G. Comstock (Ed.), *Public communication and behavior, Vol. 1*, (pp. 65–133). New York: Academic Press.
- Helfgott, J. B. (2015). Criminal behavior and the copycat effect: Literature review and theoretical framework for empirical investigation. *Aggression and Violent Behavior, 22*, 46-64.
- High school student died after re-enacting the Fifty Shades of Grey. (2015). Retrieved from <http://trendingnow.altervista.org/highschool-student-died-re-enacting-fifty-shades-grey/>
- Hovdestad, W. E., Hubka, D., & Tonmyr, L. (2009). Unwanted personal contact and risky situations in ten Disney animated feature films. *Child abuse review, 18*(2), 111-126.
- Huesmann, L. R., Moise-Titus, J., Podolski, C. L., & Eron, L. D. (2003). Longitudinal relations between children's exposure to TV violence and their aggressive and violent behavior in young adulthood: 1977-1992. *Developmental psychology, 39*(2), 201-221.
- Jenkins, H. (1992). *Textual Poachers: Television fans & participatory culture*. New York: Routledge.
- Kalinowski, P. (2014). The fairest of them all: The creative interests of female fan fiction writers and the fair use doctrine. *William & Mary Journal of Women and the Law, 20*(3), 655-709.
- Kim, S. S., Lee, J., & Prideaux, B. (2014). Effect of celebrity endorsement on tourists' perception of corporate image, corporate credibility and corporate loyalty. *International Journal of Hospitality Management, 37*, 131-145.
- Klein, H., & Shiffman, K. S. (2006). Messages about physical attractiveness in animated cartoons. *Body Image, 3*(4), 353-363.
- Knutson, J. F., DeGarmo, D. S., & Reid, J. B. (2004). Social disadvantage and neglectful parenting as precursors to the development of antisocial and aggressive child behavior: Testing a theoretical model. *Aggressive Behavior, 30*(3), 187-205.
- Kumkale, G. T., Albarracín, D., & Seignourel, P. J. (2010). The effects of source credibility in the presence or absence of prior attitudes: Implications for the design of persuasive communication campaigns. *Journal of Applied Social Psychology, 40*(6), 1325-1356.
- Kustritz, A. (2003). Slashing the romance narrative. *The Journal of American Culture, 26*(3), 371-384.
- Lam, F. Y. (2010). Comic market: How the world's biggest amateur comic fair shaped Japanese Dojinshi culture. *Mechademia, 5*(1), 232-248.
- Lamerichs, N. (2013). The cultural dynamic of Doujinshi and co splay: Local anime fandom in Japan, USA and Europe. *Participations, 10*(1), 154-176.
- Lavigne, C. (2012). The noble bachelor and crooked man: Subtext and sexuality in the BBC's Sherlock. In L. Porter (Ed.), *Sherlock Holmes for the 21st century: Essays on new adaptations*. Jefferson, NC: McFarland.

- Lavin, M. R. (1998). Women in comic books. *Serials Review*, 24(2), 93-100.
- McKinney, B. C., Kelly, L., & Duran, R. L. (2012). Narcissism or openness?: College students' use of Facebook and Twitter. *Communication Research Reports*, 29(2), 108-118.
- McLelland, M. (2012). Australia's 'child-abuse material' legislation, internet regulation and the juridification of the imagination. *International Journal of Cultural Studies*, 15(5), 467-483.
- Monkolprasit, P., & Arunrangsiwed, P. (2016). The effect of prior characteristic on perceived prosocial content in media. *World Academy of Science, Engineering and Technology, International Journal of Social, Behavioral, Educational, Economic, Business and Industrial Engineering*, 10(12), 3526-3530.
- Moreno, M. A., Jelenchick, L. A., Egan, K. G., Cox, E., Young, H., Gannon, K. E., & Becker, T. (2011). Feeling bad on Facebook: Depression disclosures by college students on a social networking site. *Depression and Anxiety*, 28(6), 447-455.
- Muda, M., Musa, R., Mohamed, R. N., & Borhan, H. (2014). Celebrity entrepreneur endorsement and advertising effectiveness. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 130, 11-20.
- Ohanian, R. (1990). Construction and validation of a scale to measure celebrity endorsers' perceived expertise, trustworthiness, and attractiveness. *Journal of Advertising*, 19(3), 39-52.
- Ong, E. Y., Ang, R. P., Ho, J. C., Lim, J. C., Goh, D. H., Lee, C. S., & Chua, A. Y. (2011). Narcissism, extraversion and adolescents' self-presentation on Facebook. *Personality and Individual Differences*, 50(2), 180-185.
- Pairoa, I., & Arunrangsiwed, P. (2016). An overview on the effectiveness of brand mascot and celebrity endorsement. *World Academy of Science, Engineering and Technology, International Journal of Social, Behavioral, Educational, Economic, Business and Industrial Engineering*, 10(12), 3536-3542.
- Pearson, R. (2010). Fandom in the digital era. *Popular Communication*, 8(1), 84-95.
- Pozios, V. K., Kambam, P. R., & Bender, H. E. (2013, 23 August). Does media violence lead to the real thing?. *New York Times*. Retrieved March 10, 2015, from <http://www.nytimes.com/2013/08/25/opinion/sunday/does-media-violence-lead-to-the-real-thing.html>
- Pratiwi, S. S. (2013). Women's portrayals in the comic books (A visual grammar of the heroines' portrayals in the selected comic books published by DC Comics and Marvel). *Passage*, 1(2), 119-124.
- Pun, S. K. (2011). Communication as a cognitive tool in visual learning. *International Journal of Education and Information Technologies*, 5(1), 96-104.
- Red-haired Joker: Colorado shooter James Holmes' first court appearance. (2012, July 23). Retrieved April 9, 2015, from <https://www.rt.com/usa/death-penalty-batman-shooting-857/>
- Salah, A. A., et al. (2012). Deviant Art in spotlight: A network of artists. *Leonardo*, 45(5), 486-487.
- Salmon, C., & Symons, D. (2004). Slash fiction and human mating psychology. *Journal of Sex Research*, 41(1), 94-100.
- Sliburyte, L. (2009). Children and advertising: Issues in consumer socialization process. *World Academy of Science, Engineering and Technology*, 3, 1387-1391.

- Somsert, S. (2013). Human alienation in modern society. *Executive Journal*, 33(3), 66-74. (in Thai)
- Šramová, B. (2014). Media literacy and marketing consumerism focused on children. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 141, 1025-1030.
- Stein, L., & Busse, K. (2009). Limit play: Fan authorship between source text, intertext, and context. *Popular Communication*, 7(4), 192-207.
- Swami, V., Stieger, S., Haubner, T., Voracek, M., & Furnham, A. (2009). Evaluating the physical attractiveness of oneself and one's romantic partner: Individual and relationship correlates of the love-is-blind bias. *Journal of Individual Differences*, 30(1), 35-43.
- Thomas, K. (2012). Revisioning the smiling villain: Image texts and intertextual expression in representations of the filmic Loki on Tumblr. *Transformative Works and Cultures*, 13. Retrieved February 15, 2015, from <http://journal.transformativeworks.org/index.php/twc/article/view/474/382>
- Vasilyeva, A. I. (2015). The role of the phenomena "Fan fiction" in making country brand. Retrieved June 16, 2016, from <http://journale.auris-verlag.de/index.php/EESJ/article/download/433/435>
- Wang, J. L., Jackson, L. A., Zhang, D. J., & Su, Z. Q. (2012). The relationships among the big five personality factors, self-esteem, narcissism, and sensation-seeking to Chinese University students' uses of social networking sites (SNSs). *Computers in Human Behavior*, 28(6), 2313-2319.
- Yu, Ishikawa (2008). Yaoi: Fan art in Japan. In *Comparative studies on urban cultures* (pp. 37-42). Osaka: Urban Culture Research Center Graduate School of Literature and Human Sciences Osaka City University.

Adult Attachment Styles and Conflict Management Behaviors in Interpersonal Relationships at Work

รูปแบบความผูกพันและพฤติกรรมการจัดการความขัดแย้ง ระหว่างบุคคลในที่ทำงาน

Nantida Otakum¹

Anita C. James²

Abstract

This study examines how attachment styles affect individuals' conflict management behaviors among Thai workers. The respondents were Thai workers working for Thai organizations. A self-administered questionnaire was used in data collection. Totally, 415 usable questionnaires were returned. The one-way MANOVA was employed to examine the hypotheses. Findings revealed that individuals with a secure attachment style demonstrated more integrating and compromising conflict styles than those with insecure attachment styles. Findings also found that individuals with a preoccupied attachment style demonstrated more obliging conflict management style than those with dismissive attachment style.

Keywords: Attachment Style, Conflict Management Behavior, Thai Workers

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเด็นของรูปแบบความผูกพันของกลุ่มคนวัยทำงานและผลกระทบต่อการจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในที่ทำงาน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียวในการทดสอบสมมติฐานผลการวิจัยพบว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงจัดการความขัดแย้งแบบบูรณาการและแบบประนีประนอมมากกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบไม่มั่นคง ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบกังวลจัดการความขัดแย้งแบบยอมทำตามมากกว่าผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบทะนงตน

คำสำคัญ: รูปแบบความผูกพัน รูปแบบการจัดการความขัดแย้ง กลุ่มคนทำงาน

¹ Student of Doctor of Philosophy Program in Communication Arts, Bangkok University, E-mail: nantida.poomy@gmail.com

² School of Communication Studies, Ohio University, E-mail: james@ohio.edu

Introduction

Conflict is a normal part of everyday life. In any relationship, some degree of conflict is generally considered inevitable (Creasey & Hesson-McInnis, 2001). When two or more parties come in contact with one another to achieve their goals, their relationships may become incompatible (Rahim, 2001). They, therefore, might have relationship problems.

Undoubtedly, conflict is considered one of the major organizational concerns (Rahim, 2001). Because organizations include many groups of people working together, conflicts that occur within groups can influence interpersonal relationships throughout organizations as a whole (Boonsathorn, 2003). The organizational settings, therefore, provide a rich arena for studying conflicts since there are highly dependent situations involving authority, hierarchical power, and groups (Tjosvold, 1998). Baron (1990), for example, noted “organizational conflict is an important topic for both managers and for scientists interested in understanding the nature of organizational behavior and organizational processes” (p. 198); thus, it can be concluded that conflict is a fruitful area of research and occurs in organizations.

In the workplace, conflict and conflict management behaviors affect individual, groups, and organizational effectiveness (Choi, 2013). If organization members can manage or resolve conflicts effectively, the productivity of an organization will be improved and job satisfaction and personal well-being among members of an organization will be increased (Carter & Brynes, 2006). In contrast, when not handled well, unresolved conflicts can have adverse results for organizations and their members (Carter, 2005).

Long-lasting conflict can lead to dysfunctional behaviors, low productivity, and even an organization’s demise (Kuhn & Poole, 2000). Hence, managing conflict in a timely manner is important in maintaining a healthy work environment.

Interestingly, personality is one of the factors that influence the styles of handling interpersonal conflict (Rahim, 2001). Attachment concepts developed by Bowlby (1969) can be used to explain adult relationships. Although scholars have supported the link between attachment styles and conflict management behaviors (Bippus & Rollin, 2003; Creasey & Hesson-McInnis, 2001; Creasey, Kershaw, & Boston, 1999; Pistole, 1989), research on adult attachment styles and conflict management behaviors in interpersonal relationships in the workplace is lacking, especially in the Thai context. Applying attachment theory in an effort to clarify how Thai adults with different attachment orientations cope with conflict in the workplace is an interesting and appropriate area for investigation.

This study is significant for many reasons. First, it will extend attachment concepts from intimacy relationships to work relationships since a number of studies on attachment theory have been applied to explain individual behavior in romantic relationships. Second, this study will provide an interesting link between the constructs of working models (model of self and model of others) proposed in attachment theory and the two dimensions (concern for self and concern for others) of conflict management styles. Finally, the current study will broaden our understanding of attachment styles and conflict management behavior among workers through the study of non-Western contexts.

Research Objective

The present study aims to investigate how attachment styles influence individuals' conflict management behaviors among Thai workers.

Literature Review

This part reviews the literature regarding organizational conflict, attachment styles, and conflict management behaviors.

Organizational Conflict

Conflict has been defined by a large number of scholars. Smith (1966), for example, defined conflict as "a situation in which the conditions, practices, or goals for the different participants are inherently incompatible" (p. 511). Soon after Smith, Tedeschi, Schlenker, and Bonoma (1973) considered conflict as "an interactive state in which the behaviors or goals of one actor are to some degree incompatible with the behaviors or goals of some other actor or actors" (p. 232). From their views, an actor could be any kind of social entity such as individuals, groups, and organizations. Rahim (2001) noted that conflict occurs when one social entity engages in an activity that is different from his or her needs or interests. Further, he explained that conflict could relate to incompatible preferences, attitudes, values, skills, and goals among social entities. In other words, conflict can arise when two or more entities have different attitudes, values, beliefs, skills, and goals.

Conflict is a normal part of any organizational setting (Huan & Yazdanifard, 2012; Rahim, 2001) and might occur between individuals, between the individual and the group, and between groups (Hotepo, Asokere, Abdual-Azeez, & Ajemunigbohun, 2010; Huan & Yazdanifard, 2012). Carter (2005) noted that "conflict can also arise when individuals or groups are trying to cooperate in attaining a

common goal but have differing opinions and beliefs about the best plan of action to pursue" (p. 2).

Organizational conflict can be considered functional or dysfunctional depending on how individuals or groups of people perceive it, handle it, and/or resolve it. Organizational conflict can be healthy (Özkalp, Sungur, & Ayşe Özdemir, 2009); without conflict, an organization will become apathetic, uncreative, and stagnant (Heffron, 1989). Putnam (1997) noted that conflict could be used to enhance communication skills and organizational development, as well as to broaden the viewpoint of organizational life. On the other hand, some researchers have viewed conflict as a destructive force in an organization that can obstruct a team's effectiveness, and decrease productivity and group satisfaction (e.g., Gardner, 1990; Neuhauser, 1988). Excessive conflict in an organization can impede successful communication and strategy implementation (Hall, 1991). Recently, Huan and Yazdanifard (2012) found that workplace conflicts might affect absenteeism and the loyalty of employees. In addition, when organization members are engaging in extreme levels of conflict, its repercussions can destroy long-term professional and interpersonal relationships and teamwork (Vivar, 2006).

In conclusion, organizational conflict can occur between two or more individuals, two or more groups, or an individual and the group. Conflict can be beneficial or destructive to organizations depending on how it is managed.

Attachment Theory

Attachment theory has been considered one outstanding theory for describing individual behavior in personal relationships (Paulssen, 2009). The original purpose of attachment theory was to understand how parent-child interaction

influences the development of mental models of self and others, and a child's personality development (Bowlby, 1969). The theory has been used to explain a variety of relationships across individuals' life span, including those among parents and children, friends, romantic partners, and siblings (Guerrero, 2008). Attachment influences individuals from "the cradle to the grave" (Bowlby, 1979). That is, attachment can affect individuals' relationships with others, both romantic and nonromantic, throughout life.

Initially, Ainsworth, Blehar, Waters, and Wall (1978) examined how children react to social situations such as separation from and reunion with their caregivers. Three different attachment styles—secure, anxious/ambivalent, and avoidant—were identified as follows. Children who have secure relationships see their caregivers as reliable sources of comfort and security to regulate and relieve distress when they are upset. Children with anxious/ambivalent relationships, on the other hand, often see their caregivers as inconsistent. This leads to uncertainty and divergent emotional reactions. Finally, children with avoidant relationships do not seek support from their caregivers; they feel indifferent when their caregivers leave and return. It can be concluded that the primary caregiver has influence on a child's early development.

Another principle guiding attachment theory is internal working models (working models of self and others). The internal working models are the models resulting from the relationship at the beginning of individual's life between children and caregivers (Griffin & Bartholomew, 1994). As adults, people's characteristic style of shaping attachments to others lead them to behave in ways that are likely to reinforce their

internal working models of self and others (Guerrero, 1996). The internal working models consist of generalized beliefs and expectations that reflect an internal representation of one's self and others (Guerrero, 1998). The model of self represents the degree to which an individual has a positive or negative image of self while the model of others reflects an individual's perceptions of rewarding or unrewarding relationships (Guerrero, 2008). These models are largely dependent on a person's past experiences (Collins & Read, 1994).

While Ainsworth et al. (1978) proposed three different attachment styles: secure, anxious/ambivalent, and avoidant, Bartholomew and Horowitz (1991) presented a clearer conceptualization of the relationship between working models and attachment styles by proposing four distinct attachment styles for adults: secures, dismissives, preoccupieds, and fearfuls, as shown in Figure 1. These internal working models and attachment styles play a vital role in individuals' interpersonal relationships with significant others in their adult lives (Hazan & Shaver, 1987).

Later in 1998, Brennan, Clark, and Shaver (1998) have proposed the terms calling internal working model of self and others regarding Bartholomew's concept as "Anxiety" and "Avoidance," the two dimensions that reflect fundamental working models of self and others. The anxiety attachment dimension reflects the degree to which a person worries that a partner will not respond to him/her in times of need. A person with high anxiety has a poor view of self, and he/she tends to fear rejection in relationships. The avoidance attachment dimension represents the extent to which people are comfortable in close relationship, and the extent

to which they believe they can trust relationship partners. High avoidance indicates discomfort with closeness and the low level of trust in intimacy.

According to these two dimensions (anxiety and avoidance), the secures, who hold positive views of both themselves and others, are low in both anxiety and avoidance. They feel valued by others. These persons desire a balance of autonomy and closeness with their partners.

They are comfortable depending on others and having others depend on them.

Dismissive individuals, who hold positive views of themselves but negative views of others, are low in anxiety but high in avoidance. These persons are highly independent and not interested in developing attachments with others. They distrust others since they have negative view of others. Instead, dismissive individuals prioritize their work, goals, or activities.

		Model of Self (Dependence)	
		Positive (Low)	Negative (High)
Model of Other (Avoidance)	Positive (Low)	<p>Secure</p> <p>Comfortable with intimacy and autonomy</p>	<p>Preoccupied</p> <p>Preoccupied with relationships</p>
	Negative (High)	<p>Dismissive</p> <p>Dismissing of intimacy Counter-dependent</p>	<p>Fearful</p> <p>Fearful of intimacy Socially avoidant</p>

Figure 1 Model of Adult Attachment

Source: Bartholomew and Horowitz (1991)

Preoccupied individuals (who are similar to anxious/ambivalent) hold negative views of themselves, but positive views of others. They are high in anxiety but low in avoidance. They are likely to worry about partner's availability and the extent to which they are valued to the partner. In addition, they are dependent on others and view others as supportive. They really care about what others think about them.

Finally, the fearfuls, who hold negative views of both themselves and others, are high in both anxiety and avoidance. These persons have usually been hurt in past relationships. They are, therefore, afraid of getting close to others and fear rejection in intimate relationships. They may prefer not to depend on others (Brennan et al., 1998). Although most of the research on attachment theory has been conducted to explain adult

romantic relationships, some researchers have applied attachment concepts to describe individual behavior in work relationships (Hazan & Shaver, 1990; Paulssen, 2009; Thomson & Johnson, 2006).

Adult Attachment Styles and Conflict Management Behaviors

Scholars found that attachment is associated with psychological health, self-image, self-esteem, well being, empathy, core beliefs, academic achievement, and relational development (Bowlby, 1969, 1980; Fass & Tubman, 2002; Kenny & Sirin, 2006; Laible, Carlo, & Roesch, 2004; Wilkinson, 2004). The theory implies that attachment influences the way that individuals handle life's problems and deal with others in their lives. A small number of empirical studies have supported the link between attachment styles and conflict management behaviors (Bippus & Rollin, 2003; Creasey & Hesson-McInnis, 2001; Creasey et al, 1999).

Conflict management styles proposed by Rahim (1983) can be linked to the study of adult attachment styles (Bippus & Rollin, 2003; Corcoran & Mallinckrodt, 2000). That is, conflict management styles based on the two dimensions of concern

for self and concern for others are similar to the constructs of working models of self and others proposed in attachment theory. Rahim (2001) identified five approaches to managing conflict: integrating, compromising, dominating, obliging, and avoiding, as seen in Figure 2.

First, individuals with an integrating style have high concern for both self and others. These persons usually seek a solution that meets the need of both parties. It is related to the ideas of problem-solving, cooperation, and win-win solutions. This style helps an individual meet the best alternative to manage conflict (Boros, Meslec, Curseu, & Emons, 2010). Rahim, Buntzman, and White (1999) explored the relationships of moral development to the styles of conflict management among graduate students from an American southern university. The results showed that the highest stage of moral development is related to the integrating style. Additionally, Friedman, Tidd, Currall, and Tsai (2000) found that this style could reduce the level of task conflict and relationship conflict. These studies confirmed that the integrating style is an appropriate way to manage conflict; however, it is just one way to handle conflict.

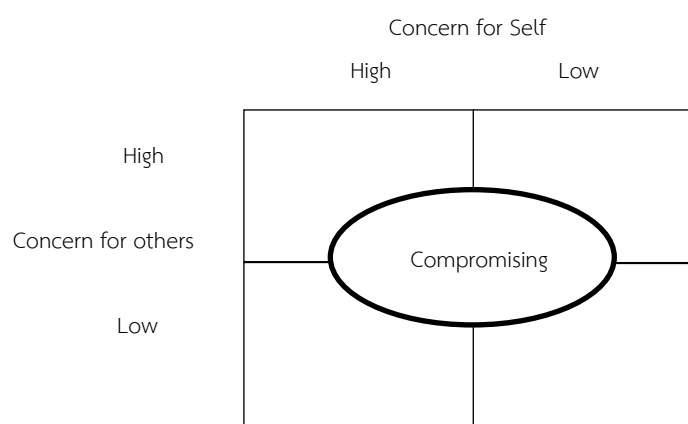

Figure 2 A Two-Dimensional Model of the Styles of Handling Interpersonal Conflict

Source: Rahim (2001)

Second, the compromising style is mapped at the intersection of the two dimensions of concern for self and concern for others. The compromising style involves the concepts of give-and-take or sharing. This style is most efficiently applied when both parties are equally powerful, and goals of both parties are mutually exclusive. According to Rahim (1992), this style contains sharing by which both parties “give up something to make a mutually acceptable decision” (p. 25). Gross and Guerrero (2000) concurred that this style is mapped at somewhere near the midpoint of the appropriateness and effectiveness dimensions.

Third, individuals with a dominating style combine high concern for self with low concern for others, leading to a win-lose style. These persons place their own needs above others’. This style, also labeled as “competing” (Rahim, 2002), is considered useful for some situations; for instance, when the individual has to deal with a colleague who has a high level of self-confidence or lacks knowledge (Papa & Canary, 1995). Additionally, the dominating style is useful when a quick decision is needed (Rahim, 2002). As Rahim et al. (1999) stated, “dominating may resolve a matter sooner than later, but is more likely to be a one-sided, short-sided, and short-lived solution” (p. 160). However, sometimes it can become counter-productive because it can develop resistance in the opposer, especially when he/she is equally powerful (Rahim & Buntzman, 1989).

Next, individuals with an obliging style have low concern for self and high concern for others, indicating a lose-win scenario. These persons are likely to agree to the demands of others. This style is used for reducing the individual differences and accentuating the similarities between self and others (Yuan, 2010). O’Connor (1993)

proposed, “the obliging style is characterized by a high concern for maintaining the relationship even at the cost of not achieving the goal. This style is useful when a person believes that the issue is much more important to the other party than oneself” (p. 84). It can also be employed when one party is weak (Iqbal & Fatima, 2013).

Finally, individuals with an avoiding style have low concern for both self and others. This style has been identified with a lose-lose situation. The avoiding style does not satisfy either one’s own concern or others’ concerns, so it is perceived as an ineffective approach to manage conflict. Rahim et al. (1999) suggested that this style “often serves to prolong an unsatisfactory situation, exacting a penalty on at least one of the disputants” (p. 160). Agreeing with Rahim et al., Gross and Guerrero (2000) found that the avoiding style is perceived as ineffective and inappropriate. Friedman et al. (2000) concluded that this style could raise the level of stress and conflict in the workplace. It is also used when an individual has to deal with minor issues or he/she anticipates the unfavorable response from the opponent (Lee, 2008). Although this style may suit some situations, literature does not appreciate frequent use of this style (Rahim, Antonioni, & Psenicka, 2001). Based on the literature, the following hypotheses are formulated:

- H1: Individuals with a secure attachment style will demonstrate more integrating and compromising conflict styles than will individuals with insecure attachment styles (dismissive, preoccupied, or fearful),*
- H2: Individuals with a preoccupied attachment style will demonstrate more obliging conflict style than will individuals with secure, dismissive, or fearful attachment styles, and*

H3: Individuals with an avoidant attachment style (dismissive and fearful) will demonstrate more avoiding conflict style than will individuals with secure or preoccupied attachment styles.

Methods

This study employed a self-administered questionnaire to collect data from employees of Thai organizations. Suan Sunandha Rajabhat University (SSRU), Kasikornbank Head Office (KBANK), and Electricity Generating Authority of Thailand (EGAT) were chosen as Thai organizations because they are well-known and well-established organizations in Thailand. SSRU, KBANK, and EGAT are the representative of public sector, private sector, and state enterprise respectively. In addition, these organizations consist of various departments that can provide a variety of employees.

The minimum sample size required for the study is 68. The sample size was determined using G* Power software based on the use of the one-way MANOVA in data analysis (Faul, Erdfelder, Buchner, & Lang, 2009), with approximately 80% power to reject the null hypothesis at the .05 significance level for medium effect size. In social science research, a medium effect size is sufficient to achieve acceptable power (Crano & Brewer, 2002). The researcher, therefore, would collect data from 450 participants because of a concern about receiving a low response rate and to ensure the statistical power requirements are met. As Crano and Brewer (2002) reported "if the number of participants is too low, statistical inference will have low power ... we will fail to identify a difference where one might actually be present (a Type II error)" (p. 77).

To examine the hypotheses regarding attachment styles, the participants were asked to complete the Experiences in Close Relationships-Revised (ECR-R) Questionnaire developed by Fraley, Waller, and Brennan (2000). The ECR-R consists of two separate measures of attachment (anxiety and avoidance) that can assess adult attachment style based upon individual's internal working model. The ECR-R contains 36 self-assessment items; the first 18 items assess aspects of anxiety, while the remaining 18 items measure dimension of avoidance. The participants were requested to rate on a 7-point Likert-type scale (1 = strongly disagree, 7 = strongly agree). The current study used the Thai version of ECR-R developed and translated into Thai by Taephant, Jarukasemthave, and Krawcomsri (Taephant, 2001). The Thai version of the questionnaire was pilot tested with a group that was similar to the research sample to ensure that the participants would understand and could respond to it. Cronbach's alphas were reported for the subscales: .86 (Anxiety), and .83 (Avoidance).

After completing the Experiences in Close Relationships-Revised (ECR-R) Questionnaire, the participants completed the Rahim Organization Conflict Inventory II (ROCI-II, Rahim, 1983) to measure conflict style. The ROCI-II contains 28 self-report items, with a 5-point Likert-type scale (1 = strongly disagree, 5 = strongly agree) that measures the conflict styles of 7 integrating items (1, 4, 5, 12, 22, 23, and 28), 6 obliging items (2, 10, 13, 17, 19, and 24), 5 dominating items (8, 9, 18, 21, and 25), 6 avoiding items (3, 6, 11, 16, 26, and 27), and 4 compromising items (7, 14, 15, and 20). The present study applies the Thai version of ROCI-II, developed and translated

into Thai by Boonsathorn (2007). Cronbach's alphas for the subscales ranged from .63-.78: .76 (integrating), .72 (avoiding), .63 (dominating), .78 (obliging), and .69 (compromising). The value of Cronbach's alphas for the overall scale was at an acceptable level for social science (Nunnally & Bernstein, 1994).

The quantitative data were analyzed using Statistical Package for the Social Science. The statistics employed Multivariate Analysis of Variance. The acceptable statistical significance level is specified as alpha (α) \leq .05.

Findings

The respondents were Thai workers working for Thai organizations. Four hundreds and fifty questionnaires were distributed and 415 were returned. The sample consisted of 64.6% of women and 35.4% of men. A secure attachment style was identified by 73.5% of the participants, 11.6% as a preoccupied attachment style, 11.3% as a dismissive attachment style, and 3.6% as a fearful attachment style. Concerning conflict management styles, 51.9% of the participants demonstrated an integrating style, 10.5% an avoiding style, 2.2% a dominating style, 5.1% an obliging style, and 30.4% with a compromising style.

The results indicated that employees with a secure attachment style (\bar{x} = 3.954, SD = .525) scored higher on integrating conflict style than those with preoccupied (\bar{x} = 3.622, SD = .735), dismissive (\bar{x} = 3.319, SD = .930), and fearful (\bar{x} = 3.381, SD = .536) attachment styles. For the avoiding conflict style, there were no significant pairwise comparisons at the $p < .05$ or below. For the dominating conflict style, employees with a fearful attachment style (\bar{x} = 3.200, SD = .420) scored higher on dominating conflict style than those with secure (\bar{x} = 2.395, SD = .600), preoccupied (\bar{x} = 2.525, SD = .679), and dismissive (\bar{x} = 2.459, SD = .795) attachment styles. For the obliging conflict style, employees with a secure attachment style (\bar{x} = 3.246, SD = .536) scored higher on obliging conflict style than those with dismissive attachment style (\bar{x} = 2.875, SD = .889). In addition, employees with a preoccupied attachment style (\bar{x} = 3.319, SD = .678) scored higher on the obliging conflict style than those with dismissive attachment style (\bar{x} = 2.875, SD = .889). For the compromising conflict style, employees with a secure attachment style (\bar{x} = 3.869, SD = .547) scored higher on the compromising conflict style than those with dismissive (\bar{x} = 3.271, SD = 1.031), and fearful (\bar{x} = 3.050, SD = .676) attachment styles. Table 1 provides the pairwise comparisons between four types of attachment styles on five styles of conflict management behaviors.

Table 1 *The Results of the Post Hoc Comparisons between Four Types of Attachment Styles on Five Styles of Conflict Management Behaviors*

Dependent Variable	Attachment Styles	Mean Difference	P	95% Confidence Interval	
				Lower	Upper
Integrating Style	Secure-Preoccupied	.332	.020*	.040	.625
	Secure-Dismissive	.635	.000*	.266	1.004
	Secure-Fearful	.573	.005*	.166	.980
	Preoccupied-Dismissive	.302	.301	-.148	.754
	Preoccupied-Fearful	.241	.520	-.231	.713
	Dismissive-Fearful	-.061	.989	-.580	.456
Avoiding Style	Secure-Preoccupied	.012	1.000	-.292	.317
	Secure-Dismissive	.345	.075	-.024	.716
	Secure-Fearful	.279	.160	-.080	.639
	Preoccupied-Dismissive	.333	.232	-.124	.790
	Preoccupied-Fearful	.266	.377	-.173	.707
	Dismissive-Fearful	-.066	.983	-.551	.417
Dominating Style	Secure-Preoccupied	-.129	.600	-.404	.145
	Secure-Dismissive	-.064	.951	-.384	.256
	Secure-Fearful	-.804	.000*	-1.128	-.480
	Preoccupied-Dismissive	.065	.973	-.332	.463
	Preoccupied-Fearful	-.675	.000*	-1.068	-.281
	Dismissive-Fearful	-.740	.000*	-1.164	-.316
Obliging Style	Secure-Preoccupied	-.073	.892	-.344	.198
	Secure-Dismissive	.370	.037*	.016	.724
	Secure-Fearful	.268	.277	-.142	.680
	Preoccupied-Dismissive	.443	.038*	.017	.869
	Preoccupied-Fearful	.341	.211	-.123	.806
	Dismissive-Fearful	-.101	.950	-.613	.409
Compromising Style	Secure-Preoccupied	.281	.087	-.027	.590
	Secure-Dismissive	.598	.002*	.189	1.007
	Secure-Fearful	.819	.002*	.308	1.331
	Preoccupied-Dismissive	.317	.335	-.174	.809
	Preoccupied-Fearful	.538	.068	-.030	1.107
	Dismissive-Fearful	.221	.773	-.399	.841

Note. * $p \leq .05$

Discussion

The present study investigated how attachment styles (i.e., secure, dismissive, preoccupied, and fearful) influence individuals' conflict management behaviors (i.e., integrating, avoiding, dominating, obliging, and compromising) among Thai workers who are working for Thai-owned organizations. The results of the study supported the first hypothesis, anticipating that individuals with a secure attachment style would demonstrate more integrating and compromising styles than would those with insecure attachment styles (dismissive, preoccupied, or fearful). These results are in accordance with previous research (Ben-Ari & Hirshberg, 2009; Bippus & Rollin, 2003; Morris-Rothschild, 2003; Pistole, 1989; Wachirodom, 2006). Bippus and Rollin (2003), for instance; the securely attached individuals would be perceived by their close friends as demonstrating more integrating and compromising conflict styles than would insecurely attached individuals (dismissive, preoccupied, and fearful attachment styles).

The second hypothesis is also substantiated that individuals with a preoccupied attachment style scored higher on obliging conflict style than those with dismissive attachment style. This result is in line with Pistole's (1989) findings that individuals having an anxious attachment style (who are similar to preoccupied) were likely to oblige and appease others more than did individuals with an avoidant style. Consistent with Pistole (1989), Wachirodom (2006) reported that vocational students with preoccupied attachment style used more obliging conflict style than those with secure and dismissive attachment styles.

The third hypothesis stated that individuals with an avoidant attachment style (dismissive and

fearful) will demonstrate more avoiding conflict style than those with secure or preoccupied attachment styles. The results revealed that there were no significant pairwise comparisons at the $p < .05$ or below for the avoiding conflict style; thus, this hypothesis is not supported. Consistent with some previous studies, the results did not support the hypotheses regarding dismissive-avoidant and fearful-avoidant attachment styles. Bippus and Rollin (2003), for example, posited that fearfals would be reported by their close friends as demonstrating more avoiding conflict strategies as compared to secures or preoccupieds. They found that the results of the planned comparison did not support the hypothesis. Ben-Ari and Hirshberg (2009) did not find that individuals with an avoidant attachment style (dismissive and fearful) demonstrated more avoiding conflict style than those with secure or preoccupied attachment styles. Instead, they revealed that avoidant attachment individuals made greater use of dominating conflict strategies.

However, the predictions for individuals with some nonsecure attachment styles (dismissive, fearful, and preoccupied) with regard to conflict management styles were not supported. It might have been due to the uneven sample sizes; more than half of participants identified themselves as having a secure attachment style.

Future Directions

This study examines how attachment styles influence individuals' conflict management behaviors among Thai workers. Through the research design, only Thai workers from three organizations (Suan Sunandha Rajabhat University, Kasikornbank Head Office, and Electricity Generating Authority of Thailand) were recruited as participants. Thus, the generalizability of this study might be restricted

only to workers who work for these organizations. Future research should have a more representative sample of Thai worker participants from more organizations.

It might be interesting if the organizational type (public sector, private sector, and state enterprise) could be examined as a variables effecting individuals' conflict management behaviors. Organizational goals, organizational mission, decision-making process, and organizational culture can be different depending on the types of organization. Thus, it might influence workers' behaviors regarding conflict management styles.

In conclusion, the study was to examine how attachment style affected individuals' conflict management styles among Thai workers. The findings have fulfilled the objective and contribute to the field of attachment styles and conflict management style studies in nonromantic relationships. Further, the findings broaden the understanding of attachment styles and conflict management behaviors among workers through the study of non-Western contexts.

References

- Ainsworth, M. D. S., Blehar M. C., Waters, E., & Wall, S. N. (1978). *Patterns of attachment: A psychological study of the strange situation*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Baron, R. A. (1990). Conflict in organizations. In K. R. Murphy & F. E. Saal (Eds.), *Psychology In Organizations: Integrating Science and Practice* (pp. 197-216). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Bartholomew, K., & Horowitz, L. M. (1991). Attachment styles among young adults: A test of a four-category model. *Journal of personality and social psychology*, 61(2), 226-244.
- Ben-Ari, R., & Hirshberg, I. (2009). Attachment styles, conflict perception, and adolescents' strategies of coping with interpersonal conflict. *Negotiation Journal*, 25(1), 59-82.
- Bippus, A. M., & Rollin, E. (2003). Attachment style differences in relational maintenance and conflict behaviors: Friends' perceptions. *Communication Reports*, 16(2), 113-123.
- Boonsathorn, W. (2003). *Competence is in the eye of the beholder: Conflict management styles and perceived competence of conflict management styles by Thais and Americans in multinational corporations in Thailand* (Doctoral dissertation, The Pennsylvania State University).
- Boonsathorn, W. (2007). Understanding conflict management styles of Thais and Americans in multinational corporations in Thailand. *International Journal of Conflict Management*, 18(3), 196-221.
- Boros, S., Meslec, N., Curseu, P. L., & Emons, W. (2010). Struggles for cooperation: Conflict resolution strategies in multicultural groups. *Journal of Managerial Psychology*, 25(5), 539-554.
- Bowlby, J. (1969). *Attachment and loss: Vol. 1. attachment*. New York: Basic Books.
- Bowlby, J. (1979). *The making and breaking of affectional bonds*. London: Tavistock.
- Bowlby, J. (1980). *Attachment and loss: Vol. 3. loss, sadness, and depression*. New York: Basic Books.

- Brennan, K. A., Clark, C. L., & Shaver, P. R. (1998). Self-report measurement of adult attachment: An integrative overview. In J. A. Simpson, & W.S. Rholes (Eds.), *Attachment Theory and Close Relationships* (pp. 46-76). New York: Guilford Press.
- Carter, G. L. (2005). *How to manage conflict in the organization*. Boston: American Management Association.
- Carter, G., L., & Brynes, J. F. (2006). *How to manage conflict in the organization* (2nd ed.). Boston: American Management Association.
- Choi, Y. (2013). The influence of conflict management culture on job satisfaction. *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 41(4), 687-692.
- Collins, N. L., & Read, S. J. (1994). Cognitive representations of adult attachment: The structure and function of working models. In K. Bartholomew & D. Perlman (Eds.), *Attachment Process in Adulthood: Vol.5 Advances in Personal Relationships* (pp. 53-90). London: Jessica Kingsley.
- Corcoran, K. O. C., & Mallinckrodt, B. (2000). Adult attachment, self-efficacy, perspective taking, and conflict resolution. *Journal of Counseling & Development*, 78(4), 473-483.
- Crano, W. D., & Brewer, M. B. (2002). *Principles and methods of social research* (2nd ed.). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Creasey, G., & Hesson-McInnis, M. (2001). Affective responses, cognitive appraisals, and conflict tactics in late adolescent romantic relationships: Associations with attachment orientations. *Journal of Counseling Psychology*, 48(1), 85-96.
- Creasey, G., Kershaw, K., & Boston, A. (1999). Conflict management with friends and romantic partners: The role of attachment and negative mood regulation expectancies. *Journal of Youth and Adolescence*, 28(5), 523-543.
- Fass, M. E., & Tubman, J. G. (2002). The influence of parental and peer attachment on collegestudents' academic achievement. *Psychology in the Schools*, 39(5), 561-573.
- Faul, F., Erdfelder, E., Buchner, A., & Lang, A. G. (2009). Statistical power analyses using G*Power 3.1: Tests for correlation and regression analyses. *Behavior Research Methods*, 41(4), 1149-1160.
- Fraley, R. C., Waller, N. G., & Brennan, K. A. (2000). An item response theory analysis of self-report measures of adult attachment. *Journal of Personality and Social Psychology*, 78(2), 350-365.
- Friedman, R. A., Tidd, S. T., Curral, S. C., & Tsai, J. C. (2000). What goes around comes around: The impact of personal conflict style on work conflict and stress. *The International Journal of Conflict Management*, 11(1), 32-55.
- Gardner, J.W. (1990). *On leadership*. New York, NY: The Free Press.
- Griffin, D. W., & Bartholomew, K. (1994). Models of the self and other: Fundamental dimensions underlying measures of adult attachment. *Journal of Personality and Social Psychology*, 67(3), 430-445.
- Gross, M. A., & Guerrero, L. K. (2000). Managing conflict appropriately and effectively: An application of the competence model to Rahim's organizational conflict styles. *International Journal of Conflict Management*, 11(3), 200-226.

- Guerrero, L. K. (1996). Attachment-style differences in intimacy and involvement: A test of the four-category model. *Communication Monographs*, 63(4), 269-292.
- Guerrero, L. K. (1998). Attachment-style differences in the experience and expression of romantic jealousy. *Personal Relationships*, 5(3), 273-291.
- Guerrero, L. K. (2008). Attachment theory: A communication perspective. In L. A. Baxter & D. O. Braithwaite (Eds.), *Engaging Theories in Interpersonal Communication: Multiple Perspectives* (pp. 295-307). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Hall, R. H. (1991). *Organizations: Structures, Processes, and Outcomes* (5th ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Hazan, C., & Shaver, P.R. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52(3), 511-524.
- Hazan, C., & Shaver, P. R. (1990). Love and work: An attachment-theoretical perspective. *Journal of Personality and Social Psychology*, 59(2), 270-280.
- Heffron, F. A. (1989). *Organization theory and public organizations: The political connection*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Hotebo, O. M., Asokere, A. S. S., Abdul-Azeez, I. A., & Ajemunigbohun, S. S. A. (2010). Empirical study of the effect of conflict on organizational performance in Nigeria. *Business and Economics Journal*, 2010 (BEJ-15), 1-9.
- Huan, L. J., & Yazdanifard, R. (2012). The difference of conflict management styles and conflict resolution in workplace. *Business & Entrepreneurship Journal*, 1(1), 141-155.
- Iqbal, M. Z., & Fatima, A. (2013). Interpersonal conflict handling styles: A collectivist co-workers' perspective on its causes and effects. *Pakistan Journal of Psychological Research*, 28(1), 125-153.
- Kenny, M. E., & Sirin, S. R. (2006). Parental attachment, self-worth, and depressive symptoms among emerging adults. *Journal of Counseling & Development*, 84(1), 61-71.
- Kuhn, T., & Poole, M. S. (2000). Do conflict management styles affect group decision making? Evidence from a longitudinal field study. *Human Communication Research*, 26(4), 558-590.
- Laible, D. J., Carlo, G., & Roesch, S. C. (2004). Pathways to self-esteem in late adolescence: The role of parent and peer attachment, empathy, and social behaviours. *Journal of Adolescence*, 27(6), 703-716.
- Lee, K. L. (2008). An examination between the relationships of conflict management styles and employees' satisfaction. *International Journal of Business and Management*, 3(9), 11-25.
- Morris-Rothschild, B. K. (2003). *Teachers' use of conflict management styles: The role of attachment and efficacy* (Doctoral dissertation, Columbia University).
- Neuhauser, P. C. (1988). *Tribal warfare in organizations*. Cambridge, MA: Ballinger.
- Nunnally, J. C., & Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric Theory* (3rd ed.). New York, NY: McGraw-Hill.
- O'Connor, C. I. (1993). *Correlational analyses of self-concept, conflict management style, and theological model of church, among pastoral leaders in Roman Catholic parishes* (Doctoral dissertation, Boston University).

- Özkalp, E., Sungur, Z., & Ayşe Özdemir, A. (2009). Conflict management styles of Turkish managers. *Journal of European Industrial Training*, 33(5), 419-438.
- Papa, M. J., & Canary, D. J. (1995). Conflict in organizations: A competence-based approach. In A. M. Nicotera (Ed.), *Conflict and Organizations: Communicative Processes* (pp. 153-179). New York: University of New York Press.
- Paulssen, M. (2009). Attachment orientations in business-to-business relationships. *Psychology & Marketing*, 26(6), 507-533.
- Pistole, M. C. (1989). Attachment in adult romantic relationships: Style of conflict resolution and relationship satisfaction. *Journal of Social and Personal Relationships*, 6(4), 505-510.
- Putnam, L. L. (1997). Productive conflict: Negotiation as implicit coordination. In C. K. W. DeDreu & E. V. De Vliert (Eds.), *Using Conflict in Organizations* (pp. 147-160). London: Sage.
- Rahim, M. A. (1983). Measurement of organizational conflict. *The Journal of General Psychology*, 109(2), 189-199.
- Rahim, M. A. (1992). *Managing conflict in organizations* (2nd ed.). Westport: Praeger.
- Rahim, M. A. (2001). *Managing conflict in organizations* (3rd ed.). Westport: Greenwood.
- Rahim, M. A. (2002). Toward a theory of managing organizational conflict. *International Journal of Conflict Management*, 13(3), 206-235.
- Rahim, M. A., Antonioni, D., Psenicka, C. (2001). A structural equations model of leader power, subordinates' styles of handling conflict, and job performance. *The International Journal of Conflict Management*, 12(3). 191-211.
- Rahim, M. A., & Buntzman, G. F. (1989). Supervisory power bases, styles of handling conflict with subordinates, and subordinate compliance and satisfaction. *Journal of Psychology*, 123(2), 195-210.
- Rahim, M. A., Buntzman, G. F., & White, D. (1999). An empirical study of the stages of moral development and conflict management styles. *International Journal of Conflict Management*, 10(2), 154-171.
- Smith, C. G. (1966). A comparative analysis of some conditions and consequences of interorganizational conflict. *Administrative Science Quarterly*, 10, 504-529.
- Taephant, N. (2001). *Relationships between attachment styles and attitude toward seeking professional help of college students*. Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Tedeschi, J. T., Schlenker, B. R., & Bonoma, T. V. (1973). *Conflict, power and games: The experimental study of interpersonal relations*. Chicago: Aldine.
- Thomson, M., & Johnson, A. R. (2006). Marketplace and personal space: Investigating the differential effects of attachment style across relationship contexts. *Psychology & Marketing*, 23(8), 711-726.
- Tjosvold, D. (1998). Cooperative and competitive goal approach to conflict: Accomplishments and challenges. *Applied Psychology*, 47(3), 285-313.
- Vivar, C. G. (2006). Putting conflict management into practice: A nursing case study. *Journal of Nursing Management*, 14(3), 201-206.
- Wachirodom, W. (2006). *Attachment styles and conflict resolutions of vocational students* (Master's Thesis, Chulalongkorn University). (in Thai)

- Wilkinson, R. B. (2004). The role of parental and peer attachment in the psychological health and self-esteem of adolescents. *Journal of Youth and Adolescence*, 33(6), 479–493.
- Yuan, W. (2010). Conflict management among American and Chinese employees in multinational organizations in China. *Cross Cultural Management: An International Journal*, 17(3), 299-311.

Factors Affecting the Behavioural Intention to Use Eco-Friendly IT: Case Study of Rajabhat University Member Perspective In Bangkok Metropolitan Area

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นมิตรกับ
สิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

Supaporn Wongsas¹

Abstract

This study investigated factors that predict Rajabhat university members' intentions to use eco-friendly IT habits in their daily life, based on the Theory of Reasoned Action (TRA) and the Perception and Awareness Theory. The survey instrument was developed from previous studies, with questions asking about demographics, media perception, and priority for environmental issues. Finally, a questionnaire was used for collecting data from 209 subjects, selected by using convenience sampling. Subjects include university personnel, professors, executives and students in eight different Rajabhat University campuses in Bangkok Metropolitan Area.

The validity and reliability of the instrument are perfectly acceptable, and the simple linear regression analysis shows that the Environmental Problem Perceived is related to the Environmental Problem Learning, which, in turn, is related to the Environmental Sustainable Awareness. From the result of multiple regressions, the subjects' Attitude toward Eco-Friendly IT, Environmental Sustainable Awareness, Social Influence toward Eco-Friendly IT, and Environmental Problem Perceived are related to Intention to Use Eco-Friendly IT.

Keywords: *Behavioural Intention, Eco-Friendly IT, Environmental Sustainability*

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีพื้นฐานการศึกษาจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ร่วมกับทฤษฎีการรับรู้และการตระหนัก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยพัฒนามาจากการทบทวนวรรณกรรม โดยการผสมผสานข้อคำถาม ลักษณะทางประชากรศาสตร์ และคำถามอื่นๆ เช่น การรับรู้สื่อและการจัดลำดับปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยเก็บข้อมูลด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก

¹ Librarian of the Academic Resource Center, Suan Sunandha Rajabhat University, Email: supaporn.wo26@gmail.com

จำนวน 209 ตัวอย่าง ประกอบด้วยบุคลากร อาจารย์ ผู้บริหาร และนักศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำนวน 8 แห่ง

ผลการทดสอบความเที่ยงและความตรงของข้อคำถามอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ในขณะที่ผลการวิเคราะห์การถดถอยพบว่า การรับรู้ถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการตระหนักถึงความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ยังพบว่าทัศนคติ การตระหนักถึงความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม อิทธิพลทางสังคม และการรับรู้ถึงปัญหาสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

คำสำคัญ: ความตั้งใจ ความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

Introduction

In recent years, we have seen a great increase in the number of computers and electronic devices for work and personal usage. New technologies have been adopted in every part of society such as government, industry, and services, including education institution, which provides academic services, resource facilities, and also public utilities for academic development (Shah, 2012). According to Qader (2008), university lecturers are considered heavy users of computers and electronic products, either for their personal use, teaching, conducting research, or consulting. Moreover, in Rajabhat university, the computer center is responsible for updating or modifying devices, typically every three years, or as required. The requirements of new technology shorten the IT life cycle from procurement to end of life (Molla & Abareshi, 2012). Although a recycling approach is accepted as a good method for disposal of redundant technology, e-waste accounted for 15-20% of the recycle devices (Khan, Khan, & Ravinath, 2014). At present, firms are beginning to modify their approach to waste disposal, in an attempt to address environmental concerns; some firms have been quick to accept eco-concepts in their organization activities (Qader, 2008). This practice

is seen as having helped to build capacity and achieve environment goals within organization (Widjaja, Mariani, & Imam, 2011).

This research aims to study the intentions of university members to use eco-friendly IT habits, such as resource-reducing practices or the use of energy-saving equipment, and to study factors that influence the intention of university members to use environmentally sustainable practices.

Purpose of Research

This research focuses on investigating the following factors; Environmental Problem Perceived and its impacts on Environmental Problems Learning; Environmental Problem Learning and its impacts on Environmental Sustainable Awareness; Environmental Problem Perceived, Social Influence toward Eco-Friendly IT, Attitude toward Eco-Friendly IT, Environmental Sustainable Awareness and their impacts on Intention to Use Eco-Friendly IT.

Expected Results

This study expected to recognize factors that influence the intention to use Eco-Friendly IT. Finding will serve as a guideline in creating awareness and encouraging university members to participate in reducing IT waste.

This may help the organization become more environmentally sustainable and enhance its movement toward being an environmentally-friendly enterprise.

Related works

This research used the theory of reasoned action (TRA) which described the intention of a person as being influenced by two factors: attitude and subjective norm, as shown in figure 1.

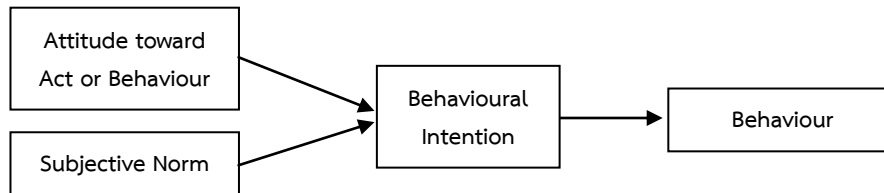

Figure 1 Theory of Reasoned Action (TRA)

Attitude is the strongest factor predicting a person's intention (Paladino & Ng, 2013; Ramayah, Lee, & Mohamad, 2010), while the social influence factor functions similarly to the subjective norm. That is, social influence is a branch of psychology used to predict the behaviour influenced by reference to other people or reference groups. This influence may be in the form of orders or teachings from others, for example, employers, organizations, or family (Lin & Sheu, 2012).

Furthermore, perception and awareness theory has come to several researchers' attention. According to Good and Kappa (1945), awareness is a result of cognitive process. When a person is aroused, a perception is formed. Consequently, the particular arousal is understood. Thus, awareness is formed and leads to learning, understanding, and either positive or negative responses. All of these can be categorized as learning from experience, which leads to intentional behaviours, as shown in figure 2.

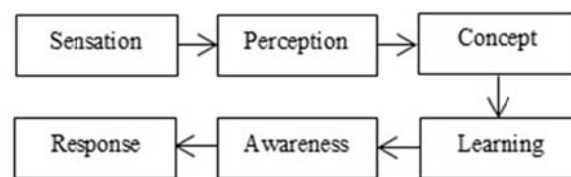

Figure 2 Perception and Awareness Process.

In addition to the aforementioned theory, this study also adopted the concepts of eco-friendly IT and environmental sustainability.

Eco-Friendly IT

Eco-friendly IT is defined as the practice of designing, using, and disposing of IT equipment in an efficient and effective way, without or reducing environment impact (Choon, Sulaiman, &

Mallasi, 2014); for instance, shared printer use, keeping data in storage, cloud computing, printing on both sides or on reused paper, and switching off a monitor when not in use for long (Prakash, 2013); these habits not only reduce expenses, but also reduce the negative impacts of IT on the environment (Shah, 2012).

Environmental Sustainability

Environmental sustainability is a crucial issue both in management and practice of both managers and staffs. Environmental sustainability includes 3 parts; environment, social aspects, and economy, which should be considered together when focusing on reducing energy from IT equipment. Hence, sustainable concept is a balance between the planet, profit, and people (Dao, Langella, & Carbo, 2011).

Literature Reviews

According to the theories and concepts, the factors in this research are as following;

Environmental Problem Perceived refers to a meaningful response to stimuli, decoding, interpretation and event understanding (Ullah, Hasan, & Uddin, 2013). Environmental problem perceived means a person's perception of environmental problems in many aspects, especially IT product disposal (Rideout, 2014; Widmer, Oswald-Krapf, Sinha-Khetriwal, Schnellmann, & Böni, 2005). At present, environmental communication and public relations are being used to generate public perception towards environmental problems (Ali & Ahmad, 2012; Gholami, Sulaiman, Ramayah, & Molla, 2013).

Environmental Problem Learning refers to personal behaviour affected by surroundings. Learning in the new era is based on science and technology, which leads to knowledge and awareness (Bandura, 1971; Kallay, 2012). Environmental problem learning is cognition on the causes and effects of environmental problems, and the environmental and ecological knowledge which leads to awareness and participation (Greville, Cassar, Johansen, & Buehner, 2013).

Environmental Sustainable Awareness

refers to the perception, consciousness, states of understanding, and awareness of the importance of environmental problem-solving. Awareness of environmental sustainability makes individuals realize their ability to promote human well-being (Chan, Hon, Chan, & Okumus, 2014; Chou & Chou, 2012).

Social Influence toward Eco-Friendly IT

refers to behaviours which affect or influence the behaviour of others (Malhotra & Galletta, 2005). Normally, an individual takes others' opinions as an important issue, and this leads to personal decision-making on eco-friendly IT. So, an individual's thoughts and behaviour may be changed (Ali & Ahmad, 2012; Choon et al., 2014; Ramayah et al., 2010). These motivate each individual to comply with social expectations (Ling, 2013).

Attitude toward Eco-Friendly IT refers to beliefs and feelings to abide by the environmental IT concepts (Aman, Harun, & Hussein, 2012; Hessami, Yousefi, & Goudarzi, 2013). An individual, who has positive attitude towards eco-friendly IT, has high tendency to use and comply with it (Choon et al., 2014; Gholami et al., 2013).

Intention to Use Eco-Friendly IT refers to behaviour expected when the opportunity occurs (Limayem & Hirt, 2003). Behaviour is an intention and purpose to express the purchasing behaviour, environmental IT decision-making and environmental consumption reduction (Ali & Ahmad, 2012; Qader & Zainuddin, 2011).

Conceptual Model and Hypotheses

In addition to the theory of reasoned action, Attitude toward Eco-Friendly IT, Social Influence toward Eco-Friendly IT, and impact on Intention to Use Eco-Friendly IT, this study also addresses

the perception and awareness theory, which describes how Environmental Problem Perceived and Environmental Sustainable Awareness affect the Intention to Use Eco-Friendly IT, how Environmental Problem Perceived influences

Environmental Problem Learning, and how Environmental Problem Learning leads to Environmental Sustainable Awareness, as shown in figure 3.

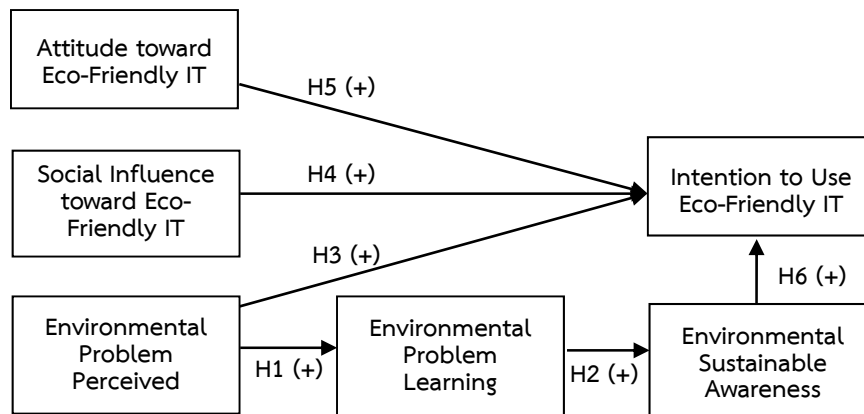

Figure 3 Conceptual Model of Intention to Use Eco-Friendly IT

At present, people perceive environmental problems from many sources (Ali & Ahmad, 2012; Ullah et al., 2013). When individuals perceive the problems, they learn about the causes and effects of environmental problem, and the guidelines to reduce it (Rideout, 2014). Therefore, the hypothesis was posited as follows:

Hypothesis 1: Environmental Problem Perceived has a positive impact on Environmental Problems Learning

When a person realizes that human behaviour can create loss to the environment, which has an effect on human life (Huang, Zhang, & Deng, 2006), this learning is helpful in promoting individual responsibility toward the society. Individuals are aware of participating to reduce environmental impacts, create eco-friendly activities and promote behavioural changes for environmentally sustainable participation (Muindi, Egondi, Kimani-Murage, Rocklov, & Ng, 2014; Priyanto, Fanani, & Sasmitojati, 2013; Uzunboylu,

Cavus, & Ercag, 2009). Therefore, the hypothesis was posited as follows:

Hypothesis 2: Environmental Problem Learning has a positive impact on Environmental Sustainable Awareness

People who are aware of environmental problems will act with responsibility towards society through purchasing environmentally-friendly products (Hartmann & Apaolaza-Ibáñez, 2012). They will conserve the environment or use eco-friendly IT to reduce environmental problems (Ali & Ahmad, 2012; Milos & Cicek, 2014). Therefore, the hypothesis was posited as follows:

Hypothesis 3: Environmental Problem Perceived has a positive impact on Intention to Use Eco-Friendly IT

The society expects an individual to be a part of problem-solving to comply with the social norms, in order to maintain good relationships with other people (Ling, 2013). So, the society

motivates a person to use eco-friendly IT to comply with the societal expectations (Lin & Sheu, 2012). Therefore, the hypothesis was posited as follows:

Hypothesis 4: Social Influence toward Eco-Friendly IT has a positive impact on Intention to Use Eco-Friendly IT

An individual believes that eco-friendly IT can provide benefits to the society by conserving the natural environments (Aman et al., 2012; Hessami et al., 2013). People tend to abide by eco-friendly IT (Choon et al., 2014; Gholami et al., 2013). Therefore, the hypothesis was posited as follows:

Hypothesis 5: Attitude toward Eco-Friendly IT has a positive impact on Intention to Use Eco-Friendly IT

When an individual receives news or knowledge about environmental problems, he/she would like to participate in creating environmental sustainability (Chan et al., 2014; Suresh, 2014). An individual who is aware of environmental sustainability always uses eco-friendly products (Huang et al., 2006; Khan et al., 2014). Therefore, the hypothesis was posited as follows:

Hypothesis 6: Environmental Sustainable Awareness has a positive impact on Intention to Use Eco-Friendly IT

Research Methods

The research instrument was developed from previous studies, including Aman et al., (2012); Chow and Chen, (2009); Gholami et al., (2013); Kartiwi, Hasan, Gunawan, and Husein (2014); Ling (2013); Molla and Abareshi, (2012); Rideout, (2014); and Widmer et al., (2005) in order to extract the current research variables. Then, the questionnaires were tested with the sample groups of 30 subjects, and adapted accordingly.

The questionnaires were separated into three parts of demographic information; media and environmental perception; and factors leading to intention to use IT friendly products.

Basic statistics was used to describe the demographic data, order rank methods to explain the perception sequences, factor analysis, and simple and multiple regressions to explore the variable components and relationships.

Data were collected from the total of 209 personnel, professors, executives and students by using mail and online questionnaires. According to the unknown of the population, the sample was calculated with 5% error and the estimated average according to related research, is 4.13 (Molla, 2009). The result of 185 samples was obtained. However, to reduce discrepancy and increase reliability, this research used 200 samples.

Results

Screening Data and Basic Statistical Testing

Collected data were examined for missing data and outliers, and then tested to see whether it was normally distributed and had a linear relationship with multicollinearity and singularity. Testing of data found no missing data or outlier problem. Data had a normal distribution with a linear relationship. Also, it did not have multicollinearity or singularity problems.

In addition, the research reliability was tested using Cronbach Alpha Coefficient, and the coefficient 0.70 or higher was generated, signifying that the questionnaire was highly reliable. In order to confirm the research components and reduce the number of variables, principle component factor analysis and varimax rotation method was used with the eigenvalue over 1.00, and factor loading

over 0.5. Six components were found in this research (Appendix A).

The demographic description shows that research subjects were female (69.40%) and male (30.60%), aged between 18-25 years (50.70%), 26-33 years (20.60%), 34-41 years (14.40%), 42-50 years (11.50%) and upper 50 years (2.90%). The majority of research subjects were university students (48.30%), followed by

university staff (40.70%), lecturer (9.10%), and administrator (1.90%).

The greatest media influence is TV/radio (72%), followed by social network (68.60%) and website (65.20%). For the environmental problem priority component, the subjects ranked global warming as their first priority problem, followed by climate change, pollution, deforestation, and water shortage.

Table 1 Environmental Problem Ranking Order

Environment problem	No. 1	No. 2	No. 3	No. 4	No. 5	No Ans.	frequency	No.
global warming*	133	23	19	11	6	17	412	1*
climate change	20	63	29	29	20	48	737	2**
soil, water, air pollution	26	42	31	38	31	41	756	3***
deforestation	10	30	36	31	39	63	875	4
water shortage	12	25	45	31	26	70	871	5
storm / flood	4	19	35	39	48	64	927	6
biodiversity loss	3	3	10	16	24	153	1141	7
soil erosion	0	3	4	14	16	172	1186	8

global warming* $(133 \times 1) + (23 \times 2) + (19 \times 3) + (11 \times 4) + (6 \times 5) + (17 \times 6) = 412$

climate change** $(20 \times 1) + (63 \times 2) + (29 \times 3) + (29 \times 4) + (20 \times 5) + (48 \times 6) = 737$

soil, water, air pollution*** $(26 \times 1) + (42 \times 2) + (31 \times 3) + (38 \times 4) + (31 \times 5) + (41 \times 6) = 756$

Hypotheses testing

Hypotheses testing were done through simple linear regression and multiple regressions. The analysis was divided into three parts as follows;

Part 1 Simple regression analysis result show that the independent variable (environmental problem perceived) determines the dependent

variable (environment problem learning) at $F_{1,207} = 83.338$ ($p = 0.000$). The ability to predict the dependent variable is at 28.70%. When the detail of independent variable were analysed, it was found that perceived is the learning determinant at the beta coefficient of 47.50%, the significant level of $p = 0.000$, as shown in table 2.

Table 2 Regression of Perceived and Learning

Relationship		R ²	Regression (Sig)	Coefficient		Hypothesis Testing
				B	(Sig)	
Environmental Problem Perceived	Environmental Problem Learning	0.287	0.000*	0.475	0.000*	Support

* $p < 0.05$

Part 2 Simple regression analysis results shows that the independent variable (environmental problem learning) determines the dependent variable (environmental sustainable awareness) at $F_{1,207} = 93.621$ ($p = 0.000$). The ability to predict

the dependent variable is at 31.10%. When details of independent variables were analysed, it was found that learning is the awareness determinant at the beta coefficient of 53.50%, and the significant level of $p = 0.000$, as shown in Table 3.

Table 3 Regression of Learning and Awareness

Relationship		R^2	Regression (Sig)	Coefficient		Hypothesis Testing
				B	(Sig)	
Environmental Problem Learning	Environmental Sustainable Awareness	0.311	0.000*	0.535	0.000*	Support

* $p < 0.05$

Part 3 Multiple regression analysis results shows that the independent variables are determinants of the dependent variable (Intention to Use Eco-Friendly IT) at $F_{4,204} = 45.981$ ($p = 0.000$) which explains the ability to predict the dependent variable at 47.40.

When independent detail is analysed, the environmental problem perceived is the determinant of intention at the beta coefficient of 12%, where the significant level of $p = 0.036$.

Social influence is the determinant of intention at the beta coefficient of 14.50%, where the significant level of $p = 0.006$.

Attitude is the determinant of intention at the beta coefficient of 38.60%, where the significant level of $p = 0.000$.

Awareness is the determinant of intention at the beta coefficient of 16%, where the significant level of $p = 0.021$, as shown in table 4.

Table 4 Regression of Perceived, Social Influence, Attitude, and Awareness

Relationship		R^2	Regression (Sig)	Coefficient		Hypothesis Testing
				B	(Sig)	
Environmental Problem Perceived	Intention to Use Eco-Friendly IT	0.474	0.000*	0.120	0.036*	Support
Social Influence toward Eco-Friendly IT				0.145	0.006*	Support
Attitude toward Eco-Friendly IT				0.386	0.000*	Support
Environmental Sustainable Awareness				0.160	0.021*	Support

* $p < 0.05$

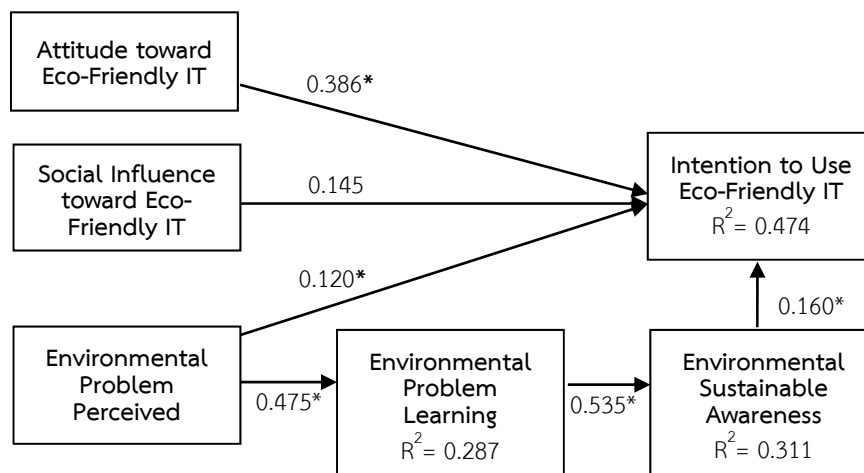

Figure 4 The relationship between research variable.

Summary and Discussion

The research finding several that people in the universities intend to use eco-friendly IT. That is, they will use reused paper when printing in order to reduce resource consumption (mean = 4.33), consider switching to other brands which are eco-products in order to reduce pollution (mean = 4.30), prefer to use products from an environmental conserving organizations (mean = 4.28), and expect to use eco-friendly IT whenever possible, e.g., consider buying products with a green label or a 'number 5' label because there is less pollution (mean = 4.25). The study by Chan et al. (2014) showed that when people learn about environmental problems, they will then go on to take up environmental concerns. As a result, they wish to be a part of creating a sustainable environment, which leads to attentive behavioural pattern expression in environment, energy-efficient products use and natural resource preserving (Khan et al., 2014). Moreover, people who has faith and good senses of environmentally friendly technology concepts will tend to purchase eco-friendly products and use eco-friendly IT to reduce the problems (Ali & Ahmad, 2012; Choon et al., 2014; Chou & Chou, 2012; Gholami

et al., 2013; Milos & Cicek, 2014; Ullah et al., 2013).

So, a university could be used as a model to raise awareness about preserving the environment. According to the media perception, administrators may use media such as social network or websites in communicating and providing the knowledge of environmental problems to the university people. This can be related to a study by Muindi et al. (2014), showing that when an individual becomes aware of negative or incorrect IT garbage disposal (Widmer et al., 2005), they will know how the problem occur, and tend to participate in reducing environmental problems (Greville et al., 2013; Muindi et al., 2014; Priyanto et al., 2013). This may build perception among and give knowledge to university members.

Moreover, people in the university can be a role model for each other in environmental preservation due to the social influence factor. This can be related to Ramayah et al. (2010) who showed that society is a factor that affects personal expressions, as it influences the expected behaviour of people in a society (Ali & Ahmad, 2012; Choon et al., 2014; Lin & Sheu, 2012).

Hence, people who perceive others as eco-friendly IT using tend to practice more eco-friendly behaviour (Chow & Chen, 2009). In order to build good perception and good attitude to be eco-friendly university, people should be made aware of environmental issues and encouraged to participate in outdoor activities, join environmental conservation organizations or causes, undertake conservation, engage in recycling, or get involved in other stewardship activities (Torgler, Garcia-Valiñas, & Macintyre, 2008).

Limitations

This research studied the respondents in universities, including personnel, professors, executives and students. It was conducted with a particular group of people who can be more easily made aware of factors that affect the willingness to use eco-friendly IT, not yet considering their differences in experience and lifestyle.

Future Research

The future research should extend beyond the Theory of Reasoned Action by incorporating learning and awareness in order to explore their relationship with desirable behaviour. Another proposition is to make a study comparing two groups of people, or study on Youth awareness.

Moreover, attitude was found to exert a significant influence on intention to use eco-friendly IT. So, future research should study the factors which influence positive or negative attitudes. Furthermore, the relationship between factors, attitudes, social influence and perceptions should also be studied.

References

- Ali, A., & Ahmad, I. (2012). Environment friendly products: Factors that influence the green purchase intentions of Pakistani consumers. *Pakistan Journal of Engineering, Technology & Science*, 2(1), 84-117.
- Aman, A. H. L., Harun, A., & Hussein, Z. (2012). The influence of environmental knowledge and concern on green purchase intention the role of attitude as a mediating variable. *British Journal of Arts and Social Sciences*, 7(2), 145-167.
- Bandura, A. (1971). *Social learning theory*. New York: General Learning Press.
- Chan, E. S. W., Hon, A. H. Y., Chan W., & Okumus, F. (2014). What drives employees' intentions to implement green practices in hotels? The role of knowledge, awareness, concern and ecological behaviour. *International Journal of Hospitality Management*, 40, 20-28.
- Choon, T. G., Sulaiman, A., & Mallasi, H. (2014). Intention to use green IT among students. *International Journal of Research in Business and Technology*, 4(2), 439-445.
- Chou, D. C., & Chou, A. Y. (2012). Awareness of green IT and its value model. *Computer Standards & Interfaces*, 34(5), 447-451.
- Chow, W. S., & Chen, Y. (2009). Intended belief and actual behavior in green computing in Hong Kong. *Journal of Computer Information Systems*, 50(2), 136-141.
- Dao, V., Langella, I., & Carbo, J. (2011). From green to sustainability: Information technology and an integrated sustainability framework. *The Journal of Strategic Information Systems*, 20(1), 63-79.

- Gholami, R., Sulaiman, A. B., Ramayah, T., & Molla, A. (2013). Senior managers' perception on green information systems (IS) adoption and environmental performance: Results from a field survey. *Information & Management*, 50(7), 431–438.
- Good, C. V. & Kappa, P. D. (1945). *Dictionary of education*. New York: McGraw-Hill.
- Greville, W. J., Cassar, A. A., Johansen, M. K., & Buehner, M. J. (2013). Structural awareness mitigates the effect of delay in human causal learning. *Memory & cognition*, 41(6), 904-916.
- Hartmann, P., & Apaolaza-Ibañez, V. (2012). Consumer attitude and purchase intention toward green energy brands: The roles of psychological benefits and environmental concern. *Journal of Business Research*, 65(9), 1254–1263.
- Hessami, H. Z., Yousefi, P., & Goudarzi, G. (2013). The conceptual model of effective factors on consumers green purchasing intentions. *International Journal of Engineering and Innovative Technology*, 2(7), 10-17.
- Huang, P., Zhang, X., & Deng, X. (2006). Survey and analysis of public environmental awareness and performance in Ningbo, China: A case study on household electrical and electronic equipment. *Journal of Cleaner Production*, 14(18), 1635-1643.
- Kallay, É. (2012). Learning strategies and metacognitive awareness as predictors of academic achievement in a sample of Romanian second-year students. *Ognition, Brain, Behavior: An Interdisciplinary Journal*, 16(3), 369-385.
- Kartiwi, M., Hasan, H., Gunawan, T. S., & Husein, B. A. (2014). Green IT attitude and behaviour in higher education institution: A gender perspective. *Journal of Applied Sciences*, 14(7), 714-718.
- Khan, S., Khan, M. S. A. and Ravinath, D. (2014). A study on green IT enablers for Saudi Arabian consumer purchasing behavior using structural equation modelling. *Middle East Journal of Business*, 9(3), 9-21.
- Limayem, M., & Hirt, S. G. (2003). Force of habit and information systems usage: Theory and initial validation. *Journal of the Association for Information Systems*, 4, 65-97.
- Lin, R., & Sheu, C. (2012). Why do firms adopt/ implement green practices? – An institutional theory perspective. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 57(9), 533-540.
- Ling, C. Y. (2013). Consumers' purchase intention of green products: An investigation of the drivers and moderating variable. *Elixir Marketing Management*, 57A, 14503-14509.
- Malhotra, Y., & Galletta, D. (2005). A multidimensional commitment model of volitional systems adoption and usage behavior. *Journal of Management Information Systems*, 22(1), 117-151.
- Milos, D., & Cicek, F. (2014). Findings on motivation and the environmental awareness and practice of future engineers in Zagreb. *Interdisciplinary Description of Complex Systems*, 12(2), 119-136.
- Molla, A. (2009). The extent of green IT adoption and its driving and inhibiting factors: An exploratory study. *Journal of Information Science and Technology*, 6(4), 3-21.

- Molla, A., & Abareshi, A. (2012). Organizational green motivations for information technology: Empirical study. *Journal of Computer Information Systems*, 52(3), 92-102.
- Muindi, K., Egondi, T., Kimani-Murage, E., Rocklov, J., & Ng, N. (2014). "We are used to this": A qualitative assessment of the perceptions of and attitudes towards air pollution amongst slum residents in Nairobi. *BMC Public Health*, 14, 226. Retrieved June 26, 2014, from, <http://www.biomedcentral.com/1471-2458/14/226>.
- Paladino, A., & Ng, S. (2013). An examination of the influences on 'green' mobile phone purchases among young business students: An empirical analysis. *Environmental Education Research*, 19(1), 118-145.
- Prakash, K. (2013). Green computing: Eco-friendly computing resources. *International Journal of Advanced Research in Computer Science*, 4(9), 100-103.
- Priyanto, Y., Fanani, Z., & Sasmitojati, S. (2013). Environmental awareness as an education paradigm for sustainable development in high school of Kediri, East Java. *International Journal of Academic Research*, 5(5), 7-11.
- Qader, I. K. A. (2008). *Intention to purchase electronic green products amongst lecturers: An empirical evidence* (Master's thesis, University Sanis Malaysia).
- Qader, I. K. A., & Zainuddin, Y. B. (2011). The impact of media exposure on intention to purchase green electronic products amongst lecturers. *International Journal of Business and Management*, 6(3), 240-248.
- Ramayah, T., Lee, J. W. C., & Mohamad, O. (2010). Green product purchase intention: Some insights from a developing country. *Resources, Conservation and Recycling*, 54(12), 1419-1427.
- Rideout, B. E. (2014). The liberal arts and environmental awareness: Exploring endorsement of an environmental worldview in college students. *International Journal of Environmental and Science Education*, 9(1), 59-76.
- Shah, R. (2012). Eco-friendly IT: Greener approach to IT. *Journal of Management and Business Research*, 2(2), 4-24.
- Suresh, G. (2014). A study of the constructive factors influencing green marketing in Tamil Nadu. *Journal of Marketing Management*, 13(1), 45-58.
- Torgler, B., Garcia-Valiñas, M. A., & Macintyre, A. (2008). Differences in preferences towards the environment: The impact of a gender, age and parental effect. *FEEM Working Paper No. 18.2008*. Retrieved October 3, 2016, from https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1105320
- Ullah, M. O., Hasan, A., & Uddin, T. (2013). Environmental awareness and disaster factors in Bangladesh. *Journal of Applied Quantitative Methods*, 8(4), 34-42.
- Uzunboylu, H., Cavus, N., & Ercag, E. (2009). Using mobile learning to increase environmental awareness. *Computers & Education*, 52(2), 381-389.
- Widjaja, N. D., Mariani, M., & Imam, K. (2011). IT professionals awareness: Green IT international comparison study. *Communications of the IBIMA*, 1-15.

Widmer, R., Oswald-Krapf, H., Sinha-Khetriwal, D., Schnellmann, M., & Böni, H. (2005). Global perspectives on e-waste. *Environmental Impact Assessment Review*, 25(5), 436-458.

Appendix A

	Item	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted	MEAN	S.D.	Factor Loading
PP1	You perceive that e-waste has toxic	0.665	0.815	4.28	0.792	0.783
PP2	You perceive that improper e-waste disposal, is part of the problem to the environment.	0.714	0.794	4.37	0.822	0.770
PP3	You perceive the negative impact of IT equipment on the environment.	0.654	0.819	4.19	0.784	0.761
PP4	You perceived that e-waste has increased rapidly in recent years.	0.707	0.797	4.36	0.821	0.738
	Cronbach's Alpha 0.848					
PL1	Environmental problems have already begun today, such as global warming, natural disasters or pollution.	0.636	0.761	4.52	0.673	0.771
PL2	Some of environmental problems which are occurring in part by human behaviour.	0.690	0.707	4.52	0.673	0.693
PL3	Environmental problems such as global warming, natural disasters, or pollution will pose a threat to the lives of people in society.	0.653	0.747	4.41	0.736	0.690
	Cronbach's Alpha 0.809					
SA1	You have concerned about the environmental problems that arise today.	0.481	0.780	4.11	0.790	0.729
SA2	You can participate in social responsibility by helping to preserve the environment around you.	0.638	0.730	4.19	0.735	0.694
SA3	Great environment will create well-being in the lives of both current and future.	0.555	0.756	4.35	0.771	0.692
SA4	You think that you can help protect the environment for there are not deteriorated over the original.	0.510	0.770	4.10	0.775	0.647
SA5	You think that efficient environment protect should started by individual.	0.671	0.717	4.33	0.765	0.571

	Item	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted	MEAN	S.D.	Factor Loading
	Cronbach's Alpha 0.791					
SI1	Most people like family, colleagues, and employers use saving energy computer or no.5 products.	0.657	0.807	3.96	0.879	0.806
SI2	Most people like family, colleagues, and employers expect that people should use saving energy computer or no.5 products.	0.709	0.785	4.06	0.797	0.780
SI3	Most people like family, colleagues, and employers are agree on the use of saving energy computer or no.5 products.	0.705	0.786	4.15	0.816	0.778
SI4	Most people like family, colleagues, and employers have pushed the use of saving energy computer or no.5 products.	0.636	0.817	4.00	0.883	0.742
	Cronbach's Alpha 0.841					
Att1	Eco-Friendly IT is a good concept.	0.673	0.864	4.31	0.780	0.795
Att2	You like the Eco-Friendly IT concept.	0.803	0.815	4.33	0.760	0.736
Att3	You feel satisfied with Eco-Friendly IT.	0.728	0.844	4.31	0.833	0.730
Att4	You think the implementation of the Eco-Friendly IT is good and useful to society.	0.736	0.840	4.28	0.804	0.682
	Cronbach's Alpha 0.876					
IU1	You will use reused paper when printing in order to reduce resource consumption	0.580	0.820	4.33	0.802	0.748
IU2	You expected to use Eco-Friendly IT whenever possible, for example consider buying products with a green label or a number 5 label because there is less pollution.	0.714	0.757	4.25	0.783	0.747
IU3	You consider switching to other brands which are eco-products in order to reduce pollution	0.705	0.763	4.30	0.734	0.723
IU4	You prefer to use products from an environmental conserving organizations	0.633	0.795	4.28	0.727	0.627
	Cronbach's Alpha 0.829					

Sustainable Leadership of Vocational College Administrators: Documentary Research

ภาวะผู้นำอย่างยั่งยืนของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา:
การวิจัยเอกสาร

Khukrit Silalaiy¹

Thanin Ratanaolarn²

Malai Thaveesuk³

Abstract

This research aims to synthesize the components of sustainable leadership in vocational education, specifically as it can be applied in institutions under the Office of the Vocational Education Commission in Thailand. The researcher collected and analyzed the secondary data by using a documentary research approach. The results indicate that sustainable leadership for vocational college administrators take into account a number of components: the importance of sustainable leadership, maintaining leadership to remain sustainable, the distribution of sustainable leadership, justice in sustainable leadership, the recognition and promotion of diversity, sustainable development of human resources, and respecting, honoring and learning from the best experiences.

Keywords: *Leadership, Sustainable Leadership, Vocational College Administrators, Documentary Research.*

¹ Student, Doctor of Industrial Education (Educational Administration), King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang, E-mail: ritt25@hotmail.com

² Lecturer, Faculty of Industrial Education, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang, E-mail: krthanin@kmitl.ac.th

³ Assoc. Prof., Faculty of Industrial Education, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang, E-mail: kgmalai@yahoo.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำอย่างยั่งยืนของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในประเทศไทย ผู้วิจัยใช้แนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทฤษฎีภูมิ โดยการวิจัยเอกสาร ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำอย่างยั่งยืนของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาประกอบด้วย ความสำคัญของภาวะผู้นำอย่างยั่งยืน การรักษาภาวะผู้นำอย่างยั่งยืน การกระจายอำนาจภาวะผู้นำอย่างยั่งยืน ความยุติธรรมของภาวะผู้นำอย่างยั่งยืน การตระหนักและส่งเสริมความหลากหลายของภาวะผู้นำอย่างยั่งยืน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และรักษาทรัพยากรของภาวะผู้นำอย่างยั่งยืน และภาวะผู้นำอย่างยั่งยืนต้องเคารพ ให้เกียรติ และเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ดี

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำอย่างยั่งยืน ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา การวิจัยเอกสาร

Introduction

Leadership is generally accepted as the skill to drive others toward the achievement of a desired goal, has various interpretations as seen through different authors. Stoner and Freeman (1989) asserted that at the heart of the manager's role was leadership, with which the achievement of an organization's goals was done through working with and making use of others. Kotter (1996) adds that leadership "defines what the future should look like, aligns people with that vision, and inspires them to make it happen despite the obstacles." According to Scholtes (1998), it is the relationships between leaders and those who are led that accounts for the presence and spirit of leadership. Hellriegel, Slocum and Woodman (2001), on the other hand, defined leadership as a process which involves "developing ideas and a vision, living by values that support those ideas and vision, influencing others to embrace them in their own behaviors, and making hard decisions about people and other resources." Concurring with the notion that leadership is a process, Northouse (2007) posits that common goals are reached through the influence an individual (the leader) has on others, while Yukl (2010) adds that leaders must instill in those they lead understanding

and agreement about the shared task to be done and facilitate the execution of that task on both an individual and collective scale.

Education is a crucial tool in the development of human capital. It provides human resources with the necessary knowledge to adapt to, and ultimately anticipate, change. In this era of globalization and rapid change, it is vital that school administrators have a deep understanding and play an active role in human resource development. In order to survive and remain competitive in an increasingly borderless world, organizations must develop and maintain sustainable practices. Thus, organizations worldwide have recognized the importance of sustainability and given it priority as a key strategic goal (Siegel, 2009).

The acceptance of sustainability in general has recently become very widespread but, especially for organizations and their missions, its principles can be extremely relevant. Initiatives in sustainable development must be undertaken to facilitate continual organizational evolution, taking into account the long-term sustainability of the organization and the integration of clear and shared perspectives (Closs, Speier, & Meacham, 2011) In addition, sustainable leadership

must incorporate ethical values and take into consideration social and environmental issues. Administrators must lead and implement ideas with integrity if they are to foster the sustainability of the organization (Knowles, Twomey, Davis, & Abdul-Ali, 2009).

It is noticeably evident from recent literature that leadership should be people-centered and resource-based and much discussion exists, relevant to leadership development within organizations, of a need for a new paradigm (Casserley & Critchley, 2010; Crew, 2010; Hewison & Griffiths, 2004). Despite this, there has been a general failure on the part of organizations to accordingly modify their perspective on leadership and take advantage of the possibilities and opportunities that come from the adoption of successful leadership development (Crew, 2010). For organizations, the concept of sustainable leadership incorporates all of these considerations and advocates a shift in emphasis away from the traditional (Casserley & Critchley, 2010; Crew, 2010).

Failures in vocational education (The Office of the Education Council, 2010) have led to increased interest in the application of sustainable leadership to bolster educational management. According to Avery and Bergsteiner (2011), decision-making requires a long-term perspective while increasing customer value is done through systematic innovation, with quality being achieved through the development of skills, loyalty and attention in the workforce. Most school leadership practices create temporary, localized flurries of change but little lasting or widespread improvement. The study found some exceptions, however. From the first day of their appointment, some leaders thought hard about how they might implement deep, broad, and

long-lasting reforms (Hargreaves & Fink, 2004). It is possible for sustainable leadership to be applied in many different contexts; Bezzina (2007); Davies (2007); Elmore (2005); Fink and Brayman (2006); Fullan (2005); Giles and Hargreaves (2006); Glickman (2002); Hargreaves and Fink (2004; 2006); Lambert (2011); Louis and Kruse (1995); McLaughlin and Talbert (2001); Oakes, Quartz, Ryan, and Lipton (2000); Stoll, Fink, and Earl (2003). Davies (2007); Fullan (2005); Hargreaves and Fink (2006); and Lambert (2011) all explore and adopt the concept of sustainable leadership on an organizational level in the educational sector. This research examines the emerging literature on sustainable leadership with an aim to build a conceptual framework thereof. However, as the concept of sustainable leadership is still in its infancy (Lambert, 2011), there exist few guiding frameworks or models for its implementation.

Research Objective

This research aims to synthesize data pertaining to sustainable leadership of vocational college administrators in vocational education by using documentary research to generate meanings and indicators of sustainable leadership.

Research Methods

This research used documentary research involving the use of texts and documents as source materials: books and research publications, in order to synthesize document data and determine the viability of sustainable leadership as applied to vocational college administrators of vocational education. The researchers compiled sustainable leadership data from documents such as research done by Bezzina (2007); Davies (2007); Elmore (2005); Fink and Brayman (2006); Fullan (2005); Giles and Hargreaves

(2006); Glickman (2002); Hargreaves and Fink (2004; 2006); Lambert (2011); Louis and Kruse (1995); McLaughlin and Talbert (2001); Oakes et al. (2000); and Stoll et al. (2003). Finally the research compared the components of various sustainable leadership frameworks based on, Davies (2007); Fullan (2005); Hargreaves and Fink (2006); and Lambert (2011), in order to analyze and synthesize the components, meaning, and indicators of sustainable leadership.

Research Results

The mission of vocational education is to produce skilled manpower. Technical and technological proficiency is increased by focusing on providing learners with diverse skills and thereby enabling in developing countries a transformation into a knowledge-based society. The liberalization of vocational education must be supported and education must recognize the importance of creating quality opportunities for participation and cooperation to respond to the change in current situations.

Currently, vocational education faces problems of inconsistency in terms of both quantity and quality. In terms of quantitative inconsistency, the study found that production capacity does not meet market requirements while, in terms of qualitative inconsistency, vocational school graduates lack both core and functional competencies (Vogel, 2012). In all workers, there exists a wide gap between levels of ability, particularly in areas pertaining to computer literacy, foreign language proficiency and analytical skills. Office of the Education Council (2010)'s study also found that the quality of some vocational schools was not up to standard due to their programs failing to meet the needs of

societal enterprises or being lacking in equipment, facilities, subsidies and qualified teachers as required by the mission of vocational schools. As a result, the quality of graduates was decreasing, making them unable to develop knowledge, skills and attributes necessary to perform their jobs as they join the workforce. In an effort to counter these conditions, an initiated educational reform was provided for school administrators to acquire the ability to be autonomous in their decision-making, including the appointment of those responsible for technology, budget, environment and community relations in order to achieve sustainability. Therefore, school administrators with roles as leaders and managers (Kouzer & Posner, 2007) were to lead on organization and its members towards sustainable development.

Hargreaves and Fink (2006) developed a noteworthy concept of sustainable leadership that can be applied to education, although its treatment needs to be updated for universal, in-depth education learning that would yield benefits without causing harm. The pair's principles of sustainable leadership is comprised of seven components: (1) creativity and learning, (2) longevity, (3) delegation and succession, (4) equity and justice, (5) diversity, (6) resource development, and (7) active participation (Hargreaves & Fink, 2004). There is a consensus in the evidence examining the acquisition of these seven components of sustainability that can affect educational change and effective leadership, underlining the importance of sustainability in management.

The prime responsibility of all educational leaders is to sustain learning (Glickman 2002; Stoll et al., 2003), maintain the newly established leadership structure, realize feelings of expectation, apprehension, abandonment, loss or relief

(Hart, 1993) and regulate the rate and frequency of successions so that a staff does not suffer from the cynicism that is brought on by succession fatigue (Fink & Brayman, 2006). Other responsibilities include distributing authority, responsibility, and leadership throughout the school's professional community - so it can carry the torch once the principal has gone, and soften the blow of principal succession (Spillane, Halverson, & Drummond, 2001), improving the condition of the environment, doing no harm to and actively improving the surrounding environment.

Hence, school leaders who are 'burned out' by excessive demands and diminishing resources have neither the physical energy nor the emotional capacity to develop professional learning communities (Byrne, 1994). They also experience few or no advanced diversity, and cannot enable people to adapt to and prosper in their increasingly complex environment by learning from one another's diverse practices (Capra, 1997). They will inevitably fail to use resources responsibly, recognize and cultivate many kinds of excellence in learning, teaching and leading and provides the networks for these different kinds of excellence to be shared in cross-fertilizing processes of improvement (Giles & Hargreaves, 2006; Louis & Kruse, 1995; McLaughlin & Talbert, 2001). Likewise, learning from past experience and activist leadership (Oakes, et al., 2000), as well as honoring and learning from the best of the past to create an even better future, are almost impossible.

Fullan (2005) approach offers sustainable practices grounded in not seven, but eight components. In this approach, there is an expectation for a sustainable leader to serve with moral purpose and share leadership in the pursuit of learning (Bezzina, 2007). Understanding

of the rapid change, resulting from shifting contexts, that affects all institutions, be they educational, government or familial, must be cultivated in leaders. In terms of accountability in schools (Elmore, 2005), focus must shift from testing towards promoting capacity building through the establishment of institution-wide vertical relationships.

Furthermore, Davies (2007) proposes additional factors necessary for an educational leader to grasp in the promotion of sustainable practices. Leaders must measure not only outputs but outcomes as well. They must balance short-term objectives with long-term goals and be mindful of processes as a whole as opposed to simply planning (Lambert, 2011). They are to practice measures of inclusion and encourage the participation of colleagues in decision-making (Bezzina, 2007), demonstrating humility both personally and professionally to promote trust and long-term loyalty. Sustainable leaders are driven by a passion for continued improvement, adept in the practice of identifying, implementing and timing strategic measures in the pursuit of success (Crew, 2010).

Finally, Lambert (2011) outlines six similar components in his framework for sustainable leadership including the development of staff capacity and a strategy for decentralization to create a strong and stable organization. Leaders must work together and champion collaboration, meet the needs of enterprise and society through convenient learning opportunities and make clear long-term aims that are to be achieved through short-term goals (Davies, 2007). Another component analogous to other frameworks is the notion of diversity. Leaders must learn to understand and respect both cohesion and diversity in society (Hargreaves & Fink, 2006),

be inclusive and act with honor for the sake of laying the foundation for the future.

From the aforementioned that focus on education sector, the research can illustrate

the following comparison of the components of various sustainable leadership frameworks (Table 1).

Table 1 Components of Sustainable Leadership Frameworks

Hargreaves and Fink (2004)	Fullan (2005)	Hargreaves and Fink (2006)	Davies (2007)	Lambert (2011)
1) learning and creativity 2) leadership success sustainable over time 3) creation of leadership in others 4) availability of social justice 5) development of diverse and empowering environments 6) development of existing resources 7) engaging in activities	1) public service with a moral purpose 2) commitment to changing context at all levels 3) lateral capability building through networks 4) intelligent accountability and vertical relationships 5) deep learning 6) dual commitment to short-term and long-term results 7) cyclical energizing 8) the long level of leadership	1) sustainable leadership matters 2) sustainable leadership lasts 3) sustainable leadership spreads 4) sustainable leadership is just, does no harm to and actively improves the surrounding environment 5) sustainable leadership must recognize and promote cohesive diversity	1) consideration of outcomes, not just outputs 2) balance of short and long term objectives 3) attention to process, not just plans 4) passion for continued improvement and development 5) personal humility and professional will 6) strategic timing and strategic abandonment 7) building capacity and creating involvement	1) building the capacity of staff 2) strategic distribution 3) consolidation 4) seeing long term objectives from short term goals 5) diversity 6) conservation and respect

Table 1 Components of Sustainable Leadership Frameworks (continued)

Hargreaves and Fink (2004)	Fullan (2005)	Hargreaves and Fink (2006)	Davies (2007)	Lambert (2011)
		6) sustainable leadership is resourceful and does not deplete materials and human resources 7) sustainable leadership must respect, honor and learn from the best experiences to create an even better future	8) development of strategic measures of success 9) building with sustainability	

Table 1 compares the synthesis of the components of sustainable leadership, as expressed by scholars and educators. This research used a threshold determined by the composition of the framework devised by Hargreaves and Fink (2006), which was selected based on its seven components of sustainable leadership: sustainable leadership matters, sustainable leadership lasts, sustainable leadership spreads, sustainable leadership is just, does no harm to and actively improves the surrounding environment, sustainable leadership must recognize and promote

cohesive diversity, sustainable leadership is resourceful and does not deplete materials and human resources and sustainable leadership must respect, honor and learn from the best experiences to create an even better future.

The study through documentary research can summarize the sustainable leadership applied in Hargreaves and Fink (2006), and shows the meanings and indicators of sustainable leadership. The following are details of characteristics of sustainable leadership as indicated from the components above (Table 2).

Table 2 Component, Meanings and Indicators of Sustainable Leadership

Component	Meaning	Indicator
1) Sustainable leadership matters	School administrators create and learn to maintain, protect and promote sustainable education. This includes morals, ethics, lifelong learning and the creation of opportunities for staff to develop their capabilities.	1) creativity and learning 2) preservation, protection and promotion of sustainable education 3) creation of ethics 4) learning and wider lifelong education 5) opportunities for staff and capacity development
2) Sustainable leadership lasts	School administrators ensure continuity by maintaining sustainable leadership.	1) transferring of leadership 2) creating a line of leadership succession 3) keeping and maintaining sustainable leadership
3) Sustainable leadership spreads	School administrators develop the leadership structure, convey leadership strategies, invite opinions and joint decision-making, encourage the involvement of stakeholders, and share responsibility.	1) leadership development 2) transferring leadership strategies 3) exchange of opinions and joint decision-making 4) participation of stakeholders and delegation of responsibility
4) Sustainable leadership is just, does no harm to and actively improves the surrounding environment	Just administrators do no harm to others, are enthusiastic to improve the environment, and share knowledge and available resources in the best interest of society.	1) having justice 2) no harm to others 3) enthusiasm to improve the environment 4) sharing of knowledge and available resources 5) uphold the interests of the public and society

Table 2 Component, Meanings and Indicators of Sustainable Leadership (continued)

Component	Meaning	Indicator
5) Sustainable leadership must recognize and promote cohesive diversity	School administrators understand and promote diversity and create standard criteria for all. They learn to adapt and be flexible to changing threats and promote awareness and learn from variety.	1) understanding and promoting diversity 2) creating a standardized basis 3) learning and adapting to changes and threats 4) promoting awareness and learning from diversity
6) Sustainable leadership is resourceful	School administrators create and promote a favorable environment. They encourage the organization to be constantly evolving and support their subordinates through the development of skills and abilities.	1) creating, maintaining and promoting a favorable environment within the organization 2) encouraging the organization to constantly evolve 3) developing the skills and abilities of the members of the organization 4) making returns 5) having support for the process of leading subordinates 6) having intelligence
7) Sustainable leadership values conservation	School administrators are to respect others, learn lessons from experience, and maintain and repurpose goals to respect and honor all members in the organization.	1) respecting others 2) learning from experience 3) maintaining and repurposing corporate goals 4) respecting and honoring the wisdom of people in the organization

(Source: Applied in Hargreaves & Fink, 2006)

Conclusions and Discussion

In regards to management of vocational education in vocational schools under the Office of the Vocational Education Commission (VEC), administrators need to implement and practice sustainable leadership, with provisions for quality training in skills development for both staff and administrators. Leaders also need to make a

shift towards decentralization and take steps to ensure leadership succession in order to achieve sustainability. Responsibilities need to be shared and delegated and care must be taken in the maintenance of both human and environmental resources. Key stakeholders as well as the community at large should also be

invited to have a high degree of participation (Hargreaves & Fink, 2006).

From the research, the following conclusions can be reached about sustainable leadership components:

1) The importance of sustainable leadership: Vocational school administrators must develop themselves continuously and bring forth sustainability in education and educational management. Adopting stronger codes of ethics and learning from recently occurring changes will beget more meaningful lifelong learning. Sustainable leadership creates and preserves sustainable learning, since the prime responsibility of all educational readers is to sustain learning (Glickman, 2002; Stoll et al., 2003). Vocational education plays an important role in producing a workforce to meet the needs of entrepreneurs. In an era of globalization and rapid change in not only technology used but also skills required, it is vitally important to create opportunities for workers to develop their own capabilities and marketability (Vogel, 2012).

2) Maintaining leadership to remain sustainable: Vocational school administrators have the ability to transfer leadership to provide for continuity and as such, vocational education administrators should encourage continuing leadership as well and put in place systems for succession. Vacuums in executive positions can be caused by either retirement or turnover, so sustainable leadership requires planning and readiness for change. Educational administrators need to focus on the eventuality of these occurrences and be prepared in earnest. Incorporating succession plans and processes into the school plan will push all administrators and those around them to take the long-term challenges of succession

and sustainability more seriously (Fink & Brayman, 2006).

3) The distribution of sustainable leadership: In order to retain leaders, vocational school administrators must be allowed to inherit authority and responsibility, which should be distributed and shared among those in the organization and community (Bezzina, 2007). Spreading leadership out in this way is referred to by some as distributed or distributive leadership (Harris, 2001), though in its more robust forms, this distribution extends beyond teachers to students (Levin, 2000).

4) Justice in sustainable leadership: Vocational school administrators need to consider the myriad needs of all stakeholders and manage with fairness. They are to be environmentally conscious and inclusive, open to sharing knowledge and available resources with those who need it. Sustainable leadership benefits all students and schools-not just a few at the expense of the rest. Sustainable leadership is sensitive to how lighthouse, magnet or charter schools and their leaders can leave others in the shadows, and how privileged communities can be tempted to skim the cream off the local leadership pool. Sustainable leadership is an interconnected process. It recognizes and takes responsibility for the fact that schools affect one another in webs of mutual influence (Baker & Foote, 2006). Vocational school administrators who practice sustainable leadership must not be selfish and should put the greater interests of the public and society above their own.

5) The recognition and promotion of diversity: Vocational school administrators must understand that diversity is a primary consideration in the modern world. Adaptability and flexibility in the

face of changing threats can be strengthened with lessons learned through diversity, although standard criteria need to be applied equitably to ensure fairness. Sustainable leadership recognizes and cultivates many kinds of excellence in learning, teaching, and leading, and it provides the networks for sharing these different kinds of excellence in cross-fertilizing processes of improvement (McLaughlin & Talbert, 2001).

6) Sustainable development: Vocational school administrators are responsible for resource management and conservation; they must establish and nurture a favorable environment within the organization and encourage constant evolution through the development of the skills and abilities of the members of the organization, their cleverness and wit supporting their process of leading subordinates. Building capacity and creating involvement and development of strategic measures of success (Davies, 2007).

7) Respecting, honoring and learning from the best experiences: Vocational school administrators should respect and honor others, be able to harness lessons learned from past experience into feasible ways to move forward and be adept at maintaining or repurposing organizational goals as needed. Conservation and respect (Lambert, 2011).

Recommendations

1. As the findings of this research paper indicated the seven key components needed for sustainable leadership detailed above, further research should be done into each individual component and the knowledge gained should be implemented to improve educational institutions.

2. Quantitative research needs to be conducted to identify factors affecting sustainable leadership as it applies specifically to school administrators, in order to establish indicators for sustainable leadership in educational institutions.

References

- Avery, G. C., & Bergsteiner, H. (2011). Sustainable leadership practices for enhancing business resilience and performance. *Strategy & Leadership*, 39(3), 5-15.
- Baker, M., & Foote, M. (2006). Changing spaces: Urban school interrelationships and the impact of standards-based reform. *Educational Administration Quarterly*, 42(1), 90-123.
- Bezzina, M. (2007). Moral purpose and shared leadership: The leaders transforming learning and learners pilot study. In *2007-The Leadership Challenge-Improving learning in schools* (pp. 61-66). Australia: Australian Council for Educational Research.
- Byrne, B. M. (1994). Burnout: Testing for the validity, replication, and invariance of causal structure across elementary, intermediate, and secondary teachers. *American Educational Research Journal*, 31(3), 645-673.
- Capra, F. (1997). *The web of life: A new synthesis of mind and matter*. London: Harper Collins.
- Casserley, T., & Critchley, B. (2010). A new paradigm of leadership development. *Industrial and Commercial Training*, 42(6), 287-295.
- Closs, D. J., Speier, C., & Meacham, N. (2011). Sustainability to support end-to-end value chains: The role of supply chain management. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 39(1), 101-116.

- Crew, D. E. (2010). Strategies for implementing sustainability: Five leadership challenges. *SAM Advanced Management Journal*, 75(2), 15-21.
- Davies, B. (2007). Sustainable leadership. In B. Davies (Ed.). *Developing sustainable leadership* (pp. 11-25). London: Sage.
- Elmore, R. F. (2005). Accountable leadership. *The Educational Forum*, 69(2), 134-142.
- Fink, D., & Brayman, C. (2006). School leadership succession and the challenges of change. *Educational administration quarterly*, 42(1), 62-89.
- Fullan, M. (2005). *Leadership and sustainability: System thinkers in action*. Thousand Oaks: Corwin Press.
- Giles, C., & Hargreaves, A. (2006). The sustainability of innovative schools as learning organizations and professional learning communities during standardized reform. *Educational Administration Quarterly*, 42(1), 124-156.
- Glickman, C. D. (2002). *Leadership for learning: How to help teacher succeed*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Hargreaves, A., & Fink, D. (2004). The seven principles of sustainable leadership. *Educational leadership*, 61(7), 8-13.
- Hargreaves, A., & Fink, D. (2006). *Sustainable leadership*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Harris, A. (2001). Building the capacity for school improvement. *School Leadership and Management*, 21(3), 261-270.
- Hart, A. W. (1993). *Principal succession: Establishing leadership in schools*. Albany, NY: SUNY Press.
- Hellriegel, D., Slocum, J. W., & Woodman, R. W. (2001). *Organization behavior*. Ohio: South Western College.
- Hewison, A., & Griffiths, M. (2004). Leadership development in health care: A world of caution. *Journal of Health Organization and Management*, 18(6), 464-473.
- Knowles, R. N., Twomey, D. F., Davis, K. J., & Abdul-Ali, S. (2009). Leadership for a sustainable enterprise. In J. Wirtenberg, W. G. Russell, & D. Lipsky, (Eds.). *The Sustainable Enterprise Fieldbook: When It All Comes Together* (pp. 26-56). New York: AMACOM.
- Kotter, J. P. (1996). *Leading change*. Boston: Harvard Business School Press.
- Kouzes, J. M. & Posner, B. Z. (2007). *The leadership challenge* (4th ed.). San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Lambert, S. (2011). Sustainable leadership and the implication for the general further education college sector. *Journal of Further and Higher Education*, 35(1), 131-148.
- Levin, B. (2000). Putting students at the centre in education reform. *Journal of Educational Change*, 1(2), 155-172.
- Louis, K. S., & Kruse, S. D. (1995). *Professionalism and community: Perspectives on reforming urban schools*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- McLaughlin, M. W., & Talbert, J. (2001). *Professional communities and the work of high school teaching*. Chicago: University of Chicago Press.
- Northouse, P. G. (2007). *Leadership theory and practice* (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Oakes, J., Quartz, K. H., Ryan, S., & Lipton, M. (2000). *Becoming good American schools: The struggle for civic virtue in educational reform*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Office of the Education Council. (2010). *Study demand for manpower planning and develop capacity of countries*. Bangkok: Author. (in Thai)

- Scholtes, P. R. (1998). *The Leader's handbook: Making things happen, getting things done*. New York: McGraw Hill.
- Siegel, D. S. (2009). Green management matters only if it yields more green: An economic/strategic perspective. *Academy of Management Perspectives*, 23(3), 5-16.
- Spillane, J. P., Halverson, R., & Drummond, J. B. (2001). Investigating school leadership practice: A distributed perspective. *Educational Researcher*, 30(3), 23-28.
- Stoll, L., Fink, D., & Earl, L. (2003). *It's about learning (and It's about time): What's in it for schools?* London: Routledge Falmer.
- Stoner, J. A. F., & Freeman, R. E. (1989). *Management* (4th ed.). Englewood Cliff, NJ: Prentice Hall.
- Vogel, T. (2012). Trends in vocational education as a result of globalization. *Pedagogika*, (107), 102-109.
- Yukl, G. A. (2010). *Leadership in organizations* (7th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.

การเพิ่มขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ผ่านขีดความสามารถของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ: อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์และบริการซอฟต์แวร์ในประเทศไทย Gaining IT Infrastructure Capabilities through IT Personnel Capabilities: Thai Industry of Software and Services

วรารณ จิรัชชีพพัฒนา¹

Waraporn Jirachiefpattana

ณชนก บุญมานิช²

Nachanok Bonmanit

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาขีดความสามารถของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งผลต่อขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ในสถานประกอบการผลิตซอฟต์แวร์ประเภท enterprise software และ mobile application software ของประเทศไทย ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากผู้จัดการโครงการ และผู้ใช้บริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในสถานประกอบการที่เข้าร่วมงานวิจัยจำนวน 96 แห่ง โดยใช้แบบสอบถาม 2 ชุด ซึ่งประกอบด้วยมาตรวัดขีดความสามารถทั้งสองประการที่นำมาจากงานวิจัยของ Fink and Neumann (2007) ตรวจสอบความเชื่อมั่นของมาตรวัดแต่ละด้านด้วยสัมประสิทธิ์ครอนบัคแอลฟา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุผลของการศึกษาพบว่าขีดความสามารถทางด้านธุรกิจของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของธุรกิจประเภท enterprise software คือปัจจัยที่ส่งผลต่อขีดความสามารถในการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศส่วนในกรณีสถานประกอบการประเภท mobile application software นั้น ขีดความสามารถด้านเทคนิคและธุรกิจของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีผลต่อขีดความสามารถในการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ผลที่ได้จากการศึกษาเสนอแนะว่า สถานประกอบการด้านซอฟต์แวร์ควรมีการปรับปรุงนโยบายด้านทรัพยากรมนุษย์ในขณะเดียวกัน สถาบันการศึกษาควรใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยนี้เพื่อปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

คำสำคัญ: ขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ขีดความสามารถของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์และบริการซอฟต์แวร์ไทย ซอฟต์แวร์องค์กร ซอฟต์แวร์ระบบงานเคลื่อนที่

¹ การจัดการระบบสารสนเทศ คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

Information Systems Management, School of Applied Statistics, National Institute of Development Administration(NIDA),

E-mail: waraporn@as.nida.ac.th

² บริษัท สยาม ซิสเต็ม ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด

Siam Systems Development, Ltd., E-mail: asakuraking@hotmail.com

Abstract

The aim of this research is to find the capability of IT personnel that affects IT infrastructure capability, especially in the enterprise software and the mobile application software firms. Data were collected from project managers and IT infrastructure users of 96 participating firms by employing 2 types of questionnaire that contained the constructs borrowed from the study of Fink and Neumann (2007). Each construct was validated using Cronbach alpha coefficient. The stepwise regression analysis was used to analyze data. The findings indicated that IT infrastructure capability of mobile application software firms was affected by technical and business capability of information technology personnel. In case of enterprise software firms, IT infrastructure capability was influenced only by business capability of IT personnel. These findings suggested that human resource policies of these firms be modified. In addition, academic institutes may utilize the findings from this study to adapt graduate programs to serve the requirements of IT providers.

Keywords: *Information Technology Infrastructure Capability, Information Technology Personnel Capability, Thai Industry of Software And Services, Enterprise Software, Mobile Application Software.*

บทนำ

ทุกวันนี้สภาพแวดล้อมทางธุรกิจมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ธุรกิจต้องสามารถจัดการการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงนี้ให้รอดพ้นจากภัยคุกคามที่ไม่ได้กำหนดได้ล่วงหน้า และลงทุนในธุรกิจใหม่ ทั้งนี้ การลงทุนในเทคโนโลยีสารสนเทศช่วยให้ธุรกิจไม่ว่าจะเป็นขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง และปรับปรุงการปฏิบัติงาน ผลผลิต รวมทั้งผลการดำเนินงานของธุรกิจ ดังนั้น ธุรกิจจึงจัดสรรงบประมาณจำนวนมากเป็นค่าใช้จ่ายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศดังจะเห็นได้จากผลการสำรวจตลาดซอฟต์แวร์และบริการซอฟต์แวร์ในปี 2555 ของสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ สํารวจโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย พบว่ามูลค่าการผลิตซอฟต์แวร์และบริการมีอัตราการเติบโตร้อยละ 17.2 โดยมีมูลค่า 34,481 ล้านบาท

การที่สถานประกอบการธุรกิจซอฟต์แวร์และบริการซอฟต์แวร์จะมีผลการดำเนินงานที่ดีนั้นขึ้นอยู่กับทรัพยากร เช่น ทุนมนุษย์ ทุนเชิงองค์การ และความสัมพันธ์หรือความเป็นหุ้นส่วนระหว่างลูกค้ากับผู้จัดหาซอฟต์แวร์

(Feeny, Lacity, & Willcocks, 2005; Jirachiefpattana & Pusamsai, 2015; Lahiri & Kedia, 2009) ดังนั้น สถานประกอบการเหล่านี้จำเป็นต้องเตรียมพร้อมยกระดับทรัพยากรของธุรกิจเพื่อสร้างผลการดำเนินงานที่ดีที่สุด และสร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าสถานประกอบการดำเนินธุรกิจผลิตและจัดหาซอฟต์แวร์ให้กับลูกค้าแล้วทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งนอกเหนือจากขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

Fink and Neumann (2007) ได้ทำการวิจัยในภาพรวมของบริษัทในประเทศอิสราเอลและพบว่าขีดความสามารถของบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีผลกระทบต่อขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างไรก็ตาม งานวิจัยนี้มุ่งค้นหาขีดความสามารถของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งผลต่อขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยศึกษาเฉพาะสถานประกอบการผลิตซอฟต์แวร์ประเภท enterprise software และ mobile application software

เนื่องจากเป็นซอฟต์แวร์ที่มีส่วนแบ่งการตลาดสูงสุดในประเทศไทย และเป็นการผลิตซอฟต์แวร์ที่มีเป้าหมายที่แตกต่างกัน ผลของงานวิจัยจึงสามารถช่วยในการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานประกอบการในอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ และบริการซอฟต์แวร์

การทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดของงานวิจัย

ขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นทรัพยากรพื้นฐานที่สำคัญอย่างหนึ่งของขีดความสามารถของเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กร (Bharadwaj, 2000; Chen, et al., 2014; Stoel & Muhanna, 2009) และส่งผลต่อผลการดำเนินงานขององค์กร Sobol and Klein (2009) ได้ยืนยันว่าบริการของโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีผลต่อผลการดำเนินงานด้านการเงินอย่างมีนัยสำคัญ ส่วน Byrd and Turner (2001a) ได้พบว่า โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ยืดหยุ่นมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน นอกจากนี้ นักวิจัยทั้งสองคนยังทำการศึกษาต่อและพบว่าทักษะของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีผลต่อความยืดหยุ่นของโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Byrd & Turner, 2001b) เนื้อหาที่จะกล่าวในส่วนนี้จึงเสนอสรุปผลการทบทวนวรรณกรรมของขีดความสามารถทั้งสองเรื่องนี้

ขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ในปัจจุบัน องค์กรการให้ความสนใจกับบริการของโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อันเนื่องจากบทบาทของบริการนี้มีผลสำคัญต่อรายได้และการเติบโตขององค์กร บริการที่ได้จากโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพทำให้องค์กรมีการสนองตอบอย่างรวดเร็ว เพราะการตัดสินใจขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริง การเรียนรู้เชิงองค์กร การปรับปรุงผลภาพการประสานงานและความยืดหยุ่น Broadbent, Weill, and Neo (1999) ได้นิยามบริการของโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศว่าเป็นฐานของขีดความสามารถของเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ร่วมกันทั่วทั้งองค์กรในรูปแบบของบริการที่เชื่อถือได้และประสานกันโดยรวมศูนย์

Broadbent and Weill (1997) ได้เสนอวิธีการเพื่อช่วยผู้จัดการกำหนดขีดความสามารถของเทคโนโลยีสารสนเทศที่สำคัญที่ช่วยให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ขีดความสามารถดังกล่าว คือบริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่จำเป็น 3 ส่วน ซึ่งประกอบด้วย 1) เทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ 2) โครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นมนุษย์และ 3) บริการเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ร่วมกันผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่ามีบริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศจำนวน 23 บริการที่อาจมีส่วนช่วยในการบรรลุเป้าหมายทางธุรกิจ นักวิจัยต่อมาได้ศึกษาถึงบริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีผลการวิจัยดังสรุปในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปผลการวิจัยบริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

กลุ่มบริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	Broadbent et al. (1999)	Weill Subramani and Broadbent (2002)	Weill and Vitale (2002)	Fink and Neumann (2007)
การจัดการระบบงาน	✓	✓	✓	✓
การจัดการการสื่อสาร	✓	✓	✓	✓
การจัดการข้อมูล	✓	✓	✓	✓
การพัฒนาและวิจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	✓	✓	✓	✓
การจัดการการบริการ	✓			

ตารางที่ 1 สรุปผลการวิจัยบริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ต่อ)

กลุ่มบริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	Broadbent et al. (1999)	Weill Subramani and Broadbent (2002)	Weill and Vitale (2002)	Fink and Neumann (2007)
การจัดการความมั่นคง	✓			
การจัดการมาตรฐาน	✓	✓	✓	✓
การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ	✓	✓	✓	✓
การจัดการช่องทาง		✓	✓	✓
การจัดการความเสี่ยงและความปลอดภัย		✓	✓	✓
การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ		✓		✓
การบริการความรู้เทคโนโลยีสารสนเทศ		✓	✓	✓

ในปี 1999 Broadbent et al. (1999) ได้พัฒนากรอบของบริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศจากงานที่ได้ศึกษาในปี 1997 จากบริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทั้ง 23 บริการ นักวิจัยเหล่านี้ได้จัดกลุ่มตามลักษณะการบริการได้ 8 กลุ่ม ได้แก่ การจัดการระบบงาน การจัดการการสื่อสาร การจัดการข้อมูล การพัฒนาและวิจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการการบริการ การจัดการความมั่นคง การจัดการมาตรฐาน และการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ

Weill et al. (2002) ได้เสนอกรอบบริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการลงทุน ประกอบด้วย 70 บริการและจัดได้ 10 กลุ่ม คือ การจัดการช่องทาง การจัดการความเสี่ยงและความปลอดภัย การบริการการสื่อสาร การจัดการข้อมูล การบริการโครงสร้างพื้นฐานของระบบงาน การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ การบริการมาตรฐานและสถาปัตยกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ การบริการความรู้

เทคโนโลยีสารสนเทศ และการบริการการวิจัยและการพัฒนา ในกรณี การเติบโตของธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์ Weill and Vitale (2002) ได้กำหนดโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศภายในสำหรับองค์กรที่ทำธุรกิจประเภทนี้เพื่อเชื่อมโยงระหว่างองค์กรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผลการศึกษาพบว่าโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นบริการที่ไม่ได้มาพร้อมกัน แต่เป็นการลงทุนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ บริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์

มีจำนวน 70 บริการและจัดได้ 9 กลุ่ม ซึ่งคล้ายกับ Weill et al. (2002) โดยไม่รวมกลุ่มการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ในปี 2007 Fink and Neumann ได้ศึกษาความหมายของขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และพบว่านักวิจัยได้นิยามไว้ 2 แนวทางคือ สถาปัตยกรรม หรือการเตรียมการส่วนประกอบทางเทคนิคที่ใช้ร่วมกัน โดยส่วนประกอบ ได้แก่ ฮาร์ดแวร์และระบบปฏิบัติการ เครือข่ายและการสื่อสาร ข้อมูล และระบบงานหลัก ทั้งนี้ ความหมายของโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศตามแนวทางนี้เน้นที่ทรัพยากรทางเทคนิคส่วนนิยามตามแนวทางที่สองคือชุดของบริการทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่แบ่งปันกัน โดยเน้นที่การเตรียมพร้อมเพื่อสนับสนุนกระบวนการทางธุรกิจ และเป็นฐานสำหรับกำหนดงบประมาณสำหรับเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งได้รับการบริหารจัดการโดยกลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ได้บริการที่น่าเชื่อถือ นิยามตามแนวทางนี้ตระหนักถึงขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ได้สะท้อนออกมาในรูปของบริการต่างๆ จากนิยามทั้งสองแนวทางพบว่ามีสิ่งที่เหมือนกันคือ โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ร่วมกัน ทั้งองค์การในการวัดขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศนั้น Fink and Neumann ได้พัฒนามาตรวัดจากงานของ Weill et al. (2002) และ Weill and Vitale (2002) ซึ่งมี 10 ด้าน ดังสรุปความหมายแต่ละด้านในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 มาตรฐานโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและความหมาย (Fink & Neumann, 2007)

มาตรฐานโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	ความหมาย
การจัดการช่องทาง	การให้บริการช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย เช่น เว็บไซต์อีเมล อุปกรณ์ไร้สาย ระบบตอบรับอัตโนมัติ ศูนย์บริการทางโทรศัพท์
การจัดการความเสี่ยงและความปลอดภัย	การรักษาความปลอดภัยและการบริหารความเสี่ยงที่หลากหลายเพื่อปกป้องชื่อเสียง ข้อมูล อุปกรณ์ เช่น นโยบายรักษาความปลอดภัยไฟร์วอลล์ การเข้ารหัส การใช้รหัสผ่าน แผนการกู้คืนความเสียหาย
การบริการการสื่อสาร	การให้บริการการสื่อสารที่หลากหลายเช่นการให้บริการเครือข่ายที่เชื่อมโยงจุดต่างๆ ในองค์กรอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงอินเทอร์เน็ต
การจัดการข้อมูล	การให้บริการการจัดการข้อมูลที่หลากหลาย เช่น การเข้าถึงข้อมูลของระบบงานได้อย่างอิสระ ทั้งทั้งองค์กร ที่เก็บข้อมูลขนาดใหญ่ ฐานข้อมูลกลางการจัดการความรู้
การบริการโครงสร้างพื้นฐานของระบบงาน	การให้บริการโครงสร้างพื้นฐานของระบบงานที่หลากหลาย เช่น การใช้งานระบบงานแบบศูนย์กลางการใช้งานระบบงานบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ middleware ASP
การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	การให้บริการการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลาย เช่น คอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ การประมวลผลขนาดใหญ่ การพัฒนาระบบงานบนสภาพแวดล้อมเดียวกันการทำเวิร์กเวอร์ฟาร์ม
การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ	การให้บริการการจัดการด้านเทคโนโลยีที่หลากหลาย เช่น การวางแผนระบบสารสนเทศ การบริหารโครงการระบบสารสนเทศ ข้อตกลงระดับการให้บริการ การต่อรองกับผู้ค้าและผู้ให้บริการภายนอก
การบริการมาตรฐานและสถาปัตยกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ	การให้บริการสถาปัตยกรรมและมาตรฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลาย เช่น การบังคับใช้สถาปัตยกรรมและมาตรฐานสำหรับเทคโนโลยี: การสื่อสารข้อมูลระบบงาน
การบริการความรู้เทคโนโลยีสารสนเทศ	การให้บริการการศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลาย เช่น การฝึกอบรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการศึกษาสำหรับการพัฒนาบุคลากรทางธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
การบริการการวิจัยและการพัฒนา	การให้บริการการวิจัยและการพัฒนาที่หลากหลาย เช่น การระบุและทดสอบเทคโนโลยีใหม่เพื่อวัตถุประสงค์ทางธุรกิจการประเมินข้อเสนอแนะเพื่อการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ

สำหรับงานวิจัยชิ้นนี้ได้เลือกใช้นิยามและมาตรฐานของ Fink and Neumann (2007) ซึ่งให้ความหมายขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศว่าหมายถึงความสามารถของหน่วยงานเทคโนโลยีสารสนเทศในการให้บริการโครงสร้างพื้นฐาน

ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ ที่สนับสนุนกระบวนการธุรกิจของทั้งองค์กร ทั้งนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางธุรกิจขององค์กรมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว บริการโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ จึงต้องมีความสามารถรองรับความผันแปรที่เกิดขึ้น

ขีดความสามารถของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ในอดีตไม่ได้มองว่าเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นกลยุทธ์หรืออาวุธที่ใช้ในการแข่งขันงานหลักสำหรับเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคนั้นเป็นการสนับสนุนด้านเทคนิคให้กับสายงานและอื่นๆ ดังนั้น ขีดความสามารถของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงมุ่งเน้นไปที่ความสามารถทางเทคนิคมากกว่าความสามารถทางธุรกิจ ต่อมาเริ่มมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปเป็นเครื่องมือเชิงกลยุทธ์มากขึ้น (Porter & Millar, 1985; Sethi & King, 1994) และส่งผลให้เกิดการรับรู้การเปลี่ยนแปลงความสามารถที่จำเป็นของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในช่วงเวลานี้นักวิจัยบางคนพบว่า แม้ความสามารถทางเทคนิคยังคงมีความสำคัญ แต่การขาดความสามารถในการบริหารจัดการจะเป็นอุปสรรคต่อความก้าวหน้าของโปรแกรมเมอร์และนักวิเคราะห์ระบบในการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร (Glenn, 2008) นักวิจัยบางคนยังได้ข้อสรุปเพิ่มเติมว่าความสามารถในการสื่อสารทางธุรกิจที่แข็งแกร่งนั้นมีความสำคัญมากกว่าความสามารถทางเทคนิคสำหรับตำแหน่งด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับเริ่มต้น (Alshare, Lane, & Miller, 2011)

การศึกษา ในปี 1990 และปี 2000 ได้แสดงให้เห็นว่าความเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศนั้นควรมีความสามารถทั้งด้านธุรกิจพฤติกรรม และด้านเทคนิค (Bassellier & Benbasat, 2004; Fink & Neumann, 2007; Jirachiefpattana & Pusamsai, 2015; Lee, Trauth, & Farwell, 1995) ผลการศึกษาของ Lee et al. (1995) แสดงถึงความรู้ทักษะที่จำเป็นของบุคลากรด้านนี้ต่อกิจกรรมที่สำคัญทางด้านระบบสารสนเทศประกอบด้วย ความรู้/ทักษะพิเศษทางเทคนิค การบริหารเทคโนโลยี หน่วยงานด้านธุรกิจ และ

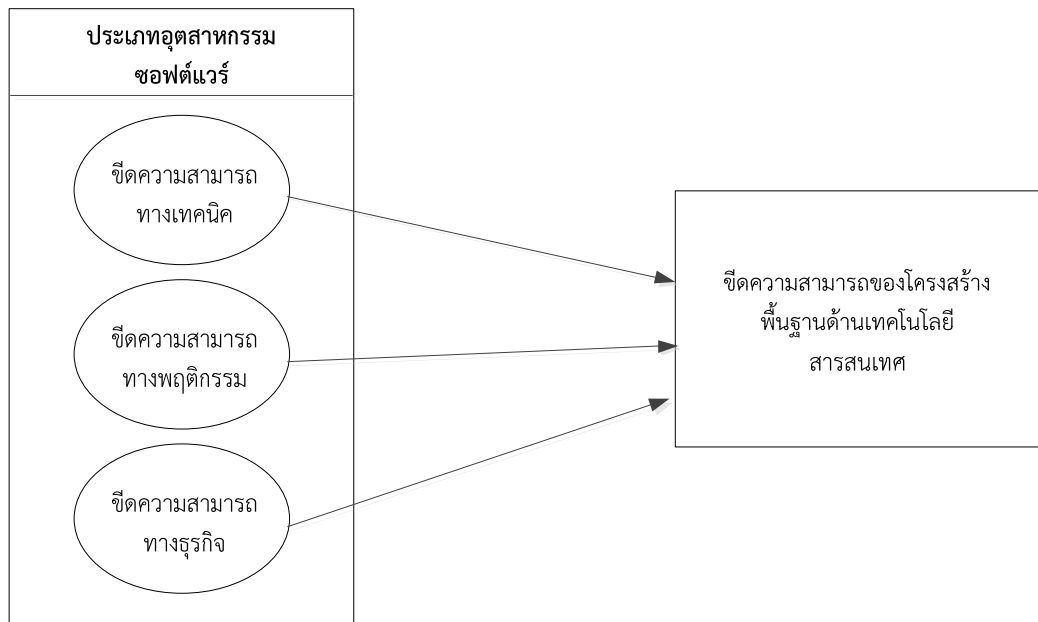
ทางด้านการบริหารและมนุษยสัมพันธ์ ส่วนงานวิจัยของ Bassellier and Benbasat (2004) ได้ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับความรู้ที่ทำให้นักวิชาชีพทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแตกต่างกัน คือความสามารถในการบูรณาการความรู้ทั้งด้านธุรกิจกับความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งจะทำให้นักวิชาชีพทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าใจการทำงานร่วมกับบุคลากรด้านธุรกิจอื่นๆ นักวิจัยทั้งสองได้จัดแบ่งความรู้ความสามารถทางธุรกิจออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ที่คล้ายคลึงกับของ Nelson (1991) องค์ความรู้กลุ่มแรก คือ องค์ความรู้เฉพาะเกี่ยวกับองค์การที่ประกอบด้วยองค์ความรู้ย่อยอีก 4 และ 3 กลุ่มตามลำดับ โดยที่องค์ความรู้เฉพาะเกี่ยวกับองค์การที่นักวิชาชีพทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศควรมีคือ ภาพรวมขององค์การ หน่วยงานต่างๆ ในองค์การ ความรับผิดชอบเชิงองค์การ และการบูรณาการความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศกับธุรกิจ ส่วนองค์ความรู้กลุ่มที่สองคือ องค์ความรู้ด้านการบริหารและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้เรื่องเครือข่ายขององค์ความรู้ การสื่อสารระหว่างบุคคล และความเป็นผู้นำ Jirachiefpattana and Pusamsai (2005) ได้นำมาตรวจวัดความรู้ความสามารถของนักวิชาชีพทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของ Bassellier and Benbasat (2004) มาประยุกต์ใช้กับกรณีศึกษาแห่งหนึ่งที่ให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและติดตั้งระบบ SAP ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าความรู้เกี่ยวกับภาพรวมขององค์การความเข้าใจความรับผิดชอบเชิงองค์การ และความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายขององค์ความรู้ส่งผลต่อความตั้งใจพัฒนาความเป็นหุ้นส่วนกับลูกค้าทางธุรกิจของนักวิชาชีพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ตารางที่ 3 มาตรฐานวัดขีดความสามารถของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Fink & Neumann, 2007)

มาตรฐานวัดขีดความสามารถของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
<p>ความสามารถทางเทคนิค</p> <p>มีทักษะในการเขียนโปรแกรมแบบมีโครงสร้างที่หลากหลาย, ซอฟต์แวร์หรือเครื่องมือช่วยออกแบบและสร้างระบบงาน</p> <p>มีทักษะในการประมวลผลแบบกระจายหรือกระจายการคำนวณ</p> <p>มีทักษะในการจัดการเครือข่ายและการบำรุงรักษา</p> <p>มีทักษะในการพัฒนาระบบงานบนเว็บ</p> <p>มีทักษะทางด้านคลังข้อมูลเหมือนข้อมูล หรือตลาดข้อมูล (data mart)</p>
<p>ความสามารถทางพฤติกรรม</p> <p>มีความคิดเป็นของตนเองและมีการตั้งเป้าหมายในการทำงาน</p> <p>มีความสามารถในการวางแผน การจัดการ และเป็นผู้นำโครงการได้</p> <p>มีการวางแผนและดำเนินงานบนสภาพแวดล้อมการทำงานร่วมกัน</p> <p>มีการทำงานร่วมกันกับสายงานอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี เพื่อกำหนดปัญหาทางธุรกิจ</p> <p>ได้รับการอบรมด้านอื่นๆ เพื่อสนับสนุนการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศนอกเหนือจากความรู้หลัก</p>
<p>ความสามารถทางธุรกิจ</p> <p>มีความรู้ในปัจจัยความสำเร็จที่ต้องดำเนินการให้ถูกต้อง ถ้าองค์กรต้องการประสบความสำเร็จ</p> <p>ได้รับการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ๆ</p> <p>มีการติดตามแนวโน้มเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน</p> <p>กลยุทธ์ของหน่วยงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกับกลยุทธ์ขององค์กรมีความสอดคล้องกัน</p> <p>มีความเข้าใจในนโยบายและแผนงานขององค์กร</p> <p>มีความสามารถในการแก้ปัญหาทางธุรกิจ และพัฒนาแนวทางการแก้ไขทางเทคนิคได้อย่างเหมาะสม</p> <p>มีความรู้ในสายงานต่างๆ ของธุรกิจ</p>

ในปี 2007 Fink and Neumann ได้ศึกษาและวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างขีดความสามารถของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในทางเทคนิค ทางพฤติกรรม และทางธุรกิจกับขีดความสามารถในการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และยังมีความเกี่ยวข้องกับขีดความสามารถขององค์กรในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงภายนอกโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งความสามารถนั้นประกอบไปด้วยความคล่องตัวด้านระบบ ความคล่องตัวด้านข้อมูล และความคล่องตัวด้านยุทธศาสตร์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้จัดการฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ ผลลัพธ์ของงานวิจัยแสดงให้เห็นว่าขีดความสามารถของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในทางเทคนิคและทางพฤติกรรมส่งผลต่อความสามารถ

ในการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และยังแสดงให้เห็นว่าความสามารถในการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลต่อความสามารถขององค์กรในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงภายนอกโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในความคล่องตัวด้านยุทธศาสตร์โดยตรง รวมไปถึงความคล่องตัวด้านระบบ และความคล่องตัวด้านข้อมูล มาตรฐานวัดขีดความสามารถของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่นำเสนอในตารางที่ 3 นี้ Fink and Neumann ได้พัฒนาจากงานของ Byrd and Tuner (2001a, b) ซึ่งได้แนวทางจากงานของ Lee et al. (1995)

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดของงานวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้พัฒนากรอบแนวความคิดของงานวิจัยนี้ดังแสดงในภาพที่ 1 และมีคำถามงานวิจัยดังนี้

1. ขีดความสามารถด้านใดของบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของธุรกิจประเภท enterprise software ที่มีผลต่อขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. ขีดความสามารถด้านใดของบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของธุรกิจประเภท mobile application software ที่มีผลต่อขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้มุ่งค้นหาขีดความสามารถของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งผลต่อขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยศึกษาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์และบริการซอฟต์แวร์ 2 ประเภทคือ enterprise software และ mobile application software เพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย วิธีวิจัยเชิงสำรวจด้วยแบบสอบถามจึงเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุด เพราะสามารถได้ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องจำนวนมาก ตามรายงานฉบับสมบูรณ์ Thailand Development

Research Institute (2012) ระบุว่าสถานประกอบการในอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์และบริการซอฟต์แวร์ที่ยังดำเนินการอยู่มีจำนวนทั้งสิ้น 866 แห่ง ดังนั้น ขนาดตัวอย่างของงานวิจัยจึงคำนวณจากสูตรของ Cochran (1977) กรณีที่ทราบจำนวนประชากรแต่ประชากรไม่มาก ซึ่งได้ขนาดตัวอย่างอย่างน้อยจำนวน 64 หน่วยตัวอย่างด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 90 และสัดส่วนของประชากรที่ต้องการสุ่มมีค่าเท่ากับ 50 ผู้วิจัยได้สุ่มส่งแบบสอบถามไปยังผู้ประกอบการที่มีสำนักงานอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เมื่อเดือนมิถุนายน ปี พ.ศ. 2557 การที่งานวิจัยนี้เก็บเฉพาะข้อมูลผู้ประกอบการในเขตนี้เนื่องจากผู้ประกอบการส่วนใหญ่ดำเนินธุรกิจในพื้นที่ดังกล่าว (Department of Business Development, Ministry of Commerce, 2014)

แบบสอบถามสำหรับงานวิจัยนี้มี 2 ฉบับ คือแบบสอบถามสำหรับประเมินขีดความสามารถของบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และแบบสอบถามสำหรับประเมินการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับแบบสอบถามฉบับแรก กำหนดให้ผู้จัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือผู้จัดการโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นผู้ให้ข้อมูลโดยพิจารณาจากบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ตนเองกำกับดูแล ส่วนแบบสอบถามฉบับที่สองนั้น ผู้ตอบแบบสอบถาม

คือ ผู้ใช้งานบริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานประกอบการ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ยั่งยืนจากสถานประกอบการแต่ละแห่ง แบบสอบถามแต่ละฉบับจึงมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 3 คน หลังจากได้รับแบบสอบถามกลับมาผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถามที่ตอบกลับ ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 96 สถานประกอบการ คิดเป็นร้อยละ 150 จากนั้นได้เฉลี่ยค่าคะแนนของคำตอบของแบบสอบถามแต่ละฉบับของแต่ละสถานประกอบการเพื่อเป็นข้อมูลของสถานประกอบการนั้น

แบบสอบถามฉบับแรกประกอบด้วยคำถาม 3 ส่วน คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและสถานประกอบการ คำถามเกี่ยวกับขีดความสามารถของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และส่วนสุดท้ายคือ ข้อเสนอแนะ ส่วนแบบสอบถามฉบับที่สองประกอบด้วยคำถาม 3 ส่วน เช่นเดียวกัน โดยที่คำถามส่วนแรกเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม คำถามส่วนที่สองเกี่ยวกับความสามารถในการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และส่วนที่สามเป็นข้อเสนอแนะ คำถามส่วนที่สองของแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับเป็นคำถามระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามแบบ likert scale 5 ระดับ ซึ่งมี 3 หัวข้อ จำนวน 17 และ 10 ข้อ ตามลำดับ คำถามเหล่านี้ได้แปลจากข้อความภาษาอังกฤษของ Fink and Neumann (2007) และปรับถ้อยคำภาษาไทยให้มีความหมายตามต้นฉบับ จากนั้นได้นำแบบสอบถามที่เสร็จเรียบร้อยแล้วไปทดสอบกับกลุ่มเป้าหมาย ฉบับละ 40 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของคำถาม ผลการทดสอบพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ครอนบักแอลฟา (cronbach alpha coefficient) ของขีดความสามารถของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 3 หัวข้อมีค่า .911, .917, และ .921 ตามลำดับ ส่วนค่าสัมประสิทธิ์ครอนบักแอลฟาของขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีค่า .897 ค่าสัมประสิทธิ์เหล่านี้ผ่านเกณฑ์ .60 ที่กำหนดโดย Nunnally (1967) ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามทั้งสองฉบับนี้มีความเชื่อถือได้

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน เนื่องจากค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (multiple coefficient of determination) ที่ได้จากการวิเคราะห์จะช่วยให้ทราบว่าตัวแปรอิสระ

ทั้งหลายจะช่วยทำนายตัวแปรตามได้มากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรอิสระแต่ละตัวยังแสดงให้เห็นระดับอิทธิพลของตัวแปรอิสระนั้น (Hair, Anderson, Tatham, & Black, 1998) ส่วนการอธิบายสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามนั้นใช้สถิติพรรณนา สำหรับงานวิจัยนี้ได้กำหนดให้ขีดความสามารถของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นตัวแปรอิสระ และขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นตัวแปรตามการใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ จำเป็นต้องทดสอบความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรอิสระ (multi-collinearity) โดยใช้สถิติ 2 ตัวคือ Variance Inflation Factor (VIF) และ Condition Index (CI) ซึ่งควรมีค่าไม่เกิน 10 และ 30 ตามลำดับ (Hair et al., 1998) ผลการทดสอบข้อมูลของงานวิจัยนี้ พบว่าค่าของ VIF และ CI ไม่เกินเกณฑ์ที่กำหนด (ตารางที่ 5 และตารางที่ 6) ซึ่งหมายความว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

ผลการวิเคราะห์

ในส่วนนี้ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งการนำเสนอเป็น 3 ส่วนคือ ข้อมูลทั่วไป ขีดความสามารถของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการวิเคราะห์อิทธิพลของขีดความสามารถของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศต่อขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการและผู้ตอบแบบสอบถาม

จากข้อมูลที่ได้รับกลับมาทั้งหมด 96 สถานประกอบการ พบว่าเป็นสถานประกอบการที่ทำธุรกิจประเภท enterprise software จำนวน 58 แห่ง และทำธุรกิจประเภท mobile application software จำนวน 38 แห่ง ธุรกิจทั้งสองประเภทเป็นสถานประกอบการที่มีพนักงานด้าน IT ระหว่าง 21-30 คนมากที่สุด (ร้อยละ 48.28 และ 55.26 ตามลำดับ) มีรายได้มากกว่า 10 ล้านบาท (ร้อยละ 63.79 และ 60.53 ตามลำดับ) ผู้ตอบแบบสอบถามของทั้งสองธุรกิจมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้จัดการสารสนเทศหรือผู้จัดการโครงการเป็นผู้หญิงมาก

ที่สุด (ร้อยละ 57.47 และ 50.88 ตามลำดับ) อายุ 31 – 40 ปี (ร้อยละ 53.45 และ 50.88 ตามลำดับ) มีประสบการณ์การทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 6 – 10 ปี (ร้อยละ 51.15 และ 52.63 ตามลำดับ) แต่ผู้ตอบแบบสอบถามของสถานที่ทำธุรกิจประเภท enterprise software จบปริญญาตรีมากที่สุด (ร้อยละ 50.57) ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามของสถานที่ทำธุรกิจประเภท mobile application software จบปริญญาโทมากที่สุด (ร้อยละ 51.75) สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ใช้บริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของธุรกิจสองประเภทนั้น ผู้ตอบเป็นพนักงาน (ร้อยละ 54.02 และ 49.12 ตามลำดับ) และเพศหญิงมากที่สุด (ร้อยละ 65.52 และ 58.77 ตามลำดับ) อายุ 21 – 30 ปี (ร้อยละ 45.40 และ 46.49 ตามลำดับ) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 58.05 และ 63.16 ตามลำดับ) และมีประสบการณ์ทำงานไม่เกิน 5 ปี (ร้อยละ 39.66 และ 49.12 ตามลำดับ)

ขีดความสามารถของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ในด้านของขีดความสามารถของบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศนั้น ผู้จัดการเทคโนโลยีสารสนเทศหรือผู้จัดการโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศของธุรกิจแต่ละประเภทประเมินขีดความสามารถของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศดังแสดงในตารางที่ 4 ข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีขีดความสามารถสูง ค่าเฉลี่ยของขีดความสามารถทั้ง 3 ด้านของบุคลากรในธุรกิจประเภท enterprise software สูงกว่าขีดความสามารถของบุคลากรในธุรกิจประเภท mobile application software เล็กน้อย ในทำนองเดียวกัน ผู้ใช้บริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของธุรกิจ 2 ประเภท ประเมินขีดความสามารถในการให้บริการไม่แตกต่างกัน (3.8603 และ 3.8746 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ตัวแปร	enterprise software N = 58		mobile application software N = 38	
	ค่าเฉลี่ย	SD	ค่าเฉลี่ย	SD
ตัวแปรอิสระ				
ขีดความสามารถทางเทคนิค	3.8724	.52809	3.8316	.49228
ขีดความสามารถทางพฤติกรรม	3.9057	.52106	3.8719	.49584
ขีดความสามารถทางธุรกิจ	3.8982	.49875	3.8509	.49204
ตัวแปรตาม				
ขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐาน ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.8603	.51570	3.8746	.47600

การวิเคราะห์อิทธิพลของขีดความสามารถของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศต่อขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

จากผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนในตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า ขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของธุรกิจประเภท enterprise software ผันแปรไปตามขีดความสามารถ

ด้านธุรกิจของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยสามารถอธิบายความผันแปรได้ร้อยละ 62.3 ($R^2 = .623$, $\beta = .789$, $p = .000$)

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนของขีดความสามารถของบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ และบริการซอฟต์แวร์ประเภท enterprise software

ขีดความสามารถ	b	SE b	β	t	Sig.	Tolerance	VIF	CI
ค่าคงที่	.680	.333		2.038	.046			
ความสามารถทางด้านธุรกิจ	.816	.085	.789	9.614	.000	1.000	1.000	15.832
$R = .789, R^2 = .623, R^2_{adj} = .616, SEE = .31958, F = 92.427, Sig. = .000$								

อย่างไรก็ตาม ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนในตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า ขีดความสามารถของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลต่อขีดความสามารถในการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของธุรกิจประเภท mobile

application software แตกต่างจากธุรกิจประเภท enterprise software โดยผันแปรไปตามขีดความสามารถด้านเทคนิค ($\beta = .671, p = .000$) และด้านธุรกิจ ($\beta = .238, p = .028$) ขีดความสามารถทั้งสองด้านนี้สามารถอธิบายความผันแปรได้ร้อยละ 75.9 ($R^2 = .759$)

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนของขีดความสามารถของบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ และบริการซอฟต์แวร์ประเภท mobile application software

ขีดความสามารถ	b	SE b	β	t	Sig.	Tolerance	VIF	CI
ค่าคงที่	.387	.344		1.125	.268			
ความสามารถทางเทคนิค	.671	.104	.694	6.468	.000	.599	1.669	18.625
ความสามารถทางธุรกิจ	.238	.104	.246	2.292	.028	.599	1.669	22.745
$R = .871, R^2 = .759, R^2_{adj} = .745, SEE = .24049, F = 54.972, Sig. = .000$								

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้สรุปได้ว่า ขีดความสามารถทางด้านธุรกิจของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของธุรกิจประเภท enterprise software เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อขีดความสามารถในการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศส่วนในกรณีสถานประกอบการประเภท mobile application software นั้น ขีดความสามารถด้านเทคนิคและธุรกิจของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีผลต่อขีดความสามารถการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการศึกษาที่ได้มีส่วนสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานประกอบการจากสิ่งที่ค้นพบทำให้เกิดคำแนะนำที่สำคัญต่อผู้ประกอบการอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์คือ การให้บริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ดีสามารถดำเนินการผ่านการ

พัฒนาและรักษาความสามารถของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยการให้ความรู้ และทักษะที่สำคัญต่อการปฏิบัติงาน สถานประกอบการที่ประกอบธุรกิจประเภท enterprise software ควรคัดเลือกบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความรู้ความสามารถด้านธุรกิจ เช่น การแก้ปัญหาธุรกิจและพัฒนาวิธีการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม ความรู้เกี่ยวกับฟังก์ชันทางธุรกิจ การเข้าใจนโยบายและแผนของสถานประกอบการและความรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่สำคัญต่อความสำเร็จของบริษัท ในกรณีของบริษัทที่ทำธุรกิจประเภท mobile application software ผู้บริหารบริษัทควรมีบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความรู้ความสามารถด้านธุรกิจเช่นเดียวกับธุรกิจประเภท enterprise software แต่ต้องมีทักษะเพิ่มเติมด้านเทคนิคจึงจะช่วยให้การให้บริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสอดคล้องกับสิ่งที่

ผู้ใช้บริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ต้องการ ตัวอย่างทักษะด้านเทคนิคคือ การเขียนโปรแกรม การพัฒนาระบบงาน การจัดการเครือข่าย และคลังข้อมูล เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้บริหารของสถานประกอบการควร จัดอบรมให้กับบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง บุคลากรที่มีขีดความสามารถยังสร้างความสัมพันธ์ที่ดี เพราะลูกค้าย่อมต้องประเมินคุณภาพของทรัพยากรของผู้ให้บริการ ดังนั้น ลูกค้าอาจใช้ขีดความสามารถดังกล่าวเป็นปัจจัยหนึ่งในการเลือกใช้บริการของสถานประกอบการ จากสิ่งที่ค้นพบยังช่วยเสนอแนะให้สถาบันการศึกษาปรับเนื้อหาการเรียนการสอนของหลักสูตรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้สอดคล้องกับ ความรู้ความสามารถที่สถานประกอบการดังกล่าว ต้องการ

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยนี้ยังมีข้อจำกัดหลายประการ ในการใช้ผลที่ได้จากการศึกษา ประการแรกคือ การวัดตามมาตรวัดเป็นการวัด ณ เวลาหนึ่ง นั้นหมายความว่า พลวัตรของกระบวนการพัฒนาตามระยะเวลาไม่สามารถ นำมาวิเคราะห์เพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนา ขีดความสามารถของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการใช้โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ร่วมกัน ทั้งนี้ การพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอาจมีผลต่อการตอบสนอง การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในอนาคต งานวิจัยต่อไป ควรนำมิติด้านเวลามาเป็นตัวแปรตัวหนึ่ง โดยอาจใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น กรณีศึกษา ข้อจำกัด ประการที่สองคือ มาตรวัดที่นำมาใช้วัดนั้นได้รับการ พัฒนาในสภาพแวดล้อมของต่างประเทศ ถึงแม้ว่าจะเป็นมาตรวัดที่ผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงและความ ถูกต้องจากนักวิจัยหลายคนแต่มมาตรวัดบางส่วนอาจไม่ สอดคล้องกับบริบทของการทำธุรกิจในประเทศไทย จึง ควรมีการศึกษามมาตรวัดในบริบทของประเทศ ข้อจำกัด ประการถัดมาคือ ขีดความสามารถของตัวแปรทั้งสอง อาจได้รับอิทธิพลจากการบริหารจัดการของผู้บริหาร องค์การที่ทำให้เกิดการดำเนินงานที่ประสานกันระหว่าง หน่วยงาน และเล็งเห็นถึงระดับความสำคัญของทรัพยากร บุคคล ซึ่งการศึกษานี้ไม่ได้นำปัจจัยนี้เข้ามาร่วมศึกษา ดังนั้น งานวิจัยในอนาคตควรจะเพิ่มตัวแปรขีดความสามารถ

ในการบริหาร นอกจากนี้ เนื่องจากงานวิจัยนี้ทำการ วิเคราะห์ขีดความสามารถแต่ละด้านในภาพรวม งานวิจัย ในอนาคตควรศึกษาในประเด็นย่อยของขีดความสามารถ ในแต่ละด้าน เพื่อให้ผลงานวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- Alshare, K. A., Lane, P. L., & Miller, D. (2011). Business communication skills in information systems (IS) curricula: Perspectives of IS educators and students. *Journal of Education for Business*, 86(3), 186-194.
- Bassellier, G., & Benbasat, I. (2004). Business competence of information technology professionals: Conceptual development and influence on IT-business partnership. *MIS Quarterly* 28(4), 673-694.
- Bharadwaj, A. S. (2000). A resource-based perspective on information technology capability and firm performance: An empirical investigation. *MIS Quarterly*, 24(1), 169-196.
- Broadbent, M., & Weill, P. (1997). Management by maximum: How business and IT managers can create IT infrastructures. *MIT Sloan Management Review*, 38(3), 77-92.
- Broadbent, M., Weill, P., & Neo, B. S. (1999). Strategic context and patterns of IT infrastructure capability. *The Journal of Strategic Information Systems*, 8(2), 157-187.
- Byrd, T.A., & Turner, D.E. (2001a). An exploratory analysis of the value of the skills of IT personnel: Their relationship to IS infrastructure and competitive advantage. *Decision Sciences*, 32(1), 21-54.
- Byrd, T.A., & Turner D.E. (2001b). An exploratory examination of the relationship between flexible IT infrastructure and competitive advantage. *Information & Management*, 39(1), 41-52.

- Chen, Y., Wang, Y., Nevo, S., Jin, J., Wang, L., & Chow, W.S. (2014). IT capability and organizational performance: The roles of business process agility and environmental factors. *European Journal of Information Systems*, 23(3), 326-342.
- Cochran, W. G. (1977). *Sampling Techniques* (3rd ed.). New York: John Wiley & Sons.
- Department of Business Development, Ministry of Commerce. (2014). Business database. Retrieved November 15, 2014, from <http://datawarehouse.dbd.go.th> (in Thai)
- Feeny, D., Lacity, M., & Willcocks, L. P. (2005). Taking the measure of outsourcing providers. *MIT Sloan Management Review*, 46(3), 41-48.
- Fink, L., & Neumann S. (2007). Gaining agility through it personnel capabilities: The mediating role of IT infrastructure capabilities. *Journal of the Association for Information Systems*, 8(8), 440-462.
- Glenn, J. (2008). Building the “gold collar career”: Skills for lifetime employability. *Business Education Forum*, 63(1), 7-12.
- Hair, J. F., Anderson, R. E., Tatham, R. L., & Black, W. C. (1998). *Multivariate data analysis* (5th ed.). New York, N.J.: Prentice Hall.
- Jirachiefpattana, W. (2015). Using individual values of information technology professionals to improve software development management practices in Thailand. *Asian Academy of Management Journal*, 20(1), 49–69.
- Jirachiefpattana, W., & Pusamsai, J. (2015). Business competence of information technology professionals effecting on IT-business partnerships: A SAP consultant case study. *NIDA Business Journal*, 16(1), 82-103. (in Thai)
- Lahiri, S., & Kedia, B. L. (2009). The effects of internal resource and partnership quality on firm performance: An examination of Indian BPO providers. *Journal of International Management*, 15(2), 209-224.
- Lee, D.M.S., Trauth E.M., & Farwell D. (1995). Critical skills and knowledge requirements of IS professionals: A joint academic/industry investigation. *MIS Quarterly*, 19(3), 313-340.
- Nelson, R. R. (1991). Educational needs as perceived by IS and end-user personnel: A survey of knowledge and skill requirements. *MIS Quarterly*, 15(4), 503-525.
- Nunnally, J. (1967). *Psychometric theory*. New York: McGraw-Hill.
- Porter, M.E., & Millar, V.E. (1985). How information gives you competitive advantage. *Harvard Business Review*, 63(4), 149-160.
- Sethi, V., & King, W. R. (1994). Development of measures to access the extent to which an information technology application provides competitive advantage. *Management Science*, 40(12), 1601-1627.
- Sobol, M.G., & Klein, G. (2009). Relation of CIO background, IT infrastructure, and economic performance. *Information & Management*, 46(5), 271-278.
- Stoel, M.D., & Muhanna, W.A. (2009). IT capabilities and firm performance: A contingency analysis of the role of industry and IT capability type. *Information & Management*, 46(3), 181-189.
- Thailand Development Research Institute. (2012). *The Survey of software market and software services*. Bangkok: Software Industry Promotion Agency (Public Organization). (in Thai)
- Weill, P., Subramani, M., & Broadbent, M. (2002). Building IT infrastructure for strategic agility. *MIT Sloan Management Review*, 44(1), 57-65.
- Weill, P., & Vitale, M. (2002). What IT infrastructure capabilities are needed to implement e-Business models?. *MIS Quarterly Executive*, 1(1), 17-34.

Health Communication Issues among Migrant Workers in Thailand: A Systematic Review for Health Communication Practices

ประเด็นการสื่อสารสุขภาพในแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย: การทบทวน เอกสารอย่างเป็นระบบเพื่อแนวทางปฏิบัติด้านการสื่อสารสุขภาพ

Patama Satawedin¹

Abstract

Migration moving from neighboring countries provides economic contribution and development to both migrant workers *per se* and a nation as a whole. In Thailand, a number of migrant workers are large, especially those who are from Myanmar, Lao People's Democratic Republic, and Cambodia, and that could indicate high prevalence of communicable and non-communicable disease widespread in a country they wish to seek for job opportunities. The objective of this study was to systematically review the importance of health communication issues among migrant workers in Thailand and later on to give practical applications for health communicators and healthcare service providers. Articles available on Bangkok University database and relating to migrant workers in Thailand were selected. So, out of 281 search results, 15 papers met the requirements. The results indicated that the majority of the papers were triggered to Burmese migrant workers, while none aimed at exploring Laotian and Cambodian migrant workers. Two exceptions were found, though: one paid attention to Thai, Cambodian, and Burmese migrant workers and the other focused on migrant workers from Thailand, Vietnam, Lao, and Cambodia. Further to this, the selected studies were mostly primary research using the quantitative approach. Likewise, the majority of them prioritised the necessity of tuberculosis, HIV/AIDS, and human trafficking. In addition to these, the migrant workers in Thailand were somewhat facing unhealthy and deteriorating conditions due to demographic, personal and environmental factors. Recommendations for health communication practices were discussed.

Keywords: *Health Communication, Migrant Workers, Thailand, Systematic Review*

¹ Public Relations Department, School of Communication Arts, Bangkok University, E-mail: patama.s@bu.ac.th

บทคัดย่อ

การอพยพย้ายถิ่นฐานก่อให้เกิดประโยชน์และการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของทั้งแรงงานต่างด้าวเอง และประเทศชาติโดยภาพรวม แรงงานต่างด้าวในประเทศไทยมีจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานต่างด้าวที่มาจากประเทศเมียนมาร์ ลาว และกัมพูชา ซึ่งนั้นสามารถบ่งบอกได้ถึงการแพร่กระจายของโรคติดต่อและไม่ติดต่อที่เกิดขึ้นในประเทศที่แรงงานต่างด้าวดังกล่าวต้องการจะย้ายถิ่นเพื่อไปทำงาน การวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการให้ความสำคัญกับประเด็นการสื่อสารสุขภาพในกลุ่มแรงงานต่างด้าวในประเทศไทยอย่างเป็นระบบ และนำเสนอแนวทางการปฏิบัติด้านการสื่อสารสุขภาพให้กับผู้ที่ทำงานด้านการสื่อสารสุขภาพและผู้ให้บริการด้านสุขภาพ โดยใช้บทความในฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ และเลือกผลงานที่ศึกษาเฉพาะแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย ดังนั้น จากผลการค้นหาทั้งสิ้น 281 ผลลัพธ์ พบบทความที่เป็นไปตามข้อกำหนดเพียง 15 บทความเท่านั้น ผลการวิจัยพบว่าการศึกษาล้วนส่วนใหญ่มุ่งศึกษาแรงงานต่างด้าวชาวพม่า และไม่มีการศึกษาใดที่สนใจศึกษาแรงงานต่างด้าวชาวลาว และกัมพูชาเลย ยกเว้นการศึกษาหนึ่งที่ศึกษาภาพรวมของแรงงานต่างด้าวชาวไทย กัมพูชา และเมียนมาร์ ในขณะที่อีกการศึกษาหนึ่งมุ่งให้ความสนใจไปที่แรงงานต่างด้าวจากประเทศไทย เวียดนาม ลาว และกัมพูชา ในขณะที่เดียวกันการศึกษาล้วนส่วนใหญ่ใช้การศึกษาปฐมภูมิ และใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ประเด็นด้านการสื่อสารสุขภาพที่พบบ่อยมากที่สุด คือ วัคซีนโรค เอชไอวี/เอดส์ และการค้ามนุษย์ นอกจากนี้ การที่แรงงานต่างด้าวเผชิญกับปัญหาด้านสุขภาพเกิดขึ้นทั้งจากปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยภายนอก โดยมีการเสนอแนะถึงแนวทางการปฏิบัติด้านการสื่อสารสุขภาพกัน

คำสำคัญ: การสื่อสารสุขภาพ แรงงานต่างด้าว ประเทศไทย การทบทวนเอกสารอย่างเป็นระบบ

Introduction

Migration - moving from neighboring countries provides economic opportunities and wealth to not only workers (Chimmamee, 2015; Davis & Brazil, 2016; Jiang, 2016; Mishra & Gillespie 2016; Nanthavong, 2013), but also a host nation (Martin, 2007; Nodera, 2001; Pholphirul & Rukumnuyakit, 2008; Torres & Carte, 2016). The study of Chantavanich and Vungsiriphaisal (2012) apparently underlined prosperous future of migrant workers that '[t]hese migrants contribute millions baht of their remittent annually to support their families in Myanmar in addition to and have obtained valuable skills and experiences from working in Thailand. Some of Myanmar migrant workers plan to go back in a few years ...'

Apart from Malaysia, in Southeast Asia, Thailand is the country that has attracted a

larger number of legal or documented and illegal or undocumented migrant workers, according to the statistical report of the United Nations (Kirk, 2016), especially those from Myanmar, Lao People's Democratic Republic, and Cambodia during the past decade (Social and Quality of Life Database System, 2014; Unicef, 2014). Currently, there have been approximately 3.7 million migrant workers in Thailand (Social and Quality of Life Database System, 2014; Unicef, 2014). The most important variable results from escapes from worse economic status (Chaisuparakul, 2015; Pripotjanart, 2015; Shafique et al., 2016; Walsh & Ty, 2011). The studies of Walsh and Ty (2011) and Chaisuparakul (2015), likewise, confirmed a big difference in daily allowance, i.e. compared to Cambodia's, that in Thailand has doubled to tripled. Further to this factor, there are

environmental disasters / atmospheric conditions (Cattaneo & Peri, 2016; Walsh & Ty, 2011), political and economic transition (Chantavanich & Vungsiriphisal, 2012; Peou, 2016; Pripotjanart, 2015), holidays (Pripotjanart, 2015), and no diversities in ways of life and language use (Pripotjanart, 2015) thriving on migration from the neighboring countries to Thailand. An interview from Dr Scythia Muang can clearly explain their sufferings from the reforms in political and economic factors that “I and my colleagues fled through the jungle to Thailand to escape persecution” (Win, 2016).

Following to this, however, almost all of the data reviewed and observed also confirmed unhealthy, unclean, uncomfortable, and easy-to-build living conditions of migrant workers (e.g., Hugo, 2003; Tharathep, 2011). That is to say, these lower-skilled workers were challenged

by living and working in dirty, dangerous, and demanding conditions, or, in short “3D jobs” (Natali, McDougall, & Stubbington, 2014). The statement of Jeff Labovitz, chief of mission in Thailand for the International Organization for Migration (IOM) was cited as, “[m]igrant labourers are now working in areas where Thais no longer wish to work” (AFP, 2015). By referring to MAP (2010), Pripotjanart (2015), conclusively, makes clear image how migrant workers are living: ‘..., migrant working in factories are housed in barracks within the factor compound, migrants on construction sites live in shanty dwellings on site, domestic workers live in the houses of their employers, agricultural workers build small bamboo in the orchards or tin huts in the rubber plantations. Only a small minority of workers lives independently of their employer’. Also, the study of Chaisuparakul (2015) disclosed that:

‘Their [Cambodian migrant workers] days mostly center around work, starting at 6 a.m. when they wake up and eat breakfast, which the married migrant workers usually prepare by themselves as a couple. Single migrant workers typically buy meals. In some work situations, migrant workers can return home for the noon meal. All of the migrant workers interviewed seek overtime work opportunities to accumulate more income. When they return home, there is just enough time for the evening meal before bedtime. On days off, the migrant workers said they stay at home and watch TV or listen to music. On pay days (usually every two weeks), male migrant workers tend to drink alcohol with their peers, while the female migrant workers prefer to go to the local temple to make merit. Despite these diversions, all the migrant workers seemed scrupulous about the need to save money and only spend on necessities. If they buy household items, they often choose second-hand goods in order to be frugal. ... One employer of migrant workers observed that the single or younger migrant workers seem to be attracted to the latest fashions and electronics, such as mobile phones. Accordingly, they are less frugal and remit less money back to Cambodia’.

As a consequence of this, health issue, the odds of both communicable and non-communicable diseases is of high concern and

importance (Abu-Madi et al., 2016; Baker, 2011). The World Health Organization (2016) addressed that ‘[t]he most frequent health problems of

newly arrived refugees and migrants include accidental injuries, hypothermia, burns, gastrointestinal illnesses, cardiovascular events, pregnancy – and delivery-related complications, diabetes and hypertension. Female refugees and migrants frequently face specific challenges, particularly in maternal, newborn and child health, sexual and reproductive health, and violence. The exposure of refugees and migrants to the risks associated with population movements – psychosocial disorders, reproductive health problems, higher newborn mortality, drug abuse, nutrition disorders, alcoholism and exposure to violence – increase their vulnerability to non communicable diseases (NCDs). The key issue with regard to NCDs is the interruption of care, due either to lack of access or to the decimation of health care systems and providers; displacement results in interruption of the continuous treatment that is crucial for chronic conditions'. Baker, Holmyong, & Thianlai (2010); and Baker (2011) also underlined that post to migrating to Thailand, having worse health status is found among migrant workers than Thai residents. On their arrivals, altogether, the spreads of malaria, diarrhea, HIV/AIDS, polio, anthrax, and the like are uncovered (Ekkajumpaka & Watthanamano, 2011). Also, from the study of Tangena, Thammavong, Wilson, Brey, & Lindsay (2016) and Durnez et al. (2013, as cited in Canavati et al., 2016), malaria is likely to be most found among migrant workers. Sadly, nonetheless, illegal and undocumented migration keeps migrant workers from possible health care services provided by local authorities. As Fletcher and colleagues said that '[i]n Thailand, Burmese migrant workers were reluctant to

seek out assistance, due to their experiences of discrimination and for fear of arrest based on their immigration status' (Lewis & Maguire, 2016). This happens not only in Thailand, but also around the globe including Bangladesh (Kamal, Curtis, Hasan, & Jamil, 2016).

It seems that these migrant workers *per se* are perceived themselves and/or treated by others as "the vulnerable", i.e. others' helps are of need. It would be the other way round if these migrant workers are given and shared correct communication and understanding to promote their own health status so that they can live happily and sustainably. It is vital for any parties concerned in providing migrant workers communication and information so that they are aware of caring their own health (Tharathep, 2011). He further complained that current failure is because of lack of exchanging information (Tharathep, 2011).

The objective of this study, therefore, was to systematically review the importance of health issues among migrant workers in Thailand. When saying health issues, these covered the following health categories, i.e. 'behavioral health,' 'cancer,' 'children's health,' 'diabetes,' 'eye care,' 'family violence,' 'HIV/AIDs,' 'Hepatitis,' 'Immunizations,' 'oral health,' 'tuberculosis,' 'women's health' (Migrant Clinicians Network, 2016). The study also aimed to give health communication applications for health communicators and healthcare service providers.

Objectives

1. To systematically review the importance of health communication issues among migrant workers in Thailand.

2. To give health communication applications for health communicators and healthcare service providers.

Methodology

Throughout Bangkok University database, academic articles containing two keywords, i.e. 'migrant workers' and 'in Thailand' were searched and used and the search was limited to year 2016 only (from 1 January to 17 September 2016). Also, the ones reporting migrant workers in Thailand were selected and cascaded only. It was important to mention at this point that, there is no differentiation between migrant workers and refugees. So, out of 281 search results (dated on 17 September 2016), 15 papers met the requirements.

Findings

Target Audiences

According to the greatest deal of migrant workers in Thailand, the majority of the papers were triggered to Burmese migrant workers, followed by the ones that indicated no nationalities of migrant workers. There was only one each for Thai policy makers and for the necessity of Thai, Vietnamese, Laotian, and Cambodian migrant workers. No academic scholars, however, focused their interests on studying Cambodian and Laotian migrant workers, in particular. In general, foreign workers living in Thailand were mostly studied. The details of such findings were exhibited in Table 1.

Table 1 Nationality of the Studies' Target Audiences

Nationality	Literature
Burmese migrant workers	Banks et al. (2016); Höglund et al. (2016); Howes & Hammett (2016); Murray, DiStefano, Yang, & Wood, (2016); Musumari & Chamchan (2016); Salisbury et al. (2016); Tschirhart, Sein, Nosten, & Foster (2016); Tschirhart, Nosten, & Foster (2016b).
Not specify	Chandoevrit et al., (2016); Lyttleton (2016); Pengpid et al. (2016); Phares et al. (2016)
Thai policy	Marschke & Vandergeest (2016)
Thai, Cambodian, & Burmese migrant workers	Chantavanich, Laodumrongchai, & Stringer (2016)
Migration from Thailand, Vietnam, Lao, & Cambodia	Hübler (2016)

Research Methods Used

Simply divided into primary and secondary data and quantitative and qualitative research methods, the majority of the studies employed primary and quantitative research. However, one

mixed-method study was found. No indication could be made for two studies because they focused on laboratory tests of hepatitis and blood. Table 2 gave a conclusive idea.

2. To give health communication applications for health communicators and healthcare service providers.

Methodology

Throughout Bangkok University database, academic articles containing two keywords, i.e. ‘migrant workers’ and ‘in Thailand’ were searched and used and the search was limited to year 2016 only (from 1 January to 17 September 2016). Also, the ones reporting migrant workers in Thailand were selected and cascaded only. It was important to mention at this point that, there is no differentiation between migrant workers and refugees. So, out of 281 search results (dated on 17 September 2016), 15 papers met the requirements.

Findings

Target Audiences

According to the greatest deal of migrant workers in Thailand, the majority of the papers were triggered to Burmese migrant workers, followed by the ones that indicated no nationalities of migrant workers. There was only one each for Thai policy makers and for the necessity of Thai, Vietnamese, Laotian, and Cambodian migrant workers. No academic scholars, however, focused their interests on studying Cambodian and Laotian migrant workers, in particular. In general, foreign workers living in Thailand were mostly studied. The details of such findings were exhibited in Table 1.

Table 1 Nationality of the Studies’ Target Audiences

Nationality	Literature
Burmese migrant workers	Banks et al. (2016); Höglund et al. (2016); Howes & Hammett (2016); Murray, DiStefano, Yang, & Wood, (2016); Musumari & Chamchan (2016); Salisbury et al. (2016); Tschirhart, Sein, Nosten, & Foster (2016); Tschirhart, Nosten, & Foster (2016b).
Not specify	Chandoevut et al., (2016); Lyttleton (2016); Pengpid et al. (2016); Phares et al. (2016)
Thai policy	Marschke & Vandergeest (2016)
Thai, Cambodian, & Burmese migrant workers	Chantavanich, Laodumrongchai, & Stringer (2016)
Migration from Thailand, Vietnam, Lao, & Cambodia	Hübner (2016)

Research Methods Used

Simply divided into primary and secondary data and quantitative and qualitative research methods, the majority of the studies employed primary and quantitative research. However, one

mixed-method study was found. No indication could be made for two studies because they focused on laboratory tests of hepatitis and blood. Table 2 gave a conclusive idea.

Table 3 Health Issues Addressed in the Studies (continued)

Issue Addressed	Literature
Family planning	Salisbury et al. (2016)
Maternal mortality	Chandoevvit et al. (2016)
Hepatitis B	Banks et al. (2016)
Plasmodium vivax infection	Höglund et al. (2016)
Human trafficking	Chantavanich et al. (2016); Marschke & Vandergeest (2016)
Emotional citizenship	Howes & Hammett (2016)
Mobile phones technology diffusion	Hübler (2016)

From the studies, ranging from demographic, personal to environmental considerations were causes of the short of healthiness and well being among the migrant workers in Thailand. As for demographic, personal issues, these could include age, family's health status and medical conditions, individual behavior, and language deficits. The environmental factors, likewise, could cover lack of publicity (i.e. message distribution and media outreach and limited media devices for building knowledge, attitudes, and practices); health communicators and healthcare service providers (i.e., communication skills, lack of supporting and available medicines and services for the migrant workers, especially not too expensive ones, lack of keeping their health record and history, lack of having healthcare service providers giving the migrant workers social, cultural, mental, and environmental understanding); lack of appropriate, good migration management (including illegal recruitment and working conditions); and disparity in cultures.

Practical Recommendations for Health Communicators

Even in different health-related contexts and further to the variables discovered above, generally speaking, it was recommended, especially for health communicators and healthcare service providers, to implement in practice that:

- One: Conveying simple, easy-digestible, touchable, tailored-made, and catchy messages.
- Two: Repeating them all over again and again.
- Three: Giving them via omni channels, especially face-to-face, interpersonal communication
- Four: Cultivating empathic communication.
- Five: Doing what healthcare service providers have said
- Six: Customizing communication to different, original cultural backgrounds

Discussion and Conclusions

According to the findings, the sampled studies paid their most concern to Burmese migrant workers. Nonetheless, Laotian and Cambodian migrant workers were not solely

examined. There were the exceptions of only one study paying attention to Thai, Cambodian, and Burmese migrant workers and another study focusing their interest in migrant workers from Thailand, Vietnam, Lao, and Cambodia. Most of the researchers fell in love with collecting the data by themselves, i.e. primary research and by quantitative research. This paper might be against the claim that malaria was of high disease mostly found in the migrant workers (Durnez et al, 2013, as cited in Canavati et al., 2016); Ekkajumpaka & Watthanamano, 2011; Tangenaet al., 2016) because a higher number of the sampled studies went to tuberculosis, HIV/AIDS, and human trafficking, respectively. The World Health Organization (2014) consistently revealed that HIV/AIDS and tuberculosis were the two diseases, out of ten, causing death around the globe, though.

In addition to these, the migrant workers in Thailand were somewhat facing unhealthy and unwell conditions because of demographic, personal and environmental factors. The migrant workers' age, family health status and medical conditions, individual behaviour, and language barrier were the demographic, personal discouraging factors. Limited publicity, health communicators and healthcare service providers, inappropriate, unwell migration management, and cultural dissimilarities could externally cause unhealthy and unwell conditions among the migrant workers.

Even though '[t]here is no single 'right way' to ensure effective communication with (and among) a migrant workforce,' said Jeremy Bevan (British Safety Council, 2014), to uplift the restricted communication with migrant workers, consequently, this paper suggested the six important communication strategies for health

communicators and healthcare service providers. These included the giving's of (1) simple, easy-digestible, touchable, tailored-made, and catchy messages, (2) of message repetition, (3) of multi-channels, especially face-to-face, interpersonal communication (4) of empathic communication, (5) of actual implementation, and (6) of culturally different concern.

How well and efficient healthcare services were indicated by level of language proficiency (Manaluz-Torres, 2015). As Manthorpe, Hussein, & Stevens (2012) found, migrant workers were unable to understand and reach the content because of their limited language ability. It was, therefore, important for health communicators and healthcare service providers to provide them easy-to-understand messages (British Safety Council, 2014). Likewise, all communication channels should be employed, ranging from the richer medium like interpersonal communication to the leaner mass communication. Especially, the former one was more likely to be effective when the study of Lo (2014) revealed the effectiveness of self-disclosed and dynamic, two-way communication. Later on, knowledge and information could be, later on, diffused to migrant workers' friends and acquaintances when exploiting interpersonal communication (Frantz, 2014). Particularly, the migrant workers who were good command in two languages could enhance better health understanding and practices and help closing cultural gaps among migrant workers *per se* (Lee, Sulaiman-Hill, & Thompson, 2014). In contrast, digital and mass communication could not be underestimated since some of the migrant workers had their own mobile phones and had skills on using them (Frantz, 2014; Manaluz-Torres, 2015).

Putting yourself in others' shoes, empathic communication could not be avoided nowadays because '[e]xtensive research has shown that no matter how knowledgeable a clinician might be, if he or she is not able to open good communication with the patient, he or she may be of no help' (Institute for Healthcare Communication, 2011).

Migrant workers would like to balance between otherness and 'I' ness (Chen, 2008), hence, it would not be strange for health communicators and healthcare service providers to not only know yourself, i.e. their own culture and regulations and cultural adaptation, but also know others, i.e. migrant workers' backgrounds.

To reach for the Sun, the contribution of this study was, therefore, to make all parties concerned from policy-making (i.e., health policy makers and administrators to professional levels (i.e., healthcare professionals) re-thought on and bridge such recommended gaps.

For this study, the limitation fell only into the availability of databases Bangkok University whose permission was given to access. In other words, more or less academic and research papers meeting the requirements can be found if access via other universities was allowed. Future studies should be considered to design and develop a mock-up communication model and validate with a sampled migrant workers.

References

- Abu-Madi, M. A. et al. (2016). Helminth infections among long-term-residents settled immigrants in Qatar in the decade from 2005 to 2014: Temporal trends and varying prevalence among subjects from different regional origins. *Parasit & Vectors*, 9(153), 1-9.
- AFP. (2015, October 25). The migrants desperate enough to live in 'container villages' who keep Thailand's economy ticking over. *South China Morning Post*. Retrieved October 27, 2015, from <http://www.scmp.com/news/asia/southeast-asia/article/1871997/migrants-desperate-enough-live-container-villages-who-keep>
- Baker, S. (2011). Migration and health. In J.W. Huguet & A. Chamrathirong (eds), *Thailand migration report 2011: Migration for development in Thailand: Overview and tools for policymakers*, (pp. 85-94). Bangkok: IOM Thailand. Retrieved May 9, 2017, from http://publications.iom.int/system/files/pdf/tmr_2011.pdf
- Baker, S., Holmyong, C., & Thianlai, K. (2010). *Research gaps concerning the health of migrants from Cambodia, Lao PDR and Myanmar in Thailand*. NakhonPathom: Mahidol University. Retrieved May 8, 2017, from <http://www.ipsr.mahidol.ac.th/ipsr/Contents/Research/362-Who%20Report-Web.pdf>
- British Safety Council. (2014). A safer conversation: Migrant workers. Retrieved January 15, 2017, from <https://sm.britsafe.org/safer-conversation-migrant-workers>
- Canavati, S.E. et al. (2016). High mobility, low access thwarts interventions among seasonal workers in the Greater Mekong sub-region: Lessons from the malaria containment project. *Malaria Journal*, 15(1), 1-13.
- Cattaneo, C., & Peri, G. (2016). The migration response to increasing temperatures. *Journal of Development Economics*, 122, 127-146.
- Chaisuparakul, S. (2015). Life and community of Cambodian migrant workers in Thai society. *Journal of Population and Social Studies*, 23(1), 1-17.

- Chantavanich, S., & Vungsiriphisal, P. (2012). Myanmar migrants to Thailand: Economic analysis and implications to Myanmar development. In H. Lim & Y. Yamada (Eds.), *Economic reforms in Myanmar: pathways and prospects* (pp. 213-280). Bangkok: Bangkok Research Center. Retrieved October 3, 2016, from http://www.ide.go.jp/English/Publish/Download/Brc/pdf/10_06.pdf
- Chen, S. (2008). Shanghai's new generation rural migrant workers: An intercultural communication perspective. *Intercultural Communication Studies*, 17(2), 184-196.
- Chimmamee, M., & Wongboonsin, P. (2015). Perception of a 'Better Life' of Burmese migrant workers in Thailand. Retrieved October 26, 2015, from [https://www.gcoeintimacy.jp/images/library/File/3rd_next-generation_ws/Paper/07%20Quality%20of%20Life%20in%20Search/Perception%20of%20a%20'Better%20Life'%20of%20Burmese%20Migrant%20Workers%20in%20Thailand%20\(Montakaran%20Chimmamee\).pdf](https://www.gcoeintimacy.jp/images/library/File/3rd_next-generation_ws/Paper/07%20Quality%20of%20Life%20in%20Search/Perception%20of%20a%20'Better%20Life'%20of%20Burmese%20Migrant%20Workers%20in%20Thailand%20(Montakaran%20Chimmamee).pdf)
- Davis, J., & Brazil, N. (2016). Migration, remittances and nutrition outcomes of left-behind children: A national-level quantitative assessment of Guatemala. *Plos One*, 11(3), 1-17.
- Ekkajumpaka, P., & Watthanamano, N. (2011). Situations and trends in health-related factors. In S. Viboonpholprasert (Ed.), *Thailand's public health report, 2008-2010* (pp. 44-146). Bangkok: The War Veterans Organization of Thailand Press. Retrieved May 8, 2017, from <http://www.hiso.or.th/hiso/picture/reportHealth/report/ThaihealthProfileT2010T.pdf> (in Thai)
- Frantz, E. (2014). *Breaking the isolation: Access to information and media among migrant domestic workers in Jordan and Lebanon*. New York: Open Society Foundations. Retrieved January 15, 2017, from <https://www.opensocietyfoundations.org/sites/default/files/migrant-workers-information-report-20140223.pdf>
- Hugo, G. (2003). Migrants and their integration: Contemporary issues and implications. Retrieved November 2, 2015, from <http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001466/146680e.pdf>
- Institute for Healthcare Communication. (2011). Impact of communication in healthcare. Retrieved January 15, 2017, from <http://healthcarecomm.org/about-us/impact-%20of-communication-%20in-%20healthcare/>
- Jiang, W. (2016). Limited public resources allocation model based on social fairness using an extended VIKOR method, *Kybernetes*, 45(7), 998-1012.
- Kamal, N., Curtis, S., Hasan, M. S., & Jamil, K. (2016). Trends in equity in use of maternal health services in urban and rural Bangladesh. *International Journal for Equity in Health*, 15(27), 1-11.
- Kirk, A. (2016). Mapped: Which country has the most immigrants?. *The Telegraph*. Retrieved December 12, 2016, from <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/12111108/Mapped-Which-country-has-the-most-immigrants.html>
- Lee, S.K., Sulaiman-Hill, C., & Thompson, S.C. (2014). Overcoming language barriers in community-based research with refugee and migrant populations: Options for using bilingual workers. *BMC International Health Human Rights*, 14(11), 1-13.

- Lewis, B., & Maguire, R. (2016). A human rights-based approach to disaster displacement in the Asia-Pacific. *Asian Journal of International Law*, 6(2), 326-352.
- Lo, L. (2014). The role of language and communication for the migrant community integration into host society: A case study on the Chinese community in UK. *GSTF International Journal of Law and Social Sciences*, 3(2), 46-51.
- Manaluz-Torres, A. (2015). An innovative strategy for patient-health care professional effective communication: Korean multi-linguist doctor speaker system application. *International Journal of Bio-Science and Bio-Technology*, 7(6), 259-264.
- Manthorpe, J., Hussein, S., & Stevens, M. (2012). Communication with migrant workers: The perspectives of people using care services in England. *Practice: Social Work in Action*, 24(5), 299-314.
- Martin, P. (2007). *The economic contribution of migrant workers to Thailand: Towards policy development*. Bangkok: International Labour Organization. Retrieved October 27, 2015, from http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---asia/---ro-bangkok/documents/publication/wcms_098230.pdf
- Migrant Clinicians Network. (2016). Migrant health issues. Retrieved December 12, 2016, from <http://www.migrantclinician.org/issues/migrant-info/health-problems.html>
- Mishra, A.K., & Gillespie, J.M. (2016). Hiring preferences for non-immigrant labor: The case of the seafood processing industry. *Marine Resource Economics*, 31(1), 83-99.
- Nanthavong, S. (2013). *Expectations and benefits from working in Thailand: A case study of young Lao migrant workers in Changwat Prachinburi* (Master's thesis, Chulalongkorn University). Retrieved November 2, 2015, from <http://www.arcmmthailand.com/documents/documentcenter/EXPECTATIONS%20AND%20BENEFITS%20FROM%20WORKING%20IN%20THAILAND%20A%20CASE%20STUDY%20OF%20YOUNG%20LAO%20MIGRANT%20WORKERS%20IN%20CHANGWAT%20PRACHINBURI.pdf>
- Natali, C., McDougall, E., & Stubbington, S. (2014). International migration policy in Thailand. In J.W. Huguet (Ed.). *Thailand migration report 2014* (pp. 13-26). Bangkok: United Nations Thematic Working Group on Migration in Thailand. Retrieved October 27, 2015, from <https://thailand.iom.int/sites/default/files/document/publications/EN%20-%20Thailand%20Migration%20Report%202014.pdf>
- Nodera, Y. (2001). Labour migration and trafficking within the Greater Mekong Sub-region. Bangkok: International Labour Organization. Retrieved November 2, 2015, from http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---asia/---ro-bangkok/documents/publication/wcms_bk_pb_11_en.pdf
- Peou, C. (2016). Negotiating rural-urban transformation and life course fluidity: Rural young people and urban sojourn in contemporary Cambodia. *Journal of Rural Studies*, 44, 177-186.

- Pholphirul, P., & Rukumnuayakit, P. (2008). Economic contribution of migrant workers to Thailand. Retrieved October 27, 2015, From <http://news.nida.ac.th/th/images/PDF/article2551/%E0%B8%AD.%E0%B8%9E%E0%B8%B4%E0%B8%A3%E0%B8%B4%E0%B8%A2%E0%B8%B0.pdf>
- Pripotjanart, T. (2015). Inequality and way of life of Burmese migrants in Thailand: A case study in Chiang Mai. Retrieved October 3, 2016, from http://www.burmalibrary.org/docs21/Migration,%20Migrants%20and%20Migrant%20Workers/Tithirat-Pripotjanart-2015-Inequality_and_way_of_life_of_Burmese_migrants_in_Thailand_A_case_study_in_Chiang_Mai-en.pdf
- Shafique, M. et al. (2016). Positive deviance as a novel tool in malaria control and elimination: Methodology, qualitative assessment and future potential. *Malaria Journal*, 15(91), 1-15.
- Social and Quality of Life Database System. (2014). A remaining number of legal migrant workers in Thailand, categorised by legal and illegal migration in Thailand, between 2001 and 2015 (dated in December), Source: Registration and Information Department, Office of Foreign Workers Administration, Ministry of Labour Retrieved October 27, 2015, from http://social.nesdb.go.th/SocialStat/StatReport_FullScreen.aspx?reportid=127&template=2R1C&yeartype=M&subcatid=12
- Tangena, J.A. A., Thammavong, P., Wilson, A.L., Brey, P.T., & Lindsay, S. W. (2016). Risk and control of mosquito-borne diseases in Southeast Asian rubber plantations. *Trends in Parasitology*, 32(5).
- Tharathep, C. (2011). Migrants health in Thailand. Retrieved October 27, 2015, from https://www.gfmd.org/files/documents/gfmd_swiss11_moldova_presentation_s3-03b-Thailand-Tharathep.pdf
- Torres, R. M., & Carte, L. (2016). Migration and development? The gendered costs of migration on Mexico's rural 'left behind'. *Geographical Review*, 106(3), 399-420.
- Unicef. (2014). Migration profiles. Retrieved 12 December 2016, from <https://esa.un.org/MigGMGProfiles/indicators/files/Thailand.pdf>
- Walsh, J., & Ty, M. (2011). Cambodian migrants in Thailand: Working conditions and issues. *Asian Social Science*, 7(7), 23-29. Retrieved October 3, 2016, from https://www.researchgate.net/publication/228470720_Cambodian_Migrants_in_Thailand_Working_Conditions_and_Issues
- Win, A. (2016). Myanmar's mother Teresa. *Canadian Medical Association Journal*, 188(3), 1-2.
- World Health Organization. (2014). The top 10 causes of death. Retrieved January 15, 2017, from <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs310/en/>
- World Health Organization. (2016). Migration and health: Key issues. Retrieved December 12, 2016, from <http://www.euro.who.int/en/health-topics/health-determinants/migration-and-health/migrant-health-in-the-european-region/migration-and-health-key-issues#292932>

Appendix

The 15 papers that were included in this paper were as follows:

1. Musumari, P.M. & Chamchan, C. (2016). Correlates of HIV testing experience among migrant workers from Myanmar residing in Thailand: A secondary data analysis. *PLoS ONE*, 11(5): 1-19. doi: 10.1371/journal.pone.0154669
2. Chantavanich, S., Laodumrongchai, S., & Stringer, C. (2016). Under the shadow: Forced labour among sea fishers in Thailand. *Marine Policy*, 68, 1-7. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.marpol.2015.12.015>
3. Marschke, M. & Vandergeest, P. (2016). Slavery scandals: Unpacking labour challenges and policy responses within the off-shore fisheries sector. *Marine Policy*, 68, 39-45. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.marpol.2016.02.009>
4. Murray, J.K., DiStefano, A.S., Yang, J.S., & Wood, M.M. (2016). Displacement and HIV: Factors influencing antiretroviral therapy use by ethnic Shan migrants in Northern Thailand. *Journal of the Association of Nurses in AIDS Care*, 27(5), 709-721. doi: 10.1016/j.jana.2016.04.006
5. Howes, L. & Hammett, D. (2016). Negotiating identities and emotional belonging: Shan in northern Thailand. *Emotion, Space and Society*, 19, 21-28. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.emospa.2016.04.001>
6. Tschirhart, N., Sein, T., Nosten, F., & Foster, A.M. (2016a). Migrant and refugee patient perspectives on travel and tuberculosis along the Thailand-Myanmar border: A qualitative study. *PLoS ONE*, 11(8): e0160222, 1-12. doi: 10.1371/journal.pone.0160222
7. Tschirhart, N., Nosten, F., & Foster, A.M. (2016b). Access to free or low-cost tuberculosis treatment for migrants and refugees along the Thailand-Myanmar border in Tak province. *International Journal for Equity in Health*, 15, 1-12. doi: 10.1186/s12939-016-0391-z
8. Pengpid, S., Peltzer, K., Puckpinyo, A., Tiraphat, S., Viripiomgool, S., Apidechkul, T., Sathirapanya, C., Leethongdee, S., Chompikul, J., & Mongkolchat, A. (2016). Knowledge, attitudes, and practices about tuberculosis and choice of communication channels in Thailand. *The Journal of Infection in Developing Countries*, 10(7), 694-703. doi: 10.3855/jidc.6963
9. Phares, C.R., Date, K., Travers, P., Déglise, C., Wongjindanon, N., Ortega, L., Bhuket, P.R. (2016). Mass vaccination with a two-dose oral cholera vaccine in a long-standing refugee camp, Thailand. *Vaccine*, 34(1), 128-133. doi: 10.1016/j.vaccine.2015.10.112
10. Salisbury, P., Hall, L., Kulkus, S., Paw, M.K., Tun, N.W., Min, A.M., Chotivanich, K., Srikanok, S., Ontuwong, P., Sirinonthachai, S., Nosten, F., Somerset, S., & McGready, R. (2016). Family planning knowledge, attitudes and practices in refugee and migrant pregnant and post-partum women on the Thailand-Myanmar border – A mixed methods study. *Reproductive Health*, 13(1), 1-13. doi: <http://dx.doi.org/10.1186/s12978-016-0212-2>.
11. Hübler, M. (2016). Does migration support technology diffusion in developing countries? *World Development*, 83, 148-162. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.worlddev.2016.01.024>.
12. Lyttleton, C. (2016). Deviance and resistance: Malaria elimination in the greater Mekong sub region. *Social Science & Medicine*, 150, 144-152. doi: 10.1016/j.socscimed.2015.12.033.

13. Chandoevrit, W., Phatchana, P., Sirigomon, K., Leawsuwan, K., Thungthong, J., & Ruangdej, S. (2016). Improving the measurement of maternal mortality in Thailand using multiple data sources. *Population Health Metrics*, 14, (16), 1-8. doi: 10.1186/s12963-016-0087-z
14. Banks, T., Kang, J., Watts, I., Tyrosvoutis, M.E., Min, A.M., Tun, N.W., Keereecharoen, L., Simmawong, W., Wanyatip, S., Hanboonkunupakarn, B., Nosten, F., & McGready, R. (2016). High hepatitis B seroprevalence and risk factors for infection in pregnant women on the Thailand-Myanmar border. *The Journal of Infection in Developing Countries*, 10(4), 384-388. doi: 10.3855/jidc.7422
15. Höglund, R., Moussavi, Y., Ruengweerayut, R., Cheomung, A., Äbelö, A., & Na-Bangchang, K. (2016). Population pharmacokinetics of a three-day chloroquine treatment in patients with *Plasmodium vivax* infection on the Thai-Myanmar border. *Malaria Journal*, 15(129), 1-9. doi: 10.1186/s12936-016-1181-1

อิทธิพลของการบริหารผลงานต่อ ทัศนคติในการประเมินผลและพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน The Effect of Performance Management on the Performance Appraisal Attitude and Work Behaviors

ยุตธนา แซ่เตียว¹

Yuttana Sae-Tieow

ทิพย์รัตน์ เลหาวิชียร์²

Tipparat Laohavichien

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยด้านการบริหารผลงานที่มีต่อทัศนคติในการประเมินผลและพฤติกรรมในการปฏิบัติงานกลุ่มประชากรของงานวิจัยนี้ คือ บุคลากรและผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่งที่ปฏิบัติงานในสำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาในพื้นที่ภาคกลาง จำนวน 498 คน ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัย โดยเก็บตัวอย่างได้จำนวน 217 ฉบับ อัตราการตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 54.25 การวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้างด้วยโปรแกรม LISREL Student Edition เวอร์ชัน 8.8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า (1) โมเดลการวิเคราะห์มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 21.3$, $df = 16$, $p = 0.16$, $GFI = 0.98$, $AGFI = 0.93$) และ (2) จากข้อค้นพบดังกล่าวได้ยืนยันอิทธิพลของการบริหารผลงานและทัศนคติในการประเมินผลต่อพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน และอิทธิพลของการบริหารผลงานต่อพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน โดยผ่านทัศนคติในการประเมินผล ทั้งนี้ การบริหารผลงาน และทัศนคติในการประเมินผลสามารถทำนายพฤติกรรมในการปฏิบัติงานได้ร้อยละ 72

คำสำคัญ: การบริหารผลงานทัศนคติ พฤติกรรมในการปฏิบัติงาน องค์การรัฐวิสาหกิจ SEM

Abstract

This research aims to analyze the influence of performance management factors on the attitude toward performance appraisal and work behaviors. The population of this research was 498 staff and executives of one state enterprise working at the headquarter and branches in the central region. The questionnaire was used as the research instrument. A total of 217 completed questionnaires was returned (54.25% response rate). Structural Equation Model (SEM) using LISREL Student Edition version 8.8 was used to analyze the data. The result of this study showed that (1) the model analysis was consistent with

¹ นิสิตปริญญาเอก คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Ph.D. student, Faculty of Business Administration, Kasetsart University, E-mail: yuttana.sae@ku.th

² คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Faculty of Business Administration, Kasetsart University, E-mail: fbustrl@ku.ac.th

empirical data ($\chi^2 = 21.3$, $df = 16$, $p = 0.16$, $GFI = 0.98$, $AGFI = 0.93$), (2) these findings confirmed the effects of performance management and of attitude towards performance appraisal on work behaviors; and the effect of performance management on work behaviors through the attitude toward performance appraisal. Performance management and attitude toward performance appraisal can predict work behaviors by 72 percent.

Keywords: *Performance Management, Attitude, Working Behavior, State Enterprise, SEM*

บทนำ

การบริหารผลงานประกอบด้วย การระบุและกำหนดเป้าหมายการทำงานที่วัดผลได้ การตรวจติดตามผลการดำเนินงานเพื่อประเมินความก้าวหน้า การแจ้งผลการประเมินและให้คำแนะนำจากผลการดำเนินงาน และใช้การประเมินผลการดำเนินงานในการตัดสินใจด้านทรัพยากรมนุษย์ เช่น การจ่ายค่าจ้าง การเลื่อนขั้น การโยกย้าย การให้ออก และการฝึกอบรมและการพัฒนาสายอาชีพ (Noe, Hollenbeck, Gerhart, & Wright, 2011; Schermerhorn, Hunt, Osborn, & Uhl-Bien, 2010) เมื่อมีการตอบสนองต่อการทำงานด้วยสิ่งจูงใจ บุคลากรจะปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น จากการที่มีแรงจูงใจและความพึงพอใจในการทำงาน (Saeed et al., 2013) ทั้งนี้ เพื่อให้ผลการดำเนินงานขององค์กรบรรลุเป้าหมายการบริหารผลงานต้องกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการทำงานของแต่ละบุคคลให้สอดคล้องกับองค์กร (Akinbowale, Lourens, & Jinabhai, 2013; Showkat, 2013)

อย่างไรก็ตาม การบริหารผลงานก็เป็นเครื่องมือหนึ่งของการบริหารทรัพยากรบุคคลที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์เป็นอย่างมาก เนื่องจากการบริหารผลงานส่วนใหญ่มีปัญหาจากการกำหนดวัตถุประสงค์ การมีส่วนร่วม ตัวชี้วัดและวิธีการประเมินผล ตลอดจนระบบและกระบวนการของการบริหารผลงาน (Kondrasuk, 2012) ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งและทัศนคติเชิงลบที่มีต่อการประเมินผลและตอบสนองด้วยพฤติกรรมเชิงลบในการปฏิบัติงาน (Long, Kowang, Ismail, & Rasid, 2013)

ผลการศึกษาในอดีตชี้ให้เห็นว่า การบริหารผลการปฏิบัติงานส่งผลต่อทัศนคติ (Akuoko & Kanwetuu, 2012; Ali, Mahdi, & Malihe, 2012; Iqbal, Ahmad,

Haider, Batool, & Qurat ul, 2013) และพฤติกรรมของบุคลากร (Iqbal et al., 2013; Saeed et al., 2013) และการที่ผู้บังคับบัญชาในระดับต้นนาระบบการบริหารผลงานไปปฏิบัติที่แตกต่างกัน จะส่งผลต่อทัศนคติและการตอบสนองในเชิงพฤติกรรมของบุคลากร Brown, Hyatt, and Benson, (2010); Selvarajan and Cloninger, 2012)

ทัศนคติ คือ มุมมองหรือความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นวัตถุ บุคคล หรือเหตุการณ์ ที่อาจเป็นในเชิงบวกหรือเชิงลบ ทัศนคติประกอบด้วยการรับรู้ การตีความและกำหนดพฤติกรรมที่จะตอบสนองสิ่งนั้น ทัศนคติจึงมีความสำคัญในการบริหารงาน เนื่องจากจะส่งผลให้บุคลากรอาจทำงานหนักขึ้นหรือลดลงแม้คำตอบแทนไม่เปลี่ยนแปลง (Robbins & Judge, 2015) จากแนวคิดของ Dickinson (1993) ทัศนคติในการประเมินผลถูกกำหนดจาก 1) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ถูกประเมิน 2) ลักษณะของการประเมินผล และ 3) ลักษณะขององค์กร โดยผู้บังคับบัญชาในระดับต้นจะมีบทบาทในปัจจัยด้านลักษณะของการประเมินผล

ผู้วิจัยสนใจศึกษาอิทธิพลของการบริหารผลงานของผู้บังคับบัญชาในระดับต้นต่อทัศนคติในการประเมินผลของผู้ใต้บังคับบัญชา และความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรรวมถึงความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัจจัยเหล่านี้เนื่องจากการศึกษาในอดีตเป็นการศึกษาตัวแปรโดยแยกส่วนเฉพาะด้านทัศนคติและพฤติกรรม หรือให้ความสำคัญกับการบริหารผลงานเฉพาะบางปัจจัย การศึกษาในครั้งนี้จึงใช้จุดเด่นของเทคนิค SEM ที่คำนวณหาความสัมพันธ์เกิดขึ้นพร้อมกันในเวลาเดียวกันซึ่งช่วยให้โมเดลมีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น (Alavifar, Karimimalayer, & Anuar, 2012)

อันจะนำไปสู่ความเข้าใจและความสำคัญของบทบาทของผู้บังคับบัญชาในระดับต้นที่มีต่อการบริหารผลการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้นด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยด้านการบริหารผลงานที่มีต่อทัศนคติในการประเมินผลและพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

บ่อยครั้งมีการใช้คำว่า “การบริหารผลงาน (performance management)” และ “การประเมินผลการปฏิบัติงาน (performance appraisal)” แทนกัน แต่การบริหารผลงานมักจะมีขอบเขตที่กว้างกว่าเนื่องจากมีขั้นตอนอื่นๆ ทั้งก่อนและหลังการประเมินผล การปฏิบัติงานเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย (Muchinsky, 2006) โดยการบริหารผลงานเป็นกระบวนการที่ผนวกการประเมินผลการปฏิบัติงานและให้ผลป้อนกลับ (feedback) เพื่อใช้ในการตัดสินใจเชิงบริหารและช่วยให้บุคลากรปรับปรุงเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงาน (Steen, Noe, Hollenbeck, Gerhart, & Wright, 2009) ทั้งนี้การบริหารผลงานเป็นกระบวนการที่จะทำให้มั่นใจว่ากิจกรรมและผลผลิตของบุคลากร มีความสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร กระบวนการดังกล่าวจะระบุว่ากิจกรรมและผลผลิตที่เป็นที่ต้องการ มีการตรวจติดตามผลงาน และให้ข้อคิดเห็นเพื่อช่วยให้บุคลากรทำงานได้ตามที่คาดหวัง ในการนี้ผู้บริหารและบุคลากรอาจร่วมกันระบุปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน (Noe et al., 2011) ส่วนคำนิยามการบริหารผลงานในประเทศไทย Puvitayaphan (2010) กล่าวถึง Performance Management System (PMS) ว่าหมายถึง “กระบวนการบริหารพฤติกรรมและผลลัพธ์ของงานจากพนักงานแต่ละคน เพื่อให้พนักงานมีผลงานเป็นตามเป้าหมายและความต้องการของหน่วยงานและองค์กร”

1. การบริหารผลงาน

การบริหารผลงานในที่นี้ คือ กระบวนการบริหารผลงานที่ผู้บังคับบัญชาในระดับต้นเป็นผู้นำระบบไปปฏิบัติกับบุคลากร ดังนี้

การสื่อสารวัตถุประสงค์

Akinbowale et al. (2013) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการบริหารผลงานว่า เพื่อวัดและประเมินผลระดับความสำเร็จตามเป้าหมายในการทำงานของบุคลากร ตลอดจนการประเมินศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรในอนาคต Showkat (2013) ยังได้กล่าวด้วยว่า ในขั้นตอนการกำหนดวัตถุประสงค์นั้น ต้องสื่อสารถึงหลักเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนและบ่งชี้การนำข้อมูลจากการประเมินไปใช้ซึ่งจะส่งผลถึงทัศนคติในการประเมินผล โดยบุคลากรจะรู้สึกว่าคุณค่าที่น้อยลง และส่งเสริมบรรยากาศในการทำงานที่ดี

อย่างไรก็ตาม Akinbowale et al. (2013) ได้กล่าวว่า มักมีการนำการประเมินนี้ไปใช้ควบคุมทางการจัดการ (managerial control) และนำไปสู่การตัดสินใจในการบริหารทรัพยากรมนุษย์หลายๆ ด้าน เช่น การพิจารณาตำแหน่ง การขึ้นเงินเดือนค่าจ้าง การโยกย้ายหรือให้ออกจากงาน หากเกิดการประเมินผลที่ไม่ถูกต้อง การมีวัตถุประสงค์การประเมินผลที่หลากหลายนั้นจะยิ่งขยายผลความผิดพลาดหรือความไม่พึงพอใจจากประเมินผลมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ยังมีการนำวัตถุประสงค์ของการประเมินไปใช้ในทางบริหารและการพัฒนา เมื่อนำมาประกอบกับการประเมินผลโดยให้ข้อคิดเห็นเป็นข้อมูลป้อนกลับไปสู่พนักงานระดับสูง จะส่งผลให้เกิดการรับรู้ด้านความถูกต้องและความเป็นธรรมในการประเมินผลมากขึ้นอีกด้วย (Selvarajan & Cloninger, 2012)

การวางแผนและการกำหนดเป้าหมาย ในช่วงเริ่มต้นรอบการปฏิบัติงานในแต่ละปี ผู้บังคับบัญชาจะต้องทบทวนหน้าที่งาน เป้าหมาย และสื่อสารถึงพฤติกรรมและผลงานที่คาดหวังจากบุคลากร หากมีการสื่อสารอย่างชัดเจนแล้ว บุคลากรจะเข้าใจในเป้าหมายและพฤติกรรม ตลอดจนประเด็นการประเมิน และเมื่อเสริมด้วยสิ่งจูงใจ บุคลากรจะมีแรงจูงใจและแสดงพฤติกรรมออกมาในที่สุด (Longenecker & Fink, 1999) ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ ผู้บริหารสามารถใช้ระบบการประเมินผลเป็นเครื่องมือในการวางแผนการทำงานของบุคลากรแต่ละคนได้ (Showkat, 2013)

ทั้งนี้ การวางแผนการทำงานควรสอดคล้องกับหน้าที่งานที่ได้ปฏิบัติจริงด้วย Kondrasuk (2012) กล่าวว่า หากการประเมินผลไม่สอดคล้องกับลักษณะงานบุคลากร จะรู้สึกว่าการประเมินผลไม่ครบถ้วน และไม่สามารถสะท้อนการทำงานของตนเองออกมาได้ ทั้งนี้ การประเมินผลในแต่ละบุคคล ต้องการความหลากหลาย และความสมดุลในการประเมินผล หากใช้เครื่องมือใด เครื่องมือหนึ่ง หรือวิธีการประเมินในมุมมองใด มุมมองหนึ่งมากเกินไป จะทำให้บุคลากรมีทัศนคติต่อการประเมินผลว่าเป็นการประเมินที่ไม่ครบถ้วนถูกต้อง และสร้างทัศนคติเชิงลบที่บุคลากรมีต่อองค์กร (Akinbowale et al., 2013)

การสื่อสารการประเมินผล

การประเมินผลเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการให้ข้อมูลป้อนกลับและแสดงข้อคิดเห็นอย่างมีคุณภาพระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ถูกประเมิน (Showkat, 2013) การสื่อสารการประเมินผลไม่ใช่เป็นเพียงการประเมินที่เป็นทางการซึ่งเป็นรายปีหรือครึ่งปี ซึ่งเป็นการประเมินผลแบบดั้งเดิม (Dessler, 2013) แต่การประเมินผลและ ผู้บังคับบัญชาในอุดมคติจะต้องมีการสื่อสารอย่างต่อเนื่องตลอดการทำงาน หากผู้ประเมินขาดทักษะนี้แล้วก็จะไม่สามารถประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพและอาจนำไปสู่ทัศนคติเชิงลบต่อระบบการประเมินผลได้ (Iqbal et al., 2013)

เมื่อผู้บังคับบัญชาประเมินผลแล้ว จะต้องให้ข้อคิดเห็นได้อย่างชัดเจน (specific feedback) เกี่ยวกับสิ่งที่องค์กรคาดหวังจากบุคลากรและวิธีการที่บุคลากรจะสามารถบรรลุผลนั้น ยิ่งมีความชัดเจนมาก ก็ยิ่งช่วยให้การบริหารผลงานบรรลุผลในการช่วยสนับสนุนกลยุทธ์และพัฒนาบุคลากร หากผลการประเมินไม่ชี้ชัดถึงแนวทางปฏิบัติของบุคลากรเพื่อช่วยองค์กรบรรลุเป้าหมายผลการประเมินนั้นก็ช่วยสนับสนุนกลยุทธ์ด้วยเช่นกัน และหากผลการประเมินไม่สามารถบ่งชี้ปัญหาของบุคลากรได้บุคลากรก็ไม่ทราบแนวทางการปรับปรุงตัวได้อย่างไรเช่นกัน (Noe et al., 2011)

การให้ข้อคิดเห็นจากผู้บังคับบัญชาในระดับต้นไปยังบุคลากรนั้นมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการประเมินผล (Akuoko & Kanwetuu, 2012) และยังมี

ความสำคัญในการสร้างแรงจูงใจเนื่องจากเป็นปัจจัยกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาผลการปฏิบัติงาน และยังส่งผลบวกต่อทั้งการสื่อสาร และคุณภาพชีวิตในการทำงาน เพราะบุคลากรจะรู้สึกว่าการได้ตระหนักถึงคุณค่าของตนเองที่มีต่อองค์กร (Akinbowale et al., 2013) และจากงานศึกษาของ Ali et al. (2012) ได้พิสูจน์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานและแรงจูงใจภายใน โดยอ้างอิงกับแนวคิดของ Wang and Guthrie (2004) ที่ว่าการให้ข้อมูลป้อนกลับ เป็นขั้นตอนสำคัญที่สร้างแรงจูงใจภายใน โดยการให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (continuous improvement) เป็นการตอบสนองความต้องการความสำเร็จในการทำงานของมนุษย์ ทั้งนี้ การประเมินผลโดยการมีส่วนร่วม จะช่วยให้บุคลากรเกิดความรู้สึกว่าได้รับความยุติธรรมมากขึ้นอีกด้วย (Akuoko & Kanwetuu, 2012)

การปรับปรุงแก้ไขผลการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนการประเมินผลนั้น ไม่ได้เสร็จสิ้นเพียงการประเมินผลและให้ข้อมูลป้อนกลับเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการปรับปรุงแก้ไขผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม โดยการให้ข้อเสนอแนะตลอดจนปรับปรุงแก้ไขในทางปฏิบัติโดยเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล (Dessler, 2013) ทั้งนี้ หากมีการปรับปรุงแก้ไขผลการปฏิบัติงานโดยการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและมีการสร้างแรงจูงใจ บุคลากรจะเห็นว่าระบบประเมินผลนั้นมีความเป็นธรรม (Iqbal et al., 2013) และให้ความสำคัญกับความก้าวหน้าของบุคลากร (Longenecker & Fink, 1999) นอกจากนั้น หากองค์กรสามารถแสดงให้เห็นถึงการนำระบบการประเมินผลมาใช้ในการพัฒนา ก็จะส่งผลดีเชิงบวก บุคลากรมีความพึงพอใจในระบบการประเมินผลและสร้างเสริมบรรยากาศในการทำงาน (Showkat, 2013)

การมีส่วนร่วมในการบริหารผลงาน

Akuoko and Kanwetuu (2012) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารผลงานการปฏิบัติงาน โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดเป้าหมาย (Setting Objective) ร่วมกันมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

2. การประเมินผล (Performance Evaluation) โดยการประเมินตนเอง มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ด้านความยุติธรรมซึ่งเป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบด้านทัศนคติในการประเมินผล

3. การสัมภาษณ์เพื่อการประเมินผล (Review Interview) มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการบริหารผลงาน ซึ่ง Akuok and Kanwetuu (2012) อธิบายไว้ด้วยว่า อาจเกิดจากการมีส่วนร่วมตามข้อ 1 และ 2 ด้วย

Singh and Rana (2014) ยังได้อธิบายถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายว่าเป็นการสร้างความโปร่งใสและความเข้าใจในหลักเกณฑ์ของเป้าหมาย ทำให้เกิดความพยายามในการทำงานให้บรรลุผล ส่วนการมีข้อมูลป้อนกลับช่วยให้เกิดการปรับปรุงการทำงานร่วมกัน และเพิ่มระดับสัมพันธภาพของผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งอาจส่งผลไปยังทัศนคติต่อการประเมินผลในภาพรวม

จากการเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรมต่างๆ ของ Chiang and Birtch (2010) พบว่าในประเทศที่เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารผลการปฏิบัติงานสูง จะส่งผลถึงระดับความไว้วางใจและเชื่อมั่นในผู้บังคับบัญชา และทัศนคติเชิงบวกต่อกระบวนการประเมินผลในภาพรวมสรุปได้ว่า การบริหารผลการปฏิบัติงาน ส่งผลเชิงบวกต่อทัศนคติในการประเมินผล และพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน

2. ทัศนคติในการประเมินผลและพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน

การศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ (outcome) ของการบริหารผลงานแบ่งได้เป็น 2 ระดับ กล่าวคือ การศึกษาในระดับทัศนคติ และการศึกษาในระดับพฤติกรรมที่บุคลากรแสดงออก ตลอดไปจนถึงผลลัพธ์ในการทำงานของบุคคลและองค์กร

2.1 ทัศนคติในการประเมินผล มีความสำคัญเนื่องจากทัศนคติคือข้อคิดเห็นของมนุษย์ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ส่งผลต่อเนื่องถึงพฤติกรรมที่อาจจะเกิดขึ้น (Robbins & Judge, 2015) Dickinson (1993) กล่าวว่า ทัศนคติ

ในการประเมินผลประกอบไปด้วยไปด้วย ความพึงพอใจในการประเมินผล ความเป็นธรรมในการประเมินผล การยอมรับผลการประเมิน และความเที่ยงตรงในการประเมินผล อย่างไรก็ตาม การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดประเด็นเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ใต้บังคับบัญชา 3 ด้าน คือ ความพึงพอใจในการประเมินผล ความเป็นธรรมในการประเมินผล และการยอมรับผลการประเมิน โดยรวมผนวกมิติด้านความเป็นธรรมและความถูกต้องไว้ด้วยกัน เช่นเดียวกับวิธีการศึกษาของ Ojokuku (2013)

ความพึงพอใจในการประเมินผลมีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านความเป็นธรรม และกระบวนการบริหารผลงานโดยจะต้องแสดงให้เห็นวัตถุประสงค์เชิงพัฒนากับบุคลากรและการมีส่วนร่วมในการบริหารผลงาน (Krats & Brown, 2012) Kuvaas (2006) ชี้ให้เห็นว่าความพึงพอใจในการบริหารผลงานนั้น ส่งผลต่อพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน โดยเป็นการแทรกและกระตุ้นจากแรงจูงใจภายใน และเป็นที่น่าสนใจว่าองค์กรส่วนใหญ่ นั้นจะไม่มี ความพึงพอใจในการประเมินผล ซึ่งสะท้อนถึงความด้อยประสิทธิภาพในการประเมินผลในองค์กรโดยทั่วไป (Long et al., 2013)

ส่วนการรับรู้ความเป็นธรรม (perceived fairness) ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นเป้าหมายของระบบการประเมินผล (Akhtar & Khattak, 2013) และเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อความสำเร็จของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน เพราะทัศนคติด้านความเป็นธรรม มีความเชื่อมโยงกับการยอมรับในระบบ และส่งผลต่อความสำเร็จในการนำระบบไปใช้ (Swiercz, Bryan, Eagle, Bizzotto, & Renn, 2012) และมีผลกระทบในระดับสูง อันจะส่งผลต่อบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรในภาพรวม (Ikramullah, Shah, Hassan, Zaman, & Khan, 2011)

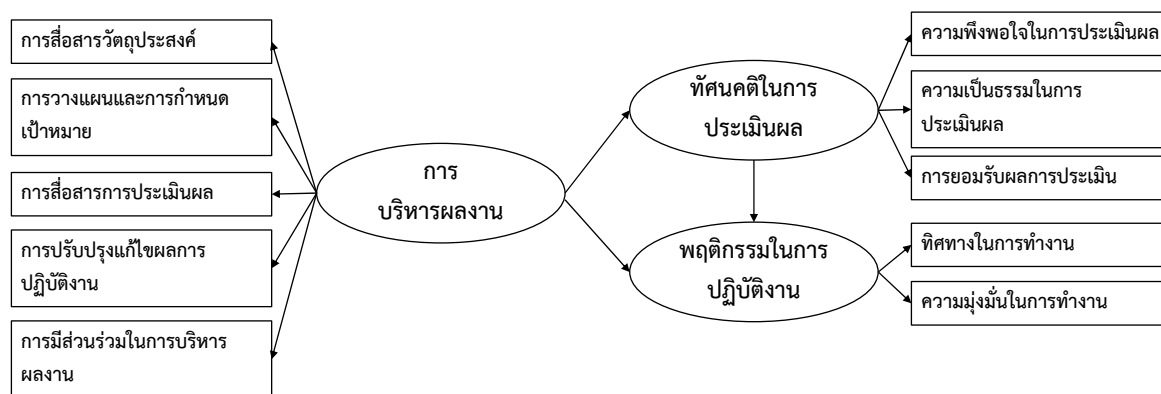
ผลจากการเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรมที่หลากหลายพบว่า ทัศนคติของบุคลากรด้านความเป็นธรรมขององค์กร (organizational justice) จะนำไปสู่ความพึงพอใจในระบบการประเมินผล และความพึงพอใจในผลการประเมิน ทั้งนี้ ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกิดการยอมรับและความพึงพอใจในระบบการบริหารผลงาน คือ การที่มีกระบวนการในการประเมินที่แสดงออกมาอย่างเหมาะสม การมีวัตถุประสงค์ในการประเมินทั้ง

ด้านการพัฒนาและการบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วมของบุคลากรในระดับสูง (Akhtar & Khatkhat, 2013) นอกจากนี้ บทบาทเชิงสนับสนุนที่ผู้บังคับบัญชาระดับต้นแสดงออกในกระบวนการบริหารผลงานนั้น จะมีผลต่อการรับรู้ความเป็นธรรมของบุคลากร (Byrne, Pitts, Wilson, & Steiner, 2012) สรุปได้ว่า ทักษะคติในการประเมินผลส่งผลต่อพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน

2.2 พฤติกรรมในการปฏิบัติงาน จากการศึกษาวุฒิกรรมของบุคลากรของ Iqbal et al. (2013) พบว่า การนำระบบการบริหารผลงานไปปฏิบัติ จะทำให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ส่วน Saeed et al. (2013) ได้แสดงให้เห็นว่า ความพึงพอใจในการประเมินผลเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน การศึกษาครั้งนี้ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเป็นเครื่องวัดความต้องการในการแสดงพฤติกรรมเนื่องจากงานวิจัยนี้ไม่ได้วัดผลในเชิงพฤติกรรมโดยตรงโดยแรงจูงใจในที่นี้ คือ แรงจูงใจที่ส่งผลต่อทิศทาง (direction) ระดับ (level) และความคงอยู่ของความมุ่งมั่น (persistence) ที่บุคคลแสดงออกในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย (Langton &

Robbins, 2006; Schermerhorn et al., 2010) โดยการศึกษาครั้งนี้ ได้แบ่งตัวแปรพฤติกรรมในการปฏิบัติงานเป็น 2 มิติ คือ 1) มิติทิศทางในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย และการสื่อสารถึงพฤติกรรมและผลงานที่คาดหวังจากบุคลากร หากมีการสื่อสารอย่างชัดเจนแล้ว บุคลากรจะเข้าใจเป้าหมายและพฤติกรรม ตลอดจนประเด็นการประเมิน (Longenecker & Fink, 1999) และ 2) มิติด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน ทั้งด้านระดับและความคงอยู่ อันเป็นผลจากการบริหารผลการปฏิบัติงานในภาพรวม ทั้งจากการสร้างแรงจูงใจภายในจากการประเมินผล (Ali et al., 2012) และแรงจูงใจภายนอกให้สิ่งจูงใจตามผลการประเมิน (Gómez-Mejía, Balkin, & Cardy, 2012)

จากการทบทวนวรรณกรรม สามารถสร้างเป็นโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยด้านการบริหารผลงานที่มีต่อทัศนคติในการประเมินผลและพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 โมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยด้านการบริหารผลงานที่มีต่อทัศนคติในการประเมินผลและพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ บุคลากรและผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่งที่ปฏิบัติงานในสำนักงานใหญ่และสำนักงานในพื้นที่ภาคกลาง จำนวน 498 คน (ที่มา: ฝ่ายทรัพยากรบุคคล) ทั้งนี้ การศึกษา

จากกลุ่มประชากรในองค์กรแห่งเดียว มีวัตถุประสงค์เพื่อขจัดอิทธิพลจากระบบการประเมินผลที่แตกต่างกันระหว่างองค์กร

ตามที่ Hair, Black, Babin, and Anderson (2014) ได้กำหนดว่า จำนวนตัวอย่างที่เหมาะสมกับการวิเคราะห์ คือ 100-400 ตัวอย่าง โดยสามารถใช้ตัวอย่าง

จำนวน 200 ตัวอย่างในกรณีโดยทั่วไปได้ อย่างไรก็ตาม การศึกษาที่ผ่านมาในอดีต พบว่าองค์กรมีอัตราการตอบกลับประมาณร้อยละ 50 ผู้วิจัยจึงแจกแบบสอบถามจำนวน 400 ฉบับ โดยดำเนินการเก็บข้อมูลเดือนตุลาคม ปี พ.ศ. 2558 และได้รับแบบสอบถามตอบกลับมาจริง 217 ชุด คิดเป็นร้อยละ 54.25

2. เครื่องมือในการศึกษา คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยแบ่งเป็น 3 ส่วน โดยส่วนที่ 1 คือ คำถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการบริหารผลงานทัศนคติในการประเมินผลและพฤติกรรมในการปฏิบัติงานมีจำนวน 50 ข้อ เพื่อวัดผลตัวแปรที่สังเกตได้ 10 ตัวแปร โดยใช้แบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้บุคลากรแสดงข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ผู้วิจัยออกแบบคำถามส่วนที่ 2 จากการทบทวนวรรณกรรมของ Chiang and Birtch (2010); Daoanis (2012); Iqbal et al. (2013); Kuvaas (2006); Longenecker and Fink (1999); Ojokuku, (2013); Showkat (2013); Swiercz et al. (2012) และมีการกำหนดคานิยามเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

1. การบริหารผลงาน เป็นการประเมินการบริหารผลงานของผู้บังคับบัญชาว่ามีการปฏิบัติแต่ละด้านมากน้อยเพียงใดโดยผ่านมุมมองของผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย

การสื่อสารวัตถุประสงค์ หมายถึง วัตถุประสงค์ในการบริหารผลงานที่องค์กรได้มีการสื่อสาร ซึ่งประสิทธิผลจะวัดโดยสิ่งที่บุคลากรรับรู้โดยครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ทั้งด้านการบริหาร และวัตถุประสงค์ด้านการพัฒนาบุคลากร และการที่องค์กรได้นำผลการประเมินมาใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว

การวางแผนและการกำหนดเป้าหมาย หมายถึง การวางแผนในการทำงาน ทั้งการกำหนดหน้าที่งาน ความรับผิดชอบ และเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน มีความสอดคล้องและครอบคลุมกับหน้าที่งานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ต้องมีการกำหนดหน้าที่งานและผลลัพธ์ของงานอย่างชัดเจน และมีการสื่อสารสิ่งเหล่านี้โดยนำข้อมูลจากผลการประเมินที่ผ่านมาใช้ในการกระบวนการดังกล่าวนี้ด้วย

การสื่อสารการประเมินผล หมายถึง การติดตามและให้ข้อคิดเห็นจากการประเมินที่ชัดเจนและต่อเนื่อง โดยมีการสื่อสารทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งไม่ใช่เพียงการประเมินที่เป็นทางการรายปีหรือครึ่งปีเท่านั้น

การปรับปรุงแก้ไขผลการปฏิบัติงาน หมายถึง การที่ผู้บังคับบัญชาได้ให้ข้อเสนอแนะแก้ไขจุดอ่อนแก่ผู้ถูกประเมิน ตลอดจนพยายามปรับปรุงแก้ไขในทางปฏิบัติโดยมีการสอนงานและมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

การมีส่วนร่วมในการบริหารผลงาน หมายถึง การสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารผลงานตลอดทั้งกระบวนการ ตั้งแต่การกำหนดเป้าหมาย การตัดสินใจต่างๆ ที่เกี่ยวกับงาน การให้แสดงความคิดเห็นและการยอมรับในข้อคิดเห็นดังกล่าวด้วย

2. ทัศนคติในการประเมินผล ซึ่งประกอบด้วย

ความพึงพอใจในการประเมินผล หมายถึง ความพึงพอใจในกระบวนการประเมินผล ผลการประเมินและการให้ข้อคิดเห็นจากผลการประเมินดังกล่าว

ความเป็นธรรมในการประเมินผล หมายถึง การรับรู้ต่อความเป็นธรรมของบุคลากร ที่เกิดจากกระบวนการประเมินผลและผลการประเมิน ตลอดจนความรู้สึกเท่าเทียมกันโดยไม่เลือกปฏิบัติจากผู้บังคับบัญชาอีกด้วย ทั้งนี้ แนวคิดในแบบสอบถามได้ปรับปรุงจากแบบสอบถามของการบริหารผลงานโดยได้ตัดข้อคำถามเกี่ยวกับความเป็นธรรมจากผลตอบแทนหรือสิ่งจูงใจเนื่องจากไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา

การยอมรับผลการประเมิน หมายถึง การยอมรับผลการประเมิน ความรู้สึกถึงความถูกต้องเที่ยงตรง น่าเชื่อถือ ทั้งนี้ งานวิจัยหลายชิ้นได้รวมประเด็นด้านความเป็นธรรมและการยอมรับในผลการประเมินเข้าด้วยกัน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ได้แยกข้อคำถามตามคานิยามข้างต้นไว้อย่างชัดเจน

3. พฤติกรรมในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยกลุ่มตัวแปร ดังนี้

ทิศทางในการทำงาน หมายถึง การที่บุคลากรมีความเข้าใจเป้าหมายและขอบเขตการทำงาน ตลอดจนได้ทราบถึงความมุ่งหวังและผลลัพธ์ที่ได้จากการสื่อสารในกระบวนการประเมินผล

ความมุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง พฤติกรรมที่บุคลากรมุ่งหวังจะแสดงออกและความพยายามในการปฏิบัติงานและมุ่งหวังที่จะปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบแบบสอบถามดังกล่าว (try out) จำนวน 30 ชุด กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และพบว่าค่าความคงเส้นคงวภายใน (internal consistency) โดยใช้สูตรคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ 0.99 แสดงว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นในระดับสูง

3. เครื่องมือในการวิเคราะห์ผล คือ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป โดยวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้น ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และใช้โปรแกรม LISREL Student Edition เวอร์ชัน 8.8 ในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM)

ผลการศึกษา

1. กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นชายร้อยละ 45.6 หญิงร้อยละ 54.4 บุคลากรระดับปฏิบัติการร้อยละ 86.6 ระดับบริหาร ร้อยละ 13.4 บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสำนักงานใหญ่ ร้อยละ 54.4 และสำนักงานอื่นๆ ร้อยละ 45.6

2. เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัย ได้มีการตัดข้อถามออก 1 ข้อ (ข้อ 16) เนื่องจากค่า factor loading ขาดนัยสำคัญในทางปฏิบัติ (Hair et al., 2014) โดยส่วนที่เหลือมีค่า factor loading ในช่วง 0.77 – 0.93 และเมื่อได้วิเคราะห์สหสัมพันธ์ของแบบสอบถาม ได้มีการรวมข้อคำถาม 2 ข้อ (ข้อ 12 และ 13) เนื่องจากมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง (ค่า correlation เท่ากับ 0.87)

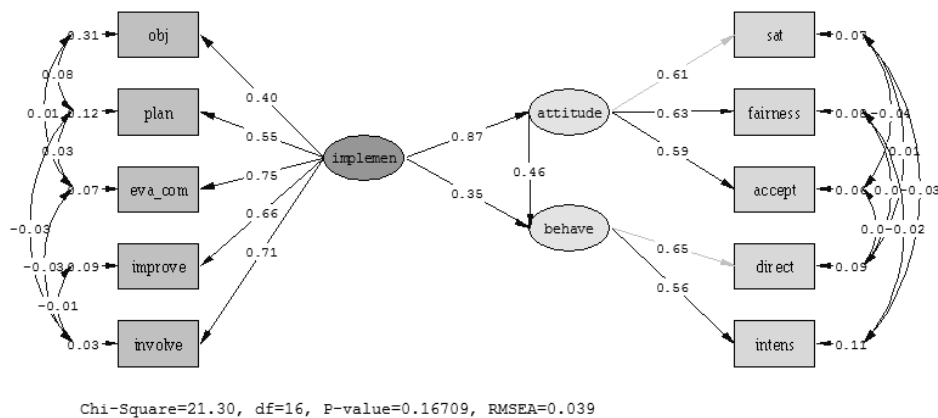
3. เมื่อพิจารณาตัวแปรเชิงประจักษ์ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยของแต่ละตัวแปร เป็นดังนี้

3.1 การบริหารผลงาน คือ การปรับปรุงแก้ไขผลการปฏิบัติงาน การวางแผนและการกำหนดเป้าหมาย การมีส่วนร่วมในการบริหารผลงานการสื่อสารการประเมินผล และการสื่อสารวัตถุประสงค์ (3.82, 3.77, 3.75, 3.72 และ 3.64 คะแนน ตามลำดับ)

3.2 ทักษะคติในการประเมินผล คือ การยอมรับผลการประเมินความพึงพอใจในการประเมินผลและความเป็นธรรมในการประเมินผล (3.56, 3.54 และ 3.53 คะแนน ตามลำดับ)

3.3 พฤติกรรมในการปฏิบัติงาน คือ ความมุ่งมั่นในการทำงาน และทิศทางในการทำงาน (3.80 และ 3.68 คะแนน ตามลำดับ)

4. ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการนำระบบประเมินผลไปปฏิบัติ ได้ค่าไคสแควร์ (χ^2) = 21.3 องศาความน่าจะเป็นอิสระ (df) = 16 (ค่า χ^2 / df = 1.33) ค่าความน่าจะเป็น (p-value) = 0.16 ค่ารากกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) = 0.039 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) = 1.00 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (GFI) = 0.98 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ปรับแล้ว (AGFI) = 0.93 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของส่วนเหลือมาตรฐาน (SRMR) = 0.024 แสดงว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ข้อมูลจากการประมวลผลของโปรแกรม LISREL แสดงรายละเอียดในภาพที่ 2 และตารางที่ 1

ภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลการนำระบบการบริหารผลงานไปปฏิบัติ

หมายเหตุ คำอธิบายแผนภาพ

obj	หมายถึง การสื่อสารวัตถุประสงค์
plan	หมายถึง การวางแผนและการกำหนดเป้าหมาย
eva_com	หมายถึง การสื่อสารการประเมินผล
improve	หมายถึง การปรับปรุงแก้ไขผลการปฏิบัติงาน
involve	หมายถึง การมีส่วนร่วมในการบริหารผลงาน
sat	หมายถึง ความพึงพอใจในการประเมินผล
fairness	หมายถึง ความเป็นธรรมในการประเมินผล
accept	หมายถึง การยอมรับผลการประเมิน
direct	หมายถึง ทิศทางในการทำงาน
intense	หมายถึง ความมุ่งมั่นในการทำงาน
implement	หมายถึง ตัวแปรการบริหารผลงาน
attitude	หมายถึง ตัวแปรทัศนคติในการประเมินผล
behave	หมายถึง ตัวแปรพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลโมเดลการบริหารผลงานที่มีต่อทัศนคติในการประเมินผลและพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน

ตัวแปรตาม	R ²	ตัวแปรอิสระ	
		การบริหารผลงาน	ทัศนคติในการประเมินผล
พฤติกรรมในการปฏิบัติงาน	0.72	b = 0.35; S.E. = 0.12; t = 2.92	b = 0.46; S.E. = 0.13; t = 3.53
ทัศนคติในการประเมินผล	0.70	b = 0.87; S.E. = 0.064; t = 13.58	
Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 21.30, Degrees of Freedom = 16; P = 0.167 Goodness of Fit Index (GFI) = 0.98; Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.93 Comparative Fit Index (CFI) = 1.00 Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.039; RMR = 0.011 Standardized RMR = 0.024			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 1 ได้แสดงผลการตรวจสอบประมาณค่าพารามิเตอร์สัมประสิทธิ์อิทธิพลของตัวแปรแฝงที่ทำการศึกษาในแบบจำลองสมการโครงสร้าง (structure model) พบว่า

1. การบริหารผลงาน ส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อทัศนคติในการประเมินผลโดยมีสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.87

2. ทัศนคติในการประเมินผล ส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน โดยมีสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.46

3. การบริหารผลงาน ส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน โดยมีสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.35

ผลการทดสอบพบว่าค่าสถิติทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งนี้ การนำระบบการบริหารผลงานไปปฏิบัติ และทัศนคติในการบริหารผลงาน สามารถทำนายพฤติกรรมในการปฏิบัติงานได้ร้อยละ 72 เมื่อนำอิทธิพลของการบริหารผลงาน ต่อทัศนคติในการประเมินผล (0.87) และทัศนคติในการประเมินผล ต่อพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน (0.46) มาคำนวณด้วยผลคูณจะพบว่า การบริหารผลงานส่งผลทางอ้อมผ่านทัศนคติในการประเมินผลต่อพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน โดยส่งผลเชิงบวกและมีสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.40 ซึ่งผลจากการคำนวณสอดคล้องกับการประมวลผลของโปรแกรม LISREL

สรุปผล

ผลการวิจัยได้ยืนยันถึงประสิทธิผลของการบริหารผลงาน โดยการนำระบบการประเมินผลมาปฏิบัติ จากสัมประสิทธิ์อิทธิพลแสดงให้เห็นว่า การที่บุคลากรจะแสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน โดยมีทิศทางที่ถูกต้อง และมีความพยายามในการทำงานนั้นเกิดจากปัจจัยด้านทัศนคติในการประเมินผล ($b = 0.46$) มากกว่าการบริหารผลงานโดยตรง ($b = 0.35$) โดยตัวแปรทั้งสองมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายไม่แตกต่างกันมากนัก (0.72 และ 0.70 ตามลำดับ) ขณะที่การบริหารผลงานมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบทัศนคติในการประเมินผลค่อนข้างมาก ($b = 0.87$)

เมื่อพิจารณาปัจจัยของการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยเรียงลำดับค่าน้ำหนักองค์ประกอบจากมากที่สุดถึงน้อยที่สุดเป็นดังนี้ การสื่อสารการประเมินผล (0.75) การมีส่วนร่วมในการบริหารผลงาน (0.71) การปรับปรุงแก้ไขผลการปฏิบัติงาน (0.66) การวางแผน และการกำหนดเป้าหมาย (0.55) และการสื่อสารวัตถุประสงค์ ($b = 0.40$)

นอกจากนั้น เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านทัศนคติในการประเมินผล โดยแยกองค์ประกอบของตัวแปรแฝงเป็น 3 ตัวแปรที่สังเกตได้ คือ ความพึงพอใจในการประเมินผล ความเป็นธรรมในการประเมินผลและการยอมรับผลการประเมินซึ่งในงานวิจัยอื่นๆ ได้กำหนดตัวแปรเกี่ยวกับทัศนคติไว้แตกต่างกัน หรือมีการศึกษาเฉพาะบางตัวแปร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับความเป็นธรรมหรือความยุติธรรม (fairness) จากผลการศึกษาพบว่า ทั้ง 3 ตัวแปรนี้มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบและค่าสัมประสิทธิ์การทำนายที่มีผลต่อทัศนคติไม่แตกต่างกันมากนัก (ความพึงพอใจ ค่าน้ำหนัก = 0.61, $R^2 = 0.85$; ความเป็นธรรม ค่าน้ำหนัก = 0.63, $R^2 = 0.84$; การยอมรับ ค่าน้ำหนัก = 0.59, $R^2 = 0.86$)

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาสอดคล้องกับผลการศึกษาในอดีต กล่าวคือ การบริหารผลการปฏิบัติงานส่งผลต่อทัศนคติ (Akuoko & Kanwetuu, 2012; Ali et al., 2012; Iqbal et al., 2013) และพฤติกรรมของบุคลากร (Iqbal et al., 2013; Saeed et al., 2013) และการที่ผู้บังคับบัญชาระดับต้นนำระบบการบริหารผลงานไปปฏิบัติที่แตกต่างกัน จะส่งผลต่อทัศนคติและการตอบสนองในเชิงพฤติกรรมของบุคลากร (Brown et al., 2010; Kumar, 2005; Selvarajan & Cloninger, 2012)

หากพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลแสดงให้เห็นว่า การนำระบบการบริหารผลงานไปปฏิบัติมีผลค่อนข้างสูงต่อระดับทัศนคติของบุคลากรและส่งผลเชิงบวกต่อพฤติกรรมขณะที่มีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมต่ำกว่าการส่งผ่านทัศนคติของบุคลากร ซึ่งย้ำถึงความสำคัญของการบริหารผลงาน โดยมุ่งเน้นการบริหารงานโดยคำนึงถึงทัศนคติของบุคลากร เพราะเป็นปัจจัยที่เป็น

แรงผลักดันให้เกิดการแสดงพฤติกรรมสอดคล้องกับคำอธิบายของ Robbins and Judge (2015) ขณะที่การบริหารผลงาน ส่งผลโดยตรงต่อพฤติกรรมของบุคลากรค่อนข้างน้อย แสดงให้เห็นว่า แม้บุคลากรจะมีการปฏิบัติงานตามระบบตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย แต่หากบุคลากรเห็นว่าไม่เป็นธรรม ไม่พึงพอใจ หรือขาดการยอมรับ ก็ย่อมจะส่งผลต่อพฤติกรรมในการปฏิบัติงานในระดับต่ำ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลระดับสูงในการบริหารผลปฏิบัติงาน คือ การสื่อสารการประเมินผล แสดงให้เห็นว่า กระบวนการที่ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ คือ การติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานและมีการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนหนึ่งให้ข้อคิดเห็นในคำถามปลายเปิดของแบบสอบถามว่า ในการปฏิบัติงานนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความสำคัญกับงานที่ได้มีการมอบหมายและติดตาม มากกว่างานที่กำหนดไว้เป็น KPI หรือสิ่งที่จะถูกประเมินผลนั่นเอง ปัจจัยที่มีอิทธิพลรองลงไป คือ การมีส่วนร่วมในการบริหารผลงาน หมายถึง การที่ได้มีส่วนร่วมและพูดคุยร่วมกันตลอดกระบวนการตั้งแต่การกำหนดเป้าหมาย การตัดสินใจ และการรับฟังในการประเมิน ซึ่งไม่ใช่การสื่อสารทางเดียว (เช่น การสั่งการ) จากระดับอิทธิพลซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ก็แสดงให้เห็นว่าปัจจัยดังกล่าวมีความสำคัญแม้กับองค์กรที่ใช้เป็นกรณีศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรขนาดใหญ่มีกฎระเบียบข้อบังคับ และวิธีการปฏิบัติงานที่ค่อนข้างเป็นทางการ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลระดับปานกลางในการบริหารผลปฏิบัติงาน คือ การปรับปรุงแก้ไขผลการปฏิบัติงานและการวางแผนและการกำหนดเป้าหมายเนื่องจากความไม่สอดคล้องระหว่างการประเมินผลกับการปฏิบัติงาน ในบางส่วนตามที่ได้นำเสนอไว้แล้วข้างต้น เมื่อการประเมินผลไม่สามารถสะท้อนการทำงานได้ครบถ้วน จึงไม่นำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขผลการปฏิบัติงานได้อย่างครบถ้วน

ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลค่อนข้างน้อยในการบริหารผลปฏิบัติงาน คือ การสื่อสารวัตถุประสงค์ในการบริหารผลงาน อภิปรายได้ว่า องค์กรดังกล่าวได้มีการนำระบบการบริหารผลงานมาใช้อย่างยาวนาน จึงมีการสื่อสารมาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังได้มีการสื่อสารวัตถุประสงค์

โดยตรงจากหน่วยงานด้านทรัพยากรมนุษย์ ผู้บังคับบัญชาระดับต้นจึงมีอิทธิพลค่อนข้างน้อยในปัจจัยดังกล่าว

จากการศึกษาตัวแปรเกี่ยวกับทัศนคติโดยแยกองค์ประกอบเป็นตัวแปรที่สังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ ความพึงพอใจในการประเมินผล ความเป็นธรรมในการประเมินผล การยอมรับผลการประเมินแม้ค่าสถิติไม่ได้แตกต่างกันอย่างชัดเจน แต่จากแบบสอบถามส่วนที่ 3 มีผู้ให้ข้อมูลหลายรายที่ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นธรรมในการประเมินผล ซึ่งส่งผลต่อการมอบหมายงาน การประเมินผลและให้สิ่งจูงใจกับบุคลากรจากค่าสถิติของอิทธิพลของความเป็นธรรมต่อทัศนคติในการบริหารผลงานซึ่งมีค่าสูงสุดก็มีความสอดคล้องกับข้อคิดเห็นในประเด็นดังกล่าว และสอดคล้องกับหลายงานศึกษาที่ได้ย้ำถึงบทบาทและความสำคัญของความเป็นธรรมในการประเมินผล (Akhtar & Khattak, 2013; Ikramullah et al., 2011; Swiercz et al., 2012)

ข้อเสนอแนะสำหรับองค์กร

1. ผลการวิจัยได้เน้นย้ำบทบาทและความสำคัญของผู้บังคับบัญชาทุกระดับที่มีต่อการประเมินผลการทำงาน โดยเฉพาะด้านการสื่อสารการประเมินผล และการสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารผลงานซึ่งมีอิทธิพลสูงต่อพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรให้มีทิศทางที่ถูกต้องและความพยายามมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน

2. ตามที่ Akhtar and Khattak (2013) กล่าวว่า การรับรู้ความเป็นธรรม (perceived fairness) ในการประเมินผลการทำงาน เป็นเป้าหมายของระบบการประเมินผล อย่างไรก็ตาม จากข้อคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้บริหารบางส่วนไม่ได้ประเมินผลให้สอดคล้องกับงานที่มอบหมาย นอกจากนี้ ยังขาดความเป็นธรรมในเชิงเปรียบเทียบระหว่างบุคลากร ซึ่งอาจส่งผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมของบุคลากรอีกด้วย

ข้อเสนอแนะทางวิชาการ

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลการทำงาน ซึ่งอาจอธิบายถึงอิทธิพลที่มีต่อพฤติกรรมในการปฏิบัติงานได้ไม่ครบถ้วน หาก

พิจารณาตามแนวคิดของการบริหารผลงานของ Noe et al. (2011) และ Schermerhorn et al. (2010) และ ทฤษฎีแรงจูงใจงานวิจัยนี้ครอบคลุมถึงการให้สิ่งจูงใจ และการนำไปสู่การพัฒนาบุคลากรเพียงบางส่วนในปัจจุบันแง่ด้านวัตถุประสงค์ของการประเมินผลและการปรับปรุงผลการปฏิบัติงาน ซึ่งหากมีการศึกษาเพิ่มเติม ปัจจัยเกี่ยวกับสิ่งจูงใจให้เป็นอีกตัวแปรหนึ่งอย่างชัดเจน อาจอธิบายถึงอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้นจาก ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้ตอบแบบสอบถามว่า “บางครั้ง ผลการประเมินดีก็ไม่มีผลต่อผู้ปฏิบัติงาน” เนื่องจากผลการประเมินไม่ถูกนำไปใช้ในการพิจารณาเลื่อนตำแหน่ง ของบุคลากรโดยตรง

2. จากแนวคิดของ Allan (1992) ที่จำแนกปัญหาของการบริหารผลงานเป็น 2 ประเด็น คือ ปัญหาจากการออกแบบระบบและการนำระบบไปปฏิบัติจะเห็นได้ว่า งานวิจัยนี้ตอบสนองเฉพาะการนำระบบบริหารผลงานไปปฏิบัติขององค์กรแห่งเดียวที่มีระบบการบริหารผลงานรูปแบบเดียวกัน (เช่น มีหลักเกณฑ์ วิธีการ ประเมินผลแบบเดียวกัน) หากมีการเพิ่มปัจจัยในเชิงระบบ เช่น โครงสร้างการประเมินผล วิธีการประเมินผล โดยการเปรียบเทียบระหว่างองค์กรที่มีระบบบริหารผลงานแตกต่างกัน จะทำให้เห็นถึงอิทธิพลของปัจจัยของการบริหารผลงานได้อย่างครบถ้วน

บรรณานุกรม

- Akhtar, T., & Khattak, S. (2013). Employee acceptability of performance appraisals: Issues of fairness and justice. *World Applied Sciences Journal*, 24(4), 507-518.
- Akinbowale, M. A., Lourens, M. E., & Jinabhai, D. C. (2013). Role of performance appraisal policy and its effects on employee performance. *European Journal of Business and Social Sciences*, 2(7), 19-26.
- Akuoko, K. O., & Kanwetuu, V. (2012). Performance appraisal as employee motivation mechanism in selected financial institutions in Kumasi, Ashanti region of Ghana. *ZENITH International Journal of Multidisciplinary Research*, 2(6), 20-37.
- Alavifar, A., Karimimalayer, M., & Anuar, M. K. (2012). Structural equation modeling VS multiple regression. *Engineering Science and Technology: An International Journal*, 2(2), 326-329.
- Ali, S. B., Mahdi, A., & Malihe, J. (2012). The effect of employees' performance appraisal procedure on their intrinsic motivation. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 2(12), 161-168.
- Allan, P. (1992). Avoiding common pitfalls in performance appraisal. *Industrial Management*, 34(6), 30-32.
- Brown, M., Hyatt, D., & Benson, J. (2010). Consequences of the performance appraisal experience. *Personnel Review*, 39(3), 375-396.
- Byrne, Z. S., Pitts, V. E., Wilson, C. M., & Steiner, Z. J. (2012). Trusting the fair supervisor: the role of supervisory support in performance appraisals. *Human Resource Management Journal*, 22(2), 129-147.
- Chiang, F. F. T., & Birtch, T. A. (2010). Appraising performance across borders: An empirical examination of the purposes and practices of performance appraisal in a multi-country context. *Journal of Management Studies*, 47(7), 1365-1393.

- Daoanis, L. E. (2012). Performance appraisal system: It's implication to employee performance. *International Journal of Economics and Management Sciences*, 2(3), 55-62.
- Dessler, G. (2013). *Human resource management* (13th ed.). New Jersey: Prentice Hall.
- Dickinson, T. L. (1993). Attitudes about performance appraisal. In H. Schuler, G. L. Farr, & M. Smith (Eds.). *Personnel Selection and Assessment: Individual and Organizational Perspectives* (pp. 141-161). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Gómez-Mejía, L. R., Balkin, D. B., & Cardy, R. L. (2012). *Managing human resources* (7th ed.). New Jersey: Prentice Hall.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2014). *Multivariate data analysis* (7th ed.). London: Pearson Education.
- Ikramullah, M., Shah, B., Hassan, F. S. U., Zaman, T., & Khan, H. (2011). Fairness perceptions of performance appraisal system: An empirical study of civil servants in district Dera Ismail Khan, Pakistan. *International Journal of Business and Social Science*, 2(21), 92-100.
- Iqbal, N., Ahmad, N., Haider, Z., Batool, Y., & Qurat ul, A. (2013). Impact of performance appraisal on employee's performance involving the moderating role of motivation. *Arabian Journal of Business and Management Review*, 3(1), 37-56.
- Kondrasuk, J. N. (2012). The ideal performance appraisal is a format, not a form. *Academy of Strategic Management*, 11(1), 115-130.
- Krats, P., & Brown, T. C. (2012). Unionised employee's reactions to the introduction of a goal-based performance appraisal system. *Human Resource Management Journal*, 23(4), 396-412.
- Kumar, D. (2005). Performance appraisal: The importance of rater training. *Journal of the Kuala Lumpur Royal Malaysia Police College*, 4, 1-17.
- Kuvaas, B. (2006). Performance appraisal satisfaction and employee outcomes: mediating and moderating roles of work motivation. *The International Journal of Human Resource Management*, 17(3), 504-522.
- Langton, N., & Robbins, S. P. (2006). *Fundamentals of organizational behaviour* (3th Canadian ed.). Canada: Pearson Education.
- Long, C. S., Kowang, T. O., Ismail, W. K. W., & Rasid, S. Z. A. (2013). A review on performance appraisal system: An ineffective and destructive practice. *Middle East Journal of Scientific Research*, 14(7), 887-891.
- Longenecker, C. O., & Fink, L. S. (1999). Creating effective performance appraisals. *Industrial Management*, 41(5), 18-23.
- Muchinsky, P. M. (2006). *Psychology applied to work* (8th ed.). USA: Thomson Wadsworth.
- Noe, R. A., Hollenbeck, J. R., Gerhart, B., & Wright, P. M. (2011). *Fundamentals of Human Resource Management* (4th ed.). New York: McGraw-Hill/Irwin.
- Ojokuku, R. M. (2013). Effect of performance appraisal system on motivation and performance of academics in Nigerian public universities. *Australian Journal of Business and Management Research*, 3(3), 20-28.

- Puvitayaphan, A. (2010). *Performance management system*. Bangkok: HR Center.
- Robbins, S. P., & Judge, T. A. (2015). *Organizational behavior* (15th ed.). Boston: Prentice Hall.
- Saeed, R., Lodhi, R. N., Naeem, A., Rehman, A., Mahmood, Z., & Ahmed, M. (2013). Impact of performance appraisals and motivation on employee's outputs in banking sector of Pakistan. *World Applied Sciences Journal*, 26(3), 415-421.
- Schermerhorn, J. R., Jr., Hunt, J. G., Osborn, R. N., & Uhl-Bien, M. (2010). *Organizational Behavior* (11th ed.). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.
- Selvarajan, T. T., & Cloninger, P. A. (2012). Can performance appraisals motivate employees to improve performance? A Mexican study. *The International Journal of Human Resource Management*, 23(15), 3063-3084.
- Showkat, S. (2013). Performance appraisal in banking organization. *International Refereed Research Journal*, 4(3), 67-79.
- Singh, S. P., & Rana, S. (2014). Impact of performance appraisal on the motivation of teachers of professional institutions in Dehradun City. *IFRSA Business Review*, 4(1), 127-130.
- Steen, S. L., Noe, R. A., Hollenbeck, J. R., Gerhart, B., & Wright, P. M. (2009). *Human resource management* (2nd Canadian ed.). Canada: McGraw-Hill/Ryerson.
- Swiercz, P. M., Bryan, N. B., Eagle, B. W., Bizzotto, V., & Renn, R. W. (2012). Predicting employee attitudes and performance from perceptions of performance appraisal fairness. *Business Renaissance Quarterly*, 7(1), 25-46.
- Wang, J. H. Y., & Guthrie, J. T. (2004). Modeling the effects of intrinsic motivation, extrinsic motivation, amount of reading, and past reading achievement on text comprehension between U.S. and Chinese students. *Reading Research Quarterly*, 39(2), 162-186.

An Exploratory Research on Perceived Destination Attractiveness from Viewing Korean Film of Thai Private University Students: A Case Study of Bangkok University

การวิจัยเพื่อสำรวจการรับรู้ด้านความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวจากการชมภาพยนตร์เกาหลีของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนไทย: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ

Walaiporn Rewtrakunphaiboon¹

Abstract

Korean wave phenomenon is an emerging area in film tourism research since it is an important driver of tourism demand to Korea. Past research found that Korean films had been very popular among Thai young viewers and suggested that films were powerful strategies to portray appeals of destinations, to reinforce destination image and to increase number of tourists to the destination. This study aimed to explore the dimensions of perceived destination attractiveness from viewing Korean film among Thai young viewers. This exploratory study employed in-depth interviews with Bangkok University students. The results showed that Korean film elements such as celebrities, plot, locations and songs created positive destination attractiveness, and destination preference. The study proposed a conceptual model, contributions of the study and future research avenues.

Keywords: Film Tourism, Korean Film, Destination Attractiveness, Thai Youth

บทคัดย่อ

ปรากฏการณ์กระแสคลื่นเกาหลีเริ่มเป็นหัวข้อวิจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงภาพยนตร์ เนื่องจากเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวไปยังประเทศเกาหลี งานวิจัยในอดีตพบว่าภาพยนตร์เกาหลีได้รับความนิยมอย่างมากในกลุ่มเยาวชนไทยและได้ระบุว่าภาพยนตร์เป็นกลยุทธ์ที่มีอิทธิพลในการนำเสนอเสน่ห์ของแหล่งท่องเที่ยว ตอกย้ำภาพลักษณ์ของสถานที่ และเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวให้แก่แหล่งท่องเที่ยวได้ งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจมิติการรับรู้ด้านความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวจากการชมภาพยนตร์เกาหลีในกลุ่มเยาวชนไทยดำเนินงานวิจัยโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบของภาพยนตร์เกาหลี เช่น นักแสดง เนื้อเรื่อง สถานที่ถ่ายทำ และเพลงประกอบ ทำให้เกิดความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวในเชิงบวกและความชื่นชอบในแหล่งท่องเที่ยว งานวิจัยนี้ได้นำเสนอกรอบแนวคิดประโยชน์ของการวิจัย และแนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงภาพยนตร์ ภาพยนตร์เกาหลี ความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว เยาวชนไทย

¹ Lecturer in International Tourism Management, Bangkok University International College, E-mail: walaiporn.r@bu.ac.th

Introduction

In this century, watching film has been one of the most popular forms of leisure activities that provide a temporary relief from realities (Carl, Kindon, & Smith, 2007) we are facing in our everyday life. Film can be conveniently and pervasively viewed from many different channels such as internet, CD or television. Through film, various representations of places and destinations are consumed by worldwide audience (Kim & O'Connor, 2011). To date, there has been an increasing interest that tourists visit places which have been featured on films. This phenomenon is called film-induced tourism or movie-induced tourism or film tourism (Beeton, 2005). Past studies (Iwashita, 2006; Su, Huang, Brodowsky, & Kim, 2011) showed that film could help increasing the number of tourists to the filmed destinations. Examples of successful film destinations are from the leading countries such as UK, USA, New Zealand, Australia and Korea. For example, New Zealand is very well known from the film called 'Lord of the Rings' while Korea is famous for the film called 'Daejanguem'.

Hallyu or Korean wave became the phenomenon in early of the 2000s (Korean Tourism Organization, 2017). An increasing popularity of Korean culture including films, television series and pop songs has been very well received by countries like Japan, China, Taiwan, Hong Kong, Thailand and many Asian countries. The rise of this popular culture has been a successful cultural export for Korea and has benefited Korea in various aspects; revenues for creative industry, awareness of Korean culture, sales of Korean products, and number of tourists visiting Korea (Kim & Nam, 2016). Film tourism researchers have recently paid

attention to Asian film due to the emergence of Korean wave or Hallyu (Connell, 2012; Shim, 2006).

In recent years, Korea has created new international tourism patterns closely linked to Korean wave or Hallyu phenomenon in which more places of Hallyu-related tourism are being planned to cater Hallyu tourists (Kim & Nam, 2016). Moreover, the number of tourist activities or shops that are related to Hallyu is increasing and becoming the must-do and must-visit when tourists visit Korea (Korean Tourism Organization, 2017). Examples of new forms of tourist activities are visiting Hallyu celebrities' own restaurants and coffee shops, shopping for cosmetics as well as attending 'meet and greet' Hallyu celebrity events. This emerging pattern of tourist activities led to the research question on attractiveness of Korea and preference for Korea perceived from viewing Korean film. To date, there are various studies on the influence of viewing a particular film on the visit to specific filmed locations (e.g. Kim & Wang, 2012; Ryan, Yanning, Huimin, & Song, 2009). Although these studies provide insights to film-induced tourism, they cannot fully explain the phenomenon that Korean film has driven new tourism demands, patterns, and activities to Korea. Therefore, there is a need to call for new research designs and methodologies (Connell, 2012) such as qualitative research to explore new concepts and to provide better understanding in film tourism studies (Karpovich, 2010).

At present, the number of youth travelers or student travelers is rapidly growing and is one of the increasingly important segments in the world. According to World Tourism Organization (2016), student travelers were

accounted for 23% of all international tourists in 2015 and this particular group indeed has defined new ways of travel and new tourist activities for many tourist destinations. It is not surprising that youth travelers are the target source of many travel destinations due to the fact that young tourists are rich in time, and always look for new places to visit and new activities to do. At present, overseas trips are cheaper and more convenient than in the past years which to a certain extent benefit young travelers in particular to explore the world and to fulfill their bucket lists.

In Asia, students are easily and continuously exposed to Korean popular culture particularly Korean film. Of all Hallyu fans, the age group ranging between 20 and 30 (47%) and mostly female (90%) has the biggest share and is considered as the main target group of Korean pop culture (Korean Tourism Organization, 2013). Furthermore, Inchan (2013) found that Thai viewers aged between 15-27 years old (53%) as well as those who were studying for or holding a bachelor degree (55%) watched Korean film the most. Therefore, university students can be a group of interest to initially explore perceived destination attractiveness and destination preference since they have similar characteristics as discussed earlier.

Film tourism is a growing phenomenon. Filmed locations are increasingly popular and have become contemporary cultural tourist attractions. While there are several studies on the influence of film on tourism demand, there is still much to be learned on the impact of film on viewers' perception and behaviour (Hudson, Wang, & Gil, 2011). As this study further argues, there are needs for studies to explore further attributes to explain the

phenomenon. This research therefore aims to explore how dimensions of destination attractiveness and destination preference are perceived from viewing Korean film. This exploratory study particularly focused on Thai young viewers in their 20s since they were majorities of Hallyu fans, had potentials and resources to travel and were able to make their travel decisions. The insights could advance knowledge of film tourism and provide suggestions for government, DMOs or film companies to work together to increase the competitive advantages through film marketing strategies.

Literature Review

Watching film is one of the easy and popular ways to enjoy leisure time at anywhere and anytime. Film is regarded as a powerful tool to enhance awareness and appeals of the destination through the story that film portrays (Macdonis, 2004). Film provides destinations with real or imagined meanings, identity, image and cultural representation from which viewers can experience the scenery, people, atmosphere and landscape and form attitudes towards places (Beeton, 2005).

Visiting film locations is a growing worldwide phenomenon in tourism research (Connell, 2012). Film-induced tourism is defined as tourist visits to the destination featured on television, video, or cinema screen (Hudson & Ritchie, 2006). Film is a visual language that can create the meaning of a place and establish motivation for visiting the filmed destinations (Beeton, 2005). The success of film involves various factors which lead to film-induced tourism (Hudson & Ritchie, 2006). The story line and site should be closely related and film should

present a memorable experience which links perfectly with the location (Tooke & Baker, 1996). Location and film experiences can be further enhanced in memories by associating them with the actors, events and setting (Iwashita 2006; Riley & Van Doren, 1992). Such associations can turn ordinary places into meaningful places (Schofield, 1996). Whether film and characters can significantly influence viewers' attitudes about the destination depend on character, place, viewer and the relationships between them (Su et al., 2011). Although these studies provide knowledge of the power of film elements, there is a lack of understanding on how these elements can influence or enhance perceived destination attractiveness.

Product placement is considered as an effective marketing strategy since it subtly presents and promotes product appearances through film or media without attempting to deliver persuasive messages to the viewers (Russell, 2002). Film as a form of product placement strategies can effectively present the destination attractiveness (Butler, 2011) through exposures to scenery, atmosphere, city, people, culture, ways of life and local food of the featured destination. When tourists make decision to travel, there is a well-known theory of push and pull factors to explain tourist behaviour. Tourists are driven to travel by internal motives called 'push factors' and attracted by destination attributes called 'pull factors' (Dann, 1977). Pull factors, the attractiveness of the destination perceived by tourists, enhance and reinforce the push factors and are useful to explain the actual choice of destination (Uysal & Jurowski, 1994). One of the advantages of employing film marketing strategies for tourism is that destinations can

be presented to the audience without any sell forces on viewers like any other forms of paid promotional strategies (Riley & Van Doren, 1992).

Past research supported the power of film in inducing number of tourist arrivals to worldwide filmed locations (Tooke & Baker, 1996) and suggested that there was a relationship between the emotional involvement and the actual visit experience to the film locations (Carl et al., 2007). The higher the emotional involvement, the higher the satisfaction with the film locations and certain attributes of the film are likely to attract the viewers to the destinations. Landscape, iconic features, story and characters can be important attributes to induce visits (Riley, Baker, & Van Doren, 1998). Butler (1990) suggested that films could influence travel preference of those who were exposed to the destination attributes and create favorable destination image through their representation. Ideal film locations that inspire film tourists should have extraordinary landscape qualities, unique social and cultural identities and the image that the tourist identify with and wish to explore (Hudson & Ritchie, 2006). To date, there are still limited studies examining how these film elements influence destination attractiveness and inspire intention to visit the destination.

Past studies showed that film could be a marketing tool to raise destination awareness and familiarity of the destination (Croy & Heitmann, 2011), to enhance destination image of the unknown destination to popular film destination (Frost, 2010; Karpovich, 2010) as well as to increase film tourism to the filmed destination (Balli, Balli, & Cebeci, 2013; Hao & Ryan, 2013; Ryan et al., 2009). Moreover, film can help viewers to imagine the activities that

they can do at the destination (Couldry, 2005). Thus, film can be regarded as a widely used tool to build destination attractiveness (Lee & Bai, 2016). There are several studies published in international journals investigating the effects of Korean film. Kim, Agrusa, Lee, & Chon (2007) found that Korean drama series could help forming the image of Korea. Visual and vocal effects of Korean film influenced intention to visit Korea (Rajaguru, 2014). Emotional attachment to Korean film would turn viewers into specific film tourists (Kim, 2012). Specific film tourists showed higher travel motivations associated with a particular film than the general film tourists (Rittichainuwat & Rattanaphinanchai, 2015).

Korea has gained many benefits on the values of national brand and cultural export through film in Thailand. It attracts studies on the effects of Korean film on various aspects. These studies provide insights into the understanding of the successful elements of Korean film and the impact of film on Thai society in many ways. Inchan (2013) found that most respondents liked the plot and film setting presented in Korean film. Storylines, scripts, locations, costumes, food and daily life played important roles to introduce and transfer Korean culture. Continuity and duration of watching film significantly related to culture imitation and value assimilation (Chuttsakulphairatch, 2014). The main factors inspired the viewers to visit Korea were beautiful sceneries and film settings (Barameeratanachai, 2008; Bunnag & Sabaiwan, 2016). Furthermore, film influenced South Korean brand preference which led to purchase intention of Korean products (Srisurin, 2016). Positive attitude towards film would lead

to appreciation of Korean culture and intention to visit Korea (Wongkhao, 2007).

Although there is a progress of research in Korean film tourism with Thai viewers, this research argues that there is still limited understanding on the perceived destination attractiveness and destination preference from viewing Korean film among Thai young viewers. Qualitative techniques are considered beneficial to outline the complexities of the tourist behaviour (Karpovich, 2010) and there are recent calls for qualitative studies to explore and better understand film-induced tourism research (Bolan, Boy, & Bell, 2011) particularly on the influence of viewing Korean film. Cultural issues (Kim & O'Connor, 2011) as well as demographic factors should also be taken into account in order to fully understand Korean film-induced tourism phenomenon.

Research Methodology

This study applied a qualitative method since it was considered as an appropriate technique to provide constructs and their relationships as a basis for further research (Strass & Corbin, 1998) to be conducted later in a larger scale which would consume more time and resources. The findings of the qualitative study can be useful to provide future research avenues (Creswell, 1998). As mentioned, this study was exploratory by its nature intending to discover the perceived destination attractiveness and destination preference from viewing Korean film through the eyes of young viewers. The study aimed to present the conceptual model for future quantitative studies to empirically test and validate the proposed relationships.

Snowballing technique was used to recruit key informants who watched Korean film. The participants were first recruited from a few students of whom the researcher was aware that they watched Korean film. Regardless of gender, these students introduced the researcher to their friends who also watched Korean film and were interested in sharing their experiences of viewing Korean film in the interview. The key informants covered 24 respondents who were Thai nationals, were studying at Bangkok University, viewed Korean film from any sources and voluntarily participated in the study. University students were selected due to the fact that they were the target group of Korean wave, could be easily influenced by media and friends and were able to make their travel decisions. Private university students were chosen since they were from families with reasonably good financial backgrounds which provided them with possibilities to travel overseas. Studying the actual destination preference and choice should include only those who have the potentials to travel (Butler, 1990). Recruitment was complete when data from the interviews saturated. The number of key informants fell into the acceptable range which is between 20 and 30 (Creswell, 1998).

This study took full account of the ethical considerations by valuing the informed consent of the key informants. Moreover, the key informants were guaranteed that their personal details such as name, age and major of study would not be made public or used for any other purposes. Profiles of the key informants would be presented in an aggregate form. Only gender would appear on the results of the study.

This study employed an in-depth interview technique. The interviews were conducted in a friendly manner at relaxing places such as coffee shop, student lounge and garden to familiarize the respondents and to facilitate the ease of conversation on the topic. The interview employed semi-structured questions including the followings; past visits to Korea, sources of Korean film watched, types of Korean film watched, years of watching Korean film, and favorite elements of Korean film. Open-ended questions were used to explore the two key domains relating to viewing Korean film; perceived destination preference and perceived destination attractiveness. The questions were consulted with three experts to check content validity and congruency between research objectives and questions. The interviews included clarifying questions and prompts. Each interview took approximately 30 to 45 minutes. The interviews were recorded and transcribed. For data analysis, the study employed thematic content analysis in which themes were observed from the data. The first ten interviews were read, reread and summarized and the rest of the interviews followed the same process and were used for verifying and refining the themes with further details. The results were presented according to the themes extracted from the findings.

Results

The results of the study are presented in three main sections; profiles of key informants, perceived destination preference, and perceived destination attractiveness.

Profiles of Key Informants

The key informants were comprised of Thai students in Bangkok University including

18 women and 6 men. The age of key informants ranged from 19 to 23 years old. The number of past visits to Korea ranged from 0 to 10 times. Key informants studied in different majors such as English, Tourism Management, Communication Arts, and Business Administration. Sources of Korean film watched by the key informants included television, DVD and internet. The types of Korean film watched included romantic, romantic comedy, and history related. The number of years that the key informants had been watching Korean film ranged from 2 to 7 years.

Perceived Destination Preference

The results showed that film was perceived as an effective strategy to influence destination preference. One female informant reported that 'Korean film is a much more powerful strategy to draw people to visit the country than any advertising campaigns'. Korean film, however, is one of the successful examples of film-induced tourism as mentioned by one informant that 'Korean film is a kind of creative art. All film elements blend in so well. I really want to go to Korea.'

From the study, plot appeared to be one of the strengths of Korean film that kept the viewers interested in the film as one informant mentioned 'I love the plot of Korean film. It is close to real life and fits the taste of young people. Once I start watching Korean film, I get addicted to it'. The plot of Korean film was perceived by different key informants as 'interesting', 'variety', 'unpredictable' 'sentimental' and 'romantic'. Three key informants felt 'attached to the key locations in the film because the films are so romantic'. The second factor referred to the celebrities in the film as a female informant said 'once the

audience love the film and love the actors/ actresses, they want to meet them and to see the filmed places'. The third factor was the film setting. A female informant mentioned that 'scenery presented in the film was exceptionally beautiful and dreamlike'. Song was regarded as another important factor in enhancing the visual effects of film as one of the informants mentioned 'the song is so beautiful and complements the film' while another informant expressed that 'I can't understand lyrics but the vocal effects help me to understand the feelings of the characters particularly in romantic film'. Last but not least, one of the male informants reflected that 'some of filmed locations and scenery look unreal... however, I want to go and see the places even though some of my friends said that they were not as beautiful as presented in the film'.

Perceived Destination Attractiveness

The results showed that film could provide knowledge of certain attractiveness of the country. This section presented perceived destination attractiveness from viewing Korean film in four aspects; Korean food, Korean products, scenery and landscape as well as language and culture.

Korean Food

Food was perceived as one of the main elements portrayed in Korean film. Food was mentioned by one informant that 'frequently presented through almost every Korean film'. A female informant reported that 'the influence of Korean food in Thailand started with the launch of the TV series named *Daejangguem*'. Different key informants mentioned that Korean film presented 'a lot of Korean dishes', 'Korean way of cooking', 'ways to enjoy Korean food',

‘many scenes that actors or actresses would eat out’ and ‘the food that looked delicious’. A female informant expressed that ‘I really want to try the dish that the celebrities have in the film. I want to try authentic Korean food in Korea’. Korean film provided knowledge about Korean food when a male informant said ‘Kimchi appeared in almost every meal in the film’. It also made the audience interested in Korean food as one of the female informant expressed ‘I first tried Korean food because of Korean TV series and introduced friends and families to Korean restaurants....they enjoyed the food too’.

Korean Products

In this study, celebrities were perceived as the influence on purchase intention as one of the female informant said ‘I like to go shopping in Korea... the products are cute... I saw the actresses used these cute stuff in film.’ Two female key informants, in particular, mentioned that they would like to shop in Korea for various items they had seen in the film such as ‘cosmetics’, ‘clothes’, ‘daily products’. A male informant said ‘I want to visit Korea to buy mobile phones and electrical equipments presented in the film’. Through film, a female informant learned about ‘the markets that the locals shop in their everyday life’. One of the female informants concluded the power of presenting Korean products through film that ‘any items labeled Korean made could be easily sold... I mean it’.

Scenery and Landscape

Scenery and landscape featured in Korean film were positively perceived by key informants. One of the informants stated that ‘the nature and different seasons presented in the film were very beautiful and romantic.’ A female

informant said ‘I want to experience the popular film sites such as Jeju island as it appears in many romantic films’ while another female informant reported ‘I like to visit filmed location to feel the atmosphere featured in the film and be part of a film’. A female informant concluded the power of emotional attachment with Korean film as follows:

‘Once I have the emotional attachment with the films, I then love the film locations and really want to be there to feel the scenes featured in the film.’

Language and Culture

The findings showed that Korean film was perceived as a source to provide knowledge for Korean language, Korean people and Korean tradition. One of the male informants mentioned how he perceived the characteristics of Korean people through film as ‘they are polite, warm and respectful to the elderly’. A female informant was interested in traditional Korean costumes and expressed that ‘I want to experience Korean culture and wear Korean traditional dress, Hanbok.’ while a male informant said that ‘Korea has beautiful home design and decoration’. Film inspired one of the female informants to travel to Korea when said ‘I love watching Korean films in Korean version with Thai subtitle... I can understand Korean words now and... I would love to go to Korea to study Korean language’.

Discussion

Tourism destinations have been traditionally presented through paid promotion such as newspapers, magazines, brochures and advertising campaigns. These incurred high cost for promoting tourism destination to the audience. The results of this study found that

film could be the effective drawing power for viewers to visit the destination (Iwashita, 2006). Viewing Korean film could increase destination attractiveness of Korea and destination preference. It appeared from the study that the important factors of Korean film that impressed Thai young viewers were plot, film setting, celebrities and songs, while Inchan (2013) found plot and film setting to be significant. The success of film depends on plot, characters and film setting that makes the film become memorable and influential in the viewers' mind (Beeton, 2005). This study suggested that plot, celebrities and film setting increased the visual effects while songs enhanced the vocal effects of film. These elements complemented one another which successfully created destination attractiveness and inspired the young viewers to visit Korea. This research provided new insights to film tourism research that the effects of song on young viewers should not be overlooked. Songs presented in the film could complement the effects of other film elements and increase the emotional attachment with the characters and places in the film. Thus, film could provide both visual and vocal effects on the film viewers (Rajaguru, 2014) and the findings further found that vocal effects helped the viewers to understand the feelings of the characters and to enhance viewers' emotional attachment with film elements. These emotional attachments could provide meanings to not only filmed locations but also other destination attributes such as food, tradition and products. To date, this factor has not yet been received much attention from past research in film tourism arena.

This study further revealed that Korean films created awareness and provided knowledge for those who were exposed to the featured destination attributes. They enhanced a favorable destination image towards the country (Hudson & Ritchie, 2006). The findings of this study showed that film could familiarize viewers in various aspects of destination attributes and enhance viewers' positive perception towards food, products, scenery and landscape as well as language and culture. Besides visiting film locations, the study showed that presentation of these elements in film could lead to different forms of tourism activities linked with Korean film e.g., food tourism, shopping tourism, educational tourism and cultural tourism. Korean films have successfully introduced Korean food and products and inspired young viewers on the purchase intention of Korean food and products. Many film fans are now travelling a long distance to Korea for the authenticity of the products (Tang, 2014). Dining Korean food and shopping for Korean products are becoming the key tourist activities in Korea which are the influences of Korean film (Kim & Nam, 2016).

The study found that film created a preference for Korean brands. Korean brand preference would lead to purchase intention of Korean products (Srisurin, 2016). In this study, preference for Korean brands would successfully apply to all Korean products presented in the film such as cosmetics, clothes and daily products. Female viewers, in particular, tend to have strong interest in shopping Korean products to follow the styles and appearances of Korean celebrities (Kim, Lee, Chon, 2010). Due to the influence of film, there is an increasing number

of stores presenting film characters' products and shops owned by Korean celebrities displaying their favourite items (Korean Tourism Organization, 2017). The findings of the study also suggested that film could also be an effective tool to provide knowledge and transfer culture to viewers. It could create awareness of and interest in Korean language and culture among Thai viewers as well as preference for Korea as a holiday destination.

Film could shape the viewers' attitudes towards portrayed destination through the relationships between celebrities, filmed locations and viewers (Su et al., 2011). Spectacular landscape and scenery are considered by Thai viewers as important factors that inspired the viewers to visit Korea (Barameeratanachai, 2008; Inchan, 2013). Viewers

are interested in visiting filmed destinations due to their emotional associations with the film (Beeton, 2005; Kim 2012). This study showed that beautiful landscape and scenery enhanced emotional attachment and provided the meanings for the places featured in film. Korean film has been successful in applying the elements of landscape and scenery to the film and created niche tourism patterns and activities related to film.

Korean film has influenced what people eat, buy, wear and do and many film fans are inspired to travel to Korea. The findings of the study can be depicted in a conceptual model below showing how viewing film elements can enhance destination attractiveness which then leads to destination preference and choice.

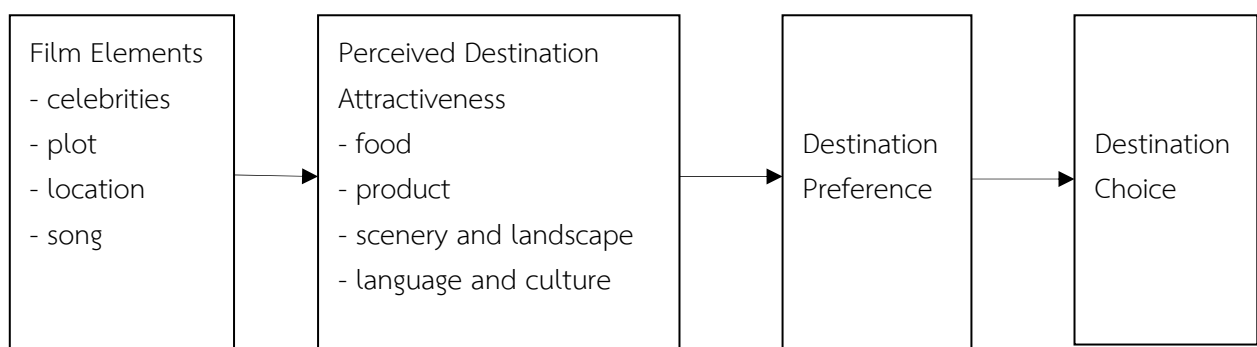

Figure 1 A Conceptual Model

Conclusion and Recommendations

Challenges for tourist destinations are to find ways to employ film strategies and film elements to capture viewers' attention and induce them to visit the destination. This exploratory study suggested that the key elements portrayed in the film be carefully chosen to induce the young viewers to visit the destinations. The results showed that

celebrities, plot, filmed locations and songs were the important factors that young viewers were impressed with Korean film and inspired them to visit Korea. All elements should blend nicely together to create the emotional attachment towards the film since the success of film can lead to film-induced tourism (Grihault, 2003) and new tourism patterns and activities.

This study provided findings on the extent to which film could enhance perceived destination attractiveness which would be very beneficial to film-tourism research and interested parties such as government, DMOs, and film companies. By looking into Korean film tourism, this paper has shed some lights on the power of film on perceived destination attractiveness which possibly led to various tourism activities connected to film such as food tourism, shopping tourism, educational tourism, and cultural tourism.

To date, film tourism is often developed without a full understanding of the impact of the phenomenon on the destination (Kim & O'Connor, 2011). Turning film locations into film-induced locations or the diversity of tourism products happening in Korea cannot happen by chance, it actually needs the strong support from government policies and planning as well as private sectors involved to push the strategies forward (Kim & Nam, 2016). From the findings of the study, there are several recommendations to all concerned parties in employing film marketing strategies to effectively provide destination knowledge regarding places, food, culture and way of life. Film can be used to enhance destination image, present new places, provide meanings to places, build emotional attachment with places, and attract tourists to the country. Thailand should be proactive in employing film marketing strategies to promote the country. First, film tourism department can be set up to research on the effects of film on tourism and focus on implementing film marketing strategies to promote tourism. This department should bring

all experts who could effectively create effective and powerful film to attract visitors to the destination. Second, campaigns can be launched to encourage young filmmakers to launch their ideas through film to attract their overseas peers as they understand better the needs of their age. This can be done on free channels. Third, tourism industry should look for opportunities to welcome overseas film companies to film the country in positive ways and encourage filming on new or unknown destinations. Last but not least, all film elements such as plot, celebrities, places, songs and setting should be carefully selected and complement one another to induce film-induced tourism and other tourism activities.

Film-induced tourism in Asia is an emerging research topic and there are still plenty of avenues to conduct further research. This study is an exploratory research by its nature to understand how dimensions of destination attractiveness and destination preference are perceived from viewing Korean film. A conceptual model proposed from this exploratory study should be empirically tested with quantitative studies. Recommendations for future research therefore would encourage similar studies conducted with quantitative studies using probability sampling of similar age group, different demographic factors such as different age group of Thai viewers or different nationalities of Korean film viewers. Qualitative studies can also be further conducted to explore new issues or attributes relating to viewing Korean film or other types of pop culture on tourist decision, cultural assimilation and purchase intention.

References

- Balli, F., Balli, H.O., & Cebeci, K. (2013). Impacts of exported Turkish soap operas and visa-free entry on inbound tourism to Turkey. *Tourism Management*, 37, 186-192.
- Barameeratanachai, F. (2008). *The influence of Korean drama series on visiting Korea: A case study of Thai people in Bangkok* (Master's independent study, Naresuan University). (in Thai)
- Beeton, S. (2005). *Film-induced tourism* (Vol. 25). Cleve don: Channel View Publications.
- Bolan, P., Boy, S., & Bell, J. (2011). "We've seen it in the movies, let's see if it's true": Authenticity and displacement in film-induced tourism. *Worldwide Hospitality and Tourism Themes*, 3(2), 102-116.
- Bunnag, O., & Sabaiwan, W. (2016). South Korea's destination image in attitudes of Thai tourists. *Journal of Humanities and Social Sciences, UBRU*, 7(1), 284-299.
- Butler, R. (2011). It's only make believe: The implications of fictional and authentic locations in films. *Worldwide Hospitality and Tourism Themes*, 3(2), 91-101.
- Butler, R. W. (1990). The influence of the media in shaping international tourist patterns. *Tourism Recreation Research*, 15(2), 46-53.
- Carl, D., Kindon, S., & Smith, K. (2007). Tourists' experiences of film locations: New Zealand as 'Middle Earth'. *Tourism Geographies*, 9(1), 49-63.
- Chuttsakulphairatch, V. (2014). The effects of Korean TV dramas on Korean values assimilation and culture imitation of the Thai youth. *Panyapiwat Journal*, 6(1), 175-185. (in Thai)
- Connell, J. (2012). Film tourism: Evolution, progress and prospects. *Tourism Management*, 33(5), 1007-1029.
- Creswell, J. W. (1998). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five traditions*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Couldry, N. (2005). On the actual street. In D. Crouch, R. Jackson, & F. Thompson (Eds.), *The Media and Tourist Imagination: Converging Cultures* (pp.60-75). London: Routledge.
- Croy, G., & Heitmann, S. (2011). Tourism and film. In P. Robinson, S. Heitmann, & P. Dieke (Eds.), *Research themes for tourism* (pp. 188-204). Oxon: CABI.
- Dann, G. M. S. (1977). Anomie, ego-enhancement and tourism. *Annals of Tourism Research*, 4(4), 184-194.
- Frost, W. (2010). Life changing experiences: Film and tourists in the Australian outback. *Annals of Tourism Research*, 37(3), 707-726.
- Grihault, N. (2003). Film tourism - The global picture. *Travel & Tourism Analyst*, (5), 1-22.
- Hao, X., & Ryan, C. (2013). Interpretation, film language and tourist destinations: A case study of Habiscus town, China. *Annals of Tourism Research*, 42, 334-358.
- Hudson S., & Ritchie, J. R. B. (2006). Film tourism and destination marketing: The case of Captain Corelli's Mandolin. *Journal of Vacation Marketing*, 12(3), 256-268.
- Hudson, S., Wang, Y., & Gil, S. M. (2011). The influence of film on destination image and the desire to travel: A cross-cultural comparison. *International Journal of Tourism Research*, 13(2), 177-190.

- Inch an, N. (2013). *Korean drama series: A case study of Korean culture fever wave in Thai society context* (Doctoral dissertation, Srinakharinwirot University). (in Thai)
- Iwashita, C. (2006). Media representation of the UK as a destination for Japanese tourists: Popular culture and tourism. *Tourist Studies*, 6(1), 59-77.
- Karpovich, A. I. (2010). Theoretical approaches to film-motivated tourism. *Tourism and Hospitality Planning & Development*, 7(1), 7-20.
- Kim, H., & Richardson, S. L. (2003). Motion picture impacts on destination images. *Annals of Tourism Research*, 30(1), 216-237.
- Kim, S. (2012). The relationships of on-site film-tourism experiences, satisfaction, and behavioural intentions: The case of Asian audience's responses to a Korean historical TV drama. *Journal of Travel & Tourism Marketing*, 29(5), 472-484.
- Kim, S. S., Agrusa, J., Lee, H., & Chon, K. (2007). Effects of Korean television dramas on the flow of Japanese tourists. *Tourism Management*, 28(5), 1340-1353.
- Kim, S., & Nam, C. (2016). Hallyu revisited: Challenges and opportunities for the South Korean tourism. *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, 21(5), 524-540.
- Kim, S., & O'Connor, N. (2011). A cross-cultural study of screen-tourists' profiles. *Worldwide Hospitality and Tourism Themes*, 3(2), 141-158.
- Kim, S., & Wang, H. (2012). From television to the film set: Korean drama Daejanggeum drives Chinese, Taiwanese, Japanese and Thai audiences screen-tourism. *The International Communication Gazette*, 74(5), 423-442.
- Kim, S.S., Lee, H., & Chon, K. S. (2010). Segmentation of different types of Hallyu tourists using a multinomial model and its marketing implications. *Journal of Hospitality & Tourism Research*, 34(3), 341-363.
- Korean Tourism Organization. (2013). Hallyu wave and tourism. Retrieved October 10, 2016, from http://www.aianta.org/uploads/FileLinks/d31c5344f48d4b35a8efd1a28e49c9c1/WTC_2013_KoreanPopCulture_CharmLee_1.pdf
- Korean Tourism Organization. (2017). Hallyu items. Retrieved February 25, 2017, from <http://english.visitkorea.or.kr/enu/SH/whatToBuy/whatToBuy.jsp?action=item&cid=995854>
- Lee, S., & Bai, B. (2016). Influence of popular culture on special interest tourists' destination image. *Tourism Management*, 52, 161-169.
- Macionis, N. (2004). Understanding the film-induced tourism. In W. Frost, W.G. Croy, & S. Beeton (Eds.). *International Tourism and Media Conference Proceedings 24th - 26th November 2004* (pp. 86-97). Melbourne: Tourism Research Unit, Monash University.
- Rajaguru, R. (2014). Motion picture-induced visual, vocal and celebrity effects on tourism motivation: Stimulus organism response model. *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, 19(4), 375-388.
- Riley, R. W., & VanDoren, C. S. (1992). Movies as tourism Promotion: A 'pull' factor in a 'push location'. *Tourism Management*, 13(3), 267-274.
- Riley, R., Baker, D., & Van Doren, C. S. (1998). Movie induced tourism. *Annals of Tourism Research*, 25(4), 919-935.

- Rittichainuwat, B., & Rattanaphinanchai, S. (2015). Applying a mixed method of quantitative and qualitative design in explaining the travel motivation of film tourists in visiting a film-shooting destination. *Tourism Management*, 46, 136-147.
- Russell, C. A. (2002). Investigating the effectiveness of product placement in television shows: The role of modality and plot connection congruence on brand memory and attitude. *Journal of Consumer Research*, 29(3), 306-318.
- Ryan, C., Yanning, Z., Huimin, G., & Song, L. (2009). Tourism, a classic novel and television: The case of Cao Xueqin's dream of the Red Mansions and Grand view gardens, Beijing. *Journal of Travel Research*, 48(1), 14-28.
- Schofield, P. (1996). Cinematographic images of the city: Alternative heritage tourism in Manchester. *Tourism Management*, 17(5), 333-340.
- Shim, D. (2006). Hybridity and the rise of Korean popular culture in Asia. *Media, Culture & Society*, 28(1), 25-44.
- Srisurin, P. (2016). Key cultural elements influencing the South Korea's nation-brand preference in Bangkok. *Panyapiwat Journal*, 8(1), 1-13.
- Strass, A., & Corbin, J. (1998). *Basics of qualitative research: Grounded theory procedures and techniques*. Newbury Park: CA: Sage.
- Su, H. J., Huang, Y. A., Brodowsky, G., & Kim, H. J. (2011). The impact of product placement on TV-induced tourism: Korean TV dramas and Taiwanese viewers. *Tourism Management*, 32(4), 805-814.
- Tang, S. K. (2014). Food and fashion: How K-drama is influencing Asia. Retrieved January 18, 2017, from <http://www.cnbc.com/2014/06/18/food-and-fashion-how-k-drama-is-influencing-asia.html>
- Tooke, N., & Baker, M. (1996). Seeing is believing: The effect of film on visitor numbers to screened locations. *Tourism Management*, 17(2), 87-94.
- Uysal, M., & Jurowski, C. (1994). Testing the push and pull factors. *Annals of Tourism Research*, 21(4), 844-846.
- Wongkhao, K. (2007). *Korean drama series with cultural diffusion in Thai society* (Master's thesis, Thammasat University). (in Thai)
- World Tourism Organization (UNWTO). (2016). *Global report on the power of youth travel: Volume thirteen*. Madrid: Author.

อิทธิพลของการใช้เฟซบุ๊กที่มีต่อผลการเรียนของนักศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

The Effects of Facebook Usage on Academic Achievement of Students in Bangkok Metropolitan Area

พิจารณ์ เจริญศรี¹

Pijarn Charoensri

วิไลลักษณ์ เสรีตระกูล²

Wilailuk Sereetrakul

อำไพ ทองธีรภาพ³

Ampai Thongteeraparp

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครในประเด็นเรื่อง ปริมาณเวลาในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ รูปแบบการใช้งานเฟซบุ๊ก ความเข้มข้นในการใช้เฟซบุ๊กและศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลการเรียน โดยปัจจัยที่นำมาพิจารณา ได้แก่ ปริมาณเวลาในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ความเข้มข้นในการใช้เฟซบุ๊ก การบริหารจัดการเวลา และสมาธิในการเรียนโดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา 1,080 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอ้างอิงการวิเคราะห์เส้นทาง ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เฟซบุ๊กผ่านทางสมาร์ตโฟน และใช้เฟซบุ๊กวันละหลายๆ ครั้ง แต่แต่ละครั้งจะใช้อยู่ที่ประมาณ 10 - 20 นาที นักศึกษานิยมใช้เฟซบุ๊กพูดคุยกับเพื่อน สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ การบริหารจัดการเวลา หากนักศึกษาสามารถบริหารจัดการเวลาได้ดีก็จะทำให้มีผลการเรียนดี แต่การใช้เฟซบุ๊กไม่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนของนักศึกษา

คำสำคัญ: เฟซบุ๊ก ความเข้มข้นในการใช้เฟซบุ๊ก ผลการเรียนของนักศึกษา

¹ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

The School of Information Technology and Innovation, Bangkok University, E-mail: Pijarn.c@bu.ac.th

² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Faculty of Education, Bangkokthonburi University, E-mail: Wilailuks2555@gmail.com

³ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Faculty of Science, Kasetsart University, E-mail: fsciamu@ku.ac.th

Abstract

This study examined online social network usage of students in Bangkok Metropolitan Area regarding using time, Facebook usage pattern and Facebook usage intensity, and examined factors affecting the students' academic achievement regarding to time spent using online social network, Facebook intensity, time management, and learning concentration. The survey research was used to collect data from 1,080 samples using a questionnaire. Data were analyzed using Path Analysis. The results reveal that the students were on Facebook many times a day, via smart phones, and would spend 10 - 20 minutes for each use. They usually used Facebook to talk with their friends. Time management was the only one factor affecting the students' learning achievement. If they could manage time efficiently, they would have satisfactory learning outcomes. This study also found that the use of Facebook did not have any influence on students' learning achievement.

Keywords: Facebook, Facebook Intensity, Students' Achievement

บทนำ

เฟซบุ๊กเป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์รูปแบบหนึ่งที่ได้รับคามนิยมแพร่หลายในปัจจุบันผู้ใช้เฟซบุ๊กมีอยู่ทุกเพศทุกวัย แต่จากการสำรวจของเว็บไซต์เฟซบุ๊กพบว่า การใช้เฟซบุ๊กจะแพร่หลายในกลุ่มวัยรุ่นมากกว่าในกลุ่มอายุอื่นๆ (Facebook, 2012) ซึ่งเป็นช่วงอายุที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน เฟซบุ๊กมีแอปพลิเคชันที่เป็นประโยชน์ต่อการนำมาใช้เพื่อการสื่อสาร สามารถใช้เป็นเวทีเปิดรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ และใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันได้หลายช่องทาง ด้วยคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์นี้เอง อาจารย์ผู้สอนบางท่านได้นำเฟซบุ๊กมาใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้บรรยากาศการสอนดูทันสมัย เป็นการใช้สื่อการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ทำให้สามารถติดต่อกับผู้เรียนได้สะดวกรวดเร็ว ช่วยในการเรียนแบบมีส่วนร่วมที่ผู้เรียนจะเข้ามาทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมได้ และเฟซบุ๊กเป็นเวทีที่กระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็นได้มากกว่าในห้องเรียน (Cheung, Chiu, & Lee, 2011; Pempek, Yermola, & Calvert, 2009; Roblyer, McDaniel, Webb, Herman, & Witty, 2010)

ปัจจุบันนักศึกษาส่วนใหญ่ใช้อุปกรณ์ที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ เช่น สมาร์ทโฟนและแท็บเล็ต เข้ามาใช้ในห้องเรียน และมักเล่นเฟซบุ๊กในห้องเรียน ซึ่ง

ทำให้นักศึกษาเสียสมาธิในการเรียน นอกจากนี้ เมื่ออยู่นอกห้องเรียน หากนักศึกษบริหารจัดการเวลาไม่มีประสิทธิภาพ การใช้เฟซบุ๊กอาจมีผลทำให้เสียการเรียนได้ (Balakrishnan & Shamim, 2013) เนื่องจากเวลาที่ใช้กับการเล่นเฟซบุ๊กทำให้ไม่มีเวลาทบทวนบทเรียนหรือทำการบ้าน (Kirschner & Karpinski, 2010) แต่หากใช้เฟซบุ๊กในทางที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้จะทำให้เกิดประโยชน์เชิงสร้างสรรค์ได้มากมาย นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เฟซบุ๊กกับผลการเรียน (academic performance) ของนักศึกษาจำนวนมาก งานวิจัยเหล่านี้ได้ข้อสรุปจากผลการศึกษาที่แตกต่างกัน บางงานวิจัยบางเรื่องพบว่าการใช้เฟซบุ๊กมีผลทางลบต่อผลการเรียนของนักศึกษา คือ ยิ่งใช้เฟซบุ๊กมากผลการเรียนจะยิ่งตกต่ำลง (Boogart & Robert, 2006; Karpinski & Duberstein, 2009) ในขณะที่งานวิจัยบางเรื่องกลับพบว่า การใช้เฟซบุ๊กไม่มีผลกระทบต่อผลการเรียนของนักศึกษา (Kolek & Saunders, 2008; O'Brien, 2011; Pasek, More, & Hargittai, 2009)

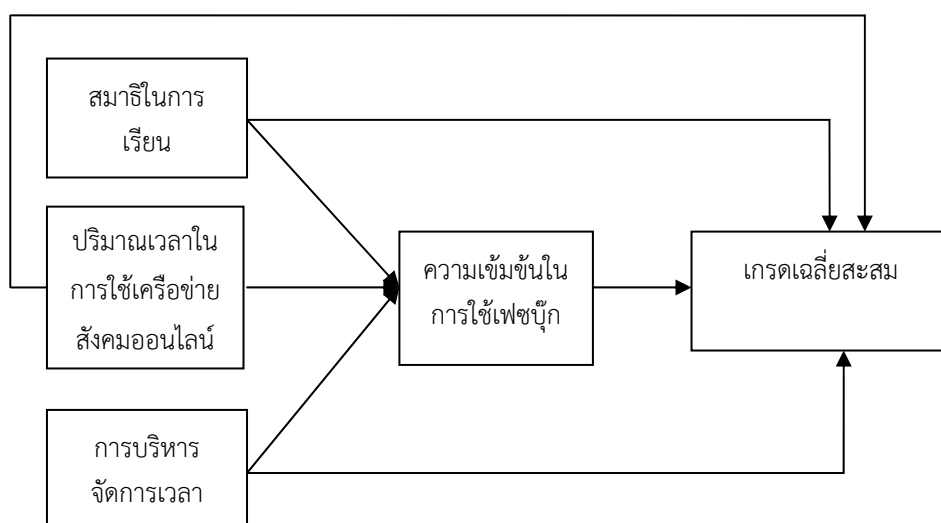
นอกจากการใช้เฟซบุ๊กจะส่งผลต่อผลการเรียนของนักศึกษาแล้ว ยังมีตัวแปรอื่นที่มีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับผลการเรียนของนักศึกษาด้วย ดังจะเห็นได้จากการนำ cognitive load theory ของ Sweller (1988) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่อธิบายการทำงานของสมองว่า การทำงาน

หลายๆ อย่างในเวลาเดียวกัน พร้อมๆ กัน ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของสมองมนุษย์ ผลงานที่ได้รับจากการทำงานหลายอย่างพร้อมกันจะไม่ดีเท่ากับการมุ่งความสนใจไปที่งานใดงานหนึ่งเพียงอย่างเดียว มีผู้นำทฤษฎีนี้มาอธิบายเกี่ยวกับการใช้เฟซบุ๊กว่า การที่นักศึกษาใช้เฟซบุ๊กในขณะที่เรียนหนังสือย่อมทำให้เสียสมาธิ เมื่อนักศึกษาขาดสมาธิในการเรียน ความสามารถในการฟังการบรรยายจากอาจารย์ย่อมไม่ดีเท่าที่ควร (Wood et al., 2012) นอกจากนี้ การใช้เฟซบุ๊กขณะทำการบ้านหรืออ่านหนังสือ ก็เป็นการทำให้นักศึกษาเสียสมาธิจากเรื่องที่กำลังอ่านหรือการบ้าน ดังนั้น การใช้เฟซบุ๊กจึงส่งผลทางลบต่อผลการเรียน ทั้งนี้ Broadbent and Poon (2015) ศึกษาโดยใช้วิธีการวิเคราะห์อภิมาน (meta-analysis) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้กลยุทธ์ทางการเรียนต่างๆ เพื่อให้ได้ผลการเรียนที่ดี กลยุทธ์หนึ่งที่สนใจ คือ การบริหารจัดการเวลา ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการวางแผนเวลาในการเรียน และการทำกิจกรรมต่างๆ ของนักศึกษาโดย Broadbent and Poon ศึกษาวิจัยที่กล่าวถึงการบริหารจัดการเวลาจำนวน 5 เรื่อง พบว่ามีอยู่ 4 เรื่องที่สนับสนุนแนวคิดว่าการบริหารจัดการเวลาได้ดีส่งผลให้นักศึกษามีผลการเรียนที่ดีด้วย (Carson, 2011; ChanLin, 2012; Michinov, Brunot, Le Bohec, Juhel, & Delaval, 2011; Puzziferro, 2008) ในขณะที่มีงานวิจัยเพียงเรื่องเดียวที่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหาร

จัดการเวลากับผลการเรียนของนักศึกษา (Klingsieck, Fries, Horz, & Hofer, 2012) สำหรับการวิเคราะห์อภิมานของ Broadbent and Poon ในครั้งนี้พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการเวลากับผลการเรียนของนักศึกษา แม้ขนาดของความสัมพันธ์จะมีเพียงเล็กน้อยก็ตาม (ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ $(r) = .14$)

ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ (uses and gratification theory) (La Rose & Eastin, 2004) เป็นทฤษฎีทางการสื่อสารที่อธิบายพฤติกรรมการใช้เฟซบุ๊ก ทั้งนี้ Ellison, Steinfield, and Lampe (2007) อธิบายการใช้เฟซบุ๊กว่า ผู้ใช้เฟซบุ๊กมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความพึงพอใจทางสังคม ทั้งในเรื่องการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ที่ติดต่อด้วยในปัจจุบัน และธำรงรักษาความสัมพันธ์กับเพื่อนเก่า หรือบุคคลที่อยู่ห่างไกล นอกจากนั้นแล้ว นักศึกษายังใช้เฟซบุ๊กเพื่อแสวงหาความพึงพอใจจากเนื้อหาในสื่อออนไลน์ด้วยการได้รับประโยชน์จากการใช้เฟซบุ๊กในหลายด้านนี้เองจึงทำให้เกิดความเข้มข้นในการใช้เฟซบุ๊ก Abusbiha and Mustafa (2014) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับผลการเรียนของนักศึกษา (ปัจจัยส่วนบุคคลที่นำมาพิจารณา ได้แก่ เพศ และอายุของนักศึกษา) ส่วนอีกปัจจัยหนึ่งเป็นความเข้มข้นในการใช้เฟซบุ๊กของนักศึกษา ผลการศึกษาพบว่า นอกจากปัจจัยส่วนบุคคลจะส่งผลต่อผลการเรียนของนักศึกษาแล้ว ความเข้มข้นในการใช้เฟซบุ๊กก็ยังส่งผลต่อผลการเรียนด้วย

จากประเด็นที่ได้กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยนำมาสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงอิทธิพลของการใช้เฟซบุ๊กที่มีต่อเกรดเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) ศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ในประเด็นเรื่องปริมาณเวลาในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ รูปแบบการใช้งานเฟซบุ๊ก และความเข้มข้นในการใช้เฟซบุ๊ก
- 2) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียน โดยปัจจัยที่นำมาพิจารณา ได้แก่ ปริมาณเวลาในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ความเข้มข้นในการใช้เฟซบุ๊ก การบริหารจัดการเวลา และสมาธิในการเรียน

ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมการใช้เฟซบุ๊กและพัฒนาโมเดลที่ใช้อธิบายอิทธิพลของการใช้เฟซบุ๊กที่มีต่อผลการเรียนของนักศึกษา ซึ่งวัดผลการเรียนจากเกรดเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเฟซบุ๊กประกอบด้วย ปริมาณเวลาในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ความเข้มข้นในการใช้เฟซบุ๊ก นอกจากนี้ประเด็นเรื่องการใช้เฟซบุ๊กจะถูกนำมาใช้เป็นปัจจัยในการทำนายผลการเรียนของนักศึกษาแล้ว ยังได้นำปัจจัยเรื่องสมาธิในการเรียน และการบริหารจัดการเวลาของนักศึกษาเข้ามาร่วมพิจารณาด้วย

นิยามศัพท์

- 1) *พฤติกรรมการใช้เฟซบุ๊ก* หมายถึง การแสดงออกถึงการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟซบุ๊กในด้านปริมาณเวลาในการใช้งาน อุปกรณ์ที่ใช้เชื่อมต่อในการใช้งาน รูปแบบในการใช้งาน และแรงจูงใจในการใช้เฟซบุ๊ก
- 2) *ผลการเรียนของนักศึกษา* หมายถึง เกรดเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา
- 3) *ความเข้มข้นในการใช้เฟซบุ๊ก* หมายถึง คะแนนจากการทำแบบทดสอบความเข้มข้นของการใช้งานเฟซบุ๊ก (facebook intensity quiz) ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่พัฒนาโดย Ellison, Steinfield, and Lampe (2007)

4) *สมาธิในการเรียน* หมายถึง ระยะเวลาที่นานที่สุดที่นักศึกษาสามารถมีสมาธิในการฟังบรรยายในชั้นเรียน มีสมาธิในการทำการบ้าน และมีสมาธิในการอ่านหนังสือ

5) *การบริหารจัดการเวลา* หมายถึง ความสามารถในการแบ่งเวลาการทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม วัดได้จากการที่นักศึกษามีการกำหนดเป้าหมายชัดเจนว่าต้องทำอะไรก่อนหลัง สามารถส่งงานส่งการบ้านได้ทันตามกำหนดเวลา

วิธีการศึกษา

การศึกษานี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจประชากรในการศึกษา คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งสถาบันได้ 3 ประเภท คือ มหาวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยราชภัฏ และมหาวิทยาลัยเอกชน จากข้อมูลสถิติของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในปี พ.ศ. 2555 พบว่ามีสถาบันการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครจำนวนรวมทั้งสิ้น 28 แห่ง มีจำนวนนักศึกษารวม 422,984 คน (Office of the Higher Education Commission, 2012) คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการหาขนาดตัวอย่างในกรณีที่ตัวแปรในการวิเคราะห์เป็นตัวแปรเชิงปริมาณ และทราบขนาดของประชากร (Cochran, 2007) คำนวณได้ นักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,065 คน และสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 : สุ่มตัวอย่างสถาบันการศึกษา ด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified sampling) โดยให้ประเภทของสถาบันแทนชั้นภูมิ จากนั้นสุ่มตัวอย่างสถาบันการศึกษาจากทุกชั้นภูมิ เป็นมหาวิทยาลัยรัฐ 2 แห่ง ได้แก่ 1) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ 2) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ 1 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม และ มหาวิทยาลัยเอกชน 3 แห่ง ได้แก่ 1) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ 2) มหาวิทยาลัยศรีปทุม และ 3) มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

ขั้นตอนที่ 2 : สุ่มตัวอย่างนักศึกษาโดยคำนวณหาจำนวนนักศึกษาที่จะสุ่มตัวอย่างจากแต่ละสถาบัน ด้วยวิธีการแบ่งตามสัดส่วนของจำนวนนักศึกษา (proportional to size)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้มอบหมายให้นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพที่เป็นผู้ช่วยวิจัยทำหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากสถาบันการศึกษาตัวอย่างทั้ง 6 แห่ง โดยผู้ช่วยวิจัยเข้าไปพบกับนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างตามสถานที่ที่มีนักศึกษายู่รวมกันเป็นจำนวนมาก เช่น โรงอาหาร และบริเวณที่นั่งพักผ่อนของนักศึกษา ทั้งนี้ ผู้ช่วยวิจัยขอความร่วมมือให้นักศึกษาช่วยตอบแบบสอบถามตามความสมัครใจ นักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยแต่ละคนใช้เวลาตอบแบบสอบถามประมาณ 5 - 10 นาที ได้แบบสอบถามที่ตอบครบสมบูรณ์ จำนวน 1,097 ชุด ซึ่งพบว่านักศึกษาผู้ตอบเป็นผู้ที่ใช้เฟซบุ๊กจำนวน 1,080 ชุด คิดเป็นร้อยละ 98.5 ส่วนนักศึกษาที่ไม่ใช้เฟซบุ๊กมีเพียงร้อยละ 1.5 และเนื่องจากวัตถุประสงค์ในการวิจัยนี้เป็นเรื่องการศึกษาผลกระทบจากการใช้เฟซบุ๊กของนักศึกษา ผู้วิจัยจึงคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่ผู้ตอบเป็นนักศึกษาที่ใช้เฟซบุ๊กเท่านั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ให้นักศึกษาตอบด้วยตนเอง เนื้อหาของแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ เฟซบุ๊กของนักศึกษา ได้แก่ ปริมาณเวลาในการใช้อุปกรณ์ที่ใช้ในการเชื่อมต่อ รูปแบบการใช้งานเฟซบุ๊ก และแรงจูงใจในการใช้เฟซบุ๊ก

ส่วนที่ 3 ตัวแปรต่างๆ ในกรอบแนวคิดการวิจัย ได้แก่

(1) ความเข้มข้นในการใช้เฟซบุ๊ก ใช้แบบทดสอบความเข้มข้นของการใช้งานเฟซบุ๊กซึ่งพัฒนาโดย Ellison et al. (2007) โดยมีข้อคำถามรวม 14 ข้อ ตัวอย่างของข้อคำถาม เช่น จำนวนเพื่อนในเฟซบุ๊ก จำนวนปีที่ใช้เฟซบุ๊ก และความคิดเห็นที่นักศึกษามีต่อเฟซบุ๊ก คำตอบเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีคะแนนระหว่าง 1 ถึง 5

(2) การบริหารจัดการเวลา กำหนดประเด็นคำถามในการอธิบายตัวแปรการบริหารจัดการเวลา 5 ข้อ เช่น “ท่านจดรายการสิ่งที่จะต้องทำในแต่ละวันไว้เพื่อกันลืม” “ท่านกำหนดเป้าหมายว่าสัปดาห์นี้ท่านต้องทำอะไรให้แล้วเสร็จบ้าง” คำตอบเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีคะแนนระหว่าง 1 ถึง 5

(3) สมรรถนะในการเรียน กำหนดประเด็นคำถามในการอธิบายตัวแปรสมรรถนะในการเรียนด้วยคำถาม 5 ข้อ เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีสมรรถนะในขณะเรียน และคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการแอบใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในระหว่างที่เรียนอยู่ในชั้นเรียน เช่น “ระยะเวลาต่อเนื่องกันที่นักศึกษามีสมรรถนะในขณะเรียน” “นักศึกษามักจะ log in เข้าไปคุยกับเพื่อนๆ ระหว่างดูหนังสือหรือทำการบ้าน” คำตอบเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีคะแนนระหว่าง 1 ถึง 5

การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

แบบสอบถามมีการตรวจสอบคุณภาพทั้งการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและทางด้านการศึกษารวม 3 ท่าน ผลการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า แบบสอบถามมีค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) สูงกว่า 0.8 ทุกข้อคำถามซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ และมีการตรวจสอบความเที่ยง (reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของครอนบาค (cronbach alpha coefficient) พบว่า แบบวัดตัวแปรในแบบสอบถามทุกตัวแปรมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงสูงกว่า 0.8 ทุกตัวแปร แสดงว่า ผลการวัดแบบสอบถามแต่ละตัวแปรมีค่าความเที่ยงอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ เนื่องจากเกณฑ์การพิจารณาค่าความเที่ยงที่ใช้ได้ควรมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.5 (Kanjavasi, 2002)

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติตามรายละเอียดดังนี้

(1) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อบรรยายลักษณะทางประชากรศาสตร์และพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างด้วยสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (pearson's correlation coefficient)

(2) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของการใช้เฟซบุ๊กที่มีต่อผลการเรียนของนักศึกษา โดยใช้สถิติการวิเคราะห์เส้นทาง (path analysis)

ผลการศึกษา

ลักษณะทางประชากรศาสตร์และข้อมูลเบื้องต้นของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลนักศึกษาที่ใช้เฟซบุ๊กจำนวน 1,080 คน พบว่า เป็นนักศึกษาชายร้อยละ 43.9 และนักศึกษาหญิงร้อยละ 56.1 มีจำนวนนักศึกษากระจายไปตามชั้นปีต่างๆ ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 จนถึงชั้นปีที่ 4 ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 63.4) เป็นนักศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ อีกร้อยละ 36.6 เป็นนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์ นักศึกษาส่วนใหญ่มีผลการเรียนระดับปานกลางค่อนข้างสูง (ค่าเฉลี่ยของเกรดเฉลี่ยสะสม = 2.83) บิตามารดาของนักศึกษามีการศึกษาระดับปานกลางค่อนข้างสูง กล่าวคือ บิดาและมารดาของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาในระดับปริญญา มีจำนวนร้อยละ 42.3 และร้อยละ 39.1 ตามลำดับ นักศึกษาประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 52.4) พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา รองลงมาเช่าหอพัก โดยพักกับเพื่อน ร้อยละ 16.2 และอยู่หอพักตามลำพังร้อยละ 20.3 นอกจากนั้น พักอาศัยกับญาติ/พี่น้องนักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 88.2) ไม่ได้ทำงานเพื่อหารายได้พิเศษ โดยมีนักศึกษาที่ทำงานหารายได้พิเศษเพียงร้อยละ 11.8 เท่านั้น ในจำนวนผู้ที่ทำงานพิเศษนี้จะใช้เวลาทำงานเฉลี่ยสัปดาห์ละประมาณ 13 ชั่วโมง

พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษา

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลนักศึกษาจำนวน 1,097 คน พบว่ามีนักศึกษาที่ใช้ เฟซบุ๊กจำนวน 1,080 คน คิดเป็นร้อยละ 98.5 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยมีนักศึกษาที่ไม่ใช้เฟซบุ๊กเพียงร้อยละ 1.5 เท่านั้น ในการนี้ พบว่าเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่นักศึกษานิยมใช้มากที่สุด รองลงมาจากเฟซบุ๊ก คือ ยูทูบและไลน์ (ร้อยละ 87.7 และร้อยละ 85.3 ตามลำดับ) อุปกรณ์ในการเชื่อมต่อ

อินเทอร์เน็ตเพื่อใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่นักศึกษานิยมใช้กันมากที่สุด คือ สมาร์ทโฟน (ร้อยละ 86.2) รองลงมา คือ คอมพิวเตอร์แบบพกพาและคอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะ ตามลำดับ และนักศึกษามากกว่าร้อยละ 83.2 ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นประจำทุกวัน โดยใช้มากกว่าวันละ 5 ชั่วโมง และแต่ละครั้งจะใช้ต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลาประมาณ 10 - 20 นาที

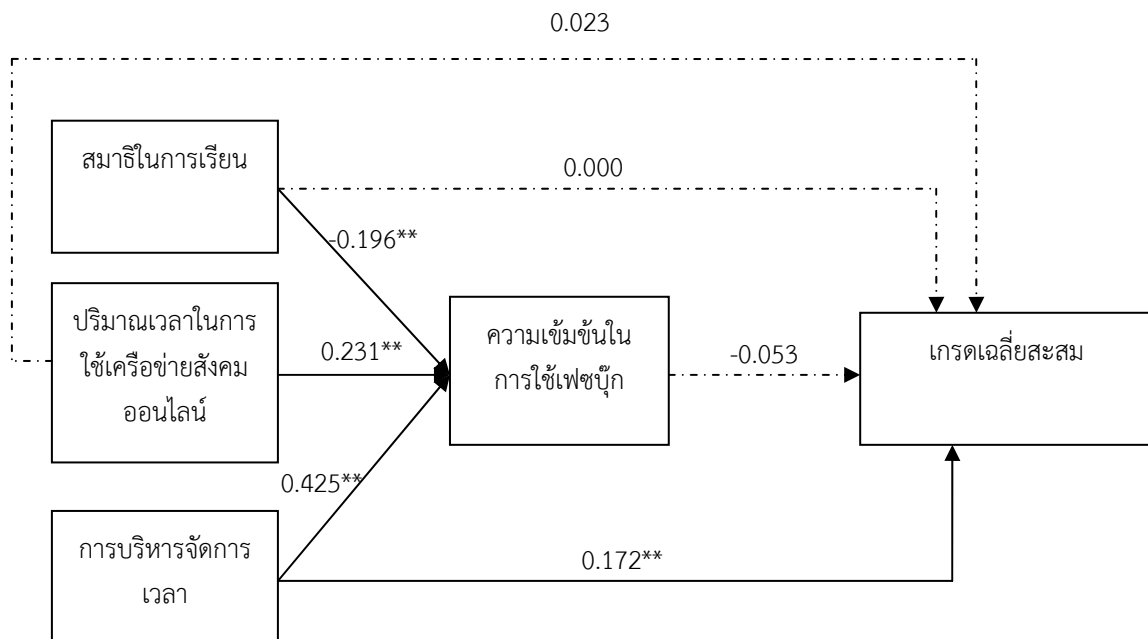
พฤติกรรมการใช้เฟซบุ๊กของนักศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีเพื่อนในเฟซบุ๊กมากกว่า 500 คน (ร้อยละ 54.4) ส่วนใหญ่จะใช้เฟซบุ๊กมานานกว่า 3 ปี ระยะเวลาการ login ประมาณ 10 - 20 นาที/ครั้งและเมื่อพิจารณาพร้อมกับผลการสำรวจการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์พบว่า นักศึกษามีการใช้เฟซบุ๊กทุกวัน วันละมากกว่า 5 ชั่วโมง จากการศึกษารูปแบบการใช้งานพบว่า นักศึกษานิยมเข้าไปคลิกไลค์และเขียนแสดงความคิดเห็นในโพสต์ของคนอื่นมากที่สุด รองลงมา คือ การใช้แชทกับเพื่อน และโพสต์ข้อความแสดงความคิดเห็นในโพสต์ของคนอื่น รูปแบบการใช้งานที่นักศึกษาน้อยที่สุดคือการใช้เล่นเกม

อิทธิพลของการใช้เฟซบุ๊กที่มีต่อผลการเรียนของนักศึกษา

ในการศึกษาถึงผลกระทบของการใช้เฟซบุ๊กต่อผลการเรียนของนักศึกษา วัดผลการเรียนจากเกรดเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา สำหรับประเด็นเกี่ยวกับการใช้เฟซบุ๊กที่นำมาศึกษาเป็นประเด็นเกี่ยวกับ ปริมาณเวลาในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ความเข้มข้นในการใช้เฟซบุ๊ก การบริหารจัดการเวลา และสมาธิในการเรียนของนักศึกษา ผู้วิจัยสร้างตัวแบบวัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเกรดเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา แสดงดังภาพที่ 1 และใช้สถิติการวิเคราะห์เส้นทาง (path analysis) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั้งอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการเรียนของนักศึกษา ศึกษาขนาดและทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในแบบอธิบายผลการเรียนของนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์เส้นทางและขนาดอิทธิพลระหว่างตัวแปรแสดงดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 เส้นทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีต่อกรดเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา

จากภาพที่ 2 จะเห็นได้ว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อกรดเฉลี่ยสะสมของนักศึกษามีเพียงตัวแปรเดียว คือ การบริหารจัดการเวลา โดยเป็นอิทธิพลทางตรง (ขนาดอิทธิพล = 0.172**) หมายถึง หากนักศึกษามีการบริหารจัดการเวลาได้ดีก็จะทำให้ผลการเรียนดีด้วย ส่วนตัวแปรสมรรถนะในการเรียน ปริมาณเวลาในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ และความเข้มข้นในการใช้เฟซบุ๊กไม่มีอิทธิพลต่อกรดเฉลี่ยสะสมของนักศึกษาทั้งอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม

สำหรับตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความเข้มข้นในการใช้เฟซบุ๊กมี 3 ตัวแปร คือ (1) สมรรถนะในการเรียน (ขนาดอิทธิพล = -0.196**) หมายถึง นักศึกษาที่มีสมรรถนะในการเรียนดีจะมีความเข้มข้นในการใช้เฟซบุ๊กต่ำ (2) ปริมาณเวลาในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (ขนาดอิทธิพล = 0.231**) หมายถึง นักศึกษาที่มีปริมาณเวลาในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มากก็จะมีมีความเข้มข้นในการใช้เฟซบุ๊กสูงด้วย และ (3) การบริหารจัดการเวลา (ขนาดอิทธิพล = 0.425**) หมายถึง นักศึกษาที่มีการบริหารจัดการเวลาได้ดีจะมีความเข้มข้นในการใช้เฟซบุ๊กสูง

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า นักศึกษาใช้เฟซบุ๊กทุกวัน วันละหลายๆ ครั้ง เพราะลืกล็อกอินเฟซบุ๊กไว้ตลอดวัน จึงสามารถเข้าไปใช้งานได้บ่อยๆ โดยแต่ละครั้งจะใช้ต่อเนื่องกันเป็นเวลาประมาณ 10 - 20 นาที และมีนักศึกษาบางส่วนใช้ติดต่อกันนานกว่าครึ่งละ 60 นาที จึงสรุปได้ว่า นักศึกษาเสียเวลาในแต่ละวันไปกับการใช้เฟซบุ๊กมาก นอกจากนี้ เมื่อนำข้อมูลจากผลการสำรวจครั้งนี้เปรียบเทียบกับข้อมูลที่ผู้วิจัยได้จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า เวลาในการใช้เฟซบุ๊กของนักศึกษาไทยในปัจจุบันมีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้นในการนี้งานวิจัยที่เผยแพร่ในปี 2554 ศึกษาพบว่า นักศึกษาไทยมีพฤติกรรมการใช้เฟซบุ๊กทุกวัน วันละ 1 - 3 ชั่วโมง โดยมีการล็อกอินวันละ 1 - 3 ครั้ง ช่วงเวลาที่นักศึกษาใช้เฟซบุ๊กมากที่สุด คือ หลัง 18.00 น. ไปจนถึงเวลา 24.00 น. (Apavavet, Cheewasat, & DejAsavanong, 2011; Kayanan, 2011; Kongrach, 2011; Tantheeptham, 2011) สาเหตุที่นักศึกษาใช้เฟซบุ๊กมาก น่าจะมาจากการที่นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เฟซบุ๊กผ่านสมาร์ตโฟนซึ่งนักศึกษาเกือบทุกคนมี

สมาร์โฟนใช้ นักศึกษาสามารถนำสมาร์โฟนติดตัวไปได้ทุกที่ทุกเวลา ดังนั้น เมื่อรู้สึกเบื่อหน่ายก็เล่นเฟซบุ๊กผ่านสมาร์โฟนเพื่อฆ่าเวลาและแก้เบื่อ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักศึกษามีแนวโน้มในการใช้เฟซบุ๊กเพิ่มมากขึ้น

2. ผลการศึกษานี้พบว่า การบริหารจัดการเวลาเป็นปัจจัยเดียวที่มีผลต่อผลการเรียนของนักศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เฟซบุ๊กไปพร้อมกับการทำงานประเภทอื่นๆ เช่น ขณะฟังบรรยายในห้องเรียน ทำการบ้าน หรือทบทวนบทเรียน แต่การทำงานของสมองมนุษย์มีขีดจำกัด ตาม cognitive load theory ซึ่งเป็นทฤษฎีที่อธิบายการทำงานของสมองว่า การทำงานหลายๆ อย่างในเวลาเดียวกันหรือพร้อมๆ กัน อาจส่งผลให้ผลงานที่ได้รับไม่ดีเท่ากับการมุ่งความสนใจไปทำงานใดงานหนึ่งเพียงอย่างเดียว ดังนั้น อาจารย์หรือผู้ที่ใกล้ชิดกับนักศึกษาควรสร้างความเข้าใจกับนักศึกษาให้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการเวลาอย่างถูกต้องว่า ควรให้ความสนใจและมีสมาธิกับการเรียนในชั้นเรียน ควรแบ่งเวลาในการใช้เฟซบุ๊กอย่างเหมาะสมไม่ควรเล่นเฟซบุ๊กในห้องเรียน หรือควรจำกัดเวลาในการเล่นเฟซบุ๊กและเวลาในการเล่น เช่น ตั้งใจว่าจะเล่นไม่เกินวันละ 1 ชั่วโมง เป็นต้น

3. ผลการศึกษานี้พบว่า ความเข้มข้นในการใช้เฟซบุ๊กไม่มีผลต่อผลการเรียนของนักศึกษา ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากนักศึกษาใช้เฟซบุ๊กเพื่อให้เกิดความพึงพอใจทางด้านสังคม ดังที่ Ellison, Steinfield, and Lampe (2007) อธิบายการใช้เฟซบุ๊กของนักศึกษาด้วย ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจว่า บุคคลใช้เพื่อให้เกิดความพึงพอใจทางสังคม ทั้งด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ที่ติดต่อด้วยในปัจจุบัน และธำรงรักษาเพื่อนเก่าไว้ ซึ่งพบว่าในการใช้เฟซบุ๊กติดต่อกับเพื่อนนั้น นอกจากนักศึกษาจะพูดคุยเรื่องความบันเทิงทั่วไปแล้วยังได้ใช้เฟซบุ๊กเพื่อการติดต่อใช้ประโยชน์ด้านการเรียนด้วย เช่น ติดตามเนื้อหาการสอนในชั่วโมงที่ขาดเรียน หรือใช้เพื่อเป็นช่องทางสื่อสารการทำรายงาน ทำงานกลุ่ม กล่าวคือ เฟซบุ๊กไม่ได้มีแต่ผลเสียที่ทำให้เสียเวลา หากแต่นักศึกษายังสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนได้ด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แม่ว่านักศึกษาจะมีการใช้เฟซบุ๊กกันมากและสูญเสียเวลาไปกับการเล่นเฟซบุ๊ก แต่ไม่ได้ใช้เฟซบุ๊กให้เกิดประโยชน์เชิงสร้างสรรค์ รูปแบบที่นักศึกษานิยมใช้ คือ การเข้าไปกดไลค์ และเขียนแสดงความคิดเห็นในโพสต์ของผู้อื่น และใช้เพื่อพูดคุยกับเพื่อน นอกจากนี้ เมื่อศึกษาถึงแรงจูงใจในการใช้ยังพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีแรงจูงใจในการใช้เพื่อความบันเทิง กล่าวคือ นักศึกษาพึงพอใจที่สามารถใช้เฟซบุ๊กเพื่อความบันเทิง เมื่อเวลาที่รู้สึกเบื่อหน่าย ใช้เพื่อคลายเครียดและฆ่าเวลา รองลงมาเป็นแรงจูงใจในด้านการติดต่อสื่อสารพูดคุยกับเพื่อนนักศึกษาในการประชุมสนทนากลุ่ม นักศึกษารายหนึ่งแสดงความคิดเห็นว่า “บรรยากาศในห้องเรียนน่าเบื่อ เมื่อเวลาที่รู้สึกเบื่อๆ ก็หยิบโทรศัพท์ขึ้นมากดเฟซบุ๊กเล่น” ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้านี้สอดคล้องกับผลการศึกษาในต่างประเทศที่พบว่า นักศึกษาไม่ได้ใช้เฟซบุ๊กให้เกิดประโยชน์เชิงสร้างสรรค์ เช่น Grosbeck, Bran, and Tiru (2011) ศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เฟซบุ๊กเพื่อประโยชน์ทางสังคม (เช่น ติดตามข่าวสารของเพื่อนและญาติ แชร์รูปภาพและวีดิโอ) มากกว่าการใช้เพื่อประโยชน์ด้านการเรียน ส่วน Balakrishnan and Shamim (2013) ศึกษาการใช้เฟซบุ๊กของนักศึกษาชาวมาเลเซียพบว่า แรงจูงใจในการใช้เฟซบุ๊กของนักศึกษา คือ ใช้เพื่อประโยชน์ทางด้านจิตใจ (เช่น ไข่แก้เหงา) ใช้เพื่อความบันเทิงและเพื่อการแสดงตัวตนบนโลกออนไลน์ และ Alabi (2013) ศึกษาการใช้เฟซบุ๊กของนักศึกษาชาวไนจีเรียพบว่า นักศึกษานิยมใช้เฟซบุ๊กกันมากแต่ส่วนใหญ่ใช้เพื่อการติดต่อสื่อสารกับเพื่อนและคนรู้จัก ใช้โพสต์ข้อความ และอัปโหลดรูปภาพและไม่ได้ใช้ประโยชน์ด้านการเรียน โดยควรมีการสร้างกระบวนทัศน์ใหม่ในการนำมาใช้เพื่อประโยชน์ด้านการศึกษา

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักศึกษามีการใช้เฟซบุ๊กมาก แต่ยังเป็นการใช้เพื่อความบันเทิง และการติดต่อสื่อสาร อย่างไรก็ตาม การหามักศึกษาไม่ให้ใช้เฟซบุ๊กคงเป็นไปได้ยาก อาจารย์ผู้สอนจึงอาจต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอ

เสนอแนวทางในการส่งเสริมการใช้เฟซบุ๊กเชิงสร้างสรรค์ เพื่อลดผลกระทบทางลบว่า อาจารย์ผู้สอนควรนำเฟซบุ๊กมาใช้ในการเรียนการสอน โดยใช้เป็นสื่อเสริมในการสอน เช่น อาจมอบหมายให้นักศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับวิชาที่เรียนแล้วโพสต์บนเฟซบุ๊ก ใช้เฟซบุ๊กค้นคว้าข้อมูล หรือให้นักศึกษาส่งงาน/ส่งการบ้านทางเฟซบุ๊กแล้วให้เพื่อนๆ ร่วมแสดงความคิดเห็น เป็นต้น วิธีการนี้จะบังคับทางอ้อมให้นักศึกษาได้ใช้ประโยชน์สร้างสรรค์จากเฟซบุ๊กโดยอาจารย์จะเป็นผู้ชี้แนะแนวทางในการนำเฟซบุ๊กมาใช้ประโยชน์เชิงสร้างสรรค์ได้ เช่น แนะนำแหล่งข้อมูลที่ให้นักศึกษาเข้าไปค้นหาความรู้ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิเคราะห์อิทธิพลของเฟซบุ๊กที่มีผลต่อการเรียนในการศึกษา ผู้วิจัยวัดผลการเรียนของนักศึกษาจากเกรดเฉลี่ยสะสม ซึ่งนักศึกษาจากแต่ละสถาบันอาจมีเกณฑ์การให้เกรดที่มีมาตรฐานแตกต่างกัน ทำให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ขาดความชัดเจน ในการศึกษาครั้งต่อไปควรปรับปรุงการวัดตัวแปรเรื่องผลการเรียน โดยอาจใช้วิธีการวัดอื่นๆ ร่วมด้วย เช่น วัดจากเวลาที่นักศึกษาใช้อ่านหนังสือหรือทำการบ้าน หรือวัดจากความมุ่งมั่นของนักศึกษา (student engagement) ซึ่งเป็นการวัดผลการเรียนแนวใหม่

บรรณานุกรม

- Abusbiha, M. I. A., & Mustaffa, C. S. (2014). The relationship between personal factors, facebook intensity and academic performance of youth students in Libya. *Procedia-Social and behavioral Sciences*, 155, 104-109.
- Alabi, O. F. (2013). A survey of Facebook addiction level among selected Nigerian university undergraduates. *New Media and Mass Communication*, 10, 70-80.
- Apavavet, V., Cheewasat, S., & DejAsavanong, C. (2011). Communication behavior in Facebook of students at Rajamangala University of Technology PhraNaKhon, *RMUTP Research Journal*, 7(2), 120-130. (in Thai)
- Balakrishnan, V., & Shamim, A. (2013). Malaysian Facebookers: Motives and addictive behaviours unraveled. *Computers in Human Behavior*, 29(4), 1342-1349.
- Boogart, V., & Robert, M. (2006). *Uncovering the social impacts of Facebook on a college campus* (Doctoral dissertation, Kansas State University).
- Broadbent, J., & Poon, W. L. (2015). Self-regulated learning strategies & academic achievement in online higher education learning environments: A systematic review. *The Internet and Higher Education*, 27, 1-13.
- Carson, A.D. (2011). Predicting student success from the LASSI for learning online (LLO). *Journal of Educational Computing Research*, 45(4), 399-414.
- ChanLin, L. J. (2012). Learning strategies in web-supported collaborative project. *Innovations in Education and Teaching International*, 49(3), 319-331.
- Cheung, C. M. K., Chiu, P. Y., & Lee, M. K. O. (2011). Online social networks: Why do students use facebook?. *Computers in Human Behavior*, 27(4), 1337-1343.
- Cochran, W. G. (2007). *Sampling techniques*. NY: John Wiley & Sons.
- Ellison, N. B., Stein field, C., Lampe, C. (2007). Facebook intensity quiz. Retrieved October 10, 2013, from <http://psychcentral.com/quizzes/facebook-addict.htm>

- Facebook. (2012). *Statistics of Facebook*. Palo Alto, CA: Facebook. Retrieved October 10, 2013, from <http://newsroom.fb.com/content/default.aspx?NewsAreald=22>
- Grosseck, G., Bran, R. & Tiru, L. (2011). Dear teacher, what should I write on my wall? A case study on academic uses of Facebook. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 15, 1425-1430.
- Junco, R., & Cotten, S. R. (2012). No A 4 U: The relationship between multitasking and academic performance. *Computers & Education*, 59(2), 505-514.
- Kanjanavasi, S. (2002). *Theory of evaluation*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Karpinski, A. C. & Duberstein, A. (2009). *A description of Facebook use and academic performance among undergraduate and graduate students*. In Poster presented at the meeting of the American Educational Research Association, San Diego, CA.
- Kayanan, J. (2011). *Behavior and the impact of using social network site: www.facebook.com*. (Master's individual study, Thammasat University). (in Thai)
- Kirschner, P. A., & Karpinski, A. C. (2010). Facebook® and academic performance. *Computers in Human Behavior*, 26(6), 1237-1245.
- Klingsieck, K. B., Fries, S., Horz, C., & Hofer, M. (2012). Procrastination in a distance university setting. *Distance Education*, 33(3), 295-310.
- Kolek, E. A., & Saunders, D. (2008). Online disclosure: An empirical examination of undergraduate Facebook profiles. *NASPA Journal*, 45(1), 1-25.
- Kongrach, P. (2011). *The Study of Teenagers' Behaviors in Using Social Networking Sites (SNSs) in Thailand: A Case Study of Facebook* (Master's thesis, Thammasat University). (in Thai)
- LaRose, R., & Eastin, M. S. (2004). A social cognitive theory of Internet uses and gratifications: Toward a new model of media attendance. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 48(3), 358-377.
- Michinov, N., Brunot, S., Le Bohec, O., Juhel, J., & Delaval, M. (2011). Procrastination, participation, and performance in online learning environments. *Computers & Education*, 56(1), 243-252.
- Mrnjaus, K., & Krneta, M. (2014). Mindfulness, concentration and student achievement—challenges and solutions. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 116, 1044-1049.
- O'Brien, S. J. (2011). *Facebook and other Internet use and the academic performance of college students* (Doctoral dissertation, Temple University).
- Office of the Higher Education Commission. (2012). Educational Information of Ministry of Education. Retrieved October 15, 2012, from http://www.moe.go.th/data_stat/. (in Thai)
- Pasek, J., More, E., & Hargittai, E. (2009). Facebook and academic performance: Reconciling a media sensation with data. *First Monday*, 14(5), 9-25.
- Pempek, T. A., Yermolayeva, Y. A., & Calvert, S. L. (2009). College students' social networking experiences on Facebook. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 30(3), 227-238.

- Puzziferro, M. (2008). Online technologies self-efficacy and self-regulated learning as predictors of final grade and satisfaction in college-level online courses. *American Journal of Distance Education*, 22(2), 72-89.
- Roblyer, M. D., McDaniel, M., Webb, M., Herman, J., & Witty, J. V. (2010). Findings on Facebook in higher education: A comparison of college faculty and student uses and perceptions of social networking sites. *The Internet and Higher Education*, 13(3), 134-140.
- Sweller, J. (1988). Cognitive load during problem solving: Effects on learning. *Cognitive Science*, 12(2), 257-285.
- Tantheeptham, T. (2011). *Using Facebook that affected Chiang Mai University students' lifestyles* (Master's thesis, Chiangmai University). (in Thai)
- Wood, E., Zivcakova, L., Gentile, P., Archer, K., De Pasquale, D., & Nosko, A. (2012). Examining the impact of off-task multi-tasking with technology on real-time classroom learning. *Computers & Education*, 58(1), 365-374.

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ

ศาสตราจารย์ ดร.มณีวรรณ ฉัตรอุทัย	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.กมลรัฐ อินทรทัศน์	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
รองศาสตราจารย์ ดร.จิราวรรณ ฉายสุวรรณ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รองศาสตราจารย์ ดร.นวลวรรณ สุนทรภิชัย	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศรี เจริญวานิช	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.โยธิน แสงวงศ์	มหาวิทยาลัยมหิดล
รองศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร ชูติมาสกุล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธินันท์ พรหมสุวรรณ	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
รองศาสตราจารย์ ดร.โสมสกว เพชรานนท์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.อิทธิพล ราชศรีเกรียงไกร	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กังวาน ยอดวิศิษฐ์ศักดิ์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ขาติประเสริฐ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัช กาญจนการุณ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณภา ศิลปอาชา	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรัญญู ครุจิต	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ อำนวยเงินตรา	มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภเจตน์ จันทร์สาส์น	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิฉาย ณะมัย	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวพร หวังพัฒน์วงศ์	นักวิชาการอิสระ

เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกการลงตีพิมพ์ผลงานทางวิชาการ วารสาร BU ACADEMIC REVIEW

กระบวนการพิจารณาบทความ

บทความที่จะได้รับการพิจารณาตีพิมพ์จะต้องเป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์ที่ไหนมาก่อน โดยสาระบทความและแนวการเขียน จะต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของวารสาร และผ่านการพิจารณาจากกองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง ไม่น้อยกว่า 2 ท่าน โดยจะมีกระบวนการดังต่อไปนี้

1. กองบรรณาธิการจะแจ้งให้ผู้ส่งบทความทราบผ่านระบบออนไลน์เมื่อกองบรรณาธิการได้รับบทความเรียบร้อยแล้ว
2. กองบรรณาธิการจะพิจารณาเบื้องต้น โดยตรวจสอบหัวข้อและเนื้อหาของบทความถึงความเหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และรูปแบบของวารสาร การคัดลอก รวมถึงกองบรรณาธิการจะตรวจสอบถึงประโยชน์ทั้งทางด้านทฤษฎีและเชิงการนำไปใช้ในการบริหารธุรกิจ เพื่อส่งให้กับผู้ส่งบทความนำกลับไปแก้ไขเบื้องต้นหรือปฏิเสธการลงตีพิมพ์
3. ในกรณีที่กองบรรณาธิการพิจารณาเห็นควรให้ดำเนินการส่งบทความเพื่อทำการกลั่นกรองต่อไป บรรณาธิการจะส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า 2 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของบทความว่าอยู่ในระดับที่เหมาะสมที่จะลงตีพิมพ์หรือไม่ โดยในกระบวนการพิจารณากลั่นกรองนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิจะไม่สามารถทราบข้อมูลของผู้ส่งบทความ (Double-Blind Peer Review)
4. เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณากลั่นกรองบทความแล้ว กองบรรณาธิการจะตัดสินใจโดยอิงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิว่าบทความนั้นๆ ควรได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธการลงตีพิมพ์ในวารสาร หรือควรให้ผู้ส่งบทความนำกลับไปแก้ไขให้แล้วเสร็จตามกำหนดก่อนพิจารณา
5. กองบรรณาธิการจะแจ้งให้ผู้ส่งบทความทราบเมื่อบทความผ่านการพิจารณาให้ลงตีพิมพ์

หมายเหตุ ระยะเวลาดำเนินการไม่น้อยกว่า 3 เดือนขึ้นอยู่กับคุณภาพของบทความและดำเนินการแก้ไขบทความ

เกณฑ์การเตรียมต้นฉบับบทความ

1. บทความจะต้องไม่เคยผ่านการลงตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อน หรือกรณีที่บทความนั้นมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องหรือพาดพิงกับหน่วยงานหรือองค์กรใด ต้องได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากองค์กรนั้น
2. บทความอาจเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ เนื้อเรื่องมีความยาวประมาณ 10-15 หน้า (รวมบรรณานุกรม)
3. ชื่อเรื่อง ไม่ยาวเกินไป แต่ครอบคลุมสาระทั้งเรื่อง ทั้งภาษาไทย และอังกฤษ
4. ผู้เขียนบทความทุกคนต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เขียน
 - ชื่อ-นามสกุลของผู้เขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ตรงกึ่งกลางหน้ากระดาษใต้ชื่อเรื่อง
 - Email และสถานที่ทำงานของผู้เขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ Footnote หน้าแรกของบทความ
5. บทคัดย่อ และ Abstract เป็นการสรุปสาระสำคัญของเรื่อง กรณีบทความวิจัยภาษาไทย ให้เขียนบทคัดย่อภาษาไทย แล้วตามด้วยบทคัดย่อภาษาอังกฤษ (Abstract) และกรณีบทความวิจัยเป็นให้เขียนบทคัดย่อภาษาอังกฤษ แล้วตามด้วยบทคัดย่อภาษาไทย ทั้งนี้ บทคัดย่อ ความยาวไม่ควรเกิน 10 บรรทัด และ Abstract ความยาวไม่ควรเกิน 10 บรรทัด
6. คำสำคัญต่อท้ายบทคัดย่อ และ Keywords ต่อท้าย Abstract ควรมีไม่เกิน 5 คำ

7. เนื้อหา ให้จัดพิมพ์ 1 คอลัมน์

7.1. ผลงานวิจัย เนื้อหาควรประกอบด้วย

- บทนำ อธิบายถึงความสำคัญและเหตุผลที่ทำการวิจัย รวมทั้งการตรวจเอกสาร (Literature Review) และ วัตถุประสงค์ในการตรวจเอกสารนั้น

- วัตถุประสงค์
- วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง/ การทบทวนวรรณกรรม
- วิธีดำเนินการวิจัย
- เครื่องมือและวิธีการ อธิบายเป็นร้อยแก้วถึงอุปกรณ์และวิธีการที่ใช้ในการทดลอง
- การวิเคราะห์ข้อมูล

- ผลการวิจัยและอภิปรายผลเขียนรวมหรือแยกกันก็ได้ ควรเรียงลำดับเนื้อหา สั้น กระชับ ควรเสนอในรูปแบบตาราง กราฟ หรือภาพ (คำอธิบายตาราง กราฟ อาจจะเป็นภาษาไทย หรืออังกฤษก็ได้) การวิจารณ์ผลการวิจัยเพื่อให้ผู้อ่าน เห็นด้วยตามหลักการหรือคัดค้านทฤษฎีที่มีอยู่เดิมเปรียบเทียบการทดลองของผู้อื่น ตลอดจนข้อเสนอแนะเพื่อ พัฒนาการวิจัยในอนาคต

- สรุปผลการวิจัย ควรสรุปสาระสำคัญที่ไม่คลุมเครือ และอาจนำการอภิปรายผลมาเขียนในส่วนนี้ได้
- ข้อเสนอแนะ
- บรรณานุกรม***

หมายเหตุ *** (ดูรายละเอียดและตัวอย่างเพิ่มเติมในหัวข้อ “การเขียนอ้างอิง”)

1. รายการอ้างอิงที่เป็นของคนไทยในบรรณานุกรมจะต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษทุกรายการ โดยจัดเรียงคู่กัน คือ เรียงบรรณานุกรมภาษาอังกฤษที่แปลขึ้นก่อนและเติมคำว่า “(in Thai)” ต่อท้าย และตามด้วย บรรณานุกรมภาษาไทย
2. การเรียงลำดับรายการอ้างอิงในบรรณานุกรม กรณีมีการแปลรายการอ้างอิงจากภาษาไทยเป็น ภาษาอังกฤษให้ยึดตัวอักษรภาษาไทยในการเรียงลำดับ

8. การอ้างภาพหรือตารางขอให้ใส่ที่มา เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ (หากมีการฟ้องร้องจะเป็นความรับผิดชอบของ ผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว ทางวารสารจะไม่รับผิดชอบใดๆ ทั้งสิ้น) และอ้างอิงเป็นแบบแทรกปนในเนื้อหา (In-text Citation) และการเขียนบรรณานุกรมขอให้เขียนตามรูปแบบของวารสาร BU Academic Review (รูปแบบ APA) <http://buacademicreview.bu.ac.th/reference.html> โดยเรียงภาษาไทยขึ้นก่อนแล้วตามด้วยภาษาอังกฤษ และ เรียงตามลำดับตัวอักษร

9. การใช้คำศัพท์เฉพาะทางวิชาการ ควรดำเนินการดังนี้

1) ใช้คำภาษาอังกฤษที่มีใช้ในภาษาไทยอย่างแพร่หลายให้เขียนเป็นภาษาไทยตามหลักการเขียนในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานเล่มล่าสุด โดยไม่ต้องวงเล็บแสดงภาษาอังกฤษประกอบ เช่น อินเทอร์เน็ต ออนไลน์ เป็นต้น

2) กรณีคำภาษาอังกฤษยังใช้ไม่แพร่หลายให้เขียนคำแปลหรือเขียนคำอ่านทับศัพท์พร้อมวงเล็บภาษาอังกฤษและ อักษรย่อ (ถ้ามี) เช่น เครื่องรับรู้ชีวภาพ (biosensor) ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory Planned Behavior: TPB) การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain Based Learning: BBL)

3) การเขียนคำภาษาอังกฤษในวงเล็บ ควรเขียนในครั้งแรกเพียงครั้งเดียว ไม่ควรวงเล็บคำนั้นไว้ทุกที่ และข้อความ หรือคำภาษาอังกฤษที่อยู่ในวงเล็บต้องใช้ตัวพิมพ์เล็กทั้งหมด ยกเว้นคำที่จะมีอักษรย่อ หรือคำเฉพาะ

4) กรณีที่คำที่ใช้มีอักษรย่อภาษาอังกฤษ ให้ระบุคำเต็มและอักษรย่อในครั้งแรก ครั้งต่อไปให้ใช้เพียงอักษรย่อได้ เช่น ครั้งแรกเขียนว่า “ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory Planned Behavior: TPB)” ครั้งต่อมาใช้ TPB เป็นต้น

10. การพิมพ์ต้นฉบับจะต้องพิมพ์ตามรูปแบบและขนาดตัวอักษร ตามข้อมูลด้านล่าง

หัวข้อ	บทความภาษาไทย		English Articles	
	TH Sarabun New	TH Sarabun New	TH Sarabun New	TH Sarabun New
	ขนาด	ชนิด	Size	Font Type
ชื่อเรื่อง / Title	22 (CT)	ตัวหนา	22 (CT)	Bold Font
ชื่อผู้เขียน / Author	16 (RJ)	ตัวหนา	16 (RJ)	Bold Font
สถานที่ทำงาน / Affiliations	14 (RJ)	ตัวหนา	14 (RJ)	Bold Font
บทคัดย่อ และ Abstract	15 (RJ)	ตัวหนา	15 (RJ)	Bold Font
คำสำคัญ / Key words	15 (RJ)	ตัวหนา	15 (RJ)	Bold Font
บทนำ / Introduction	15 (RJ)	ตัวหนา	15 (RJ)	Bold Font
เนื้อเรื่อง / Article	15 (LRJ)	ตัวธรรมดา	15 (LRJ)	Regular Font
หัวข้อเรื่อง / Item	15 (RJ)	ตัวหนา	15 (RJ)	Bold Font
หัวข้อย่อย / Sub Items	15 (LJ)	ตัวหนา	15 (LJ)	Bold Font
บทสรุป / Conclusion	15 (LJ)	ตัวหนา	15 (LJ)	Bold Font
บรรณานุกรม / References	15 (LJ)	ตัวหนา	15 (LJ)	Bold Font

CT = กึ่งกลาง (Centre Text), LJ = ซิดซ้าย (Left Justified),

RJ = ซิดขวา (Right Justified) และ LRL = ซิดซ้ายและขวา (Left & Right Justified)

11. กรณีเป็นงานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ให้ผู้เขียนระบุตอนท้ายของหน้าแรกว่า "ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยกรุงเทพ"

11. ต้นฉบับสามารถส่งได้ทางระบบออนไลน์ผ่านหน้าเว็บไซต์

(<http://buacademicreview.bu.ac.th/submitpaper/sendpaper.php>) โดยกองบรรณาธิการจะพิจารณาเบื้องต้น ก่อนนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่า 2 ท่าน ในการพิจารณาบทความเพื่อประเมินคุณภาพและความเหมาะสม เมื่อผู้เขียนได้รับผลการประเมิน จะต้องปรับปรุงหรือแก้ไขให้แล้วเสร็จตามกำหนด ซึ่งบทความจะต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิและกองบรรณาธิการ จึงจะได้รับการตอบรับการตีพิมพ์ลงในวารสาร BU Academic Review

การส่งบทความ

เปิดรับผลงานทางวิชาการทั้งจากบุคคลภายในและภายนอกสถาบัน โดยจัดส่งไฟล์ต้นฉบับ พร้อมรูปถ่ายหน้าตรง และประวัติส่วนตัว ผ่านระบบ online submission ที่ <http://buacademicreview.bu.ac.th> หากต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ อ.รมณี ยั่งยืน สถาบันส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตกล้วยน้ำไท 119 ถ.พระราม 4 เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์ 0 2350 3500 ต่อ 1607, 1774 และ 1775 โทรสาร 0 2350 3693

รูปแบบการเขียนอ้างอิงในเนื้อหาและบรรณานุกรมในบทความภาษาไทย

1. การเขียนอ้างอิงในเนื้อหา (In-Text Citation)

การเขียนอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อความในบทความในเนื้อหาใช้รูปแบบ APA Style ระบบนาม-ปี (author-date citation system) อาจเขียนแทรกไว้หน้าข้อความหรือท้ายข้อความที่นำมาอ้างอิง โดยระบุผู้แต่งด้วยชื่อ-นามสกุล (สำหรับผู้แต่งเป็นคนไทย) หรือ นามสกุล (กรณีผู้แต่งเป็นชาวต่างชาติ) เช่น

ผู้แต่งคนไทย กิรติ บุญเจือ การอ้างอิงในบทความใช้ กิรติ บุญเจือ

ผู้แต่งชาวต่างชาติ Lev Vygotsky การอ้างอิงในบทความใช้ Vygotsky

รายการอ้างอิงที่ปรากฏแทรกอยู่ในเนื้อหาจะต้องนำไปเรียงตามลำดับตัวอักษรของผู้แต่ง (กรณีผู้แต่งเป็นคนไทยเรียงตามชื่อกรณีผู้แต่งเป็นชาวต่างชาติใช้นามสกุล) พร้อมใส่รายละเอียดของรายการอ้างอิงในบรรณานุกรมให้ถูกต้องตามหลักการเขียนบรรณานุกรมของวารสาร ในทำนองเดียวกันรายการอ้างอิงที่อยู่ในส่วนบรรณานุกรมจะต้องมีการอ้างอิงไว้ในเนื้อหา ซึ่งข้อมูลทั้ง 2 แห่งนี้จะต้องมีชื่อ-นามสกุลของผู้แต่ง (กรณีผู้แต่งเป็นคนไทย) หรือนามสกุลของผู้แต่ง (กรณีผู้แต่งเป็นชาวต่างชาติ) และปีที่พิมพ์ต้องตรงกัน

1.1 รายการอ้างอิงมีผู้แต่งคนเดียว

- ผู้แต่งเป็นคนไทย: ระบุนามสกุลของผู้แต่งตามด้วยปี พ.ศ. ที่พิมพ์

กิรติ บุญเจือ (2547) พบว่า ...

... (กิรติ บุญเจือ, 2547)

- ผู้แต่งเป็นต่างชาติ: ระบุนามสกุลของผู้แต่งตามด้วยปี ค.ศ. ที่พิมพ์

Vygotsky (1978) กล่าวว่า ...

... (Vygotsky, 1978)

1.2 รายการอ้างอิงมีผู้แต่ง 2 คน

- ผู้แต่งเป็นคนไทย: ระบุนามสกุลของผู้แต่งทั้งสองคนตามด้วยปี พ.ศ. ที่พิมพ์

ลลลลนา ศิริเจริญ และสุมาลี นิมานภาพ (2540) กล่าวว่า ...

... (ลลลลนา ศิริเจริญ และสุมาลี นิมานภาพ, 2540)

- ผู้แต่งเป็นต่างชาติ: ระบุนามสกุลของผู้แต่งทั้งสองคนตามด้วยปี ค.ศ. ที่พิมพ์

Shobhadev และ Bidarakoppa (1994) เสนอแนะว่า

... (Shobhadevi & Bidarakoppa, 1994)

1.3 รายการอ้างอิงมีผู้แต่ง 3-5 คน

- ผู้แต่งเป็นคนไทย: การกล่าวถึงครั้งแรก ระบุนามสกุลของผู้แต่งทุกคนตามด้วยปี พ.ศ. ที่พิมพ์สำหรับการกล่าวถึงครั้งต่อมาให้ระบุนามสกุลของผู้แต่งคนแรก ตามด้วยคำว่า “และคณะ” และปี พ.ศ. ที่พิมพ์

กล่าวถึงครั้งแรก: ฉัตรตรา บุณนาค, สุวรรณ อุดมผล, และ วรณี พุทธเจริญทอง (2547) พบว่า ...

... (ฉัตรตรา บุณนาค, สุวรรณ อุดมผล, และ วรณี พุทธเจริญทอง, 2547)

กล่าวถึงครั้งต่อมา: ฉัตรตรา บุณนาค และคณะ (2547) พบว่า ...

... (ฉัตรตรา บุณนาค และคณะ, 2547)

- ผู้แต่งเป็นต่างชาติ: ระบุนามสกุลของผู้แต่งทุกคนตามด้วยปี ค.ศ. ที่พิมพ์สำหรับการกล่าวถึงครั้งต่อมาให้ระบุนามสกุลของผู้แต่งคนแรก ตามด้วยคำว่า “et al.” และปี ค.ศ. ที่พิมพ์

กล่าวถึงครั้งแรก: Holmberg Orbuch และ Veroff (2004) กล่าวว่า ...
... (Holmberg, Orbuch, & Veroff, 2004)

กล่าวถึงครั้งต่อมา: Holmberg et al. (2004) กล่าวว่า ...
... (Holmberg et al., 2004)

1.4 รายการอ้างอิงมีผู้แต่ง 6 คนขึ้นไป

- ผู้แต่งเป็นคนไทย: ระบุนามสกุลของผู้แต่งคนแรก ตามด้วยคำว่า “และคณะ” และปี พ.ศ. ที่พิมพ์

จริญญา ตีบุญมี ณ ชุมแพ และคณะ (2540) ...

(จริญญา ตีบุญมี ณ ชุมแพ และคณะ, 2540)

- ผู้แต่งเป็นต่างชาติ: ระบุนามสกุลของผู้แต่งคนแรก ตามด้วยคำว่า “และคณะ” เมื่อชื่ออยู่ในข้อความ หรือตามด้วยคำว่า “et al.” เมื่ออยู่ในวงเล็บ และตามด้วยปี ค.ศ. ที่พิมพ์

Harris และคณะ (2011) เสนอว่า ...

(Harris et al., 2011)

1.5 รายการอ้างอิงมีผู้แต่งเป็นสถาบันหรือหน่วยงาน: การเขียนรายการอ้างอิงครั้งแรกให้ระบุชื่อเต็มของหน่วยงานตามด้วยปีที่พิมพ์

- ผู้แต่งเป็นสถาบันหรือหน่วยงานของไทย: ชื่อเต็มหน่วยงาน ตามด้วยปี พ.ศ. ที่พิมพ์

สำนักนายกรัฐมนตรี. กรมประชาสัมพันธ์ (2547) รายงานว่า ...

...(สำนักนายกรัฐมนตรี. กรมประชาสัมพันธ์, 2547)

- ผู้แต่งเป็นสถาบันหรือหน่วยงานของต่างชาติ: ชื่อเต็มหน่วยงาน ตามด้วยปี ค.ศ. ที่พิมพ์

... (Australian Research Council, 1996)

กรณีสถาบันหรือหน่วยงานมีอักษรย่อแทนหน่วยงาน ในการอ้างอิงในเนื้อหาครั้งแรกให้ใส่วงเล็บชื่อย่อหน่วยงานตามด้วยปีที่พิมพ์ การอ้างอิงครั้งต่อมาให้ใช้อักษรย่อตามด้วยปีที่พิมพ์

- ผู้แต่งเป็นสถาบันหรือหน่วยงานของต่างชาติ:

กล่าวถึงครั้งแรก: ชื่อเต็มของหน่วยงาน ตามด้วยวงเล็บชื่อย่อ และปี พ.ศ. ที่พิมพ์

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ., 2545)...

กล่าวถึงครั้งต่อมา: ชื่อย่อ และปี พ.ศ. ที่พิมพ์

สมศ. (2545)

- ผู้แต่งเป็นสถาบันหรือหน่วยงานของต่างชาติ:

กล่าวถึงครั้งแรก: ชื่อเต็มของหน่วยงาน ตามด้วยวงเล็บชื่อย่อ และปี ค.ศ. ที่พิมพ์

... (Australian Institute of Health and Welfare [AIHW], 2005)

กล่าวถึงครั้งต่อมา: ชื่อย่อ และปี ค.ศ. ที่พิมพ์

... (AIHW, 2005)

1.6 รายการอ้างอิงมีไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง

ให้ระบุชื่อเรื่องเป็นในเครื่องหมายอัฒภาค “ ” ในตำแหน่งของชื่อผู้แต่ง และตามด้วยปีที่พิมพ์ (“Using APA”, 2001)

1.7 รายการอ้างอิงมีไม่ปรากฏเมืองที่พิมพ์หรือสำนักพิมพ์หรือปีที่พิมพ์

การระบุผู้แต่งให้เป็นไปตามข้อ 1.1 -1.5 สำหรับส่วนที่ไม่ปรากฏให้แทนด้วยคำดังต่อไปนี้

	รายการอ้างอิงของไทย	รายการอ้างอิงของต่างชาติ
ไม่ปรากฏเมืองที่พิมพ์(no place of publication)	ใช้ “ม.ป.ท.”	ใช้ “n.p.”
ไม่ปรากฏสำนักพิมพ์(“no place of publisher”)	ใช้ ม.ป.พ.”	ใช้ “n.p.”
ไม่ปีที่พิมพ์ (no date)	ใช้ “ม.ป.ป.”	ใช้ “n.d.”
ช่อทิพย์ กาญจนาศิริ (ม.ป.ป.) กล่าวว่า...		
(ช่อทิพย์ กาญจนาศิริ, ม.ป.ป.)		
Thomas (n.d) พบว่า ...		
(Thomas, n.d.)		

1.8 การอ้างอิงรายการทุติยภูมิ (Secondary Source)

- ผู้แต่งเป็นคนไทย: ระบุนามสกุลของผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์เอกสารต้นฉบับ (อ้างอิงใน ชื่อ-นามสกุล, ปีที่พิมพ์ของผู้แต่งทุติยภูมิ)

Pratt (1992 อ้างถึงใน ปราโมทย์ ชีรพงษ์, 2550) พบว่า...

... (Pratt, 1992 อ้างถึงใน ปราโมทย์ ชีรพงษ์, 2550)

- ผู้แต่งเป็นต่างชาติ: ระบุนามสกุลของผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์เอกสารต้นฉบับ (as cited in นามสกุล, ปีที่พิมพ์ของผู้แต่งทุติยภูมิ)

Farrow (1968, as cited in Ward & Decan, 1988) พบว่า ...

(Farrow, 1968, as cited in Ward & Decan, 1988)

1.9 มีรายการอ้างอิงมากกว่า 2 แหล่งในข้อความเดียวกัน: ระบุนามรายการอ้างอิงทุกรายการในวงเล็บ คั่นระหว่างรายการด้วยเครื่องหมายอัฒภาค (;) เรียงตามตัวอักษร

(กิริติ บุญเจือ, 2547; ลัลลนา ศิริเจริญ และสุมาลี นิมานภาพ, 2540)

(Holmberg Orbuch & Veroff, 2004; Sartre, 1962; Vygotsky, 1978)

- กรณีอ้างอิงผู้แต่งมีทั้งคนไทยและชาวต่างชาติให้เขียนผู้แต่งที่เป็นคนไทยก่อนและเรียงตามตัวอักษร ตามด้วยผู้แต่งที่เป็นชาวต่างชาติเรียงตามตัวอักษร

(กิริติ บุญเจือ, 2547; ลัลลนา ศิริเจริญ และสุมาลี นิมานภาพ, 2540; Holmberg Orbuch & Veroff, 2004; Sartre, 1962; Vygotsky, 1978)

- กรณีอ้างอิงแหล่งที่มามากกว่า 1 ชิ้นของผู้แต่งคนเดียวกันในข้อความเดียวกัน ให้ระบุผู้แต่งโดยเรียงตามปีที่พิมพ์จากอดีตถึงปัจจุบัน ให้ระบุผู้แต่งและปีที่พิมพ์สำหรับแหล่งที่มาที่ตีพิมพ์ก่อน ส่วนแหล่งที่มาถัดไปให้ระบุเพียงแค่ปีที่พิมพ์ คั่นระหว่างแหล่งที่มาด้วยเครื่องหมาย (;) (ผู้แต่ง,/ปีที่พิมพ์ก่อน,/ปีที่พิมพ์ถัดมา)

(นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542; 2545)

1.10 รายการอ้างอิงมากกว่า 2 รายการ แต่ผู้แต่งคนเดียวและปีเดียวกัน

- ผู้แต่งเป็นคนไทย: ระบุงชื่อ-นามสกุลของผู้แต่งและปี พ.ศ. ที่พิมพ์ตามด้วยอักษร ก,ข,ค ตามที่เรียงไว้ในบรรณานุกรม

(นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542ก, 2542ข)

ข้อความที่ 1 (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542ก) ... ข้อความที่ 2 (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542ข)

- ผู้แต่งเป็นต่างชาติ: ระบุนามสกุลของผู้แต่งและปี ค.ศ. ที่พิมพ์ตามด้วยอักษร a,b,c ตามที่เรียงไว้ในบรรณานุกรม

Stair (1992b) ข้อความต่อมา Stair (1992a)

(Stair, 1992a, 1992b)

2. การเขียนอ้างอิงในบรรณานุกรม

ผู้เขียนจะต้องเขียนอ้างอิงในบรรณานุกรมตอนท้ายของบทความในรูปแบบ APA Style (American Psychological Association) และผู้เขียนต้องตรวจสอบการเขียนให้ถูกต้องสมบูรณ์ โดยยึดหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

หนังสือ (Book)	
รูปแบบ General Format	ผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์) // ชื่อเรื่อง (ครั้งที่พิมพ์) // สถานที่พิมพ์: / สำนักพิมพ์. Author, /A./A., /&/ Author, /B./B. / (Year) // Title of book // Location: / Publisher.
ผู้แต่ง 1 คน	กิริติ บุญเจือ. (2547). <i>ตรรกวิทยาทั่วไป</i> (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช. Vygotsky, L. (1978). <i>Mind in society: The developmental of higher psychological process</i> . Cambridge, MA: Harvard University Press.
ผู้แต่ง 2-5 คน	ลลิตนา ศิริเจริญ, และ สุมาลี นิมานภาพ. (2540). <i>ความรู้ทั่วไปทางภาษาไทย</i> (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ฉัตรตรา บุณนาค, สุวรรณ อุดมผล, และ วรณี พุทธเจริญทอง. (2547). <i>ศิลปการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันและทางธุรกิจ</i> (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ประกายพริก. Holmberg, D., Orbuch, T., & Veroff, J. (2004). <i>Thrice-told tales: Married couples tell their stories</i> . Mahwah, NJ: Erlbaum.
ผู้แต่ง 6 คนขึ้นไป	จรัญญา ดีบุญมี ณ ชุมแพ และคณะ. (2540). <i>ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร</i> . กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
ผู้รวบรวมหรือบรรณาธิการ	คะนิง จันทศิริ (ผู้รวบรวม). (2547). <i>ประดิษฐ์เศษวัสดุ</i> . กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
หนังสือแปล Book-Translated	มาซาอู, อิบูกะ. (2547). <i>รอให้ถึงอนูบาลก็สายเสียแล้ว</i> (ธีระ สมิตร, และพรอนงค์ นิยมคำ, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน. Sartre, J.-P. (1962). <i>Imagination: A psychological critique</i> (F. Williams, Trans.). Ann Arbor, MI: University of Michigan Press.

ผู้แต่งเป็นสถาบัน เช่น หน่วยราชการ สถาบันการศึกษา	สำนักนายกรัฐมนตรี. กรมประชาสัมพันธ์. (2547). <i>นามสงเคราะห์ส่วนราชการ</i> . กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
หนังสือเล่ม หรือ หนังสือ ชุด เช่น ประวัติศาสตร์ อีสาน มี 2 เล่มจบ	เดิม วิชาคณกิจ. (2546). <i>ประวัติศาสตร์อีสาน</i> (พิมพ์ครั้งที่ 2, 2 เล่ม). กรุงเทพฯ: สมาคมสังคมสงเคราะห์. ดวงมน จิตรจำนงค์. (2543). <i>หลังม่านวรรณศิลป์</i> (ชุดภาษาและวรรณคดี). กรุงเทพฯ: เทียนวรรณ.
บทความในหนังสือ Chapter in A Book	ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2543). เด็กกับสังคม. ใน จิตรา วสุวานิช (บก.), <i>การพัฒนาพฤติกรรมเด็ก</i> (น.15-62). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. Stein, A. (1997). Sex after 'sexuality': From sexology to poststructuralism. In D. Owen (Ed.), <i>Sociology after postmodernism</i> (pp. 158-172). London: Sage.
ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง Book-No Author	ข้อขัดแย้งเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทย. (2547). กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ. <i>Joint investigations of child abuse</i> . (1993). Washington, DC: US Department of Justice, Office of Justice Programs.
ไม่ปรากฏเมืองที่พิมพ์ หรือสำนักพิมพ์ หรือ ปีที่พิมพ์	เมืองใช้ (ม.ป.ท.) สำนักพิมพ์ใช้ (ม.ป.พ.) ปีใช้ (ม.ป.ป.) ถ้าไม่ปรากฏทั้ง 3 แห่ง เช่น <i>ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร</i> (พิมพ์ครั้งที่ 3). (ม.ป.ป.). ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
วารสาร (Journal Article)	
รูปแบบ General Format	ผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์).//ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./ปีที่ (ฉบับที่).// หน้า. Author,/A./A.,/Author,/B./B.,/&/Author,/C./C./ (Year).//Title of article.// Title of Journal,/volume(issue), page-numbers.
	ธนิศา บุญถนอม. (2542). ชีวิตหอยโข่ง นิเวศวิทยาริมทุ่ง. <i>สารคดี</i> , 6(21), 68-70. Apulu, I., Latham, A., & Moreton, R. (2011). Factors affecting the effective utilization and adoption of sophisticated ICT solutions: Case studies of SMEs in Lagos, Nigeria. <i>Journal of Systems and Information Technology</i> , 13(2), 125-143.
หนังสือพิมพ์ (Newspaper Article)	
รูปแบบ General Format	ผู้แต่ง./ (ปี, วัน เดือน).//ชื่อบทความ./ชื่อหนังสือพิมพ์./เลขหน้า. Author if named or Article title if no author./ (Year,/Month/day).//Title of article if not given before/[useful descriptive information].// Title of Newspaper,/p/pp. nn-nn.
	เกษม สิริสัมพันธ์. (2541, 3 เมษายน). อย่าทำเรื่องเล็กให้เป็นเรื่องใหญ่. <i>สยามรัฐ</i> , 5-6, 14. Nagourney, E. (2003, October 28). Impatience, at your own risk. <i>The New York Times</i> , F6.

วิทยานิพนธ์ (Doctoral Dissertations and Master's Theses)	
รูปแบบ General Format	ชื่อผู้เขียนวิทยานิพนธ์./(ปีที่พิมพ์).//ชื่อวิทยานิพนธ์/(ระดับวิทยานิพนธ์, ชื่อมหาวิทยาลัย). Author,/A./A./.(Year).//Title of dissertation/thesis (Doctoral dissertation/Master's thesis, University, Year).//Source, volume, page.
	วรุณี อุดมศิลป์. (2543). ศิลปะการประพันธ์เรื่อง “กาย” ในนวนิยายของมาร์เกริตบูร์เซอร์นาร์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฌีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย). Ross, D. F. (1990). <i>Unconscious transference and mistaken identity: When a witness misidentifies a familiar but innocent person from a lineup</i> (Doctoral dissertation, Cornell University).
เอกสารประชุมวิชาการ (Conference paper as part of a book in proceedings)	
รูปแบบ	ผู้แต่ง./(ปีที่พิมพ์).//ชื่อบทความ.// ใน//การสัมมนาวิชาการเรื่อง..... (หน้า)./สถานที่พิมพ์:/ สำนักพิมพ์.
	จิรเดช มโนสร้อย, สุดา เสาวคนธ์, และอภิญญา มโนสร้อย.(2543).หญ้าหวาน ในการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง เทคโนโลยีชีวภาพเภสัชกรรมครั้งที่ 2 เรื่องการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ธรรมชาติเพื่อการแพทย์แผนไทย (น.42-50). เชียงใหม่: ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัตถุดิบยาเครื่องสำอางและผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ สถาบันวิจัย และพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. Shobhadevi, Y. J., & Bidarakoppa, G. S. (1994). Possession phenomena: As a coping behaviour. In G. Davidson (Ed.), <i>Applying Psychology: Lessons from Asia-Oceania</i> (pp. 83-95). Carlton, Vic., Australia: Australian Psychological Society.
สื่อโสตทัศน ประเภท วีดิทัศน์ เทป ซีดี-รอม แผ่นดิสก์	
รูปแบบ	ผู้แต่งหรือผู้ผลิตหรือผู้บรรยายหรือผู้ขับร้อง (ถ้ามี)./(ปีที่ผลิต).//ชื่อเรื่อง//[ประเภทของวัสดุ].//สถานที่ผลิต:/ผู้ผลิต. ยกเว้นประเภทสื่อที่เป็นส่วนหนึ่งของชื่อเรื่องที่จะระบุเลข ID ไม่ต้องใส่วงเล็บใหญ่ [] อีก แต่ให้ใส่ในวงเล็บ () ต่อจากชื่อเรื่อง
	การเลี้ยงไก่ [ซีดี-รอม].(2541). กรุงเทพฯ: เจริญโภคภัณฑ์. ธีรภัทร มนตรีศาสตร์. (2545, กันยายน). Thumb: มิติใหม่การเก็บข้อมูล [ฉบับอิเล็กทรอนิกส์]. <i>ไมโครคอมพิวเตอร์</i> , 2(204), 21. Costa, P. T., Jr. (Speaker). (1988). <i>Personality, continuity, and changes of adult life</i> (Cassette Recording No. 207-433-88A-B). Washington, DC: American Psychological Association.

อินเทอร์เน็ต : เว็บไซต์ (Website)	
รูปแบบ	ผู้แต่ง./ (ปี).//ชื่อบทความ//สืบค้นเมื่อ/วัน/เดือน/ปี./จาก/URLของเว็บไซต์
General Format	Author,/A./A./ (Year).//Title of webpage:/Subtitle if needed,/Retrieved/ Month/day,/year,/from source.
	จอมจักร จันทรสกุล. (2546). โรคสะกดเงิน. สืบค้นเมื่อ 28 ตุลาคม 2547, จาก http://www.thaihealth.net/h/article239.html NCAA Committee on Sportsmanship and Ethical Conduct. (n.d.). Operations plan 2001-02 and 2002-03: Strategic planning and budgeting for the 2002- 03 and 2003-04 Academic Years. Retrieved February 9, 2004,from http://www1.ncaa.org/membership/governance/assoc- wide/sportsmanship_ethics/index.html
อินเทอร์เน็ต : วารสาร	
รูปแบบ	ผู้แต่ง./ (ปี).//ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร,/ปีที่/(ฉบับที่), เลขหน้า./สืบค้นเมื่อ/วัน/ เดือน/ปี, จาก URL ของเว็บไซต์
	ธีรภัทร มนตรีศาสตร์. (2545). Thumb: มิติใหม่การเก็บข้อมูล. <i>ไมโครคอมพิวเตอร์</i> , 2(204), 21. สืบค้นเมื่อ 3 สิงหาคม 2546, จาก http://www.micro.se.ed.com/content/mc204/default.asp Wada, K. (2008). Illegal file sharing 101. <i>Educause Quarterly</i> , 31(4), 18-25. Retrieved November 20, 2010, from http://net.educause.edu/ir/ library/pdf/EQM0844.pdf
อินเทอร์เน็ต : หนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์จากผู้แทนจำหน่ายฐานข้อมูล	
รูปแบบ	ผู้แต่ง./ (ปี, วัน เดือน).//ชื่อบทความ./ชื่อหนังสือพิมพ์,/เลขหน้า./สืบค้นเมื่อ/วัน/เดือน/ปี, จาก URLของเว็บไซต์
	ทางออกสิทธิบัตรกวาวเครือ. (2547, 18 พฤศจิกายน). <i>ผู้จัดการออนไลน์</i> , 1-5. สืบค้นเมื่อ 18 พฤศจิกายน 2547, จาก http://www.manager.co.th/ Home/ViewNews.aspx?NewsID=9470000084289
หนังสือพิมพ์จากผู้แทน จำหน่าย เช่น NewsCenter	ผู้แต่ง./ (ปี, วัน เดือน).//ชื่อบทความ./ชื่อหนังสือพิมพ์, เลขหน้า./สืบค้นเมื่อ/วัน/เดือน/ปี./จาก ชื่อฐานข้อมูล. หรือจาก URLของเว็บไซต์อย่างใดอย่างหนึ่งตามตัวอย่างข้างบน
	ครึ่งปีท่องเที่ยวเชียงใหม่ขยายตัวเพิ่ม 15%. (2547, 10 กันยายน). <i>บ้านเมือง</i> , 5-7. สืบค้น เมื่อ 20 กันยายน 2547,จาก NewsCenter database. ครึ่งปีท่องเที่ยวเชียงใหม่ขยายตัวเพิ่ม 15%. (2547, 10 กันยายน). <i>บ้านเมือง</i> , 5-7. สืบค้น เมื่อ 20 กันยายน 2547, จาก http://www.library.bu.ac.th/buonline/newssecu .

รูปแบบการเขียนอ้างอิงรูปภาพและตาราง

ถ้าเป็นภาพวาด แผนภูมิ แผนภาพ แผนที่ กราฟ และตาราง ผู้เขียนจะต้องระบุแหล่งที่มาเช่นเดียวกับการอ้างอิงในเนื้อหาและบรรณานุกรม แต่ถ้าเป็นข้อมูลที่ผู้เขียนสร้างขึ้นเองไม่ต้องระบุแหล่งที่มา

ตัวอย่างการใส่ตารางและรูปภาพประกอบ

1. ตาราง (Table)

ตัวอย่างการอ้างอิงในเนื้อหา

ตารางที่ 1 สถิติข้อมูลสรุปจำนวนบริษัทหลักทรัพย์จัดการที่มีกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ RMF จำนวนกองทุนและมูลค่าทรัพย์สินสุทธิเปรียบเทียบตั้งแต่ ปี 2545 – 2554* (* ปี 2554 เป็นตัวเลขข้อมูล ณ วันที่ 28 ตุลาคม 2554)

ข้อมูล ณ สิ้นปี										
ข้อมูล	2544*	2553	2552	2551	2550	2549	2548	2547	2546	2545
จำนวนบลจ. ที่มี RMF	20	20	20	21	18	18	18	17	14	13
จำนวนกองทุน	98	90	83	80	75	70	64	58	46	42
มูลค่าทรัพย์สินสุทธิ (หน่วย: พันล้านบาท)	81.04	79.28	58.55	37.49	38.02	25.48	18.46	12.24	7.28	2.84

ที่มา: สมาคมบริษัทจัดการลงทุน (2554)

ตัวอย่างการอ้างอิงในบรรณานุกรม

สมาคมบริษัทจัดการลงทุน. (2554, 28 ตุลาคม). สถิติการเจริญเติบโตของธุรกิจการจัดการกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2558, จาก

http://www.aimc.or.th/21_infostats_rmflttffif.php?fund=rmf

2. รูปภาพ (Figure)

ตัวอย่างการอ้างอิงในเนื้อหา

ภาพที่ 1 ภาพ มาร์ก ซักเคอร์เบิร์ก

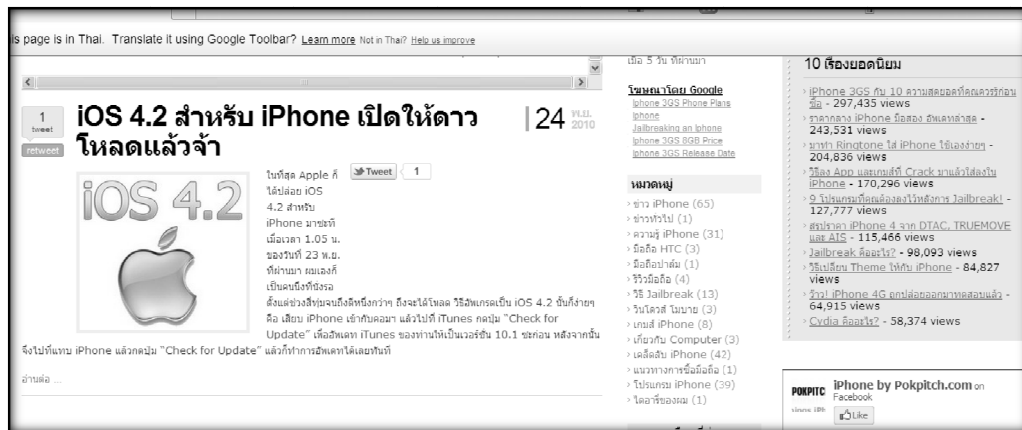
ที่มา: เมย์แฟลชฟราย (2555)

ตัวอย่างการอ้างอิงในบรรณานุกรม

เมย์แฟลชฟราย. (2555). ยอดผู้ใช้ Facebook ทั่วโลกลดลงตลอด 6 เดือน อาจเป็นสัญญาณเตือนถึงจุดอิ่มตัวแล้ว. สืบค้นเมื่อ 18 พฤศจิกายน 2558 จาก <http://www.flashfly.net/wp/?p=30488>

3. รูปภาพประกอบจากอินเทอร์เน็ต

ตัวอย่างการอ้างอิงในเนื้อหา

ภาพที่ 3 ตัวอย่างเว็บบล็อกของผู้เขียนอิสระ เกี่ยวกับโทรศัพท์มือถือไอโฟน (iPhone)

ที่มา: พ็อกพิตช์ (2553)

ตัวอย่างการอ้างอิงในบรรณานุกรม

พ็อกพิตช์. (2553). iOS 4.2 สำหรับ iPhone เปิดให้ดาวน์โหลดแล้วจ้า. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2553, จาก <http://www.pokpitch.com/2010/ios-4-2-for-iphone-is-now-available-for-download-jailbreakers-do-not-upgrade>

ตัวอย่างการแปลบรรณานุกรมภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครมีความพยายามที่จะพัฒนาคุณภาพวารสาร โดยมีเป้าหมายเพื่อผลักดันวารสารวิชาการเข้าสู่ฐานข้อมูล ACI ซึ่งเป็นฐานข้อมูลระดับอาเซียน และฐานข้อมูล Scopus ซึ่งเป็นฐานข้อมูลระดับนานาชาติ ดังนั้นกองบรรณาธิการวารสารฯ จึงกำหนดรูปแบบการเขียนบรรณานุกรมที่เป็นรายการอ้างอิงเป็นของคนไทย ดังนี้

1. รายการอ้างอิงที่เป็นของคนไทยในบรรณานุกรมจะต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษทุกรายการ โดยจัดเรียงคู่กันคือ เรียงบรรณานุกรมภาษาอังกฤษที่แปลขึ้นก่อนและเติมคำว่า “(in Thai)” ต่อท้าย และตามด้วยบรรณานุกรมภาษาไทย

2. การเรียงลำดับรายการอ้างอิงในบรรณานุกรม **กรณี**มีการแปลรายการอ้างอิงจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษให้ยึดตัวอักษรภาษาไทยในการเรียงลำดับ

หมายเหตุ การให้ผู้เขียนจัดเรียงลักษณะนี้เพื่อให้กองบรรณาธิการใช้ในการตรวจสอบความถูกต้องของการอ้างอิง สำหรับขั้นตอนการตีพิมพ์ทางกองบรรณาธิการจะเป็นผู้ปรับย้ายรายการอ้างอิงที่แปลเป็นภาษาอังกฤษไปอยู่ในหัวข้อ “Translated Thai References”

รูปแบบการเขียนแสดงตัวอย่างดังต่อไปนี้

1. ตัวอย่างการแปลบรรณานุกรมภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

1.1 ตัวอย่างบรรณานุกรมที่เป็นหนังสือ

Tirakanan, S. (2011). *Multivariate variables analysis in social science research*.

Bangkok: Chaulalongkorn University Printing House. (in Thai)

สุวิมล ติरणานนท์. (2553). *การวิเคราะห์ตัวแปรพหุในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

1.2 ตัวอย่างบรรณานุกรมที่เป็นบทความ

Jindapon, P. (2014). Entrepreneurship and risk attitudes. *Executive Journal*, 34(1), 130-135. (in Thai)

ปาน จินดาพล. (2557). การเป็นเจ้าของกิจการกับทัศนคติต่อความเสี่ยง. *วารสารนักบริหาร*, 34(1), 130-135.

Luckanavanich, S. (2014). Personal relationship, living behaviors, and academic achievement of university students in the private residence, rangsit area, Pathumthani. *BU Academic Review*, 13(1), 13-16. (in Thai).

สุวรรณณี ลัคนาวิช. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล พฤติกรรมการใช้ชีวิต และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ใช้ชีวิตในที่พักเอกชน ย่านรังสิต จังหวัดปทุมธานี. *BU Academic Review*, 13(1), 13-16.

1.3 ตัวอย่างบรรณานุกรมข้อมูลจากเว็บไซต์

Tourism Authority of Thailand. (2013). Inbound foreign tourists situation in 2012.

Retrieved February 9, 2014, from

http://www.2tat.or.th/stat/web/statistic_tst.php (in Thai)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2556). สถานการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
ขาเข้าในปี 2555. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2557, จาก

http://www.2tat.or.th/stat/web/statistic_tst.php

2. ตัวอย่างการเรียงบรรณานุกรม

การเรียงบรรณานุกรมที่แปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษให้ยึดตัวอักษรภาษาอังกฤษในการเรียงลำดับ
ดังตัวอย่างต่อไปนี้

บรรณานุกรม

Tourism Authority of Thailand. (2013). Inbound foreign tourists situation in 2012. Retrieved

February 9, 2014, from http://www.2tat.or.th/stat/web/statistic_tst.php (in Thai)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2556). สถานการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศขาเข้าในปี

2555. สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2557, จาก http://www.2tat.or.th/stat/web/statistic_tst.php

Jindapon, P. (2014). Entrepreneurship and risk attitudes. *Executive Journal*, 34(1), 130-135. (in Thai)

ปาน จินดาพล. (2557). การเป็นเจ้าของกิจการกับทัศนคติต่อความเสี่ยง. *วารสารนักบริหาร*, 34(1), 130-135.

Luckanavanich, S. (2014). Personal relationship, living behaviors, and academic achievement of
university students in the private residence, rangsit area, Pathumthani. *BU Academic
Review*, 13(1), 13-16. (in Thai)

สุวรรณี ลัคนวณิช. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล พฤติกรรมการใช้ชีวิต และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักศึกษาที่ใช้ชีวิตในที่พักเอกชน ย่านรังสิต จังหวัดปทุมธานี. *BU Academic Review*, 13(1), 13-16.

Tirakanan, S. (2011). *Multivariate variables analysis in social science research*. Bangkok:

Chaulalongkorn University Printing House. (in Thai)

สุวิมล ติรกานนท์. (2553). *การวิเคราะห์ตัวแปรพหุในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

Bauer, R., Otten, R., & Rad, A. T. (2006). New Zealand mutual funds: Measuring performance and
persistence in performance. *Accounting and Finance*, 46(3), 347-363.

Warther, V. A. (1995). Aggregate mutual fund flows and security returns. *Journal of Financial
Economics*, 39(2-3), 209-235.

ใบสมัครสมาชิการสาร BU ACADEMIC REVIEW

ชื่อ.....นามสกุล.....

ในนาม.....(ระบุชื่อองค์กร)

เลขที่..... หมู่ที่..... ตรอก/ซอย..... ถนน..... แขวง/ตำบล.....

เขต/อำเภอ..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

โทรสาร.....

(หากเป็นต่างจังหวัด โปรดใส่รหัสทางไกล และกรอกข้อความให้สมบูรณ์เพื่อประโยชน์ของตัวท่านเอง)

ประเภท ☐ สมาชิกเก่า (ต่ออายุสมาชิก)

☐ สมาชิกใหม่ ฉบับที่ ปีที่

อัตราค่าสมาชิก 1 ปี 2 ฉบับ เป็นเงิน 160 บาท

พร้อมกันนี้ได้โอนเงินเข้าบัญชีชื่อ “มหาวิทยาลัยกรุงเทพ”

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขากล้วยน้ำไท บัญชีกระแสรายวัน

เลขที่บัญชี 117-3-094861 (โอนเงินวันที่.....)

โปรดแนบใบ Pay-in มาพร้อมกับใบสมัครสมาชิก ตามที่อยู่ต่อไปนี้

ฝ่ายสมาชิก : อาจารย์รมณี ยิ่งยง

สถาบันส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตกล้วยน้ำไท

119 ถ.พระราม 4 เขตคลองเตย

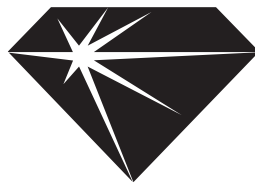
กรุงเทพฯ 10110

(วงเล็บมุมของด้านขวา “สมาชิการสาร BU Academic Review”)

หรือ ส่งทาง email: rommanee.y@bu.ac.th

รายละเอียดเพิ่มเติม ติดต่อได้ที่ โทรศัพท์ 0 2350 3500 ต่อ 1607 โทรสาร 0 2350 3693

<http://buacademicreview.bu.ac.th>

**BANGKOK
UNIVERSITY**

THE CREATIVE UNIVERSITY